

Príručka osvedčených postupov pri používaní audiovizuálneho spojenia podľa dohovoru o vykonávaní dôkazov

Vydavateľ
Haagska konferencia medzinárodného práva súkromného – HCCH
Stála kancelária
Churchillplein 6b
2517 JW Haag
Holandsko

 +31 703633303

 +31 703604867

secretariat@hcch.net
www.hcch.net

PREDSLOV

S potešením si v mene Stálej kancelárie HCCH dovoľujem predstaviť túto príručku osvedčených postupov pri používaní audiovizuálneho spojenia podľa Dohovoru z 18. marca 1970 o vykonávaní dôkazov v cudzine v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „dohovor o vykonávaní dôkazov“).

Autori návrhu dohovoru prezieravo prijali prístup, ktorý je z hľadiska technológií úplne neutrálny – prístup, ktorý, ako dokazuje táto príručka, odolal skúške času. Využitím technológií na uľahčenie uplatňovania dohovoru sa zaistilo, že dohovor udržal tempo s realitou nášho rýchlo sa meniaceho sveta. Dohovor o vykonávaní dôkazov aj dnes po päťdesiatich rokoch stále priťahuje nové zmluvné strany z celého sveta.

Od uverejnenia tretieho vydania príručky *Practical Handbook on the Operation of the Evidence Convention* (Praktická príručka na uplatňovanie dohovoru o vykonávaní dôkazov) v roku 2016 si čoraz častejšie využívanie technológií audiovizuálneho spojenia a videokonferencií vynútilo podrobnejšie a cielenejšie usmernenie v tejto oblasti.

Príručka čerpá z diskusií skupiny expertov o využívaní audiovizuálneho spojenia a iných moderných technológií pri vykonávaní dôkazov v cudzine; skupine predsedal James Allsop, predseda Federálneho súdu Austrálie. Dielo skupiny expertov vzniklo z poverenia Rady HCCH pre všeobecné záležitosti a politiku na základe odporúčania Osobitnej komisie pre praktické uplatňovanie dohovoru o vykonávaní dôkazov. Obsahuje aj odkazy na odpovede poskytnuté orgánmi zmluvných strán zodpovedných za vykonávanie a každodenné uplatňovanie dohovoru.

Hlavný návrh vypracovali a prípravné práce v Stálej kancelárii vykonali Mayela Celisová (bývalá vedúca právneho oddelenia) a Brody Warren (právnik). Poďakovať sa chcem aj Keithovi Lokenovi (konzultantovi dočasne pracujúcemu v Stálej kancelárii a bývalému zástupcovi právneho poradcu pre oblasť súkromného medzinárodného práva Ministerstva zahraničných vecí USA) za jeho príspevky k príprave návrhu príručky. Vďačný som takisto členom skupiny expertov za ich prehľad a pripomienky. Osobitná vďaka napokon patrí Dr. Gérardine Gohovej Escolarovej (prvej tajomníčke), Rym Laoufiovej (bývalej právničke) a Lydie De Loofovej (tlačovej tajomníčke) za ich prácu na finalizácii príručky, ako aj ostatným zamestnancom Stálej kancelárie, ktorí sa zúčastnili na tomto projekte. Keďže ich je príliš veľa na to, aby som ich tu všetkých uviedol, chcem vysloviť uznanie za ich príspevky.

Táto príručka bola aktualizovaná v novembri 2019. Čitateľom odporúčam, aby pravidelne navštevovali webové sídlo HCCH, kde môžu nájsť doplňujúce praktické informácie a aktualizácie týkajúce sa dohovoru.

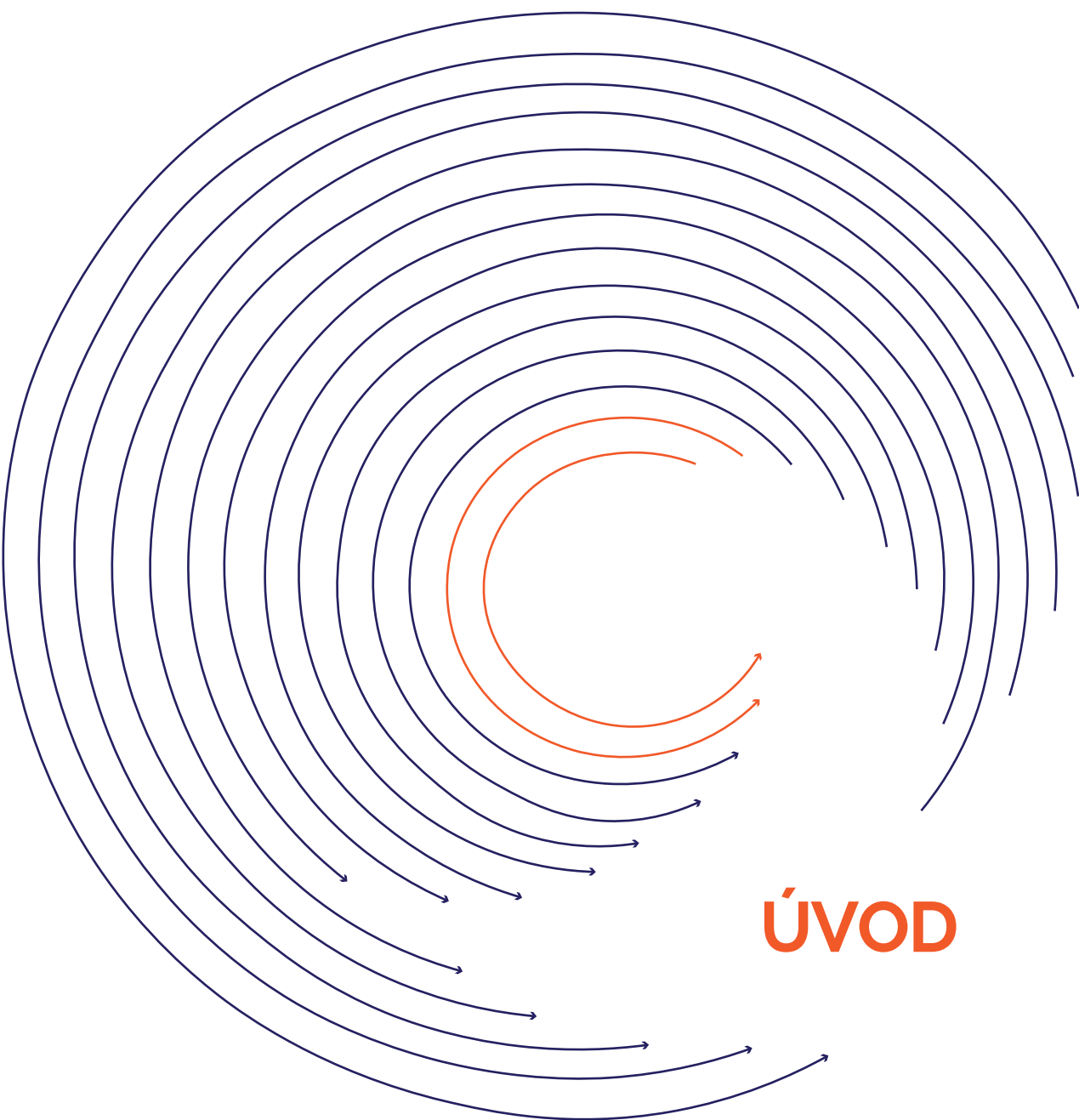
Tak ako sa príručka o vykonávaní dôkazov naďalej často používa a cituje, som presvedčený, že aj tento doplnok k praktickej príručke sa osvedčí ako rovnako cenný pre používateľov dohovoru.

Christophe Bernasconi | **generálny tajomník**

OBSAH

ÚVOD.....	7
ČO JE TO AUDIOVIZUÁLNE SPOJENIE?	13
INFORMÁCIE O TEJTO PRÍRUKKE	17
GLOSÁR	25
ČASŤ A. ZAČATIE POUŽÍVANIA AUDIOVIZUÁLNEHO SPOJENIA	35
A1. ÚVODNÉ ÚVAHY	37
A1.1. Právne základy.....	38
a. Používanie audiovizuálneho spojenia podľa vnútroštátneho právneho poriadku.....	39
b. Používanie audiovizuálneho spojenia podľa iných nástrojov	42
c. Používanie audiovizuálneho spojenia podľa dohovoru o vykonávaní dôkazov	43
A1.2. Priame a nepriame vykonanie dôkazu	46
A1.3. Právne obmedzenia týkajúce sa vykonania dôkazov.....	50
A2. POUŽITIE AUDIOVIZUÁLNEHO SPOJENIA PODĽA KAPITOLY I.....	52
A2.1. Dožiadanie.....	52
A2.2. Obsah, forma a zasielanie dožiadania	54
A2.3. Odpoveď na dožiadanie.....	55
A2.4. Oznámenie svedkovi/súdnemu znalcovi a ďalším účastníkom alebo ich predvolanie	56
A2.5. Prítomnosť a účasť na vykonaní dožiadania	58
a. Prítomnosť účastníkov konania a/alebo ich zástupcov (článok 7).....	58
b. Prítomnosť členov justičného personálu (článok 8)	59
A2.6. Donucovacie prostriedky a nátlak	61
A2.7. Prísaha/čestné vyhlásenie.....	62
A2.8. Identifikácia svedka/súdného znalca a iných účastníkov	63
A2.9. Trestné ustanovenia	64
A2.10. Výsady a ďalšie ochranné opatrenia	65
A2.11. Náklady.....	66
A3. POUŽITIE AUDIOVIZUÁLNEHO SPOJENIA PODĽA KAPITOLY II.....	68
A3.1. Konzuli a komisári.....	68
A3.2. Potreba povolenia od vykonávajúceho štátu	70
A3.3. Oznámenie svedkovi.....	72
A3.4. Dostavenie sa, prítomnosť, účasť účastníkov konania, ich zástupcov, a/alebo justičného personálu	73
A3.5. Donucovacie prostriedky a nátlak	74
A3.6. Prísaha/čestné vyhlásenie.....	75
A3.7. Identifikácia svedka/súdného znalca a iných účastníkov	76
A3.8. Trestné ustanovenia	77
A3.9. Výsady a ďalšie ochranné opatrenia	79
A3.10. Náklady.....	80
ČASŤ B. PRÍPRAVA A VEDENIE VÝSLUCHOV S VYUŽITÍM AUDIOVIZUÁLNEHO SPOJENIA	83
B1. Úvahy o potenciálnych praktických prekážkach	87
B2. Plánovanie a odskúšanie.....	90
B3. Technická podpora a školenie	92
B4. Zaistenie vhodného vybavenia.....	94
B4.1. Použitie dokumentov a vecných dôkazov	95
B4.2. Súkromná komunikácia	96
B4.3. Osobitné prípady	97
B5. Využitie tlmočenia	98
B6. Zaznamenávanie, zapisovanie a kontrola	100
B7. Prostredie, umiestnenie a protokoly	103

B7.1.	Ovládanie kamier/ozvučenia	105
B7.2.	Protokol pre hovorenie	106
B7.3.	Protokol v prípade poruchy komunikácií.....	107
ČASŤ C. TECHNICKÉ A BEZPEČNOSTNÉ HLÁDISKÁ.....		109
C1. Vhodnosť technických zariadení		112
C1.1.	Používanie licencovaného softvéru	113
C1.2.	Využívanie služieb komerčných poskytovateľov	114
C2. Minimálne technické normy		115
C2.1.	Kodek.....	117
C2.2.	Siete.....	118
C2.3.	Šírka pásma	119
C2.4.	Šifrovanie.....	121
C2.5.	Audio (mikrofóny a reproduktory)	122
C2.6.	Video (kamery a monitory).....	122
PRÍLOHY		125
PRÍLOHA I		127
PRÍLOHA II		141
PRÍLOHA III		145
PRÍLOHA IV		153
PRÍLOHA V		159
PRÍLOHA VI		171
Index citovanej judikatúry.....		179
Bibliografia.....		183
Skratky.....		21

ÚVOD

„V neustále sa rozširujúcom svete plnom rýchlo sa zdokonaľujúcich technológií môžu určité inovácie zmeniť a uľahčiť niektoré z najstarších zvyklostí sveta.“¹

1. Táto príručka sa zaoberá využitím technológie audiovizuálneho spojenia² podľa Dohovoru z 18. marca 1970 o vykonávaní dôkazov v cudzine v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „dohovor o vykonávaní dôkazov“).
2. Dohovor o vykonávaní dôkazov bol uzavretý v čase, keď sa ešte veľmi nevyužívali dnešné moderné technológie, a predsa z hľadiska technológií neutrálny jazyk, ktorý prijali autori návrhu, pamätá na využívanie takýchto technológií. Osobitná komisia pre praktické uplatňovanie dohovoru o vykonávaní dôkazov pri viacerých príležitostiach opakovane potvrdila, že rovnako ako pri iných dohovoroch o právnej spolupráci ani duch, ani litera dohovoru o vykonávaní dôkazov nie sú prekážkou využívania nových technológií a pri uplatňovaní dohovoru môže byť ich využitie prospešné. Osobitná komisia takisto poznamenala, že používanie audiovizuálneho spojenia a podobných technológií na podporu pri vykonávaní dôkazov je v súlade so súčasným rámcem dohovoru.³
3. Mnohé z teraz už vyše 60 zmluvných strán dohovoru o vykonávaní dôkazov sa nedomnievajú, že existujú právne prekážky používania audiovizuálneho spojenia na uľahčenie vykonania dôkazov podľa tohto dohovoru.⁴ Spomedzi týchto zmluvných strán majú niektoré kompletne vybavenie na využitie technológie audiovizuálneho spojenia, zatiaľ čo iné v súčasnosti nemajú na to vybavenie. Napríklad v kontexte Európskej únie, napriek úrovni integrácie v regióne a silnej podpore zvýšeného používania audiovizuálneho spojenia, zostáva používanie audiovizuálneho spojenia medzi členskými štátmi „nekonzistentné“.⁵ S cieľom využiť skutočný potenciál tejto technológie a podporiť jej využívanie v širšom medzinárodnom kontexte dohovoru o vykonávaní dôkazov pretrváva potreba ďalšieho usmerňovania pri riešení otázok v tejto relatívne neveľmi

¹ R. A. Williams, „Videoconferencing: Not a foreign language to international courts“, *Oklahoma Journal of Law and Technology*, zv. 7, č. 1, 2011, s. 1.

² V tejto príručke sa „audiovizuálne spojenie“ používa ako súhrnný pojem pre rôzne technológie umožňujúce videokonferenciu, účasť na dialku alebo akúkoľvek inú formu audiovizuálnej účasti. Viac o tomto termíne pozri ďalej oddiel s názvom „Čo je to audiovizuálne spojenie?“.

³ ZaO č. 4 z OK 2003; ZaO č. 55 z OK 2009; ZaO č. 20 z OK 2014. Pozri aj „závery a odporúčania“ (alebo „ZaO“) v glosári.

⁴ Pozri „Synopsis of Responses to the Country Profile Questionnaire on the Taking of Evidence by Video-link under the Hague Convention of 18 March 1970 on the Taking of Evidence Abroad in Civil or Commercial Matters (Evidence Convention)“ [Prehľad odpovedí v dotazníkoch o profiloch krajín v súvislosti s vykonávaním dôkazov pomocou audiovizuálneho spojenia podľa Haagskeho dohovoru z 18. marca 1970 o vykonávaní dôkazov v cudzine v občianskych a obchodných veciach (dohovor o vykonávaní dôkazov)] dostupný v sekcii *Evidence* (Dôkazy) na webovom sídle HCCH v časti *Taking evidence by video-link* (Vykonávanie dôkazov pomocou audiovizuálneho spojenia), časť V, ot. a); časť VI, ot. a); časť VII, ot. i) a q) (ďalej len „prehľad odpovedí“).

⁵ Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci, Používanie videokonferencie pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach podľa nariadenia Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001, Praktická príručka, Brusel, Komisia Európskej únie, 2009, s. 6, dostupná na adrese: <https://e-justice.europa.eu/content_ejn_s_publications-287-sk.do?clang=sk> (aktuálny stav k 4. marcu 2020). Pozri aj nedávne úsilie vynaložené v súvislosti s projektom Rady Európskej únie *Handshake* (2014 – 2017), uvedený v glosári a na ktorý sa odkazuje v tejto príručke.

prebádanej oblasti.

4. Za týchto okolností osobitná komisia na svojom májovom zasadnutí v roku 2014 ako odpoveď na návrh Austrálie odporučila, aby Rada pre všeobecné záležitosti a politiku HCCH zriadila skupinu expertov s cieľom preskúmať otázky, ktoré môžu vzniknúť v súvislosti s využívaním audiovizuálneho spojenia a iných moderných technológií pri vykonávaní dôkazov v cudzine.⁶
5. Rada pre všeobecné záležitosti a politiku (ďalej len „rada CGAP“) sa potom na svojom zasadnutí v máji 2015 rozhodla na základe odporúčania osobitnej komisie zriadit skupinu expertov, ktorých mandát spočíval predovšetkým v skúmaní možných spôsobov riešenia otázok, ktoré môžu vzniknúť pri využívaní audiovizuálneho spojenia a iných moderných technológií v súvislosti s vykonávaním dôkazov podľa dohovoru o vykonávaní dôkazov, bez ohľadu na ich právnu, praktickú alebo technickú povahu. Skupina expertov bola poverená aj posúdiť vhodnosť a uskutočniteľnosť rôznych dostupných možností s prihliadnutím na súčasnú prax v jednotlivých štátoch a medzi štátmi, ako aj na existujúce regionálne a medzinárodné nástroje.⁷
6. Skupina expertov⁸ sa potom zišla v decembri 2015 a určila, že najmä praktické otázky, ktoré vzniknú, by bolo najlepšie riešiť v príručke osvedčených postupov, ktorá by bola doplnená podrobnými a jednotne vyhotovenými profilmi krajín pre každú jednotlivú zmluvnú stranu, pričom informácie by sa zbierali rozoslaním dotazníka. Podľa názoru skupiny by príručka poskytla podrobné komentáre k využívaniu audiovizuálneho spojenia a iných moderných technológií pri uplatňovaní dohovoru, ktoré by vychádzali predovšetkým z príslušných článkov a svojím praktickým prístupom by používateľom priblížili spôsob, akým by sa tieto technológie podľa kapitoly I aj kapitoly II dohovoru mohli a mali využívať.⁹ Skupina expertov ďalej odporučila zriadit malú podskupinu na účely vypracovania návrhov.

⁶ ZaO č. 21 z OK 2014.

⁷ ZaO č. 9 z CGAP 2015.

⁸ Na práci skupiny expertov vrátane návrhu tejto príručky a návrhu dotazníka o profile krajiny sa buď počas celej činnosti, alebo na niektorých jej etapách zúčastnili títo experti: **Andorra:** Sara DIÉGUEZOVÁ; **Austrália:** James ALLSOP (predseda); **Čínska ľudová republika:** Hai-bo GOU, Tai-long WANG, Tan-šuo SU, Yong ČOU; **Kolumbia:** Maria José MONTAÑA OVÁ CORREA OVÁ, Lucia Teresa SOLANO VÁ RAMIREZ OVÁ; **Česká republika:** Jana VEDRALOVÁ; **Európska únia:** Jacek GARSTKA (Európska komisia), Jaana POHJANMÄKIOVÁ (Rada Európskej únie), Xavier THOREAU (Rada Európskej únie), Susana Fonteová (Eurojust), Csaba Sandberg (Eurojust); **Fínsko:** Anna-Lena HALTTUNENOVÁ; **Francúzsko:** Camille BLANCOVÁ, Nicolas CASTELL, Marie VAUTRAVERSOVÁ; **Nemecko:** Thomas KLIPPSTEIN, Stefanie PLÖTZGENOVÁ-KAMRADTOVÁ, Nils SCHRÖDER, Dana TILICHOVÁ; **India:** Kajal BHATOVÁ; **Japonsko:** Masayoshi FURUYA; **Kórejská republika:** Ha-Kchjung ČUNKOVÁ, Čonksun KCHANKOVÁ; **Lotyšsko:** Voldemārs KIZINO, Viktors MAKUCEVIČS, Madara RIEKSTAOVÁ; **Litva:** Gintarė BUSTAEVIENĖOVÁ, Vaida PETRAVIČIENĖOVÁ; **Mexiko:** Alejandro León VARGAS; **Nórsko:** Catherine WESTBYEOVÁ-WIESEOVÁ; **Holandsko:** Willem T. WASLANDER; **Poľsko:** Paweł KOSMULSKI, Anna SALWA OVÁ; **Portugalsko:** Carlos GANDAREZ, Claudia Alexandra KONGO VÁ, Nuno LÁZARO FONSECA; **Ruská federácia:** Ivan MELNIKOV; **Slovinsko:** Judita DOLŽANOVÁ; **Španielsko:** Alegria BORRÁS OVÁ; **Švédsko:** Freddy LARSSON, Mari-Ann ROOSOVÁ; **Švajčiarsko:** Silvia MADARASZOVÁ-GAROLLA OVÁ; **Turecko:** Kansu KARA; **Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska:** David COOK, Nic TURNER; **Spojené štáty americké:** Ada E. BOSQUE, Daniel KLIMOW, Katerina OSSENOVÁ.

⁹ Pozri *Report of the Experts' Group on the Use of Video-link and Other Modern Technologies in the Taking of Evidence Abroad* (Správa skupiny expertov o využívaní audiovizuálneho spojenia a iných moderných technológií pri vykonávaní dôkazov v cudzine), predbežný dok. č. 8 z decembra 2015 adresovaný rade CGAP, s. 3 (dostupný v angličtine a francúzštine v sekcii *Evidence* na webovom sídle HCCH).

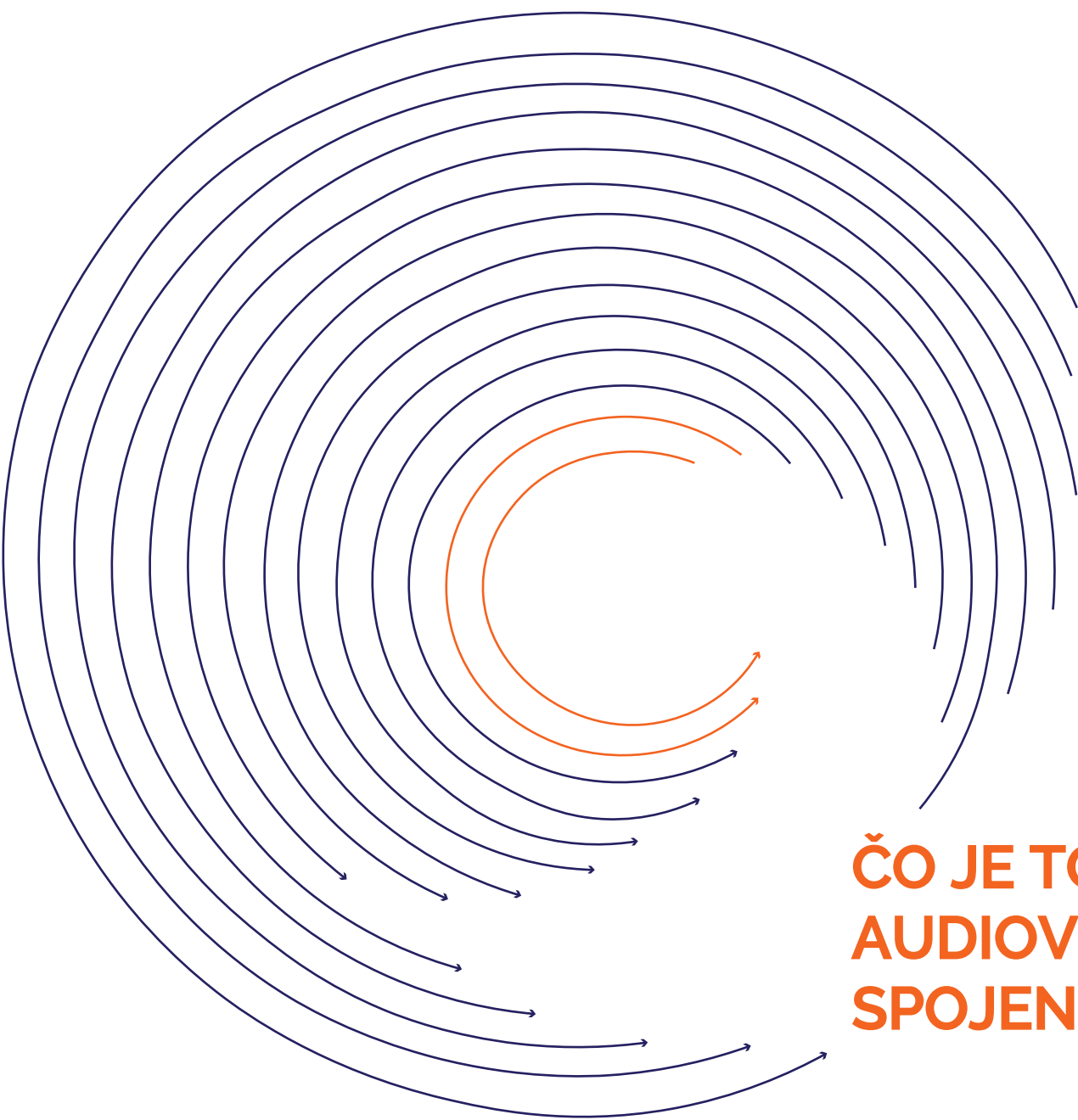
7. Rada CGAP v marci 2016 schválila vytvorenie menšej podskupiny skupiny expertov zodpovednej za vypracovanie a návrh tejto príručky, ako aj za podrobné profily krajín, ktoré ju dopĺňajú.¹⁰
8. Krátko nato podskupina začala svoju prácu v spolupráci so Stálou kanceláriou. Počas celého tohto procesu, v záujme venovania primeranej pozornosti geografickej a jurisdikčnej rozmanitosti a so zreteľom na odporúčania skupiny expertov, Stála kancelária vykonala konzultácie s externými stranami, a to Radou advokátskych komôr a združení právnikov Európy (CCBE), Eurojustom, Iberoamerickou sieťou pre medzinárodnú právnu spoluprácu (IberRed) a Medzinárodnou advokátskou komorou (IBA). Tieto dodatočné konzultácie zabezpečili vstupné údaje zo širokého spektra regiónov a právnych tradícií vrátane niektorých, ktoré v podskupine neboli zastúpené.
9. Vo februári 2017 bol dotazník o profile krajiny rozoslaný vnútroštátnym a kontaktným orgánom krajín, ktoré sú zmluvnými stranami dohovoru o vykonávaní dôkazov¹¹, a krajinám, ktoré nie sú jej zmluvnými stranami, a obsah jednotlivých profilov krajín sa nahrával na webové sídlo HCCH tak, ako prichádzali odpovede.¹² V priebehu roku 2017 a začiatkom roku 2018 Stála kancelária pokračovala vo výskume a v prácach na návrhu príručky a po viacerých kolách navrhovania a konzultácií s podskupinou počas celého roku 2018 skupina expertov v novembri 2018 schválila návrh príručky. Návrh bol potom predložený rade CGAP, ktorá ho v júni 2019 s konečnou platnosťou schválila.¹³

¹⁰ ZaO č. 20 z CGAP 2016.

¹¹ Podľa článku 7 ods.1 štatútu HCCH je každý členský štát povinný poveriť vnútroštátny orgán a každá členská organizácia určiť kontaktný orgán, ktoré konajú ako hlavné miesto kontaktu so Stálou kanceláriou.

¹² Po prvom rozoslaní dotazníkov o profile krajiny bolo vrátených 35 vyplnených dotazníkov od 33 zmluvných strán, ktorými boli: Austrália, Bielorusko, Bosna a Hercegovina, Brazília, Bulharsko, Cyprus, Česko, Čína (OAO Hongkong a OAO Macao), Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Chorvátsko, Izrael, Južná Afrika, Kórejská republika, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Mexiko, Nemecko, Nórsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Singapur, Slovinsko, Spojené kráľovstvo (Anglicko, Wales a Severné Írsko), Spojené štáty, Švajčiarsko, Švédsko a Venezuela. V čase písania to predstavovalo približne 53 % zmluvných strán dohovoru o vykonávaní dôkazov. Doručené odpovede sú dostupné v sekcii *Evidence* (Dôkazy) na webovom sídle HCCH (pozri cestu uvedenú v poznámke pod čiarou č. 4).

¹³ ZaO č. 38 z CGAP 2019.

**ČO JE TO
AUDIOVIZUÁLNE
SPOJENIE?**

10. Audiovizuálne spojenie je označenie technológie, ktorá umožňuje účastníkom z dvoch alebo viacerých miest súčasne vzájomne komunikovať pomocou dvojsmerného prenosu obrazového a zvukového signálu, uľahčujúc im tak komunikáciu a vzájomný osobný styk medzi týmito miestami. Keďže tento postup bol postupne zavedený do procesných právnych predpisov, ako aj do mechanizmov cezhraničnej právnej spolupráce, boli vypracované rôzne právne definície. Inými termínmi zvyčajne používanými na opísanie tohto postupu, keď sa používa na účely dokazovania, sú „videokonferencia“, „účasť na dialku“ alebo „audiovizuálna účasť“.¹⁴
11. Audiovizuálne spojenie v súvislosti so súdnym konaním, keďže nie je viazané tradičnými hranicami, umožňuje účastníkom konania, ich zástupcom a/alebo svedkovi dostať sa a/alebo svedčiť na súd z iného miesta v rámci tej istej územnej jednotky, v ktorej sa nachádza tento súd, z inej územnej jednotky toho istého štátu alebo z cudziny.
12. Prekonaním vzdialeností medzi súdom, účastníkmi konania, ich zástupcami a akýmikoľvek svedkami poskytuje audiovizuálne spojenie potenciálne skrátenie času, zníženie nákladov, nepohodlia a environmentálneho vplyvu cestovania na súd¹⁵, ako aj prostriedok na prekonanie neschopnosti jednej či viacerých osôb zúčastniť sa na konaní. Toto je osobitná výhoda v prípade súdnych znalcov, ktorých nedostupnosť môže byť častou príčinou prieťahov.¹⁶ V skutočnosti môže v niektorých prípadoch použitie audiovizuálneho spojenia dokonca podstatne znížiť význam dostupnosti svedkov spomedzi faktorov zvažovaných pri určovaní príslušnosti súdu v konkrétnej veci.¹⁷ Použitie audiovizuálneho spojenia môže takisto poskytovať väčšiu flexibilitu pri plánovaní termínov konania, ako aj pri prispôbení sa svedkom s určitými fyzickými alebo duševnými vlastnosťami alebo svedkom, ktorých by osobné dostavenie sa na súd rozrušilo, čím sa zlepši prístup k spravodlivosti. Všetky tieto faktory spolu môžu prispieť k informovanejším rozhodnutiam a efektívnejším súdnym konaniam.
13. Vzhľadom na skutočnosť, že audiovizuálne spojenie nemusí byť vhodné za každých okolností, keď sa osoba má dostať na súd a/alebo svedčiť pred súdom, naďalej sa musí považovať za doplnok (a nie náhradu) tradičných metód obstarávania dôkazov (t. j. osobnej prítomnosti v súdnej sieni). Je to hlavne preto, lebo úroveň osobnej interakcie so svedkom je nevyhnutne menšia než tá, ktorá nastáva, keď je svedok fyzicky prítomný v súdnej sieni.¹⁸ Schopnosť

¹⁴ V závislosti od súvislostí a zdroja môžu existovať rôzne odchýlky vo vymedzeniach opisujúcich tieto a analogické pojmy. Pozri napr. diskusiu o rozdieloch medzi videokonferenciou a teleprítomnosťou v diele M. E. Gruen a C. R. Williams, *Handbook on Best Practices for Using Video Conferencing in Adjudicatory Hearing*, Administrative Conference of the United States, 2015, s. 9 – 10, dostupná na adrese: < <https://www.acus.gov/report/handbook-best-practices-using-video-conferencing-adjudicatory-hearings> > (aktuálny stav k 4. marcu 2020).

¹⁵ Pozri napr. Rada Európskej únie, *D1a: Judicial use cases with high benefits from cross-border videoconferencing, Multi-aspect initiative to improve cross-border videoconferencing (Prípady využitia veľkých výhod cezhraničnej videokonferencie v súdnictve, Mnohoaspektová iniciatíva na zlepšenie cezhraničných videokonferencií)* (projekt „Handshake“, viac o tomto projekte pozri v glosári), 2017, s. 2; M. Davies, *Bypassing the Hague Evidence Convention: Private International Law Implications of the Use of Video and Audio Conferencing Technology in Transnational Litigation*, American Journal of Comparative Law, zv. 55 (2), 2007, s. 206; Federálny súd Austrálie, *Guide to Videoconferencing* (Príručka o videokonferenciách), 2016, s. 2, dostupná na adrese: < <http://www.fedcourt.gov.au/services/videoconferencing-guide> > (aktuálny stav k 4. marcu 2020).

¹⁶ Rada Európskej únie, „Disponibilita súdnych znalcov sa považuje za jednu z príčin omeškania...“, Príručka pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach, Luxemburg, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2013, s. 6 (ďalej len „Príručka pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach“) dostupná na adrese: < <https://www.consilium.europa.eu/sk/documents-publications/publications/guide-videoconferencing-cross-border-proceedings/> > (aktuálny stav k 4. marcu 2020).

¹⁷ M. Davies (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 236.

¹⁸ Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 26.

účastníkov posúdiť vystupovanie a dôveryhodnosť svedka môže byť oslabená¹⁹, najmä keď technika a nedostatok blízkosti zvyšujú jazykové alebo kultúrne odlišnosti, čo vedie k strate drobných rozdielov. Napríklad v štúdii vykonanej na odvolacích súdoch jedna zmluvná strana (Spojené štáty) zistila, že niektorí sudcovia boli presvedčení, že pokladali menej otázok pri vypočúvaní svedka prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, a že bolo menej pravdepodobné, že by prerušili tvrdenie.²⁰ V niektorých prípadoch vzdialenosť svedka mohla zároveň znížiť schopnosť súdu mať kontrolu nad svedkom. Ďalšia obava sa týka možných technických problémov, takže zodpovedné osoby by mali zabezpečiť dostupnosť vhodného vybavenia, technických zariadení a podpory na všetkých miestach účasti. Každý z potenciálnych problémov spojených s použitím audiovizuálneho spojenia by mohol ohroziť také základné aspekty konania, akým je okrem znemožnenia alebo obmedzenia prístupu k spravodlivosti aj „právo na spravodlivý proces“ alebo „zásada bezprostrednosti“.²¹ Súdy preto musia zohľadniť viac než samotnú vhodnosť pri určovaní toho, či je za daných okolností jednotlivého prípadu použitie audiovizuálneho spojenia po dôkladnej úvahe prospešné pre celkový spravodlivý a efektívny výkon spravodlivosti.²²

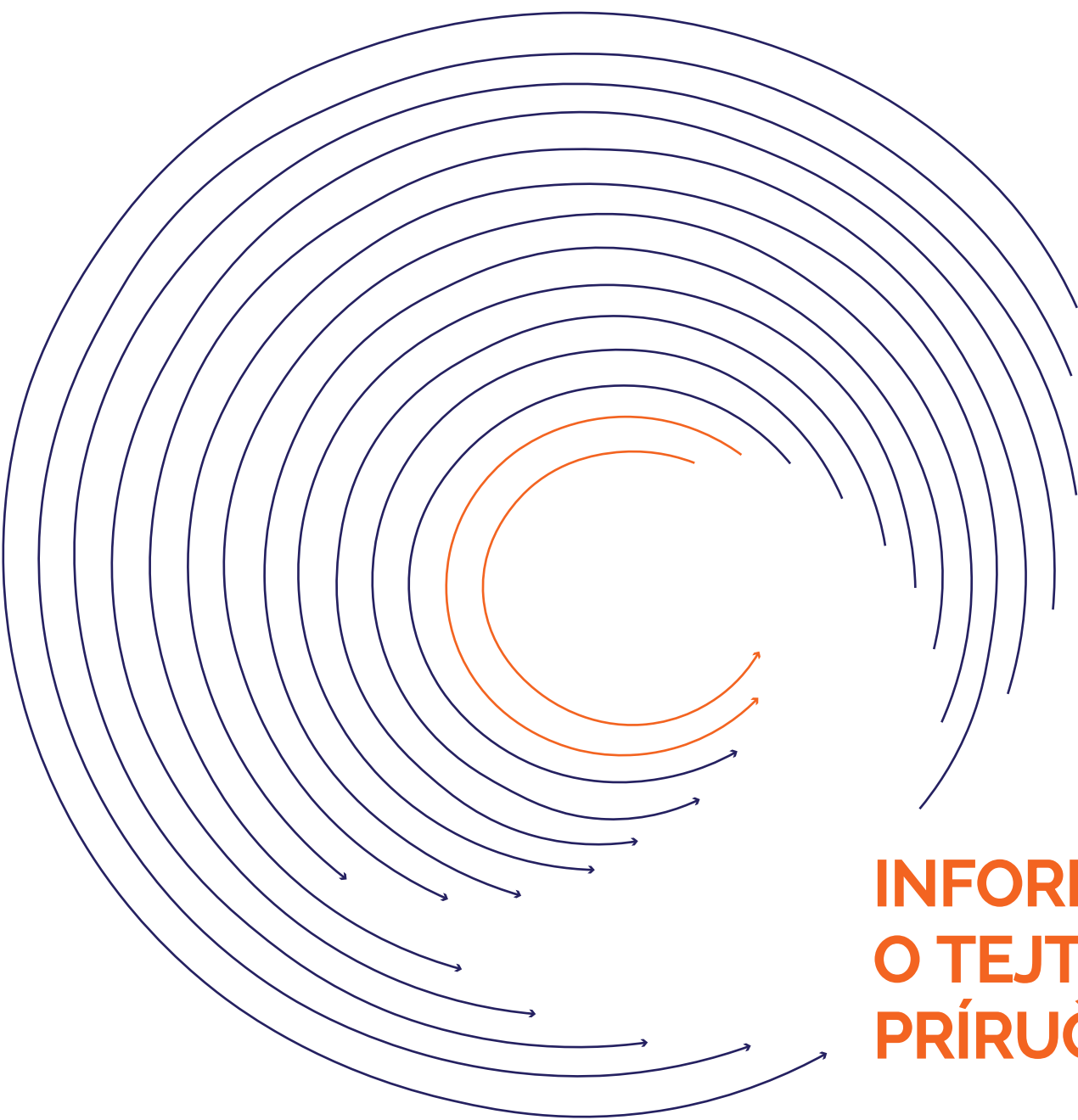
14. V tejto príručke sú teda opísané najlepšie postupy pri využívaní audiovizuálneho spojenia, ktorými možno riešiť niektoré z týchto problémov. Účelom týchto postupov je umožniť používateľom dohovoru o vykonávaní dôkazov čo najlepšie využiť technológie, ktoré sú v súčasnosti dostupné. Časom sa očakáva ďalší technologický pokrok s cieľom zlepšiť postup, čo napokon bude viesť k maximalizácii výhod využívania technológie audiovizuálneho spojenia pri vykonávaní dôkazov v cudzine.

¹⁹ R. A. Williams (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 1), s. 21. Pokiaľ ide o diskusiu o vplyve technológie audiovizuálneho spojenia na posudzovanie dôveryhodnosti svedka, pozri aj poznámku pod čiarou č. 42.

²⁰ M. Dunn a R. Norwick, *Report of a Survey of Videoconferencing in the Courts of Appeals*, Federal Judicial Center, 2006, s. 13, dostupná na adrese: < <https://www.fjc.gov/sites/default/files/2012/VidConCA.pdf> > (aktuálny stav k 4. marcu 2020).

²¹ Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 26 – 27. Pojem bezprostrednosti je všeobecnou zásadou procesného práva v mnohých štátoch, najmä v Európe, a jej obsahom je myšlienka, že dôkazy by sa mali vypočúvať v ich pôvodnej a nie odvodenej forme (t. j. „bezprostredné“ tak v časovom, ako aj hmotnom zmysle). Podrobnejšiu diskusiu o zásade bezprostrednosti a jej vzťahu s využívaním audiovizuálneho spojenia pozri napr. T. Ivanc, *Theoretical Background of Using Information Technology in Evidence Taking* v diele V. Rijaveca a kol. (eds), *Dimensions of Evidence in European Civil Procedure*, Holandsko, Kluwer Law International, 2016, s. 265 – 300; V. Harsági, *Evidence, Information Technology and Principles of Civil Procedure – The Hungarian Perspective*, v C.H. van Rhee a A. Uzelac (eds), *Evidence in Contemporary Civil Procedure*, Cambridge, Intersentia, 2015, s. 137 – 154.

²² Federálny súd Austrálie (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 2.

**INFORMÁCIE
O TEJTO
PRÍRUČKE**

15. Táto príručka sa zameriava najmä na využívanie technológií audiovizuálneho spojenia podľa dohovoru o vykonávaní dôkazov. V príručke sú navyše uvedené skúsenosti získané zo všeobecného vnútroštátneho a medzinárodného vývoja v tejto oblasti vrátane odkazov na vnútroštátny právny poriadok a prípadné ďalšie medzinárodné dohody.
16. Rozsah pôsobnosti tejto príručky sa v zásade obmedzuje na používanie audiovizuálneho spojenia pri svedeckej výpovedi, pričom ide o druh dôkazu, ktorý je najvhodnejší z hľadiska využitia technológie audiovizuálneho spojenia a ktorý sa častejšie uplatňuje/požaduje medzi jurisdikciami. V závislosti od rozhodného práva sa audiovizuálne spojenie môže použiť aj na obstaranie iných dôkazov než na svedeckú výpoveď, ale možnosti jeho použitia na taký účel sa zdajú obmedzenejšie.²³
17. Treba takisto poznamenať, že niektoré štáty v odpovediach uviedli právne predpisy, ktoré obmedzujú vykonávanie dôkazov prostredníctvom audiovizuálneho spojenia na získanie výpovede svedka alebo účastníka konania.²⁴ Iné štáty v odpovediach vyjadrili obavu z ťažkostí spojených s obstarávaním listinných dôkazov prostredníctvom audiovizuálneho spojenia.²⁵ Preto sa táto príručka naďalej zameriava na získavanie cezhraničných výpovedí svedkov alebo súdnych znalcov.²⁶
18. Rozsah pôsobnosti dohovoru o dôkazoch sa navyše vzťahuje len na „občianske a obchodné veci“ (viac o tomto pojme pozri v glosári), hoci určité logistické aspekty a praktické úvahy v tejto príručke môžu mať význam aj z hľadiska všeobecnejšieho využitia technológie audiovizuálneho spojenia. V európskom kontexte sa navyše zistilo, že „veľká väčšina cezhraničného [audiovizuálneho spojenia] sa v občianskych a obchodných veciach využíva na svedecké výpovede a iné druhy vykonávania dôkazov“.²⁷ Táto príručka sa preto obmedzuje na súvislosti týkajúce sa súdnych konaní v občianskych a obchodných veciach a nezaobrá sa podrobnosťami cezhraničného vykonávania dôkazov v trestnom konaní.
19. Príručka má túto štruktúru:
 - Časť A** preberá sa v nej začatie používania audiovizuálneho spojenia vrátane predbežných úvah a vysvetľujú sa spôsoby možného využitia audiovizuálneho spojenia podľa dohovoru s hlavným zameraním na právne aspekty.
 - Časť B** sa týka prípravy a vedenia výsluchov, pri ktorých sa používa audiovizuálne spojenie, vrátane právnych aj praktických úvah.
 - Časť C** sa zaoberá technickými a bezpečnostnými hľadiskami.

²³ Niektoré štáty nemajú obmedzenia týkajúce sa druhu dôkazov, ktoré možno obstať prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, a teda môžu využiť túto technológiu na obstaranie listinných alebo iných dôkazov. Pozri napr. prehľad odpovedí (už citovaný v poznámke pod čiarou č.4), časť IV, otázky b) a d).

²⁴ Pozri napr. odpoveď Francúzska v časti IV, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č.12).

²⁵ Pozri napr. odpoveď Chorvátska v časti IV, ot. d) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12).

²⁶ Ako sa uvádza v glosári, na účely tejto príručky sa pod pojmom „svedok“ rozumejú účastníci konania aj tretie strany, od ktorých sa má získať svedecká výpoveď. Treba však poznamenať, že v niektorých zmluvných stranách, napríklad v Spojených štátoch „súdy prejavili väčšiu neochotu umožňovať výpovede prostredníctvom audiovizuálneho spojenia (...), ak bol vzdialený svedok aj zúčastnenou stranou sporu“, M. Davies (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 211.

²⁷ Z výsledkov projektu Handshake, ktorý uskutočnila Európska rada, vyplýva, že táto väčšina môže dosahovať 80 až 90 % prípadov použitia audiovizuálneho spojenia: projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 15.

Keď je to vhodné, pred každým oddielom sú odporúčané **osvedčené postupy** relevantné pre uvedený konkrétny oddiel alebo pododdiel. Tieto osvedčené postupy sa uvádzajú vo farebných poliach a majú odlišné číslovanie ako odseky. Uvádzajú sa aj v **prílohe I**. **Príloha II** obsahuje vysvetľujúce schémy, v ktorých sa znázorňuje možný spôsob využitia audiovizuálneho spojenia podľa dohovoru (v prípadoch nepriameho aj priameho vykonania dôkazov) a v **prílohe III** je rad názorných kontextových príkladov.

Ostatné **prílohy** obsahujú ďalšie dôležité informácie, napr. nový voliteľný formulár osobitne zameraný na záležitosti audiovizuálneho spojenia, ktorý sa pripojí k odporúčanému vzorovému formuláru dožiadania (**príloha IV**), úplné znenie dohovoru o vykonávaní dôkazov (**príloha V**) a relevantné závery a odporúčania osobitnej komisie (**príloha VI**).

20. V celej príručke sa uvádzajú odkazy na jednotlivé **profily krajín** za každú zmluvnú stranu. Vzhľadom na rozdiely v zákonoch, postupoch a súdnych konaniach v jednotlivých zmluvných stranách, pokiaľ ide o používanie audiovizuálneho spojenia pri vykonávaní dôkazov²⁸, skupina expertov stanovila, že takéto profily krajín sú potrebné na poskytnutie jednoduchšie aktualizovateľného cieleného usmernenia. Profily krajín tak obsahujú dodatočné informácie, ktoré sú jedinečné pre každú zmluvnú stranu a týkajú sa používania audiovizuálneho spojenia podľa dohovoru o vykonávaní dôkazov vrátane príslušných právnych predpisov, pravidiel alebo nariadení, užitočných odkazov a kontaktných údajov. Prístup k nim možno získať prostredníctvom sekcie Evidence na webovom sídle HCCH.
21. Cieľom tejto príručky je doplniť 3. vydanie **Praktickej príručky na uplatňovanie dohovoru o vykonávaní dôkazov** (ďalej len „príručka o vykonávaní dôkazov“)²⁹, ktorá obsahuje prílohu venovanú využívaniu audiovizuálneho spojenia (príloha 6). Príručka o vykonávaní dôkazov je komplexnou príručkou, ktorá obsahuje informácie týkajúce sa uplatňovania dohovoru v širšom zmysle vrátane judikatúry a komentára k dohovoru ako celku, nielen využívania technológií audiovizuálneho spojenia. Ďalšie informácie o kúpe výtlačkov príručky o vykonávaní dôkazov sú dostupné v sekcii Evidence a v sekcii Publications na webovom sídle HCCH < www.hcch.net >.

²⁸ Tamže, s. 20.

²⁹ Stála kancelária HCCH, *Praktická príručka o uplatňovaní dohovoru o vykonávaní dôkazov*, 3. vydanie, Haag, 2016. Pozri aj glosár.

SKRATKY

ADSL	Asymmetric Digital Subscriber Line Asymetrická digitálna účastnícka prípojka
AES	Advanced Encryption Standard Zdokonalená šifrovacia norma
AIR	All India Reporter (India)
ATR	Australasian Tax Reports (Australia) Austrálsko-ázijské daňové správy (Austrália)
Bankr. E.D.N.Y.	USA Bankruptcy Court for the Eastern District of New York (United States) Konkurzný súd Východného dištriktu New Yorku (USA)
BCSC	Supreme Court of British Colombia (Canada) Najvyšší súd Britskej Kolumbie (Kanada)
ZaO	Závery a odporúčania (HCCH)
CCBE	Council of Bars and Law Societies of Europe Rada európskych advokátskych komôr
CGAP	Council on General Affairs and Policy (HCCH) Rada pre všeobecné záležitosti a politiku (HCCH)
Kodek	Kombinovaný kódovač a dekodovač
<i>Comput. Netw.</i>	<i>Computer Networks Počítačové siete</i>
D. Conn.	USA District Court for the District of Connecticut (United States) Obvodný súd dištriktu Connecticut (USA)
D.D.C.	USA District Court for the District of Colombia (USA) Obvodný súd dištriktu Kolumbia (USA)
EK	Európska komisia
EÚ	Európska únia
EWHC (Ch)	High Court of England and Wales (Chancery Division) (UK) Vyšší súd Anglicka a Walesu (kancelársky úsek), Spojené kráľovstvo
EWHC (QB)	High Court of England and Wales (Queen's Bench Division) (UK) Vyšší súd Anglicka a Walesu (kráľovský úsek), Spojené kráľovstvo
FCA	Federal Court of Australia Federálny súd Austrálie
FCR	Federal Court Reports (Australia) Správy Federálneho súdu (Austrália)
Fed. R. Civ. P.	Federal Rules on Civil Procedure (United States) Federálne procesné pravidlá občianskeho súdneho konania (USA)
Fed. R. Evid. Serv.	Federal Rules of Evidence Service (United States) Informačná služba o rozhodnutiach súdov na základe federálnych pravidiel o dôkazoch (USA)
HD	High Definition Vysoké rozlíšenie
HKEC	Hong Kong Electronic Citation (People's Republic of China) Hongkonské elektronické citácie (rozsudkov) (ČĽR)
HKLRD	Hong Kong Law Reports and Digest Hongkonské právnické správy a výber súdnych rozhodnutí (ČĽR)
OAo Hongkong	Hong Kong Special Administrative Region (People's Republic of

	China) Osobitná administratívna oblasť Hongkong (ČĽR)
IberRed	Ibero-American Network for International Legal Cooperation Iberoamerická sieť pre medzinárodnú právnu spoluprácu
IBA	International Bar Association Medzinárodná advokátska komora
Identifikačné číslo	Identity Document Doklad totožnosti
IP	Internet Protocol Internetový protokol
ISDN	Digitálna sieť integrovaných služieb (ISDN)
ITU-T	International Telecommunication Union Medzinárodná telekomunikačná únia
LawAsia	Law Association for Asia and the Pacific Advokátska asociácia pre Áziu a Tichomorie
OAo Macao	Macao Special Administrative Region (People's Republic of China) Osobitná administratívna oblasť Macao (ČĽR)
MCU	Multi-point Control Unit Viacbodová riadiaca jednotka
ONSC	Supreme Court of Ontario (Canada) Najvyšší súd Ontária (Kanada)
ONCJ	Ontario Court of Justice (Canada) Súdny dvor Ontária (Kanada)
Res/D/N/DC	Reservations/Declarations/Notifications/Depository Communications Výhrady/vyhlásenia/oznámenia/depozitárne oznámenia
OK	Osobitná komisia (HCCH)
SIP	Session Initiation Protocol Protokol pre inicializáciu relácie
SD	Standard Definition Štandardné rozlíšenie
S.D.N.Y.	USA District Court for the Southern District of New York (United States) Obvodný súd Južného dištriktu New Yorku (USA)
USA	Spojené štáty americké
W.D. Tenn.	USA District Court for the Western District of Tennessee (United States) Obvodný súd Západného dištriktu štátu Tennessee (USA)
WXGA	Wide Extended Graphics Array Rozlíšenie obrazovky WXGA

GLOSÁR

Ústredný orgán

Orgán určený zmluvnou stranou podľa článku 2 prvého odseku.

Kapitola I

Ustanovenia dohovoru týkajúce sa systému dožiadania. Kapitola I obsahuje články 1 až 14 dohovoru.

Kapitola II

Ustanovenia dohovoru, ktoré sa týkajú vykonávania dôkazov prostredníctvom konzulárnych úradníkov a komisárov. Kapitola II obsahuje články 15 až 22 dohovoru. Podľa článku 33 dohovoru môže zmluvná strana úplne alebo sčasti vylúčiť uplatňovanie kapitoly II. Ak si chcete pozrieť vyhlásenia alebo výhrady konkrétnej zmluvnej strany, pozrite si **tabuľku stavu** (Status table) dohovoru o vykonávaní dôkazov v stĺpci s názvom Res/D/N/DC.

Občianske alebo obchodné veci

Pojem používaný na vymedzenie vecného rozsahu pôsobnosti dohovoru. Pojem „občianske alebo obchodné veci“ sa vykladá *liberálne* a *autonómne* a uplatňuje sa konzistentne tak podľa dohovoru o vykonávaní dôkazov, ako aj dohovoru o doručovaní písomností.

Kodek

Kodek (skrátená verzia „kódovača-dekódovača“) je zariadenie, ktorým sa v jednej lokalite komprimujú (zhustia) zvukové a obrazové signály do digitálneho signálu, ktorý sa prenáša do druhej lokality, aby sa potom previedol späť do čitateľného zvukového a obrazového formátu.³⁰

Komisár

Na účely kapitoly II osoba zapojená do vykonania dôkazu (pozri najmä článok 17).

Závery a odporúčania (alebo „ZaO“)

Závery a odporúčania z rôznych zasadnutí HCCH. V tejto príručke sú väčšinou uvedené ZaO osobitnej komisie, ktoré sa týkajú praktického uplatňovania dohovoru o vykonávaní dôkazov, spolu s rokom príslušného zasadnutia (napr. „ZaO z OK 2014“ je odkaz na závery a odporúčania prijaté na zasadnutí osobitnej komisie v roku 2014). Všetky relevantné závery a odporúčania osobitnej komisie sú uvedené v **prílohe VI** a dostupné sú aj v sekcii „Evidence“ na webovom sídle HCCH < www.hcch.net >. V príručke sa odkazuje aj na ZaO z iných zasadnutí HCCH, napr. z výročného zasadnutia Rady pre všeobecné záležitosti a politiku CGAP.

Konzul

Na účely kapitoly II je pojem „konzul“ súhrnným pojmom používaným na označenie konzulárnych úradníkov a diplomatických zástupcov.

³⁰

M. Davies (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 20), s. 2; R. A. Williams (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 14), s. 5.

Konzulárny úradník

Na účely kapitoly II je to osoba zapojená do vykonania dôkazu (pozri najmä články 15 a 16). Z praktických dôvodov sa v tejto príručke používa pojem „konzul“ na označenie konzulárnych úradníkov a diplomatických zástupcov.

Profil krajiny

Vyplnený dotazník o profile krajiny, ktorý v roku 2017 rozoslala Stála kancelária zmluvným stranám, určený na doplnenie všeobecnejších informácií uvedených v tejto príručke. Jednotlivé „profile krajín“, ako aj prehľady všetkých odpovedí („Synopsis of Responses“) sú dostupné v sekcii „Evidence“ na webovom sídle HCCH <www.hcch.net>. Odkazy na „ot.“ v tejto príručke sa vzťahujú na otázky v dotazníku o profile krajiny.

Priame vykonanie dôkazu

Postup vykonania dôkazu, pri ktorom orgán v dožadujúcom štáte, pred ktorým prebieha súdne konanie, priamo vypočúva svedka/súdneho znalca. Pozri aj „*Nepriame vykonanie dôkazu*“; rozlišovaním medzi priamym a nepriamym vykonaním dôkazu sa zaoberá oddiel **A1.2**; vysvetľujúce schémy sú uvedené v **prílohe II**.

Nariadenie EÚ o vykonávaní dôkazov

Nariadenie platné medzi členskými štátmi Európskej únie (EÚ) (s výnimkou Dánska)³¹ o vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach. Úplný názov nariadenia EÚ o vykonávaní dôkazov je: *Nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach*.³²

Dohovor o vykonávaní dôkazov (alebo len „dohovor“)

Medzinárodná zmluva bola vypracovaná a prijatá pod záštitou HCCH, ktorej úplný názov znie *Dohovor z 18. marca 1970 o vykonávaní dôkazov v cudzine v občianskych a obchodných veciach*. Úplné znenie dohovoru je uvedené v **prílohe V** a dostupné je aj v sekcii Evidence na webovom sídle HCCH <www.hcch.net>.

Príručka o vykonávaní dôkazov

Publikácia HCCH, ktorej úplný názov je *Practical Handbook on the Operation of the Evidence Convention* (Praktická príručka o uplatňovaní Dohovoru o vykonávaní dôkazov). Príručka o vykonávaní dôkazov obsahuje podrobné vysvetlenia rôznych aspektov všeobecného uplatňovania dohovoru o vykonávaní dôkazov, ako aj smerodajné odpovede na hlavné otázky, ktoré sa objavili v praxi. Túto príručku preto treba chápať ako doplnok k príručke o vykonávaní dôkazov. Pokiaľ nie je uvedené inak, odkazy v tejto príručke na „príručku o vykonávaní dôkazov“ sa vzťahujú na 3. vydanie príručky o vykonávaní dôkazov uverejnené v roku 2016. Informácie o možnosti kúpy príručky

³¹ Spojené kráľovstvo zostáva viazané nariadením EÚ o vykonávaní dôkazov do 31. decembra 2020 podľa Dohody o vystúpení podpísanej medzi Spojeným kráľovstvom a Európskou úniou, ktorá nadobudla platnosť 1. februára 2020.

³² Úplné znenie nariadenia je prístupné v databáze EUR-Lex dostupnej na adrese: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/ALL/?uri=CELEX:32001R1206>> (aktuálny stav k 4. marcu 2020).

o vykonávaní dôkazov sú dostupné v sekcii Evidence na webovom sídle HCCH < www.hcch.net >.

Sekcia Evidence

Sekcia na webovom sídle HCCH venovaná dohovoru o vykonávaní dôkazov. Sekcia Evidence je prístupná prostredníctvom odkazu na webovom sídle HCCH < www.hcch.net >.

Dôvodová správa

Správa, ktorú vypracoval Philip W. Amram a v ktorej sa opisujú okolnosti a prípravné práce dohovoru o vykonávaní dôkazov s komentármi k jednotlivým článkom dohovoru. Úplné znenie dôvodovej správy je uvedené v prílohe 3 k **príručke o vykonávaní dôkazov** a dostupné je aj v sekcii Evidence na webovom sídle HCCH < www.hcch.net >. Dôvodová správa bola pôvodne uverejnená v *Actes et Documents de la Onzième Session* (Aktoch a dokumentoch z jedenásteho zasadnutia) (1968), zv. IV, *Obtention des preuves à l'étranger* (Vykonávanie dôkazov v cudzine, s. 202 – 216).

Projekt Handshake

Projekt, ktorý v rokoch 2014 až 2017 uskutočnila expertná skupina pracovnej skupiny pre elektronické právo (e-Justice) na videokonferencie v rámci Rady Európskej únie a ktorej úplný názov bol *Multi-aspect initiative to improve cross-border videoconferencing* (Mnohoaspektová iniciatíva na zlepšenie cezhraničných videokonferencií).³³ Deklarovaným zámerom projektu bolo „podporovať praktické využívanie cezhraničných videokonferencií a vymieňať si najlepšie postupy a odborné poznatky o organizačných, technických a právnych aspektoch s cieľom pomôcť zlepšiť celkové fungovanie systémov elektronickej justície v členských štátoch a na európskej úrovni“.³⁴

Výsledky a odporúčania projektu sa prejavili v postupe návrhu tejto príručky, najmä so zreteľom na praktické a technické hľadiská. Zásahu na tom mali najmä rozsiahle praktické skúšky audiovizuálneho spojenia, ktoré sa uskutočnili medzi rôznymi členskými štátmi Európskej únie.

Výsluch

Na účely tejto príručky sa pojem „výsluch“ používa na označenie akéhokoľvek druhu vypočúvania svedka, s ktorým sa má vykonať dôkaz, bez ohľadu na to, či sa ako účastník konania dostaví na súd, alebo sa dôkaz vykoná mimo súdu. *Pozri aj vymedzenie pojmov „svedok“, „konzul“ a „komisár“.*

Nepriame vykonanie dôkazu

Postup vykonania dôkazu, pri ktorom orgán v dožiadanom štáte, na ktorého území sa nachádza svedok/súdny znalec, vedie vypočutie svedka/súdneho znalca. *Pozri aj „Priame vykonanie dôkazu“; rozlišovaním medzi priamym a nepriamym vykonaním dôkazu sa zaoberá oddiel A1.2; vysvetľujúce schémy sú uvedené v prílohe II.*

³³ Dokumentácia a výsledky projektu (súbor .zip) „Mnohoaspektová iniciatíva na zlepšenie cezhraničných videokonferencií“ sú dostupné na adrese: < https://beta.e-justice.europa.eu/69/EN/general_information > (aktuálny stav k 4. marcu 2020).

³⁴ Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 2.

Digitálna sieť integrovaných služieb (ISDN)

ISDN vymedzila Medzinárodná telekomunikačná únia ako druh „[sieť, ktorá poskytuje alebo podporuje rad rôznych telekomunikačných služieb], ktorá poskytuje digitálne spojenie medzi komunikačnými rozhraniami používateľských sietí“.³⁵

Sektor šandardizácie telekomunikácií Medzinárodnej telekomunikačnej únie (ITU-T)

Sektor Medzinárodnej telekomunikačnej únie, ktorý je zodpovedný za „[zhromažďovanie] odborníkov z celého sveta, na vypracovanie medzinárodných štandardov známych ako odporúčania ITU-T, ktoré slúžia ako určujúce prvky v globálnej infraštruktúre informačných a komunikačných technológií“.³⁶

Sieť s internetovým protokolom (IP)

Sieť IP vymedzila Medzinárodná telekomunikačná únia ako druh „sieť, v ktorej sa používa IP ako protokol vrstvy“.³⁷

Súdny orgán

Pojem „súdny orgán“ sa v dohovore používa na opis: a) orgánu, ktorý vydáva dožiadanie (článok 1 prvý odsek); a b) orgánu, ktorý vykonáva dožiadanie (článok 9 prvý odsek).

Dožiadanie

Na účely kapitoly I je to prostriedok používaný ako žiadosť o obstaranie dôkazu alebo vykonanie iného súdneho úkonu. V tejto príručke sa pod pojmom „dožiadanie“ rozumie prostriedok podľa iných nástrojov (napr. Dohovoru HCCH o občianskom súdnom konaní z roku 1954) alebo podľa vnútroštátneho právneho poriadku na vykonanie dôkazu alebo iného súdneho úkonu [všeobecne známy ako „dožiadanie“ (*letters rogatory*), a menej často ako „žiadosť o právnu pomoc“ (*rogatory commission*)].

Vzorový formulár

Vzorový formulár dožiadania odporúčaný osobitnou komisiou. Vyplniteľné verzie vzorového formulára v angličtine aj vo francúzštine sú dostupné v sekcii Evidence na webovom sídle HCCH < www.hcch.net >. Kópia vzorového formulára s pokynmi na vyplnenie je uvedená aj v prílohe 4 príručky o vykonávaní dôkazov.

³⁵ Medzinárodná telekomunikačná únia, „I.112: Slovník pojmov pre ISDN“, 1993, s. 6, dostupný na: < <https://www.itu.int/rec/T-REC-I.112-199303-I> > (aktuálny stav k 4. marcu 2020). Viac informácií o ITU-T pozri aj ďalej v poznámke pod čiarou č. 36.

³⁶ Viac informácií o sektore ITU-T pozri na adrese: < <https://www.itu.int/en/ITU-T/about/Pages/default.aspx> > (aktuálny stav k 4. marcu 2020).

³⁷ Medzinárodná telekomunikačná únia, „Y.1001: IP framework – A framework for convergence of telecommunications network and IP network technologies“ (Rámec IP – rámec konverencie telekomunikačnej siete a technológií IP sietí), 2000, s. 3, dostupný na adrese: < <https://www.itu.int/rec/T-REC-Y.1001-200011-I> > (aktuálny stav k 4. marcu 2020).

Praktické informácie

Údaje o danej zmluvnej strane, ktoré sú dostupné v sekcii Evidence na webovom sídle HCCH (< www.hcch.net >) v časti „Central and other Authorities“ (Ústredné a iné orgány), ktorá obsahuje informácie o praktickom uplatňovaní dohovoru pre uvedenú konkrétnu zmluvnú stranu.

Dožiadaný orgán

Na účely kapitoly I orgán, ktorý vykonáva dožiadanie. V dohovore sa stanovuje, že dožiadaným orgánom je súdny orgán dožiadaného štátu, ktorý je príslušný na vykonanie dožiadania podľa vlastného vnútroštátneho právneho poriadku.

Dožiadaný štát

Na účely kapitoly I zmluvná strana, ktorej je alebo bude adresované dožiadanie.

Dožadujúci orgán

Na účely kapitoly I orgán, ktorý vydáva dožiadanie. V dohovore sa stanovuje, že dožadujúcim orgánom je súdny orgán dožadujúceho štátu, ktorý je príslušný na vydanie dožiadania podľa svojho vnútroštátneho právneho poriadku.

Dožadujúci štát

Na účely kapitoly I zmluvná strana, z ktorej je alebo bude vydané dožiadanie.

Odpovedajúci štát

Zmluvná strana dohovoru, ktorá predložila vyplnený *dotazník o profile krajiny* rozoslaný Stálou kanceláriou v roku 2017. Jednotlivé vyplnené profily krajín, ako aj prehľady všetkých odpovedí („Synopsis of responses“) sú dostupné v sekcii Evidence na webovom sídle HCCH < www.hcch.net >.

Vysielajúci štát

V tejto príručke sa tento pojem používa jedine v súvislosti s jeho významom podľa *Viedenského dohovoru z 24. apríla 1963 o konzulárnych stykoch* (ďalej len „viedenský dohovor o konzulárnych stykoch“) na označenie štátu, ktorý vysielá diplomatického zástupcu alebo konzulárneho úradníka na zastupovanie svojich záujmov v cudzine.

Osobitná komisia (alebo „OK“)

Osobitné komisie ustanovuje Haagska konferencia HCCH a zvoláva ich generálny tajomník na vypracovanie a dohodnutie nových dohovorov HCCH alebo na preskúmanie praktického uplatňovania existujúcich dohovorov HCCH. V tejto príručke je „osobitnou komisiou“ (alebo „OK“) osobitná komisia, ktorá zasadá periodicky s cieľom preskúmať praktické uplatňovanie dohovoru o vykonávaní dôkazov.

Vykonávajúci štát

Na účely kapitoly II zmluvná strana, na ktorej území je alebo bude vykonané dokazovanie.

Štát pôvodu

Na účely kapitoly II zmluvná strana, na ktorej území sa začalo alebo sa začne súdne konanie a v ktorej prospech sa dokazovanie vykonáva alebo bude vykonávať. Keď dôkaz vykonáva konzul, štátom pôvodu je aj štát, ktorý konzul zastupuje. *Pozri aj „vysielajúci štát“.*

Tabuľka stavu

Aktualizovaný zoznam zmluvných strán, ktorý vedie Stála kancelária na základe informácií, ktoré jej poskytuje depozitár. Tabuľka stavu je dostupná v sekcii Evidence na webovom sídle HCCH (< www.hcch.net >) spolu s vysvetlivkami týkajúcimi sa znenia dohovoru a jeho výkladu.

Tabuľka stavu obsahuje dôležité informácie o každej zmluvnej strane, a to:

- a) dátum nadobudnutia platnosti dohovoru pre danú zmluvnú stranu;
- b) spôsob pripojenia sa k dohovoru (napr. podpísanie/ratifikácia, pristúpenie alebo nástupníctvo);
- c) v prípade zmluvných strán, ktoré sa pripájajú pristúpením k dohovoru, či pristúpenie prijali ostatné zmluvné strany;
- d) akékoľvek rozšírenia uplatňovania dohovoru;
- e) orgány, ktoré zmluvná strana poverila podľa dohovoru (napr. ústredné orgány); a
- f) akékoľvek výhrady, oznámenia alebo iné vyhlásenia zmluvnej strany podľa dohovoru.

Viac o uvedených aspektoch sa dočítate v príručke o vykonávaní dôkazov.³⁸

Technológia audiovizuálneho spojenia (známa aj ako technológia videokonferencie)

Technológia, ktorá umožňuje účastníkom z dvoch alebo viacerých miest súčasne vzájomne komunikovať pomocou dvojsmerného prenosu obrazového a zvukového signálu. Na účely tejto príručky výraz audiovizuálne spojenie zahŕňa rôzne technológie využívané na umožnenie videokonferencie, účasti na diaľku alebo akejkoľvek inej formy audiovizuálnej účasti.

Viac informácií o pojme „audiovizuálne spojenie“ nájdete v časti pod názvom Čo je to audiovizuálne spojenie?.

Telemost [známy aj ako „viacbodová riadiaca jednotka“ (MCU) alebo „brána“]

Kombinácia softvéru a hardvéru, ktorá tvorí virtuálnu zasadačku a funguje ako „most“ spájajúci miesta a zabezpečujúci podľa potreby prevody (napr. prevod sieťového signálu, kodek protokolov alebo vymedzenie zvuku/obrazu).

³⁸

Už citovaná v poznámke pod čiarou č. 29.

Viac o pojme „telemost“ pozri aj v časti C2.

Svedok

Na účely tejto príručky sa pod pojmom „svedok“ rozumejú účastníci konania aj tretie strany, od ktorých sa má získať svedecká výpoveď.

ČASŤ A

ZAČATIE
POUŽÍVANIA
AUDIOVIZUÁLNEHO
SPOJENIA

- A1. ÚVODNÉ ÚVAHY
- A2. POUŽITIE AUDIOVIZUÁLNEHO SPOJENIA PODĽA KAPITOLY I
- A3. POUŽITIE AUDIOVIZUÁLNEHO SPOJENIA PODĽA KAPITOLY II

A1. ÚVODNÉ ÚVAHY

22. Ako bolo načrtnuté v úvode, aj keď sa v dohovore o vykonávaní dôkazov konkrétne nehovorí o moderných technológiách, akou je audiovizuálne spojenie, už dávno sa preukázalo, že využívanie technológií na pomoc pri účinnom uplatňovaní dohovoru je povolené a v skutočnosti sa k nemu nabáda.³⁹ Využívanie audiovizuálneho spojenia je prípustné tak pri vykonávaní dožiadania podľa kapitoly I, ako aj pri vykonávaní žiadosti podľa kapitoly II dohovoru. Audiovizuálne spojenie možno použiť najmä na:

- uľahčenie prítomnosti a/alebo účasti strán na súdnom konaní, resp. ich zástupcov a justičného personálu na vykonávaní dôkazov alebo
- uľahčenie skutočného vykonania dôkazov (tak priameho aj nepriameho vykonania dôkazov).

Podrobnejšie vysvetlenie konkrétnych spôsobov možného využitia audiovizuálneho spojenia podľa jednotlivých kapitol dohovoru pozri ďalej v častiach A2 (kapitola I) a A3 (kapitola II).

23. Hlavným cieľom akéhokoľvek využitia audiovizuálneho spojenia by vždy malo byť zabezpečenie toho, aby výsluch mohol pokračovať spôsobom, ktorý je čo možno najbližší výsluchu, ak by sa viedol vo fyzickej súdnej sieni.⁴⁰ Aby sa toto dosiahlo, využitie audiovizuálneho spojenia v konkrétnom prípade môže preto podliehať úvahám o spravodlivosti⁴¹ určeným podľa súdu, ako aj praktickým technickým úvahám.

24. Súčasťou úvah o spravodlivosti môže byť posúdenie vplyvu audiovizuálneho spojenia na dôveryhodnosť svedka⁴², vzhľadom na zníženú schopnosť vyšetrovateľa posúdiť správanie

³⁹ Pozri ZoO č. 4 z OK 2003; ZoO č. 55 z OK 2009 a ZoO č. 20 z OK 2014.

⁴⁰ Príručka pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 16), s. 15 a 17; Federálny súd Austrálie (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 9; N. Vilela Ferreira a kol., *Council Regulation (EC) no 1206/2001: Article 17° and the video conferencing as a way of obtaining direct evidence in civil and commercial matters* (Nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001: článok 17 a videokonferencia ako spôsob priameho vykonania dôkazu v občianskych a obchodných veciach), Lisabon, Centrum justičných štúdií (*Centro de Estudos Judiciários*), 2010, s. 14.

⁴¹ Záujem spravodlivosti je hlavnou zásadou súdov pri určovaní toho, či povoliť využitie audiovizuálneho spojenia na vykonanie dôkazov. Napríklad súdy v Spojenom kráľovstve prijali myšlienku, že audiovizuálne spojenie môže pomôcť súdom pri sledovaní „prvoradého cieľa“ v občianskom súdnom konaní, a to prijať opatrenia na dosiahnutie spravodlivosti. Pozri napr. rozsudok vyššieho súdu (kráľovský úsek) vo veci Rowland/Bock [2002] EWHC 692 (QB).

⁴² Rozsah, v akom môže byť audiovizuálnym spojením sťažené posúdenie dôveryhodnosti svedka, sa v judikatúre neustálil. Ako taká zostáva relevantnou úvaha súdov a úvahy tých, ktorí sa snažia využívať túto technológiu. Súdy viacerých štátov považujú audiovizuálne spojenie za nevýznamné z hľadiska vplyvu na posúdenie dôveryhodnosti. Pozri napr. *In re Rand International Leisure Products, LLC*, č. 10-71497-ast, 2010 WL 2507634, bod 4, rozsudok Bankr. E.D.N.Y. zo 16. júna 2010, v ktorom konkurzný súd Východného dištriktu New Yorku, USA konštatoval iba obmedzený rozoznateľný vplyv technológie audiovizuálneho spojenia na schopnosť pozorovať svedkovo správanie a vykonať krížový výsluch; *Skyrun Light Industry (Hong Kong) Co Ltd./Swift Resources Ltd.* [2017] HKEC 1239 (súd prvého stupňa, OAO Hongkong), uviedol, že aj keď možno došlo k určitému zhoršeniu, v použití audiovizuálneho spojenia na výsluch svedka nie je v zásade nič nespravodlivé; Štát Maháraštra/Dr Praful B Desai, AIR 2003 SC 2053 (Najvyšší súd Indie) zastáva názor, že keď technika funguje efektívne, dôveryhodnosť možno primerane posúdiť. Podobnú pozíciu k vykonávaniu dôkazov zastávajú aj súdy strán, ktoré nie sú zmluvnými stranami dohovoru,

svedka alebo nedostatok jeho účty zistenej v prípade fyzickej prítomnosti v súdnej sieni. Ako však už bolo uvedené, tieto obavy môžu časom čiastočne alebo úplne zaniknúť v dôsledku technického pokroku, častejšieho používania technických zariadení a lepšieho zoznámenia sa s ich používaním.⁴³ Aj dôkazná sila svedectva samotného sa môže považovať za zníženú pri použití audiovizuálneho spojenia v závislosti od toho, či existujú príslušné trestné ustanovenia (napr. týkajúce sa krivého svedectva alebo pohrdania súdom) vykonateľné na mieste, z ktorého svedok poskytuje dôkazy.⁴⁴ K praktickým úvahám môže patriť zorganizovanie prístupu k zariadeniam na audiovizuálne spojenie alebo náklady na nájom a použitie zariadení na audiovizuálne spojenie. Technické úvahy sa môžu týkať konkrétnych prevádzkových aspektov pripojenia, ako je zabezpečenie dostatočnej šírky pásma a vhodné nastavenie siete až po skutočnú kvalitu prenosu obrazového a zvukového signálu.

25. Na žiadnu z uvedených úvah nemožno prihladať izolovane. Úspešné používanie audiovizuálnych hovorov si vyžaduje holistický prístup, ktorý zabezpečuje vzájomné dopĺňanie právnych, praktických a technických úvah.⁴⁵ Domnievať sa, že tradičné postupy a procesné úkony súdu sa bezpodmienečne môžu rovnakým spôsobom uplatňovať v súdnom konaní, pri ktorom sa využíva audiovizuálne spojenie, je zásadným podcenením súčasných obmedzení v oblasti technológií.⁴⁶ Bude potrebné vykonať väčšie či menšie úpravy, aby „sa zohľadnili obmedzenia zavedené použitou technológiou a zmeneným prostredím vytvoreným touto technológiou a geografickým oddelením účastníkov“.⁴⁷ Právne, praktické a technické úvahy ako také sa podrobne preberajú v tejto príručke.

A1.1. Právne základy

26. Úvodom treba poznamenať, že vo všeobecnosti existujú tri právne základy, podľa ktorých možno požadovať/usilovať sa o vykonanie dôkazov pomocou audiovizuálneho spojenia, a to:
- podľa vnútroštátneho právneho poriadku, pozri odseky 27 a nasl.,
 - podľa iných nástrojov, pozri odseky 31 a nasl.,
 - podľa dohovoru o vykonávaní dôkazov, pozri odseky 34 a nasl.

napríklad z Kanady, pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu provincie Britská Kolumbia vo veci *Slaughter/Sluys* z r. 2010, BCSC 1576 a rozsudok Najvyššieho súdu provincie Ontário vo veci *Chandra/Canadian Broadcasting Corporation*, 2016 ONSC 5385; Paiva/Corpening [2012] ONCJ 88; Davies/Clarington 2011 ONSC 4540. Vplyv technológie audiovizuálneho spojenia na posúdenie dôveryhodnosti svedka zostáva chýlostivou otázkou a súdy v ostatných štátoch boli vo svojom hodnotení opatrnejšie. V tejto súvislosti pozri poznámku pod čiarou č. 55.

⁴³ Niektorí komentátori odporúčali, že problém „obmedzených osobných interakcií“ možno výrazne znížiť, keď si používatelia a účastníci konania „zvyknú na tento spôsob vzájomného styku“: M. Dunn a R. Norwick (už citovaní v poznámke pod čiarou 20), s. 16 a 17; N. Vilela Ferreira a kol. (už citovaní v poznámke pod čiarou 40), s. 17 a 18.

⁴⁴ M. Davies (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 225. Pozri aj **A2.9** (kapitola I) a **A3.8** (kapitola II).

⁴⁵ E. Rowden a kol., *Gateways to Justice: Design and Operational Guidelines for Remote Participation in Court Proceedings*, University of Western Sydney, 2013, s. 6, 10 a 19. V tejto správe sa uvádzajú podrobnosti zistení a odporúčaní, ktoré vyplývajú z trojročného spojeného projektu Austrálskej rady pre výskum pod názvom *Gateways to Justice: improving video-mediated communication for justice participants* (Brány k spravodlivosti – zlepšenie audiovizuálnej komunikácie pre účastníkov súdneho konania). Projekt pozostával z komplexného prieskumu literatúry a právnych predpisov, návštev skutočných pracovísk, ako aj pološtruktúrovaných rozhovorov v riadenom prostredí s cieľom posúdiť rozličné faktory a vplyvy.

⁴⁶ Pozri Federálny súd Austrálie (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 8.

⁴⁷ Tamže s. 7, bod 3.15.

a. Používanie audiovizuálneho spojenia podľa vnútroštátneho právneho poriadku

1. Podľa článku 27 dohovor nebráni uplatňovaniu vnútroštátneho právneho poriadku na vykonanie dôkazov prostredníctvom audiovizuálneho spojenia za menej prísnych podmienok.
2. Po prvé, orgány by si mali overiť, či vnútroštátny právny poriadok v mieste, kde prebieha súdne konanie, umožňuje vykonanie dôkazov prostredníctvom audiovizuálneho spojenia.
3. Po druhé, orgány by si mali overiť, či vykonanie dôkazov pomocou audiovizuálneho spojenia nie je v rozpore s vnútroštátnym právnym poriadkom v mieste, kde sa má vykonať dôkaz vrátane existujúcich „nariadení o blokovani“⁴⁸ alebo trestnoprávných predpisov.

Pozri **profil krajiny** príslušnej zmluvnej strany.

27. Medzi štátmi, ktoré využívajú audiovizuálne spojenie na cezhraničné svedecké výpovede, sa právne základy takého použitia podľa vnútroštátneho právneho poriadku môžu líšiť. Niektoré štáty zmenili svoje právne predpisy s cieľom umožniť vykonanie dôkazov s využitím audiovizuálneho spojenia v domácich a/alebo medzinárodných veciach.⁴⁹ Hoci iné štáty nemajú

⁴⁸ Podľa nariadení o blokovani sa sankcionuje hľadanie a/alebo oznamovanie dôkazov bez predchádzajúceho povolenia zmluvnej strany, na ktorej území sa dôkaz nachádza, a tým sa smeruje zhromažďovanie dôkazov cez prostriedky podľa dohovoru o vykonávaní dôkazov alebo iný uplatniteľný nástroj. Sankcie za porušenie týchto predpisov sú od pokút po odňatie slobody. Podrobnosťami týkajúcimi sa uplatňovania nariadení o blokovani sa zaoberá príručka o vykonávaní dôkazov (už citovaná v poznámke pod čiarou 29), bod 26 a nasl.

⁴⁹ Pozri napr. odpovede v časti II, ot. a) a b) vyplneného dotazníka o profile krajiny (už citovaného v poznámke pod čiarou č. 12), odpovede Austrálie [vrátane napr. *Evidence (Audio and Audio Visual Links) Act 1998* (NSW) (zákona Nového Južného Walesu o vykonávaní dôkazov s využitím hlasového a audiovizuálneho spojenia) z roku 1998, ktorým sa uľahčuje vykonávanie a predkladanie dôkazov prostredníctvom hlasového a audiovizuálneho spojenia v rámci súdneho konania pred súdom v štáte Nový Južný Wales]; Brazílie (uznesením Národnej rady spravodlivosti č. 105/2010 sa ustanovujú procesné pravidlá spôsobu vykonávania a dokumentovania výsluchu pomocou audiovizuálneho spojenia; zákon 11.419/2006 o postupoch elektronickej justície; články 236, 385, 453, 461 a 937 nového Občianskeho súdneho poriadku o používaní videokonferencií); Číny (OAO Hongkong) [uzneseniami 39 a 70 o rokovacom poriadku Vyššieho súdu (kap. 4A) a časťou VIII nariadenia o dokazovaní (kap. 8) sa upravuje vykonávanie svedeckej výpovede prostredníctvom „živého televízneho spojenia“]; Česka (čoskoro sa očakáva nová zmena Občianskeho súdneho poriadku, ktorou sa zavedú nové konkrétne pravidlá týkajúce sa audiovizuálneho spojenia); Estónska (článok 350 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku); Fínska (v Súdnom poriadku 4/1734 sa stanovuje vykonávanie dôkazov prostredníctvom audiovizuálneho spojenia vo vnútroštátnych veciach); Nemecka (oddiel 128a Občianskeho súdneho poriadku o vypočutí strán, svedkov a súdnych znalcov s využitím prenosu obrazu a zvuku); Maďarska [zákon III o Občianskom súdnom poriadku a vyhláška ministra spravodlivosti č. 3/2016 (II.22) o používaní uzavretého okruhu telekomunikačnej siete v občianskom súdnom konaní na účely súdu a na vypočutie osôb]; Izraela (článok 13 nariadenia o vykonávaní dôkazov z roku 1971 umožňuje súdu nariadiť vypočutie svedkov mimo Izraela na účely súdneho konania); Kórejskej republiky [články 327-2, 339-3, 340 a 341 *Zákona o občianskom súdnom konaní* a články 95-2 a 103-2 *Vykonávacích pravidiel Zákona o občianskom súdnom konaní*, v ktorých sa ustanovuje vykonávanie dôkazov

žiadne konkrétne predpisy v tomto zmysle, vykonanie dôkazov s využitím audiovizuálneho spojenia umožňujú všeobecné procesné pravidlá vykonávania dôkazov alebo iné vnútroštátne právne predpisy, aj keď najmä vo vnútroštátnych veciach.⁵⁰

28. Jedna zmluvná strana schválila právne predpisy, ktorými sa povoľuje priame vykonanie dôkazov s využitím audiovizuálneho spojenia podľa kapitoly I dohovoru o vykonávaní dôkazov, pretože zastáva názor, že dohovor túto možnosť neposkytuje.⁵¹

Viac informácií o rozlišovaní medzi priamym a nepriamym vykonaním dôkazu pozri v časti **A1.2** a v **prílohe II**.

29. Napriek čoraz častejšiemu používaniu audiovizuálneho spojenia pri súdnom konaní na celom svete môže mať zmluvná strana, na ktorej území sa svedok nachádza, predsa len obavy v súvislosti so svojou zvrchovanosťou, keďže v skutočnosti sa svedectvo poskytuje na jej území na účely súdneho konania v cudzine.⁵² Preto sa v niektorých prípadoch môže vyžadovať povolenie dotknutej zmluvnej strany, aby sa mohlo uskutočniť vypočutie s využitím audiovizuálneho spojenia, procesu, ktorý sa môže uľahčiť uplatnením zmlúv o justičnej spolupráci.⁵³ Niektoré zmluvné strany však nemajú žiadne námietky proti využívaniu

s využitím audiovizuálneho spojenia, ak to súd považuje za náležité; a *Zákon o osobitných prípadoch týkajúcich sa súdnych konaní s audiovizuálnym spojením* (zákon č. 5004 zo 6. decembra 1995)]; Lotyšska (článok 703 *Zákona o občianskom súdnom konaní* a vnútroštátne pravidlá vydané ministerstvom spravodlivosti č. 1-2/14 o účtovaní videokonferenčného zariadenia a postupoch jeho používania v súdnom konaní upravujú vykonávanie dôkazov s použitím audiovizuálneho spojenia, ako aj pravidlá týkajúce sa tlmočenia a identifikácie zúčastnených osôb); Poľska (články 235-2, 1131-6 a 1135(2)-4 *Občianskeho súdneho poriadku*, nariadenia ministra spravodlivosti o zariadeniach a technických prostriedkoch umožňujúcich dištančné vykonávanie dôkazov v občianskom súdnom konaní, a nariadenie ministra spravodlivosti o podrobnostiach úkonov súdov vo veciach patriacich do rozsahu pôsobnosti medzinárodného občianskeho a trestného konania v oblasti medzinárodných vzťahov); Portugalska (článkami 456, 486, 502, a 520 *Občianskeho súdneho poriadku* sa upravuje zber dôkazov od súdnych znalcov, svedkov a účastníkov konania prostredníctvom videokonferencie); Singapuru (článkom 4 ods. 1 *zákona o dôkazoch (Občianske súdne konanie v iných jurisdikciách)*, kapitola 98, revidovaných zákonov Singapuru, sa umožňuje Vyššiemu súdu uznieť sa na vykonaní dôkazov v Singapure, ktoré považuje za vhodné vrátane využitia audiovizuálneho spojenia); Slovinska (v článku 114a *Občianskeho súdneho poriadku* sa stanovuje vykonanie dôkazov prostredníctvom videokonferencie, ak s tým súhlasia účastníci konania); Spojených štátov [v 28. zákonníku USA § 1782 písm. a) sa stanovuje že obvodný súd USA môže nariadiť svedkovi, aby poskytol dôkaz v rámci pomoci pri zahraničnom súdnom konaní, aj keď je nepravdepodobné, že súd USA donúti svedka priamo poskytnúť dôkaz zahraničnému súdu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia; toto ustanovenie nebráni dobrovoľnému svedkovi usadenému v Spojených štátoch priamo poskytnúť dôkaz zahraničnému súdu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia (pozri 28. zákonník USA § 1782 písm. b)]. Ďalšie informácie pozri v prehľade odpovedí (už citovanom v poznámke pod čiarou č.4), časť II, ot. a). Navyše procesné pravidlá upravujúce využitie audiovizuálneho spojenia tak v domácich, ako aj v medzinárodných súdnych konaniach prijali tieto štáty: Argentína (v uznesení 20/13 z 2. júla 2013 – zbierka rozhodnutí najvyššieho súdu č. 2267/13 – sa umožňuje využitie audiovizuálneho spojenia v prípadoch, keď by nebolo vhodné, aby sa svedok alebo súdny znalec dostavil na výsluch alebo ak nie sú schopní dostaviť sa, a stanovujú sa pravidlá využitia audiovizuálneho spojenia); Uruguaj (v uznesení najvyššieho súdu 7784 z 10. decembra 2013 sa uznáva význam využitia audiovizuálneho spojenia a stanovujú sa konkrétne pravidlá spôsobu vykonania dôkazov takýmito prostriedkami).

⁵⁰ Pozri napr. odpovede Bulharska, Číny (OAO Macao), Chorvátska, Nórska a Venezuely v časti II, ot. a) a b) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12).

⁵¹ Francúzsko (nariadením č. 2017-892 zo 6. mája 2017 sa zavádza možnosť priamo vykonať dožiadanie podľa kapitoly I dohovoru o vykonávaní dôkazov prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, pokiaľ sú splnené určité podmienky).

⁵² Pozri aj ďalej bod 66.

⁵³ Je dôležité poznamenať, že aj v prípadoch, keď sa audiovizuálne spojenie na vypočutie nepoužíva, môže sa vyžadovať povolenie dotknutého štátu, ako je to v prípade kapitoly II dohovoru o vykonávaní dôkazov (pozri časť **A3.2**).

audiovizuálneho spojenia na vypočutie svedka na svojom území a považujú ho za povolené podľa článku 27 dohovoru.⁵⁴

30. Bez ohľadu na to, či sa vyžaduje povolenie alebo nie, môžu sa uplatňovať ďalšie obmedzenia, konkrétne na používanie audiovizuálneho spojenia ako takého, preto je dôležité zvážiť príslušné právne predpisy, judikatúru, nariadenia alebo protokoly, ktoré platia pre dotknutú zmluvnú stranu.⁵⁵ Napríklad môže sa vyžadovať uznesenie súdu na využívanie audiovizuálneho spojenia pri vykonávaní dôkazov.⁵⁶ Niektoré zmluvné strany považujú možnosť využívať audiovizuálne

⁵⁴ Pozri napr. odpovede v časti II, ot. a) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12), odpovede Spojených štátov [28. zákonník USA § 1782 písm. b)], pozri vyššie poznámku pod čiarou č. 49] a Spojeného kráľovstva [*Evidence (Proceedings in Other Jurisdictions) Act*] (zákon o vykonávaní dôkazov v iných jurisdikciách) z r. 1975, oddiely 1 a 2 týkajúce sa žiadostí o pomoc vrátane vypočutia svedka v spojení s procesným pravidlom 32.3 občianskeho súdneho konania, ktorým sa povoľuje využitie audiovizuálneho spojenia).

⁵⁵ Bez ohľadu na všetky výhody tejto technológie sa prístupy k využívaniu audiovizuálneho spojenia medzi jednotlivými zmluvnými stranami (a niekedy aj medzi jurisdikciami tej istej zmluvnej strany) výrazne líšia. Napríklad v Číne (OAO Hongkong) odvolací súd vo veci Raj Kumar Mahajan/HCL Technologies (Hong Kong) Ltd. 5 HKLRD 119 vyhlásil, že audiovizuálne spojenie je „skôr výnimkou, než pravidlom“. V Spojených štátoch sa podľa článku 43 písm. a) Federálnych pravidiel občianskeho súdneho konania povoľuje vykonať súdne svedectvo na verejnom pojednávaní súdu naživo prostredníctvom audiovizuálneho spojenia pod podmienkou „presvedčivého dôvodu za závažných okolností“ vo vnútroštátnom súdnom spore. Súd USA konštatoval, že tento štandard bol splnený vo viacerých rozličných prípadoch. Pozri napr. Obvodný súd v Tennessee v rozsudku DynaSeel Corp./Durr Systems, Inc. č. 2:08-cv-02091-V, 2009 WL 10664458, bod 1 (W.D. Tenn. 26. júna 2009) (zistenie, že „presvedčivý dôvod“ sa konštatoval, keď svedok, ktorý nebol účastníkom konania, nepodliehal právomoci súdu predvolať ho na súdne konanie pred samosudcom; Obvodný súd distriktu Kolumbia vo veci USA/Philip Morris USA Inc. č. CIV.A. 99-2496 (GK), 2004 WL 3253681, bod 1 (D.D.C. 30. augusta 2004) (povolenie audiovizuálneho spojenia z dôvodu logistických ťažkostí advokátov s dopravou ich svedkov z Austrálie do Spojených štátov); Obvodný súd Connecticut vo veci Sawant/Ramsey, č. 3:07-cv-980 (VLB), 2012 WL 1605450, bod 3 (D. Conn. 8. mája 2012) (zistenie, že neschopnosť svedka cestovať zo zdravotných dôvodov predstavuje „presvedčivý dôvod“ a „závažné okolnosti“). Navyše svedeckú výpoveď pred súdom prostredníctvom audiovizuálneho spojenia možno povoliť len v prípade, ak boli zavedené primerané záruky. K tomu patrí napríklad umožnenie súdu a právnym zástupcom oboch strán klásť svedkovi otázky a vypočuť svedka prostredníctvom audiovizuálneho spojenia a mať vhodného úradníka, ktorý ho vezme pod prísahu. Pozri napr. rozsudky vo veciach DynaSteel Corporation/Durr Systems, Inc. a Sawant/Ramsey (citované vyššie); *In re Rand International Leisure Products, LLC*, (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 42) (podmienenie vykonania dôkazu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia splnením viacerých praktických a technických požiadaviek). Toto je odlišné od výpovede dobrovoľného svedka pred súdom prostredníctvom audiovizuálneho spojenia na použitie v zahraničnom súdnom spore, za predpokladu, že taká výpoveď je mimosúdny svedectvom. Takéto svedecké výpovede sú náležité a nie sú porušením právneho poriadku Spojených štátov, a teda môžu ich súkromne organizovať zahraničné orgány a dobrovoľný svedok v Spojených štátoch, pozri Úrad pre medzinárodnú justičnú pomoc (OIIA) Ministerstva spravodlivosti USA, *OIIA Evidence and Service Guidance* (11. júna 2018); dostupné na adrese: < <https://www.justice.gov/civil/evidence-requests> > (aktuálny stav k 4. marcu 2020). Súd v Austrálii zaujali dva rozdielne postoje pri zvažovaní toho, či povoliť využitie audiovizuálneho spojenia na získanie svedeckej výpovede a v podstate toho, „čo najlepšie poslúži výkonu spravodlivosti...[a zároveň]...zachová spravodlivosť medzi stranami“. Kirby/Centro Properties (2012) FCA 60. Prvý postoj sa vyvinul, keď mnohí sudcovia uvítali technológiu audiovizuálneho spojenia pre jej vhodnosť, takže audiovizuálne spojenie sa bude povoľovať, pokiaľ sa presvedčivým dôvodom neopodstatní jeho zamietnutie. Vo veci Tetra Pak Marketing Pty Ltd./Musashi Pty Ltd (2000) FCA 1261, súdnemu znalcovi, ktorý podáva vedecký a možno kontroverzný dôkaz, bolo povolené predstúpiť prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, pretože súd sa domnieval, že audiovizuálne spojenie by sa malo povoliť, „ak neexistuje nejaká závažná prekážka hovoriaca proti jeho použitiu v konkrétnom prípade“. Naproti tomu, v iných prípadoch bol zaujatý oveľa opatrnejší postoj, keď sa dôkazné bremeno prenieslo na navrhovateľa, aby sám aktívne preukázal presvedčivý dôvod na použitie audiovizuálneho spojenia. V spore Campaign Master (UK)/Forty Two International Pty Ltd (č. 3) (2009) 181 FCR 152 súd odmietol umožnenie audiovizuálneho spojenia, pretože svedok neuviedol žiadny dôvod svojej neprítomnosti a dôkaz sa týkal kľúčovej otázky. Povolenie bolo odmietnuté aj v spore Stuke/ROST Capital Group Pty Ltd, (2012) FCA 1097, pretože svedecký dôkaz bol vysoko kontroverzný a vyžadovalo sa tlmočenie. Právne obmedzenia použitia audiovizuálneho spojenia sa môžu rozšíriť aj na vylúčenie použitia audiovizuálneho spojenia, keď dostupné vybavenie nespĺňa stanovené technické špecifikácie. Pozri napr. Austrália, *Zákon o vykonávaní dôkazov z roku 1958 (rôzne ustanovenia)*(Vic) s 42G, v ktorom sa stanovujú minimálne technické požiadavky, ktoré musia byť splnené predtým, ako súd môže nariadiť, aby svedok poskytol dôkaz prostredníctvom audiovizuálneho spojenia. Ďalšie technické a bezpečnostné hľadiská pozri v časti C.

⁵⁶ Pozri prehľad odpovedí (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 4), časť II, ot. a) a b).

spojenie za predmet vzájomnej dohody účastníkov súdneho konania.⁵⁷

b. Používanie audiovizuálneho spojenia podľa iných nástrojov

4. Keďže týmto dohovorom nie sú dotknuté iné nástroje (článok 32), orgány by si mali overiť, či v konkrétnom prípade nemôžu mať prednosť niektoré iné dvojstranné alebo mnohostranné nástroje.

Pozri **profil krajiny** a/alebo **praktické informácie** o príslušnej zmluvnej strane.

31. Viaceré nástroje na dvojstrannej, regionálnej a mnohostrannej úrovni majú výslovné ustanovenie o využívaní audiovizuálneho spojenia pri vykonávaní dôkazov v prípadoch justičnej spolupráce (t. j. keď orgány v mieste, kde sa konanie uskutočňuje, požiadajú orgány v mieste, kde sa nachádza svedok, o pomoc pri obstaraní uvedeného dôkazu).
32. Medzi takéto významné príklady nástrojov patrí:
- *nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach* (ďalej len „nariadenie EÚ o vykonávaní dôkazov“)⁵⁸;
 - *Iberoamerický dohovor o využívaní videokonferencie v rámci medzinárodnej spolupráce medzi justičnými systémami z roku 2010 a dodatkový protokol k nemu z roku 2010, ktorý sa týka nákladov, používania jazykov a odosielania dožiadaní*⁵⁹;
 - *Dohoda medzi vládou Austrálie a vládou Nového Zélandu z roku 2008 o transtasmánskom súdnom konaní a regulačnom presadzovaní práva*.⁶⁰
33. V takýchto nástrojoch sa využitie audiovizuálneho spojenia obvykle buď jednoducho uzná ako možný prostriedok na vykonanie dôkazu⁶¹, alebo sa stanoví rámec záväznejších podmienok⁶².

⁵⁷ Tamže, časť IV, ot. e): len malý počet odpovedajúcich štátov uviedol požiadavku na súhlas účastníkov konania s využitím audiovizuálneho spojenia na vykonanie dôkazov.

⁵⁸ Článok 10 ods. 4 a článok 17 ods. 4. Nariadenie EÚ o vykonávaní dôkazov sa uplatňuje medzi členskými štátmi EÚ (okrem Dánska). Iný európsky príklad odkazu na využívanie audiovizuálneho spojenia pri vykonávaní dôkazov, hoci v súvislosti s prísnejším rozsahom pôsobnosti predmetu, pozri napr. *nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu*, článok 9 ods. 1.

⁵⁹ Článok 3 ods. 1 (ďalej len „iberoamerický dohovor o používaní videokonferencie z r. 2010“). V čase písania tejto príručky sa dohovor s dodatkovým protokolom uplatňovali medzi Kostarikou, Dominikánskou republikou, Ekvádorom, Mexikom, Panamou, Paragvajom a Španielskom.

⁶⁰ Článok 11 (ďalej len „transtasmánska dohoda z r. 2008“), ktorej úplné znenie je dostupné na adrese: < <http://www.austlii.edu.au/au/other/dfat/treaties/ATS/2013/32.html> > (aktuálny stav k 4. marcu 2020). Oba štáty zaviedli vlastné právne predpisy: *Zákon o transtasmánskom súdnom konaní z r. 2010* (Cth) (Austrália); *Zákon o transtasmánskom súdnom konaní z r. 2010* (Nový Zéland).

⁶¹ Pozri napr. článok 3 ods. 1 iberoamerického dohovoru z r. 2010 o využívaní videokonferencií a článok 11 ods. 1) transtasmánskej dohody z r. 2008.

⁶² Článok 17 ods. 4 nariadenia EÚ o vykonávaní dôkazov.

Dôležité je, ako už bolo uvedené, že podľa článku 32 sa dohovor o vykonávaní dôkazov nedotýka iných dohovorov, ktoré sa uplatňujú medzi zmluvnými stranami.⁶³

c. Používanie audiovizuálneho spojenia podľa dohovoru o vykonávaní dôkazov

5. Ani duch, ani litera dohovoru nie sú prekážkou využívania nových technológií a pri uplatňovaní dohovoru môže byť ich využívanie prospešné.⁶⁴
6. Zmluvné strany sú nejednotné v tom, či má dohovor záväzný charakter (t. j. či sa dohovor musí uplatňovať vždy, keď sa bude dôkaz vykonávať v cudzine, či už osobne, alebo prostredníctvom audiovizuálneho spojenia). Bez ohľadu na tieto rozdielne názory osobitná komisia odporučila zmluvným stranám, aby uprednostnili dohovor, keď je potrebné vykonať dôkaz v cudzine (zásada prvej možnosti).⁶⁵
7. Rozhodnutie sa pre dohovor alebo iné uplatniteľné zmluvy je vo všeobecnosti v súlade s ustanoveniami nariadení o blokovaní.⁶⁶

34. O vykonávaní dôkazov v cudzine s využitím audiovizuálneho spojenia rokovala osobitná komisia na svojich zasadnutiach v rokoch 2009 a 2014. Osobitná komisia dospela k záveru, že audiovizuálne spojenie by mohlo byť použité na pomoc pri vykonávaní dôkazu podľa dohovoru takto:

⁶³ So zreteľom na nariadenie EÚ o vykonávaní dôkazov a ako sa uvádza v príručke o vykonávaní dôkazov (už citovanej v poznámke pod čiarou č. 29) v bode 435, „[p]resne povedané, na nariadenie sa nevzťahuje pravidlo „ustúpenia“ podľa článku 32 dohovoru o vykonávaní dôkazov. Z hľadiska právneho poriadku EÚ má však nariadenie prednosť pred dohovorom o vykonávaní dôkazov vo vzťahoch medzi členskými štátmi EÚ, ktoré sú jeho zmluvnými stranami (aj s pripomienkou, že nie všetky členské štáty EÚ sú zmluvnými stranami dohovoru), zatiaľ len vo vzťahu k záležitostiam, na ktoré sa uplatňuje toto nariadenie (článok 21 ods. 1 nariadenia)“.

⁶⁴ Pozri ZaO č. 4. z OK 2003. Pozri aj napr. ZaO č. 55 z OK 2009 a ZaO č. 20 z OK 2014.

⁶⁵ Táto zásada a jej história sa podrobnejšie preberajú v príručke o vykonávaní dôkazov (už citovanej v poznámke pod čiarou č. 29), v bodoch 19 až 25.

⁶⁶ Pozri aj poznámku pod čiarou č. 48. Niektoré zmluvné strany majú účinné iné nariadenia o blokovaní, ktoré bránia vykonaniu dôkazu na ich území na použitie v zahraničnom súdnom konaní než podľa dohovoru o vykonávaní dôkazov (alebo podľa inej uplatniteľnej zmluvy). Nedávnym príkladom by pravdepodobne mohlo byť nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (ďalej len „všeobecné nariadenie o ochrane údajov“), pozri najmä článok 48, v ktorom sa uvádza, že „[a]kýkoľvek rozsudok súdu alebo tribunálu a akékoľvek rozhodnutie správneho orgánu tretej krajiny, ktorým sa od prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa vyžaduje preniesť alebo poskytnúť osobné údaje, môže byť uznané alebo vykonateľné akýmkoľvek spôsobom len vtedy, ak sa zakladá na medzinárodnej dohode, ako napríklad zmluve o vzájomnej právnej pomoci, platnej medzi žiadajúcou treťou krajinou a Úniou alebo členským štátom [...]“.

	Situácia	Články dohovoru
Kapitola I	Prítomnosť a účasť na vykonaní dožiadania Keď sa účastníci konania, ich zástupcovia a/alebo justičný personál dožadujúceho orgánu nachádzajú v dožadujúcom štáte a chcú byť prítomní na vykonaní svedectva prostredníctvom audiovizuálneho spojenia a/alebo sa zúčastniť na vypočutí svedka. Audiovizuálne spojenie sa vytvorí medzi: • miestom v dožadujúcom štáte (napr. v priestoroch dožadujúceho orgánu) a • miestom, kde sa vykonáva dožiadanie (napr. súdnou sieňou v dožiadanom štáte). Príslušný orgán v dožiadanom štáte (t. j. dožiadateľský orgán) vykonáva vypočutie spôsobmi a postupom podľa právneho poriadku dožiadateľského štátu, s výhradou akéhokoľvek osobitného spôsobu alebo postupu požadovaného dožadujúcim orgánom.⁶⁷ <i>Ďalšie informácie o vykonávaní dožiadania s využitím audiovizuálneho spojenia pozri v časti A2.1. Ďalšie informácie o prítomnosti (a potenciálnej účasti) konkrétne účastníkov konania, ich zástupcov a/alebo justičného personálu s využitím audiovizuálneho spojenia podľa kapitoly I pozri v časti A2.5.</i>	Kapitola I (články 7, 8 a 9)

⁶⁷ Osobitná komisia na zasadnutí v roku 2014 o praktickom uplatňovaní dohovorov HCCH o doručovaní písomností, o vykonávaní dôkazov a o prístupe k spravodlivosti nerokovala zvlášť o priamom vykonaní dôkazu podľa kapitoly I dohovoru o vykonávaní dôkazov, t. j. keď dožadujúci orgán žiada, aby vypočutie vykonal sudca dožadujúceho štátu osobitným postupom. Toto je odlišné od sudcu, ktorý vedie vypočutie ako vymenovaný komisár podľa kapitoly II.

	Situácia	Články dohovoru
Kapitola II	Svedectvo prijaté konzulom alebo komisárom⁶⁸ Keď konzul zastupujúci štát pôvodu vykonáva svoje funkcie vo vykonávajúcim štáte alebo riadne vymenovaný komisár využíva audiovizuálne spojenie na vypočutie svedectva osoby nachádzajúcej sa vo vykonávajúcim štáte. Audiovizuálne spojenie sa vytvorí medzi: • miestom, kde má pracovisko konzul (napr. veľvyslanectvo alebo konzulát vykonávajúceho štátu) alebo kde pôsobí komisár (napr. súdna sieň v štáte pôvodu) a • miestom, kde sa nachádza svedok vo vykonávajúcim štáte (napr. v kancelárii alebo v súdnej sieni). Konzul alebo komisár vedie vypočutie v súlade s jeho vlastným právnym poriadkom a postupom, pokiaľ ich nezakazuje právny poriadok vykonávajúceho štátu. Člen justičného personálu súdu pôvodu (alebo riadne vymenovaná osoba) konajúci ako komisár podľa článku 17, ktorý sa nachádza v jednej zmluvnej strane, môže vypočuť osobu nachádzajúcu sa na území inej zmluvnej strany prostredníctvom audiovizuálneho spojenia. <i>Ďalšie informácie o vykonávaní žiadosti podľa kapitoly II s využitím audiovizuálneho spojenia pozri v časti A3.1 a nasl. Ďalšie informácie o prítomnosti (a potenciálnej účasti) konkrétnych účastníkov konania, ich zástupcov a/alebo justičného personálu s využitím audiovizuálneho spojenia podľa kapitoly II pozri v časti A3.4.</i>	Kapitola II (články 15, 16, 17 a 21)
Iné zmluvy alebo vnútroštátny právny poriadok alebo prax	Iné spôsoby vykonania dôkazu (pozri časť A1.1) Zmluvná strana môže povoliť svojim vnútroštátnym právnym poriadkom alebo na základe praxe aj iné spôsoby vykonania dôkazu, než stanovuje tento dohovor o vykonávaní dôkazov. Dohovor o vykonávaní dôkazov sa neodchyľuje od iných dohovorov obsahujúcich ustanovenia týkajúce sa vykonania dôkazov v cudzine.	Článok 27 písm. c) a článok 32

68

Podľa článku 33 dohovoru môže zmluvná strana vylúčiť úplne alebo sčasti uplatňovanie kapitoly II. Vyhlásenia alebo výhrady konkrétnej zmluvnej strany môžete nájsť v tabuľke stavu dohovoru o vykonávaní dôkazov v stĺpci s názvom Res/D/N/DC.

35. Ako už bolo uvedené, dohovor je koncipovaný na harmonické uplatňovanie s ostatnými nástrojmi a vnútroštátnym právnym poriadkom, ktoré poskytujú priaznivejšie a menej prísne procesné pravidlá medzinárodnej justičnej spolupráce pri vykonávaní dôkazov vrátane využitia audiovizuálneho spojenia pri vypočúvaní svedkov v cudzine. V dôsledku toho dohovor neobmedzuje využívanie bilaterálnych, regionálnych alebo multilaterálnych nástrojov (článok 32), akým je nariadenie EÚ o vykonávaní dôkazov z r. 2010, iberoamerický dohovor o používaní videokonferencie a dodatkový protokol k nemu alebo transtasmánska dohoda z r. 2008, ani nebráni zmluvnej strane povoliť vykonanie dôkazu s využitím audiovizuálneho spojenia na jej území podľa vlastného vnútroštátneho právneho poriadku alebo na základe praxe [článok 27 písm. c)].

A1.2. Priame a nepriame vykonanie dôkazu

8. Zmluvné strany sú rozdelené, pokiaľ ide o názor, či je povolené priame vykonanie dôkazu podľa kapitoly I dohovoru. Orgány by si mali overiť, či je priame vykonanie dôkazu povolené na mieste, kde sa dôkaz nachádza, pred podaním dožiadania na tento účel.

Pozri **profil krajiny** príslušnej zmluvnej strany.

9. Podľa kapitoly II dohovoru komisár môže vykonať dôkaz v štáte pôvodu alebo vo vykonávajúcom štáte podľa akýchkoľvek podmienok stanovených v udelenom povolení. Orgány by si mali overiť, či vykonávajúci štát uplatnil výhradu podľa článku 18 dohovoru.

Vyhlásenia alebo výhrady jednotlivých zmluvných strán sú uvedené v **tabuľke stavu dohovoru o vykonávaní dôkazov v stĺpci s názvom Res/D/N/DC**.

10. Podľa kapitoly II dohovoru môže konzul vykonať dôkaz prostredníctvom audiovizuálneho spojenia so svedkom/súdnym znalcom, ktorý je na vzdialenom mieste vo vykonávajúcom štáte podľa akýchkoľvek podmienok stanovených v udelenom povolení. Orgány by si mali overiť, či je toto možné v príslušnej zmluvnej strane.
11. Bez ohľadu na to, či sa dôkaz vykonáva priamo alebo nepriamo, účastníci konania a ich zástupcovia môžu byť prítomní prostredníctvom audiovizuálneho spojenia.

36. S častejším využívaním audiovizuálneho spojenia a so zvyšujúcou sa jednoduchosťou cezhraničného vykonávania dôkazov vznikli dva odlišné postupy vykonania dôkazu v cudzine. Dôkaz možno vykonať „priamo“ alebo „nepriamo“ v závislosti od orgánu, ktorý dôkaz vykonáva.⁶⁹ Toto je iba sémantické rozlíšenie, ale rozlíšenie, ktoré má významné dôsledky v praxi.
37. Vo všeobecnosti sa v existujúcich nástrojoch stanovuje využitie audiovizuálneho spojenia na vypočutie svedkov v cudzine dvoma spôsobmi, a to „priamo“ a „nepriamo“:
- a. orgán, pred ktorým konanie prebieha, (alebo člen justičného personálu z uvedeného orgánu alebo jeho zástupca) vykoná vypočutie svedka prostredníctvom audiovizuálneho spojenia s povolením a pomocou orgánu štátu, na ktorého území sa svedok nachádza – v tomto zmysle sa dôkaz vykonáva „priamo“ prostredníctvom audiovizuálneho spojenia⁷⁰ a
 - b. orgán štátu, na ktorého území sa svedok nachádza, vykonáva vypočutie svedka a povoľuje dožadujúcemu súdu (ako aj účastníkovi konania a/alebo ich zástupcom) byť „prítomným“ a/alebo zúčastňovať sa (ale nie vykonávať) vypočutie prostredníctvom audiovizuálneho spojenia – v tomto zmysle sa dôkaz vykonáva „nepriamo“.⁷¹
38. Ako už bolo uvedené vyššie, v dohovore o vykonávaní dôkazov pochopiteľne nie je žiadna zmienka o audiovizuálnom spojení ani o možnosti priameho vykonania dôkazu podľa kapitoly I, keďže jeho znenie vzniklo v čase začiatkov rozvoja počítačmi podporovaných technológií a globálnej leteckej dopravy a nepriame vykonanie dôkazu bolo normou. Navyše autori nemohli predvídať, že podľa kapitoly II budú dôkazy napokon vykonávať komisári fyzicky prítomní v štáte pôvodu s využitím audiovizuálneho spojenia.
39. So zreteľom na to vzniká otázka, či dohovor o vykonávaní dôkazov umožňuje priame vykonanie dôkazu podľa kapitoly I. Zatiaľ čo priame vykonanie dôkazu je povolené podľa kapitoly II, je sporné, či by bolo povolené podľa kapitoly I dohovoru. Zo striktného výkladu článku 1 dohovoru o vykonávaní dôkazov sa nezdá, že by kapitola I umožňovala priame vykonanie dôkazu, keďže sa v ňom konkrétne uvádza žiadosť o obstaranie dôkazu zo strany súdneho orgánu zmluvnej strany príslušnému orgánu inej zmluvnej strany. Preto kým niektoré zmluvné strany umožňujú priame vykonanie dôkazu podľa kapitoly I, iné môžu považovať svoje ustanovenia za právnu prekážku, a teda, že priame vykonanie dôkazu presahuje rozsah pôsobnosti kapitoly I dohovoru.
40. Z profilov krajín vyplýva, že odpovedajúce štáty sú takmer v rovnakom pomere rozdelené v názore, pokiaľ ide o to, či dôkaz možno vykonať priamo s využitím audiovizuálneho spojenia podľa kapitoly I dohovoru. V tejto otázke neexistuje žiadny jasný trend. Za zmienku stojí pripomenúť, že mnohé európske štáty, ako aj Južná Afrika a Izrael sú toho názoru, že priame vykonanie dôkazu s využitím audiovizuálneho spojenia je podľa kapitoly I možné, zatiaľ čo väčšina latinskoamerických a ázijských štátov, ako aj Spojené štáty zastávajú opačný názor.⁷²

⁶⁹ Ďalšie informácie týkajúce sa rozlišovania medzi priamym a nepriamym vykonaním dôkazu podľa iných nástrojov pozri v Príručke pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach (už citovanej v poznámke pod čiarou č. 16), s. 6 a 9 až 10.

⁷⁰ Tento prístup bol prijatý v iberoamerickom dohovore o používaní videokonferencie z r. 2010 (najmä v článku 5) a v článku 17 ods. 4 nariadenia EÚ o vykonávaní dôkazov.

⁷¹ Nariadenie EÚ o vykonávaní dôkazov, články 10 až 12.

⁷² Pozri napr. odpovede na časť V ot. b) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12). Odpovedajúce štáty, ktoré sa domnievajú, že priame vykonanie dôkazu možno uskutočniť s využitím audiovizuálneho spojenia podľa kapitoly I dohovoru, sú: Cyprus, Čína (OAO Hongkong), Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Izrael, Južná Afrika, Malta, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Singapur, Slovinsko, Spojené kráľovstvo (Anglicko a Wales) a Švédsko.

41. Ako sa uvádza v časti A.1.1 písm. b) v súvislosti s využívaním audiovizuálneho spojenia podľa vnútroštátneho právneho poriadku, jedna zmluvná strana schválila právne predpisy, ktorými sa povoľuje priame vykonanie dôkazov s využitím audiovizuálneho spojenia podľa kapitoly I dohovoru o vykonávaní dôkazov, pretože zastáva názor, že dohovor túto možnosť neposkytuje.⁷³
42. Podľa kapitoly II komisár vo všeobecnosti vymenúvaný štátom pôvodu vykonáva vypočúvanie svedkov/súdnych znalcov. V takýchto prípadoch sa dôkaz považuje za vykonaný „priamo“. Ako už bolo uvedené, osobitná komisia sa zhodla na tom, že komisár môže vykonať dôkaz s využitím audiovizuálneho spojenia buď zo štátu pôvodu, alebo z vykonávajúceho štátu.
43. Navyše v súvislosti s diplomatickými alebo konzulárnymi misiami môžu existovať príklady (napr. geograficky rozsiahlych oblastí), v ktorých konzul môže využívať audiovizuálne spojenie na vypočutie svedka nachádzajúceho sa na (vzdialenom) mieste, ktoré je napriek tomu stále na území vykonávajúceho štátu.
44. Na ilustráciu sú v nasledujúcej tabuľke uvedené možnosti vykonania dôkazov podľa dohovoru o vykonávaní dôkazov:

	Prax	Články dohovoru
Kapitola I	Nepriame vykonanie dôkazu (Priame vykonanie dôkazu podľa článku 9 druhého odseku, dostupné len v niektorých zmluvných stranách)	Kapitola I (článok 9 prvý a druhý odsek)
Kapitola II	Priame vykonanie dôkazu <i>Komisári</i> môžu vykonať dôkaz s využitím audiovizuálneho spojenia buď zo štátu pôvodu, alebo z vykonávajúceho štátu. <i>Konzuli</i> sa budú vzhľadom na povahu svojej funkcie pravdepodobne nachádzať vo vykonávajúcom štáte, odkiaľ budú vykonávať dôkaz s využitím audiovizuálneho spojenia.	Kapitola II (Články 15, 16 a 17)
Vnútroštátny právny poriadok alebo prax	Priame a nepriame vykonanie dôkazu	Článok 27 písm. b) a c) a článok 32

Odpovedajúce štáty, ktoré sa domnievajú, že priame vykonanie dôkazu sa nemôže uskutočniť s využitím audiovizuálneho spojenia podľa kapitoly I dohovoru, sú: Bielorusko, Brazília, Česko, Čína (OAO Macao), Chorvátsko, Kórejská republika, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Mexiko, Nemecko, Spojené štáty, Švajčiarsko a Venezuela.

⁷³ Francúzsko (nariadenie č. 2017-892 zo 6. mája 2017) (už citované v poznámke pod čiarou č. 51).

45. Ako už bolo uvedené, zatiaľ čo sa nezdá, že by kapitola I dohovoru o vykonávaní dôkazov umožňovala priame vykonanie dôkazu, súčasný trend v oblasti existujúcich nástrojov týkajúcich sa audiovizuálneho spojenia ho umožňuje ustanoveniami, ktoré sú podobné kapitole I (pravdepodobne z dôvodov zvýšenia účinnosti) pod podmienkou splnenia konkrétnych *právnych záruk*. K takýmto právnym zárukám môže patriť okrem iného:⁷⁴
- žiadosť je vyhotovená písomne, obsahuje všetky potrebné informácie a prijme ju príslušný orgán,
 - žiadosť patrí do rozsahu pôsobnosti príslušnej zmluvy,
 - žiadosť je technicky uskutočniteľná,
 - žiadosť nie je v rozpore s vnútroštátnym právnym poriadkom ani základnými právnymi zásadami dotknutých zmluvných strán,
 - vykonanie dôkazu sa vykonáva dobrovoľne bez potreby použitia donucovacích prostriedkov.
46. Európska únia navyše pripomenula, že technológia videokonferencie poskytuje „najefektívnejší“⁷⁵ spôsob, ktorým možno vykonať dôkaz priamo, prinajmenšom medzi jej členskými štátmi. Jeden odpovedajúci štát vo svojom profile krajiny ďalej upozornil, že v praxi je priame vykonanie dôkazu s využitím audiovizuálneho spojenia veľmi obvyklé, v skutočnosti je normou tak pri vnútroštátnych, ako aj medzinárodných sporoch.⁷⁶ Nie je však známe, ako často sa priame vykonanie dôkazu skutočne v praxi využíva v iných zmluvných stranách podľa ktorejkoľvek kapitoly dohovoru o vykonávaní dôkazov.⁷⁷

⁷⁴ Článok 3 iberoamerického dohovoru o používaní videokonferencie z r. 2010 a článok 17 ods. 2 a 5 nariadenia EÚ o vykonávaní dôkazov.

⁷⁵ Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 5), s. 6.

⁷⁶ Pozri odpoveď Portugalska v časti II ot. b) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12).

⁷⁷ Pozri prehľad odpovedí (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 4), časť V, ot. b), časť VI, ot. e).

A1.3. Právne obmedzenia týkajúce sa vykonania dôkazov

12. Vykonanie dôkazov s využitím audiovizuálneho spojenia sa zvyčajne obmedzuje na vypočutie svedkov/súdnych znalcov.
13. Tie isté právne obmedzenia sa obvykle uplatňujú na vypočutie svedkov vedené prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, ako keby sa dôkaz získal osobne. Orgány by sa mali pozrieť do vnútroštátneho právneho poriadku príslušnej zmluvnej strany a overiť si, či nie sú uložené akékoľvek dodatočné obmedzenia.
14. Orgánom sa odporúča, aby poskytli informácie o obmedzeniach vo svojich vnútroštátnych právnych predpisoch súvisiacich s využitím audiovizuálneho spojenia pri vykonávaní dôkazov (napr. uvedením takýchto ustanovení vo svojom profile krajiny).

Pozri **profil krajiny** príslušnej zmluvnej strany.

47. Na vykonanie dôkazov sa môže vzťahovať niekoľko právnych obmedzení podľa dohovoru o vykonávaní dôkazov:
 - Podľa kapitoly I žiadosť o osobitný spôsob alebo postup (napríklad použitie audiovizuálneho spojenia), pokiaľ nie je v súlade, sa musí uviesť do súladu s vnútroštátnym právnym poriadkom dožiadaného štátu, inak nie je možné jeho vykonanie. Navyše sa môže vyžadovať predchádzajúce povolenie prítomnosti justičného personálu dožadujúceho štátu, a to buď fyzickej prítomnosti alebo prostredníctvom audiovizuálneho spojenia.
 - Podľa kapitoly II sa môže vyžadovať povolenie, aby konzul alebo komisár mohol obstarat dôkaz bez ohľadu na to, či sa vykonanie dôkazu bude alebo nebude vykonávať s využitím audiovizuálneho spojenia.
48. Vzhľadom na skutočnosť, že dohovor poskytuje jasné usmernenie k používaniu donucovacích prostriedkov a nátlaku (ktorým sa zaoberá časť **A2** v prípade kapitoly I a časť **A3** v prípade kapitoly II), pre niektoré zmluvné strany tieto donucovacie prostriedky možno rozšíriť len na prinútenie svedka, aby vypovedal, ale nie na nútenie, aby svedok vypovedal konkrétne prostredníctvom audiovizuálneho spojenia.
49. V prípadoch, keď tieto druhy obmedzení boli oznámené, možno ich nájsť v profile krajiny príslušnej zmluvnej strany. Niektoré konkrétne príklady zahŕňajú iné nástroje alebo dohody, ktoré sa odchyľujú od dohovoru o vykonávaní dôkazov v súvislosti s využívaním audiovizuálneho spojenia (pozri aj články 28 a 32), rôzne lehoty alebo oznamovaciu povinnosť uplatniteľnú na využitie audiovizuálneho spojenia, ako aj akékoľvek obmedzenia týkajúce sa vykonania dôkazov, keď sa používa audiovizuálne spojenie.⁷⁸

⁷⁸ Tieto obmedzenia sa môžu týkať druhov dôkazov, ktoré môžu byť získané pomocou audiovizuálneho spojenia, osôb, ktoré môžu byť vypočuté s využitím audiovizuálneho spojenia, miest, na ktorých možno vykonávať dôkazy

50. Odpovedajúce štáty všeobecne uplatňujú rovnaké obmedzenia týkajúce sa vykonania dôkazov s využitím audiovizuálneho spojenia, ako by uplatnili, keby sa dôkaz vykonával osobne. Pokiaľ ide o osoby, ktoré môžu byť vypočúvané s využitím audiovizuálneho spojenia, obvykle sa obmedzujú na svedkov (t. j. pojem svedok sa rozumie v najširšom slova zmysle, pozri v glosári). Iné obmedzenia sa týkajú: veku (osoba mladšia ako 18 rokov), osôb so zdravotným postihnutím, príbuzných do tretieho stupňa, manželov alebo partnerov, schopností svedka hovoriť v mene organizácie alebo agentúry atď.⁷⁹
51. S ohľadom na miesto, kde možno vykonávať dôkaz s využitím audiovizuálneho spojenia, treba poznamenať, že vo väčšine odpovedajúcich štátov je týmto miestom buď súdna sieň, alebo priestory veľvyslanectva či konzulátu, v závislosti od kapitoly dohovoru, na ktorú sa odvoláva.⁸⁰ Navyše, ako sa uvádza v častiach **B1** a **B4**, veľa odpovedajúcich štátov v profiloch krajín uviedlo, že miestom by mala byť pojednávacia miestnosť v budove súdneho orgánu⁸¹ a podľa niektorých príkladov to môže byť aj osobitne určená miestnosť v budove súdu.⁸²

Viac informácií o týchto záležitostiach pozri v časti **A2** (kapitola I) a **A3** (kapitola II) a ďalej v časti **B4**.

s využitím audiovizuálneho spojenia, alebo spôsobu zaobchádzania s dôkazom, ktorý sa vykonáva prostredníctvom audiovizuálneho spojenia. Pozri napr. prehľad odpovedí (tamže), časť IV, ot. b) a d).

⁷⁹ Pozri prehľad odpovedí (tamže), časť IV, ot. d).

⁸⁰ Pozri prehľad odpovedí (tamže), časť IV, ot. f).

⁸¹ Pozri odpovede Austrálie (väčšiny štátov), Bieloruska, Bulharska, Cypru, Fínska, Francúzska, Grécka, Singapuru [pojednávacia miestnosť musí byť súdnou sieňou najvyššieho súdu (len) v prípade, ak má singapurský súdny úradník pomáhať pri vykonávaní dôkazu] a Južnej Afriky v časti III, ot. e) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12).

⁸² Pozri napr. odpovede Číny (OAO Hongkong – *Technology Court* (Technologický súd) nachádzajúci sa v budove *High Court* (Vyššieho súdu) a Malty (audiovizuálne spojenie však možno nadviazať vo väčšine súdnych siení s použitím prenosného zariadenia na audiovizuálne spojenie) v časti III, ot. e) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

A2. POUŽITIE AUDIOVIZUÁLNEHO SPOJENIA PODĽA KAPITOLY I

A2.1. Dožiadanie

15. Dožiadania sa môžu vykonať s využitím audiovizuálneho spojenia podľa článku 9 prvého odseku alebo článku 9 druhého odseku dohovoru.
16. V článku 9 prvom odseku sa stanovuje štandardný spôsob alebo postup vykonania dôkazu, napríklad so svedkom/súdnym znalcom, ktorý sa nachádza na (vzdialenom) mieste na území štátu dožiadaného orgánu.
17. Rozhodnutie o vykonaní dôkazu s využitím audiovizuálneho spojenia ako osobitného spôsobu alebo postupu podľa článku 9 druhého odseku môže mať za následok vznik nákladov vrátane možnosti uplatnenia nároku na ich náhradu.

Viac informácií o nákladoch pozri v časti **A2.11** (kapitola I) a v časti **A3.10** (kapitola II).

52. Podľa kapitoly I súdny orgán dožadujúceho štátu vydá dožiadanie, v ktorom žiada ústredný orgán dožiadaného štátu o vykonanie dôkazov prostredníctvom príslušného súdneho orgánu, t. j. o „nepriame“ vykonanie dôkazu.
53. Príslušný súdny orgán v dožiadanom štáte (t. j. dožiadaný orgán) potom vykoná vypočutie spôsobmi a postupmi podľa právneho poriadku dožiadaného štátu (ktorých súčasťou môže byť aj využitie audiovizuálneho spojenia) v súlade s článkom 9 prvým odsekom dohovoru. Dožadujúci orgán môže alternatívne požiadať aj o vytvorenie audiovizuálneho spojenia ako o osobitný spôsob alebo postup (článok 9 druhý odsek). Dožiadaný orgán je tak povinný žiadosti vyhovieť, pokiaľ vytvorenie audiovizuálneho spojenia nie je nezlučiteľné s vnútroštátnym právnym poriadkom dožiadaného štátu alebo pokiaľ ho nemožno vykonať z dôvodu jeho vnútroštátnej praxe a postupu, alebo z dôvodu praktických problémov.⁸³

⁸³ Čo sa týka nákladov, pozri článok 14 prvý a druhý odsek dohovoru o vykonávaní dôkazov:

„1. Vykonanie dožiadania nemôže spôsobiť vznik žiadnej povinnosti náhrady daní ani nákladov bez ohľadu na ich povahu.

2. Vykonávajúci štát však má právo požadovať od štátu pôvodu náhradu za odmeny vyplatené znalcom a tlmočníkom a náhradu nákladov spojených s použitím osobitného postupu vyžiadaného štátom pôvodu podľa článku 9 druhého odseku [...]“

Pokiaľ ide o praktické problémy, zistilo sa, že článkom 10 ods. 4 nariadenia EÚ o vykonávaní dôkazov sa umožňuje dotknutým súdom dohodnúť sa na poskytnutí potrebného technického zariadenia, pokiaľ dožiadaný súd sám nie je schopný ho poskytnúť. Pozri M. TORRES, – Cross-Border Litigation: „Video-taking“ of evidence within EU Member States“, *Dispute Resolution International* zv. 12(1), 2018, s. 76.

54. Typická žiadosť o použitie audiovizuálneho spojenia podľa kapitoly I by teda nastala v situácii, keď účastníci konania, ich zástupcovia a/alebo justičný personál dožadujúceho orgánu nachádzajúci sa v dožadujúcom štáte chcú byť prítomní prostredníctvom audiovizuálneho spojenia na vykonaní svedectva. Audiovizuálne spojenie by sa potom vytvorilo medzi miestom v dožadujúcom štáte (napr. v priestoroch dožadujúceho orgánu) a miestom, kde sa dožiadanie vykonáva (napr. v súdnej sieni v dožiadanom štáte) alebo alternatívne by sa obe miesta spojili prostredníctvom virtuálnej konferenčnej miestnosti. Vytvorenie audiovizuálneho spojenia podlieha povoleniu dožiadaného orgánu a závisí od dostupnosti technických zariadení a technickej podpory.
55. Aj keď je to menej obvyklé, alternatívny scenár môže vzniknúť, keď (napr. v prípade geograficky rozľahlých oblastí) svedok/súdny znalec je v dožiadanom štáte, ale na inom mieste, ktoré je vzdialené od súdneho orgánu povereného vykonaním dôkazu. Príslušný orgán v dožiadanom štáte môže chcieť vykonať vypočutie svedka/súdneho znalca s využitím audiovizuálneho spojenia v súlade s vlastným vnútroštátnym právnym poriadkom. Alternatívne, ak sa o takomto postupe neuvažuje, môže sa dožadujúci orgán rozhodnúť, že požiadava o vytvorenie audiovizuálneho spojenia ako o osobitný spôsob alebo postup, s cieľom uľahčiť vykonanie dôkazu a minimalizovať náklady, ktoré vzniknú dožiadateľnému štátu pri vykonávaní dožiadania. Keby sa rozhodli byť prítomní aj účastníci konania, ich zástupcovia a/alebo justičný personál dožadujúceho orgánu, môže si to vyžiadať pripojenie tretieho miesta k viacbodovému audiovizuálnemu spojeniu, ktoré bude podliehať uvedeným požiadavkám.
56. Možnosť vykonania dôkazu priamo prostredníctvom audiovizuálneho spojenia podľa kapitoly I (napr. s použitím článku 9 druhého odseku dohovoru ako vykonávacieho mechanizmu) je kontroverzná, pričom niektoré zmluvné strany umožňujú túto formu vykonania dôkazu a iné ju odmietajú. V každom prípade v čase písania tohto textu prakticky neexistoval v tejto súvislosti žiadny postup medzi zmluvnými stranami dohovoru.

*Viac informácií o rozlišovaní medzi priamym a nepriamym vykonaním dôkazu pozri v časti **A1.2** a v prílohe II.*

*Viac informácií o rôznych situáciách, ktoré môžu nastať v praxi, pozri **praktické príklady** v prílohe III.*

57. Vzhľadom na uvedené by sa mohlo zdať, že technológia audiovizuálneho spojenia sa využíva hlavne podľa kapitoly I s cieľom umožniť účastníkovi konania, ich zástupcom a/alebo justičnému personálu prítomnosť a účasť na vykonaní dožiadania. Aj keď je to menej obvyklé, možno ju využiť aj na nepriame vykonanie dôkazu, keď sa svedok alebo súdny znalec nachádza na vzdialenom mieste v dožiadanom štáte.

A2.2. Obsah, forma a zasielanie dožiadania

18. O povolenie na zriadenie audiovizuálneho spojenia možno požiadať buď v samotnom dožiadaní, alebo následne neformálnymi komunikačnými prostriedkami. Odporúča sa však uviesť túto požiadavku v dožiadaní. Takisto sa odporúča skontaktovať sa s ústredným orgánom dožiadaného štátu ešte pred formálnym podaním dožiadania, aby potvrdil, či je využitie audiovizuálneho spojenia možné.

19. Orgánom sa odporúča použiť vzorový formulár dožiadania a ak je to možné a vhodné, používať elektronické prostriedky s cieľom urýchliť odoslanie dožiadania a/alebo otázok.⁸⁴

58. Dôležité je mať na pamäti, že samotné audiovizuálne spojenie zostáva iba prostriedkom, pomocou ktorého sa dožiadanie môže vykonať. V dôsledku toho musia byť najprv splnené formálne požiadavky dožiadania, než sa môže konať podľa ktoréhokoľvek aspektu žiadosti o využitie audiovizuálneho spojenia.
59. Dožadujúci orgán sa vyzýva, aby použil vzorový formulár dožiadania, ktorý je dostupný v sekcii Evidence na webovom sídle HCCH. Okrem štandardných údajov týkajúcich sa danej veci a dožiadaného dôkazu by sa v dožiadaní mali uviesť požiadavky týkajúce sa audiovizuálneho spojenia vrátane otázok, či je k dispozícii a/alebo sa vyžaduje dodatočná pomoc, technické zariadenia alebo vybavenie (napr. dokumentová kamera na uľahčenie prenosu dokumentov medzi miestami v reálnom čase), prípadne spolu s príslušnými technickými údajmi.
60. Dožiadanie môže obsahovať žiadosť, aby sa dodržal osobitný spôsob alebo postup (článok 9 druhý odsek dohovoru). Ak sa žiada o uplatnenie osobitného spôsobu alebo postupu, informácie o použití audiovizuálneho spojenia by sa mali uviesť v riadku 13 vzorového formulára.
61. Navyše v riadkoch 14 a 15 vzorového formulára by sa mali uviesť príslušné informácie o tom, či účastníci konania, ich zástupcovia a/alebo justičný personál dožadujúceho orgánu, ktorí sa nachádzajú v dožadujúcom štáte, chcú byť prítomní (osobne alebo prostredníctvom audiovizuálneho spojenia) pri vykonávaní svedectva. Toto je oveľa dôležitejšie vtedy, ak chcú byť prítomní prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, pozri časť **A2.5**.
62. Bez ohľadu na to, či sa žiada o osobitný spôsob alebo postup, odporúča sa, aby dožadujúce orgány ku vzorovému formuláru pripojili voliteľný osobitný formulár týkajúci sa audiovizuálneho spojenia s cieľom urýchliť spracovanie žiadostí o audiovizuálne spojenie a predísť technickým problémom. Tento voliteľný formulár je zaradený do **prílohy IV** k tejto príručke a obsahuje tieto informácie:

⁸⁴ Viac informácií o forme dožiadania vrátane vzorového formulára pozri v príručke o vykonávaní dôkazov (už citovanej v poznámke pod čiarou č. 29), bod 142 a nasl.

- technické parametre zariadení audiovizuálneho spojenia: pásmo, typ koncovej alebo viacbodovej riadiacej jednotky, druh siete, adresu a/alebo meno hostiteľa, druh použitého šifrovania (pozri aj **časť C**);
- úplné kontaktné údaje osôb technickej podpory (pozri **časť B3**).

*Viac informácií o aspektoch, ktoré treba zohľadniť pri príprave a vedení výsluchu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, pozri v **časti B**.*

63. Dožiadanie musí byť buď v jazyku dožiadaného orgánu, ktorý ho má vykonať (alebo sa musí k nemu pripojiť preklad do tohto jazyka), alebo v angličtine, alebo vo francúzštine (pokiaľ dožiadaný štát neuplatnil výhradu podľa článku 33 dohovoru).
64. Osobitná komisia na svojom zasadnutí v roku 2014 vyzvala orgány, aby žiadosti zasielali a prijímali elektronickými prostriedkami s cieľom uľahčiť vykonanie urýchleným spôsobom, ako sa vyžaduje v článku 9 treťom odseku dohovoru.⁸⁵

A2.3. Odpoveď na dožiadanie

20. Ústredné orgány by mali bezodkladne potvrdiť prijatie dožiadania a zodpovedať otázky (vrátane otázok týkajúcich sa použitia audiovizuálneho spojenia) dožadujúcich orgánov a/alebo zainteresovaných strán.

65. Aj keď neexistuje žiadny vzorový formulár potvrdenia o prijatí dožiadania, osobitná komisia uvítala postupy, pri ktorých ústredné orgány bezodkladne potvrdzujú prijatie dožiadania a bezodkladne odpovedajú na otázky o stave vykonávania dožiadania, popri udržiavaní dobrej komunikácie vrátane e-mailom.⁸⁶
66. Samozrejme, bezodkladné potvrdenie o prijatí a zodpovedanie otázok týkajúcich sa stavu sú len dva príklady toho, čo sa považuje za osvedčené komunikačné postupy. Podporiť by sa mala aj efektívna a podľa možnosti priama komunikácia medzi dožadujúcim orgánom a príslušným orgánom (vo všeobecnosti s ústredným orgánom) v dožiadanom štáte, pretože môže uľahčiť a v mnohých prípadoch urýchliť postup vykonávania, keď je potrebné objasňovanie vzhľadom na rozdiely v právnej terminológii a jej uplatňovaní v rôznych jurisdikciách.⁸⁷
67. Bez ohľadu na výsledok sa orgánom dožiadaného štátu odporúča, aby rozhodovali o doručených

⁸⁵ ZaO č. 39 z OK 2014.

⁸⁶ ZaO č. 9 a 10 z OK 2014.

⁸⁷ ZaO č. 44 z OK 2009 a ZaO č. 9 z OK 2014. Pozri aj v európskom kontexte projekt Handshake, „D1b Recommended step-by-step protocol for cross-border videoconferencing in judicial use-cases“ (Odporúčaný protokol pre cezhraničné videokonferencie na účely súdnictva krok za krokom), s. 16 – 17.

dožiadaniach čo možno najrýchlejšie.⁸⁸

68. V odpovedi na dožiadanie týkajúce sa využitia audiovizuálneho spojenia musí dožiadaný orgán určiť čas a miesto s uvedením príslušných podmienok audiovizuálneho spojenia. Ak je to možné, mali by sa určiť po porade s dožadujúcim orgánom a po ich finalizácii dožadujúcemu orgánu včas oznámiť.

Viac informácií o aspektoch, ktoré treba zohľadniť pri príprave a vedení výsluchu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, pozri v časti B.

A2.4. Oznámenie svedkovi/súdnemu znalcovi a ďalším účastníkom alebo ich predvolanie

21. Postup oznámenia svedkovi alebo jeho predvolania sa môže líšiť v závislosti od toho, či sa dôkaz vykonáva priamo alebo nepriamo. Pri súdnom konaní podľa kapitoly I je to obvykle dožiadaný štát, ktorý vykonáva doručovanie alebo predvoláva svedka/súdného znalca.
22. Ak a keď sa má uskutočniť priame vykonanie dôkazu, odporúča sa, aby dožadujúce orgány pred podaním dožiadania zabezpečili, že svedok bude ochotný vypovedať prostredníctvom audiovizuálneho spojenia.

69. Pri súdnom konaní podľa kapitoly I s využitím audiovizuálneho spojenia podľa článku 9 za predvolanie svedka/súdného znalca zodpovedá dožiadaný orgán v súlade so svojím právnym poriadkom a postupmi.
70. Podľa profilov krajín sa zdá, že vo väčšine odpovedajúcich štátov neexistujú osobitné pravidlá, ktoré sa majú uplatňovať v prípadoch, keď je svedkovi/znalcovi doručené oznámenie alebo predvolanie, aby vypovedal prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, na rozdiel od vypovedania osobne.⁸⁹ Zvyčajne je to v prípade, keď sa dôkaz vykonáva nepriamo, t. j. keď dôkaz vykonáva dožiadaný štát.
71. Pritom platí, že jedna zmluvná strana vyžaduje, aby svedok súhlasil s vypovedaním prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, čo je požiadavka, ktorá je obsiahnutá v uznesení súdu, ktoré sa doručuje

⁸⁸ Hoci sa dohovorom o vykonávaní dôkazov nestanovuje časový rámec, v súvislosti s nariadením EÚ o vykonávaní dôkazov Európska únia odporúča ako ideálny časový rámec jeden až dva týždne na prijatie rozhodnutia (a maximálne 30 dní). Pozri projekt Handshake (tamže), s. 14 a 16.

⁸⁹ Pozri napr. odpovede Bieloruska, Bulharska, Cypru, Česka, Estónska, Fínska, Chorvátska, Izraela, Južnej Afriky, Litvy, Lotyšska, Maďarska, Malty, Nórska, Poľska, Rumunska, Singapuru, Slovinska a Švédska v časti IV, ot. h) v dotazníku o profile krajiny (tamže, poznámka pod čiarou č. 12).

svedkovi.⁹⁰ V ďalšej zmluvnej strane je svedok alebo súdny znalec predvolaný obyčajným listom, pokiaľ dožiadaný súd neurčí, že sa musí použiť konkrétny druh doručenia.⁹¹

72. Za zmienku stojí, že sa môžu uplatňovať rôzne pravidlá v zmluvných stranách, v ktorých je povolené *priamo* vykonávanie dôkazov podľa kapitoly I. V takých prípadoch by dožadujúci štát (a nie dožiadaný štát) bol zodpovedný za vykonanie doručenia alebo za oznámenie predvolania.⁹² Ostatné odpovedajúce štáty navyše uviedli, že ich súdy nemôžu donútiť svedka, aby vypovedal priamo zahraničnému tribunálu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia (pozri aj ďalej časť **A2.6** o donucovacích prostriedkoch a nátlaku).⁹³

⁹⁰ Pozri odpoveď Spojeného kráľovstva (Anglicko a Wales) v časti IV, ot. h) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

⁹¹ Pozri odpoveď Nemecka v časti IV, ot. h) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

⁹² Pozri napr. odpoveď Francúzska v časti IV, ot. h) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

⁹³ Pozri napr. odpovede Austrálie (jeden štát), Švajčiarska a Spojených štátov v časti IV, ot. h) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

A2.5. Prítomnosť a účasť na vykonaní dožiadania

a. Prítomnosť účastníkov konania a/alebo ich zástupcov (článok 7)

- 23. Prítomnosť účastníkov konania a zástupcov *prostredníctvom audiovizuálneho spojenia* podlieha povoleniu, alebo osobitnému spôsobu alebo postupu podľa článku 9 druhého odseku dohovoru.
- 24. Dožadujúce orgány by mali v dožiadaní (v riadkoch 13 a 14 vzorového formulára) uviesť, či žiadajú o prítomnosť účastníkov konania a zástupcov *prostredníctvom audiovizuálneho spojenia* a či sa bude vyžadovať krížový výsluch.
- 25. Aktívna účasť účastníkov konania a ich zástupcov na výsluchu *prostredníctvom audiovizuálneho spojenia* (t. j. nie jednoduchá prítomnosť) sa určuje podľa vnútroštátneho právneho poriadku dožiadaného štátu. Vnútroštátny právny poriadok môže v tejto súvislosti dožiadanému súdu povoliť v jednotlivých prípadoch konať podľa vlastného uváženia.

- 73. V dohovore sa stanovuje, že účastníci konania v dožadujúcom štáte a ich zástupcovia majú byť prítomní pri vykonávaní dožiadania.
- 74. Ak účastníci konania a/alebo ich zástupcovia chcú byť *prostredníctvom audiovizuálneho spojenia* prítomní pri vykonávaní dožiadania, dožadujúci orgán by to mal uviesť v riadkoch 13 a 14 vzorového formulára dožiadania. Hoci prítomnosť účastníkov konania a/alebo ich zástupcov pri vykonávaní dožiadania je podľa článku 7 dohovoru právom, toto právo sa nemusí nevyhnutne rozšíriť na požiadavku, aby dožiadaný orgán vytvoril audiovizuálne spojenie na uľahčenie ich prítomnosti. Zabezpečenie audiovizuálneho spojenia na uľahčenie tejto prítomnosti podlieha teda buď povoleniu príslušného orgánu, alebo osobitnému spôsobu alebo postupu, o ktorý sa žiada podľa článku 9 druhého odseku. V prípade osobitného spôsobu alebo postupu sa od dožiadaného orgánu vyžaduje, aby požiadavke vyhovel, pokiaľ to nebude nezlučiteľné s vnútroštátnym právnym poriadkom dožiadaného štátu, alebo ak to jednoducho nie je možné z dôvodu nedostatku technických zariadení alebo vybavenia.

Viac informácií o záležitostiach týkajúcich sa technických zariadení, vybavenia a technickej podpory pozri v **častiach B3, B4 a C.**

- 75. V profiloch krajín väčšina odpovedajúcich štátov uviedla uplatňovanie rovnakých procesných pravidiel na prítomnosť účastníkov konania a ich zástupcov bez ohľadu na to, či sú fyzicky na

jednom mieste, alebo sú prítomní prostredníctvom audiovizuálneho spojenia.⁹⁴ Aktívna účasť účastníkov konania a ich zástupcov na výsluchu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia (t. j. nie jednoduchá prítomnosť) sa v tomto prípade určuje podľa vnútroštátneho právneho poriadku dožiadaného štátu. V niektorých odpovedajúcich štátoch závisí povolenie aktívnej účasti od uváženia a rozhodnutia predsedajúceho úradníka, ktorý zodpovedá za vykonanie dožiadania v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom.⁹⁵ Za takýchto okolností teda rozsah, v akom sa účastníci konania a ich zástupcovia môžu zúčastniť na výsluchu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, určuje v jednotlivých prípadoch predsedajúci úradník.

76. Treba navyše poznamenať, že vo väčšine odpovedajúcich štátov sa umožňuje krížový výsluch svedka/súdneho znalca prostredníctvom audiovizuálneho spojenia zástupcami, ktorí sa nachádzajú v dožadujúcom štáte.⁹⁶ V niektorých sa však vyžaduje, aby krížový výsluch prostredníctvom audiovizuálneho spojenia bol zvlášť uvedený v dožiadaní⁹⁷ a aby sa otázky kladli nepriamo prostredníctvom súdneho orgánu⁹⁸. Zatiaľ čo niektoré jurisdikcie neumožňujú krížový výsluch zástupcami dožadujúceho štátu, jeden odpovedajúci štát uviedol, že v jeho jurisdikcii možno krížový výsluch povoliť v prípade, ak právnik dožadujúceho štátu má oprávnenie na výkon povolania aj na jeho území (t. j. v dožiadanom štáte).⁹⁹

b. Prítomnosť členov justičného personálu (článok 8)

26. Overte si, či dožiadaný štát urobil vyhlásenie podľa článku 8 dohovoru.

*Vyhlásenia alebo výhrady jednotlivých zmluvných strán sú uvedené v **tabuľke stavu** dohovoru o vykonávaní dôkazov v stĺpci s názvom Res/D/N/DC.*

⁹⁴ Pozri odpovede Bieloruska, Brazílie, Cypru, Česka, Číny (OAO Hongkong), Číny (OAO Macao), Estónska, Fínska, Francúzska, Grécka, Izraela, Južnej Afriky, Litvy, Lotyšska, Maltu, Mexika, Nemecka, Poľska, Portugalska, Rumunska, Singapuru, Slovinska, Spojeného kráľovstva (Anglicko a Wales), Švédska a Venezuely v časti V, ot. e) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

⁹⁵ Pozri napr. odpovede Austrálie (dva štáty), Brazílie, Francúzska a Izraela v časti V, ot. e) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

⁹⁶ Pozri odpovede Brazílie, Cypru, Číny (OAO Hongkong), Estónska, Fínska, Francúzska, Grécka, Izraela, Južnej Afriky, Kórejskej republiky, Litvy, Lotyšska, Maďarska, Maltu, Portugalska, Rumunska, Singapuru, Slovinska, Spojeného kráľovstva (Anglicko a Wales) a Venezuely v časti V, ot. f) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

⁹⁷ Pozri napr. odpoveď Francúzska v časti V, ot. f) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

⁹⁸ Pozri napr. odpoveď Brazílie v časti V, ot. f) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

⁹⁹ Odpoveď Austrálie (Queensland) v časti V, ot. f) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

27. Aj napriek chýbajúcemu vyhláseniu sa môže prítomnosť justičného personálu umožniť v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom alebo praxou dožiadaného štátu.
28. Keď sa žiada o povolenie od dožiadaného štátu, dožadujúce orgány by mali jasne uviesť, že prítomnosť súdneho personálu sa uskutoční prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, a poskytnúť príslušné technické špecifikácie svojho technického zariadenia na audiovizuálne spojenie.
29. Aktívna účasť justičného personálu na výsluchu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia (t. j. nie jednoduchá prítomnosť) sa určuje podľa vnútroštátneho právneho poriadku dožiadaného štátu. Vnútroštátny právny poriadok môže v tejto súvislosti dožiadanému súdu povoliť v jednotlivých prípadoch konať podľa vlastného uváženia.

77. Možnosť prítomnosti členov justičného personálu dožadujúceho štátu pri vykonávaní dožiadania vrátane využitia audiovizuálneho spojenia závisí od toho, či dožiadaný štát podľa článku 8 dohovoru vyhlásil, že takúto účasť povoľuje. Ak bolo také vyhlásenie urobené, možno si vyžiadať predchádzajúce povolenie povereného príslušného orgánu.

*Vyhlásenia alebo výhrady jednotlivých zmluvných strán sú uvedené v **tabuľke stavu** dohovoru o vykonávaní dôkazov v stĺpci s názvom Res/D/N/DC.*

78. Je dôležité poznamenať, že aj v prípade, keď dožiadaný štát neurobil vyhlásenie podľa článku 8, je prítomnosť justičného personálu možná, pokiaľ je v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom alebo praxou dožiadaného štátu. Dve alebo viaceré zmluvné strany môžu medzi sebou dohodnúť aj liberálnejší systém, pokiaľ ide o prítomnosť justičného personálu pri vykonávaní dožiadania [článok 28 písm. c) – hoci toto ustanovenie sa v praxi používa zriedka, ak vôbec].
79. Aj v prípade, keď justičný personál môže byť prítomný, skutočná aktívna účasť na vypočúvaní je niečo iné. Ako sa uvádza v článku 8, môže sa vyžadovať predchádzajúce povolenie príslušného orgánu, a v niektorých prípadoch účasť justičného personálu dožadujúceho štátu môže podliehať uplatniteľným procesným pravidlám súdu a riadeniu predsedajúceho úradníka.¹⁰⁰

¹⁰⁰ Pozri napr. odpovede Austrálie (dva štáty), Brazílie a Francúzska v časti V, ot. g) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

A2.6. Donucovacie prostriedky a nátlak

30. Na rozdiel od bežných žiadostí o právnu pomoc, svedka vo všeobecnosti nemožno nútiť, aby na výpoveď použil audiovizuálne spojenie.

80. V súvislosti s donucovacími prostriedkami a nátlakom je dôležité poznamenať, že môže byť potrebné rozlišovať medzi nútením svedka/súdneho znalca vypovedať pred súdom a nútením svedka/súdneho znalca vypovedať prostredníctvom určitého média (t. j. audiovizuálneho spojenia). Preto v závislosti od rozsahu nátlakových opatrení, ktoré má k dispozícii dožiadaný orgán podľa svojho vnútroštátneho právneho poriadku, je celkom možné, že svedka/súdneho znalca možno nútiť vypovedať pred súdom, ale nemožno ho nútiť vypovedať prostredníctvom audiovizuálneho spojenia.
81. Podľa kapitoly I dohovoru o vykonávaní dôkazov musí dožiadaný orgán uplatňovať rovnaké nátlakové opatrenia v rámci svojho vnútroštátneho právneho poriadku, ako by uplatňoval v miestnom súdnom konaní (článok 10). Svedok však môže uplatniť právo odmietnuť vypovedať v súlade s právnym poriadkom buď dožiadaného štátu [článok 11 prvý odsek písm. a)], alebo dožadujúceho štátu [článok 11 prvý odsek písm. b)], alebo ak je to uvedené vo vyhlásení dožiadaného štátu, v súlade s právnym poriadkom tretieho štátu (článok 11 druhý odsek).
82. Podľa profilov jednotlivých krajín polovica odpovedajúcich štátov uviedla, že ich vnútroštátny právny poriadok povoľuje nútenie svedka/súdneho znalca, aby sa dostavil na súd, a že toto uplatňujú hlavne v súvislosti s kapitolou I.¹⁰¹ Nejasné však je, či možno svedka, ktorý sa dostavil pred súd, nútiť vypovedať prostredníctvom audiovizuálneho spojenia.
83. Naopak druhá polovica odpovedajúcich štátov uviedla, že svedka alebo súdneho znalca nemožno nútiť, aby na vypovedanie použil audiovizuálne spojenie.¹⁰² Dva odpovedajúce štáty osobitne upozornili, že v ich vnútroštátnom právnym poriadku sa nepredpokladá použitie nátlaku na prinútenie svedka vypovedať prostredníctvom audiovizuálneho spojenia.¹⁰³ Ďalší odpovedajúci štát uviedol, že podmienkou na vykonanie dôkazu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia je, aby svedok nebol donútený vypovedať prostredníctvom audiovizuálneho spojenia.¹⁰⁴
84. Jeden odpovedajúci štát ďalej objasnil, že *ak* sa dôkazy vykonávajú priamo podľa kapitoly I (ako bolo uvedené v časti **A1.2**), svedok by mal vypovedať dobrovoľne, keďže nátlak nemožno použiť ani na donútenie svedka, aby bol prítomný na výsluchu.¹⁰⁵

¹⁰¹ Odpovede Austrálie (tri štáty), Cypru, Česka, Číny (OAO Hongkong), Číny (OAO Macao), Izraela, Kórejskej republiky, Litvy, Maďarska, Mexika, Nórska, Poľska, Rumunska a Singapuru v časti IV, ot. g) v dotazníku o profile krajiny. Niektoré z týchto odpovedajúcich štátov poskytli takisto informácie o nátlaku vo svojich odpovediach v časti IV, ot. h) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹⁰² Odpovede Austrálie (dva štáty), Bieloruska, Estónska, Francúzska, Grécka, Chorvátska, Južnej Afriky, Malty, Nemecka, Portugalska, Slovinska, Spojeného kráľovstva (Anglicko a Wales), Spojených štátov a Venezuely v časti IV, ot. g) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹⁰³ Odpovede Chorvátska a Slovinska v časti IV, ot. g) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹⁰⁴ Odpoveď Spojeného kráľovstva (Anglicko a Wales) v časti IV, ot. e) a g) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹⁰⁵ Odpoveď Francúzska v časti IV, ot. g) v dotazníku o profile krajiny (tamže), v ktorej sa odkazuje na článok 747-1 Občianskeho súdneho poriadku Francúzska.

A2.7. Prísaha/čestné vyhlásenie

31. Vzatie svedka pod prísahu alebo čestné vyhlásenie sa môžu líšiť v závislosti od toho, či sa dôkaz vykonáva priamo alebo nepriamo. Osobitná forma prísahy alebo čestného vyhlásenia sa môže vyžadovať podľa článku 9 druhého odseku dohovoru.
32. Orgány by si mali overiť príslušné požiadavky podľa vnútroštátneho právneho poriadku buď dožiadaného štátu, alebo dožadujúceho štátu, alebo oboch s cieľom zabezpečiť prípustnosť každého poskytnutého dôkazu.

85. Ako už bolo uvedené, pri vykonávaní dožiadania o nepriame vykonanie dôkazu podľa kapitoly I dohovoru o vykonávaní dôkazov, keď sa využíva audiovizuálne spojenie, sa uplatňuje právny poriadok dožiadaného štátu (článok 9 prvý odsek) vrátane vzatia pod prísahu alebo čestného vyhlásenia. O osobitnú formu prísahy alebo čestného vyhlásenia však môže žiadať dožadujúci orgán [článok 3 písm. h)] ako o osobitný spôsob alebo postup (článok 9 druhý odsek). Dožiadaný orgán sa môže aj rozhodnúť vysvetliť svedkovi spôsob vzatia pod prísahu alebo čestného vyhlásenia.
86. Naopak, ak sa dôkaz vykonáva priamo podľa kapitoly I (ako bolo uvedené v časti A1.2 a ak to povolil dožiadaný štát), obvykle svedka vezme pod prísahu alebo čestné vyhlásenie prijme dožadujúci štát.¹⁰⁶ Používatelia by však mali mať na pamäti, že prísahy a čestné vyhlásenia v cudzine sa môžu považovať za porušenie suverenity dožiadaného štátu.¹⁰⁷ O objasnenie tohto bodu treba požiadať príslušný orgán.

Viac informácií o vypovedaní pod prísahou a čestných vyhláseniach pozri v **profile krajiny** príslušnej zmluvnej strany.

¹⁰⁶ Odpoveď Portugalska v časti II, ot. a) a b) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹⁰⁷ Napríklad podľa Federálneho úradu spravodlivosti Švajčiarska, „[ú]kon zahraničného sudcu alebo ním poverenej osoby, alebo ako sa povoľuje v rámci systému *common law* zástupcov účastníkov konania, ktorí prichádzajú do Švajčiarska s cieľom vykonať právne postupy, vždy predstavuje právny úkon, ktorý je možné vykonať iba v súlade s procesnými pravidlami týkajúcimi sa vzájomnej právnej pomoci. Nedodržanie tohto postupu sa považuje za porušenie švajčiarskej zvrchovanosti bez ohľadu na to, či osoby dotknuté týmito právnymi postupmi sú ochotné spolupracovať“: *Guidelines on International Judicial Assistance in Civil Matters* (Usmernenia k medzinárodnej súdnej pomoci v občianskych veciach), 3. vyd., Bern, január 2013, s. 20, dostupné na adrese: < <http://www.rhf.admin.ch> > (aktuálny stav k 4. marcu 2020). Pozri aj M. Davies (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15) s. 217 – 218.

A2.8. Identifikácia svedka/súdneho znalca a iných účastníkov

- 33. Identifikácia svedka/súdneho znalca sa môže líšiť v závislosti od jurisdikcie.
- 34. Prísnejšie postupy sa môžu vyžadovať, ak dožadujúci štát musí identifikovať svedka/súdneho znalca vzhľadom na použitie technológie audiovizuálneho spojenia v súdnom konaní a vzdialenosť medzi dožadujúcim orgánom a svedkom.

- 87. Podobne ako pri súdnom konaní, keď sa dôkaz vykonáva osobne, zvyčajne sa od svedka/súdneho znalca vyžaduje, aby predložil platný doklad totožnosti na účely identifikácie na súdnom konaní s audiovizuálnym spojením.¹⁰⁸ V niektorých jurisdikciách bude postačovať prisaha alebo čestné vyhlásenie.¹⁰⁹ Podľa článku 9 prvého odseku dohovoru majú byť tieto postupy stanovené vnútroštátnym právnym poriadkom dožiadaného štátu, pokiaľ sa podľa článku 9 druhého odseku nežiada o osobitný spôsob alebo postup.
- 88. V prípade nepriameho vykonania dôkazu je na dožiadanom štáte, aby vykonal identifikáciu svedka. Naopak, v prípade priameho vykonania dôkazu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia môže vykonať identifikáciu svedka/súdneho znalca dožiadaný štát a/alebo dožadujúci štát. V prípade dožadujúceho štátu sa však môžu na overenie totožnosti svedka/súdneho znalca vyžadovať prísnejšie postupy. V praxi by vhodným spôsobom overenia totožnosti bolo požiadanie svedka/súdneho znalca o predloženie občianskeho preukazu žiadajúcemu súdnemu úradníkovi prostredníctvom videokamery. Na tento účel sa môže použiť aj dokumentová kamera.¹¹⁰
- 89. Totožnosť všetkých ostatných účastníkov na konaní, ktorí sú prítomní, či už fyzicky alebo prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, bude pravdepodobne takisto potrebné náležite overiť. Toto je opäť predmetom požiadaviek právneho poriadku dožiadaného štátu, pokiaľ sa nepožaduje osobitný spôsob alebo postup. Samotní účastníci ako takí zodpovedajú za zabezpečenie svojej schopnosti dodržiavať akékoľvek príslušné platné právne predpisy alebo postupy týkajúce sa identifikácie v dožiadanom štáte.¹¹¹

¹⁰⁸ Pozri napr. odpovede Bieloruska, Cypru, Česka, Číny (OAO Hongkong), Francúzska, Izraela, Južnej Afriky, Kórejskej republiky, Litvy, Maďarska, Malty, Mexika, Nemecka, Nórska, Poľska, Portugalska, Singapuru, Slovinska a Venezuely v časti VII ot. j) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12).

¹⁰⁹ Pozri napr. odpovede Austrálie (dva štáty), Chorvátska, Rumunska a Spojeného kráľovstva (Anglicko a Wales) v časti VII, ot. j) v dotazníku o profile krajiny (tamže). V Indii Vyšší súd v štáte Karnataka vo veci Twentieth Century Fox Film Corporation/NRI Film Production Associates Ltd. AIR 2003 SC KANT 148 si vyžiadala ďalšiu dokumentáciu na zistenie totožnosti svedka vo forme „identification affidavit“ (miestoprisažného vyhlásenia o totožnosti).

¹¹⁰ Pozri odpoveď Maďarska v časti VII ot. h) a j) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹¹¹ Pozri projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 87), s. 18.

A2.9. Trestné ustanovenia

35. Vypovedanie prostredníctvom audiovizuálneho spojenia je svojou povahou obvykle dobrovoľné, aj keď za krivé svedectvo a pohrdanie súdom možno uložiť sankcie.
36. V niektorých prípadoch môže mať uplatňovanie trestných ustanovení oboch (alebo viacerých) zúčastnených jurisdikcií za následok prekrytie právomocí alebo medzeru v právomoci.

90. Autori dohovoru sa vedome rozhodli vylúčiť všetky odkazy na trestné veci súvisiace s vykonávaním dôkazov, a to najmä *pohrdanie súdom* (t. j. odmietnutie vypovedať alebo narušenie súdneho konania) a *krivé svedectvo* (t. j. nepravdivá výpoveď). Zároveň autori poznamenali, že na tieto záležitosti sa môže vzťahovať prekrytie právomocí dožadujúceho štátu aj dožiadaného štátu, pričom vypovedajúca osoba by podliehala trestným ustanoveniam v oboch.¹¹²
91. Napríklad vo všeobecnosti by svedok svedčil pod prisahou alebo by poskytol čestné vyhlásenie podľa právnych predpisov dožiadaného štátu. Podliehal by teda občianskoprávnym sankciám alebo trestnému stíhaniu v dožiadanom štáte. Ak sa konkrétna prisaha alebo čestné vyhlásenie použije osobitným spôsobom alebo postupom a svedok spácha krivé svedectvo alebo bude pohrdáť súdom, treba uvážiť, či nemôže byť potrestaný alebo trestne stíhaný podľa právnych predpisov dožadujúceho štátu. Rovnako je možné, že sa neuplatnia trestné ustanovenia ani dožiadaného ani dožadujúceho štátu, alebo že ani jeden nemá právomoc trestne stíhať dotknutého svedka, čím sa vytvára medzera v právomoci.
92. Dohovor o vykonávaní dôkazov sa nezaoberá riešením možného prekrytia uplatňovania rôznych trestných ustanovení alebo možných medzier v právomoci medzi rôznymi trestnými ustanoveniami. Namiesto toho sa riešenie ponecháva na dohody medzi štátmi (napr. podľa dohôd o vzájomnej právnej pomoci v trestných veciach)¹¹³, na vnútroštátny právny poriadok¹¹⁴ alebo na všeobecné zásady medzinárodného práva verejného. Odporúča sa teda pred výsluchom svedka alebo súdneho znalca náležite informovať o dôsledkoch výpovede, ktorá je nepravdivá alebo zavádzajúca.¹¹⁵

¹¹² Pozri dôvodovú správu, body 256 a 257.

¹¹³ Pozri napr. Dohovor z 29. mája 2000 o vzájomnej pomoci v trestných veciach medzi členskými štátmi Európskej únie, článok 10 ods. 8 (Ú. v. ES C 197, 12.7.2000, s. 1). Pozri aj *Trans-Tasman Proceedings Act 2010* (Cth) (Zákon o transtasmánskom súdnom konaní), ktorý je príslušným austrálskym právnym predpisom, ktorým sa vykonáva transtasmánska dohoda z r. 2008 (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 60), bod 61. Týmto ustanovením sa stanovujú sankcie v prípadoch pohrdania súdom pre osoby v Austrálii, ktoré sa zúčastňujú na konaní pred súdom Nového Zélandu na diaľku.

¹¹⁴ Napríklad v právnych predpisoch v niektorých štátoch Austrálie sa konkrétne rieši prekrytie právomocí v súvislosti s využívaním technológií audiovizuálneho spojenia pri vykonávaní dôkazu. Pozri napr. *Evidence (Miscellaneous Provisions) Act* (Zákon o vykonávaní dôkazov z r. 1958, Rôzne ustanovenia) (Victoria), bod 42W; *Evidence (Audio and Audio Visual Links) Act* (Zákon o vykonávaní dôkazov z r. 1998; Hlasové a audiovizuálne spojenia) (Nový Južný Wales), bod 5C.

¹¹⁵ Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 111). Pozri aj odpovede Austrálie (jeden štát), Česka a Venezuely v časti V ot. d) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12). V praxi sa niektoré sudy pragmaticky rozhodli jednoducho neprihliadať na dôkazy alebo im neuveriť, keď nie sú schopné sankcionovať svedka, ktorý sa dopustil krivého svedectva pri výpovedi prostredníctvom audiovizuálneho spojenia. Pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu Indie vo veci Štát Maháráštra/Dr Praful B Desai AIR 2003 SC KANT 148.

A2.10. Výsady a ďalšie ochranné opatrenia

37. Svedok/súdny znalec sa môže odvolať na výsady podľa článku 11 dohovoru.
38. Keďže však vykonávanie dôkazov s využitím audiovizuálneho spojenia v mnohých prípadoch zostáva na dobrovoľnosti, svedok/súdny znalec nie je povinný vypovedať konkrétne s využitím audiovizuálneho spojenia a môže to odmietnuť bez potreby odvolať sa na výsadu alebo povinnosť.

93. V prípadoch, keď sa svedok núti vypovedať prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, alebo keď existuje skutočnosť alebo komunikácia, ktorú dobrovoľne vypovedajúci svedok/súdny znalec nemôže prezradiť, možno sa odvolať na výsadu alebo povinnosť na základe článku 11 dohovoru pod podmienkou, že sa o nej uvažuje, podľa:
 1. právneho poriadku dožiadaného štátu (článok 11 prvý odsek písm. a);
 2. právneho poriadku dožadujúceho štátu, ak výsada alebo povinnosť bola uvedená v dožiadaní, alebo v prípade dožiadaného orgánu ak mu ju inak potvrdil dožadujúci orgán (článok 11 prvý odsek písm. b); alebo
 3. právneho poriadku tretieho štátu v závislosti od jeho podmienok (článok 11 druhý odsek).
94. Kým na výsady sa možno všeobecne odvolať rovnako, ako by sa odvolalo pri tradičnejších dožiadaniach o vykonanie dôkazu podľa dohovoru, pri použití audiovizuálneho spojenia môžu byť potrebné komplexnejšie ochranné opatrenia. K nim môžu patriť okrem iného ochranné opatrenia na zaistenie bezpečnosti svedka/súdneho znalca na inom mieste¹¹⁶, právo na právne zastupovanie a schopnosť dôverne sa radiť s týmto právnym zástupcom¹¹⁷, právo na náhradu cestovného/nákladov na ubytovanie a straty príjmov¹¹⁸, ako aj poskytnutie tlmočenia. Mnohé z týchto problémov možno vyriešiť pri zabezpečovaní audiovizuálneho spojenia.

Viac informácií o aspektoch, ktoré treba zohľadniť pri príprave a vedení výsluchu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, pozri v časti B.

¹¹⁶ Vráťane napr. zaistenia, aby svedka/súdneho znalca „neovplyvňovali iní účastníci“ – projekt Handshake (tamže).

¹¹⁷ V niektorých právnych systémoch sa nevyžaduje, aby svedkovi pri vykonávaní dôkazu pomáhal právnik. Pozri odpovede Malty a Mexika v časti V ot. d) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12).

¹¹⁸ Pozri článok 26 dohovoru o vykonávaní dôkazov. Pozri aj odpovede Rumunska a Slovinska v časti V ot. d) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

A2.11. Náklady

- 39. Použitie audiovizuálneho spojenia pri vykonávaní dožiadania môže mať za následok vznik nákladov podľa článku 14 druhého odseku.
- 40. Pred požiadanim o použitie audiovizuálneho spojenia pri vykonávaní dožiadania si treba overiť, či nemôžu vzniknúť akékoľvek náklady tak v dožadujúcom štáte, ako aj v dožiadanom štáte, a kto by bol zodpovedný za úhradu týchto nákladov.

Pozri **profil krajiny** príslušnej zmluvnej strany.

- 95. Vzhľadom na to, že náklady spojené so súčasnými technológiami audiovizuálneho spojenia môžu byť vysoké¹¹⁹, je otázka nákladov možno citlivejšia v súvislosti s použitím audiovizuálneho spojenia, než je to v iných prípadoch podľa dohovoru.
- 96. Dožiadateľský orgán vo všeobecnosti vykoná dožiadanie bez akejkoľvek náhrady buď daní, alebo nákladov akejkoľvek povahy (článok 14 prvý odsek). Účastníci konania, ich zástupcovia a/alebo členovia súdneho dožadujúceho orgánu uhrádzajú svoje náklady spojené s prítomnosťou pri jeho vykonávaní.
- 97. Ak sa požaduje audiovizuálne spojenie ako osobitný spôsob alebo postup podľa článku 9 druhého odseku, dožiadateľský orgán môže vyžadovať náhradu nákladov spôsobených použitím audiovizuálneho spojenia vrátane poplatkov za prenos, nájomného za technické zariadenia a za technickú podporu (článok 14 druhý odsek).
- 98. Žiadatelia by mali pamätať na to, že aj keď použitie audiovizuálneho spojenia výslovne nežiadajú ako osobitný spôsob alebo postup podľa článku 9, je možné, že orgán v dožiadanom štáte to bude napriek tomu považovať za takúto žiadosť, a preto môže požadovať prinajmenšom náhradu niektorých nákladov.
- 99. Ďalšie náklady spojené s vykonaním dôkazu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia podľa kapitoly I môžu zahŕňať: rezervačné poplatky a hodinovú sadzbu za používanie technického zariadenia na audiovizuálne spojenie, telekomunikačné poplatky, napríklad za používanie internetu alebo telefónu, poplatky za služby technikov a externých poskytovateľov audiovizuálnych služieb, poplatky za tlmočenie, súdne trovy (vrátane poplatkov za prenájom súdnej siene so zariadeniami na audiovizuálne spojenie a využitie súdneho úradníka na doručenie predvolania) a mzdy zamestnancov (napr. náhradu za nadčasy v prípade audiovizuálneho spojenia mimo úradných hodín).¹²⁰ Niektoré odpovedajúce štáty uviedli, že účtujú paušálny poplatok za používanie audiovizuálneho spojenia¹²¹, zatiaľ čo iné budú účtovať náklady podľa jednotlivých prípadov v závislosti od okolností a prostriedkov, ktoré by takéto použitie malo za následok¹²².

¹¹⁹ R. A. Williams (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 1), s. 21.

¹²⁰ Pozri prehľad odpovedí (už citovaný v poznámke pod čiarou č.4) v časti VII ot. m).

¹²¹ Pozri napr. odpovede Austrálie (jeden štát), Maďarska (za audiovizuálne spojenie mimo Budapešti) a Malty v časti VII ot. m) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12).

¹²² Pozri napr. odpoveď Brazílie v časti VII ot. m) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

100. Napokon, kým dohovor je celkom jasný, čo sa týka nákladov vo všeobecnosti, nie je v ňom nič o presných spôsoboch ich úhrady. Z praxe vyplýva, že dožadujúci orgán je zvyčajne zodpovedný za úhradu nákladov vzniknutých v súvislosti s použitím audiovizuálneho spojenia podľa kapitoly I (vrátane tlmočenia) a že uprednostňovaným spôsobom platby je bankový prevod.¹²³

¹²³ Pozri prehľad odpovedí (už citovaný v poznámke pod čiarou č.4), v časti VII ot. n), o), p).

A3. POUŽITIE AUDIOVIZUÁLNEHO SPOJENIA PODĽA KAPITOLY II

A3.1. Konzuli a komisári

41. Je dôležité uvedomiť si, že zmluvné strany na základe vyhlásenia podľa článku 33 môžu úplne alebo sčasti vylúčiť uplatnenie kapitoly II. Orgány by si mali overiť, či príslušná zmluvná strana vydala takéto vyhlásenie.¹²⁴

*Vyhlásenia alebo výhrady jednotlivých zmluvných strán sú uvedené v **tabuľke stavu** dohovoru o vykonávaní dôkazov v stĺpci s názvom Res/D/N/DC.*

42. Najčastejším scenárom podľa kapitoly II je, keď komisár, ktorý sa nachádza v štáte pôvodu, vykonáva dôkaz s využitím audiovizuálneho spojenia vo vykonávajúcim štáte.
43. Keď je to prakticky možné, účastníci konania, ich zástupcovia a/alebo justičný personál v štáte pôvodu môžu byť prítomní pri vykonávaní dôkazu komisárom alebo konzulom a/alebo sa zúčastniť na vypočutí svedka prostredníctvom audiovizuálneho spojenia. Takáto prítomnosť a účasť bude povolená, pokiaľ to nie je nezlučiteľné s právnym poriadkom vykonávajúceho štátu, a aj tak bude podliehať akýmkoľvek podmienkam stanoveným pri udelení povolenia.

101. Podľa kapitoly II môže konzul alebo osoba na tento účel riadne vymenovaná za komisára vykonať dôkaz vo vykonávajúcim štáte na základe súhlasu vykonávajúceho štátu, t. j. priame vykonanie dôkazu.
102. Prvý (a najbežnejší) scenár je vytvorenie audiovizuálneho spojenia medzi miestom v štáte pôvodu, kde sa nachádza komisár, a miestom vo vykonávajúcim štáte, v ktorom sa poskytuje svedectvo. Osobitná komisia výslovne potvrdila túto možnosť s poznámkou, že článkom 17 sa nebráni členovi justičného personálu súdu pôvodu (ani inej riadne vymenovanej osobe), ktorá sa nachádza na území jednej zmluvnej strany, aby vypočul osobu nachádzajúcu sa na území inej zmluvnej strany prostredníctvom audiovizuálneho spojenia.¹²⁵

¹²⁴ Podľa článku 33 tretieho odseku dohovoru „ktorýkoľvek iný týmto dotknutý štát“ (napr. vykonávajúcí štát voči štátu pôvodu), môže uplatniť reciprocitu. Z tohto dôvodu sa odporúča overiť si, či tak štát pôvodu, ako aj vykonávajúcí štát vzniesli námietku proti príslušnému ustanoveniu kapitoly II.

¹²⁵ ZaO č. 20 z OK 2014.

103. Iné alternatívne scenáre môžu napríklad zahŕňať príklady (v prípade geograficky rozsiahlych oblastí), v ktorých by konzul alebo komisár mohol využiť audiovizuálne spojenie na vypočutie svedka nachádzajúceho sa na (vzdialenom) mieste, ktoré je napriek tomu stále na území vykonávajúceho štátu. V niektorých zriedkavých prípadoch by sa mohol predpokladať iný (hoci nepravdepodobný) scenár, podľa ktorého konzul alebo komisár sa nenachádza ani v štáte pôvodu, ani vo vykonávajúcim štáte, ale v treťom štáte, a je poverený vykonať dôkaz so svedkom/súdnym znalcom, ktorý sa fyzicky nachádza vo vykonávajúcim štáte (napr. keď sa diplomatická misia štátu pôvodu akreditovaná vo vykonávajúcim štáte nachádza v treťom štáte, pozri bod 104). Vo väčšine takýchto prípadov sa predpokladá, že konzul alebo komisár odcestuje na vykonanie dôkazu, ale je možné, že v niektorých prípadoch by sa dôkaz dal vykonať prostredníctvom audiovizuálneho spojenia.
104. V prípade konzula by táto situácia bola teoreticky možná, pretože podľa článku 15 konzul môže vykonať dôkaz „na území iného štátu a v obvode, v ktorom vykonáva svoje funkcie“. Preto v spojení s článkom 7 *Viedenského dohovoru o konzulárnych stykoch*, ktorý umožňuje vykonávanie konzulárnych funkcií z úradu v inom štáte, by sa zdalo, že sa pamätá na možnosť, keď konzul môže vykonať dôkaz prostredníctvom audiovizuálneho spojenia z konzulárneho úradu svojho vysielacieho štátu nachádzajúceho sa nie vo vykonávajúcim štáte, ale na území inej zmluvnej strany dohovoru o vykonávaní dôkazov.¹²⁶
105. Audiovizuálne spojenie sa môže takisto použiť na uľahčenie prítomnosti a účasti účastníkov konania alebo zástupcov a justičného personálu nachádzajúcich sa v štáte pôvodu pri vykonávaní dôkazu konzulom alebo komisárom vo vykonávajúcim štáte. Ak vykonávajúci štát nevyhlásil, že sa povolenie nevyžaduje, takáto prítomnosť alebo účasť bude podliehať akýmkoľvek podmienkam stanoveným pri udelení povolenia.

Viac informácií o dostavení sa, prítomnosti a účasti pozri v časti **A3.4**.

Viac informácií o rôznych situáciách, ktoré môžu nastať v praxi, pozri **praktické príklady v prílohe III**.

106. Na to, aby konzul alebo komisár mohol vypočuť svedka/súdného znalca s využitím audiovizuálneho spojenia, musí byť podľa dohovoru splnených niekoľko podmienok. Vykonávajúci štát nesmel (podľa článku 33) vylúčiť uplatňovanie príslušného článku alebo článkov kapitoly II. Navyše osoba musí byť buď konzulom akreditovaným vo vykonávajúcim štáte (článok 15 prvý odsek a článok 16 prvý odsek), alebo riadne vymenovanou za komisára (článok 17 prvý odsek). V prípadoch, keď sa vyžaduje predchádzajúce povolenie, musí konzul alebo komisár dodržiavať akékoľvek podmienky stanovené príslušným orgánom pri udelení povolenia.
107. Komisára zvyčajne vymenuje súd pôvodu, ale môže ho vymenovať aj orgán vykonávajúceho štátu v závislosti od príslušných právnych predpisov. V dohovore sa však nestanovuje, aby vykonávajúci štát podmienil vymenovanie komisára štátom pôvodu. Osobitnými požiadavkami, ktoré sa týkajú povolenia od vykonávajúceho štátu, sa podrobne zaoberá časť **A3.2**. Využitie

¹²⁶

Článok 7 *Viedenského dohovoru z 24. apríla 1963 o konzulárnych stykoch* znie: „Vysielajúci štát môže po upovedomení štátov, ktorých sa to týka, poveriť konzulárny úrad v určitom štáte výkonom konzulárnych funkcií v inom štáte, pokiaľ niektorý z dotknutých štátov výslovne proti tomu nepodá námietky.“

audiovizuálneho spojenia sa musí napokon stanoviť buď výslovne, alebo nepriamo podľa právneho poriadku štátu pôvodu, a nesmie ho zakazovať právny poriadok vykonávajúceho štátu [článok 21 písm. d)].

108. Vypočutie svedka/súdneho znalca podľa kapitoly II sa vykonáva v súlade s právnym poriadkom a postupom štátu pôvodu, pokiaľ to nezakazuje vykonávajúcí štát. Keďže do vykonania dôkazu podľa kapitoly II sa nemusia (nevyhnutne) zapojiť orgány vykonávajúceho štátu (okrem činnosti na účely udelenia požadovaných povolení alebo poskytnutia pomoci pri získaní dôkazu nátlakom), komisár by v takýchto prípadoch mohol zodpovedať za zabezpečenie audiovizuálneho spojenia na oboch miestach. Niektoré zmluvné strany podmienili vykonanie dôkazu konzulmi alebo komisármi formou vyhlásenia, v ktorom sa vyžaduje, aby orgány vykonávajúceho štátu mali väčšiu kontrolu nad vykonávaním dôkazu.¹²⁷

Viac informácií o aspektoch, ktoré treba zohľadniť pri príprave a vedení výsluchu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, pozri v časti B.

A3.2. Potreba povolenia od vykonávajúceho štátu

44. Podľa článku 15 dohovoru sa povolenie *nevyžaduje*, pokiaľ zmluvná strana nevyhlásila, že sa vyžaduje. Orgány by si mali overiť, či vykonávajúcí štát vydal vyhlásenie podľa tohto článku.¹²⁸
45. Podľa článkov 16 a 17 dohovoru sa povolenie *vyžaduje*, pokiaľ zmluvná strana nevyhlásila, že dôkaz sa môže vykonať bez jej predchádzajúceho povolenia. Orgány by si mali overiť, či vykonávajúcí štát vydal vyhlásenie podľa týchto článkov.¹²⁹

*Vyhlásenia alebo výhrady jednotlivých zmluvných strán sú uvedené v **tabuľke stavu** dohovoru o vykonávaní dôkazov v stĺpci s názvom Res/D/N/DC.*

¹²⁷ Pozri napr. vyhlásenia Francúzska a Nemecka dostupné v sekcii Evidencie na webovom sídle HCCH v časti „Updated list of Contracting Parties“ (Aktualizovaný zoznam zmluvných strán).

¹²⁸ Pozri aj vyššie poznámku pod čiarou č. 124 o reciprocite.

¹²⁹ Tamže.

46. V žiadosti o povolenie by sa malo uviesť, že dôkaz sa bude vykonávať s využitím audiovizuálneho spojenia a takisto, či sa od vykonávajúceho štátu žiada akákoľvek konkrétna pomoc. Na tento účel sa môže použiť vzorový formulár.
47. Konzuli a komisári musia dodržať podmienky, ktoré stanovil vykonávajúcí štát pri udelení povolenia.

109. Podľa článku 15 dohovoru o vykonávaní dôkazov konzul môže bez nátlaku vypočuť svedka/súdneho znalca, ktorý je štátnym príslušníkom štátu zastupovaného konzulom (vysielajúcí štát), ak má dôkaz vykonať konzul v obvode, v ktorom vykonáva svoje funkcie. V tejto súvislosti sa podľa článku 15 druhého odseku vyžaduje, aby konzul požiadal o povolenie vykonávajúcí štát, aj to len v prípade, keď zmluvná strana vydala vyhlásenie v tomto zmysle. V prípade, že konzul má vykonať dôkaz so štátnym príslušníkom ktoréhokoľvek iného štátu, uplatňuje sa článok 16.
110. Konzul (podľa článku 16) alebo osoba riadne vymenovaná za komisára (podľa článku 17) môže bez nátlaku vykonať dôkaz len vtedy, ak na to príslušný orgán určený vykonávajúcim štátom udelil povolenie, buď všeobecne, alebo v konkrétnom prípade [článok 16 prvý odsek písm. a) a článok 17 prvý odsek písm. a)]. Toto platí, pokiaľ dotknutý vykonávajúcí štát nevydal vyhlásenie, že dôkazy sa môžu vykonávať bez jeho predchádzajúceho povolenia (článok 16 druhý odsek a článok 17 druhý odsek). Konzul alebo komisár musí dodržať aj akékoľvek podmienky, ktoré stanovil príslušný orgán vo svojom povolení [článok 16 prvý odsek písm. b) a článok 17 prvý odsek písm. b)].
111. Ako sa uvádza v príručke o vykonávaní dôkazov, v dohovore sa nestanovuje, kto žiada o povolenie. V praxi o povolenie často žiada súd pôvodu, alebo veľvyslanectvo či konzulát štátu pôvodu.¹³⁰ Keďže neexistuje žiadny vzorový formulár žiadosti o povolenie podľa kapitoly II (vzhľadom na to, že toto zostáva vecou vykonávajúceho štátu), niektorí odborníci sa domnievajú, že vzorový formulár dožiadania podľa kapitoly I môže byť užitočný pri podávaní žiadosti o povolenie vykonať dôkaz podľa kapitoly II. V takýchto prípadoch by sa mal vzorový formulár zodpovedajúcim spôsobom upraviť.¹³¹ Dôležité je, aby sa v žiadosti o povolenie uviedlo, že dôkaz sa bude vykonávať s využitím audiovizuálneho spojenia a aj to, či sa od vykonávajúceho štátu žiada akákoľvek pomoc.

Viac informácií o druhoch nožnej pomoci vrátane odskúšania technických zariadení pred vypočutím a rezervovaním vhodného vybavenia pozri v časti B a v profile krajiny príslušnej zmluvnej strany.

¹³⁰ Príručka o vykonávaní dôkazov (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 29), s. 380.

¹³¹ Tamže, príloha 4, Pokyny na vyplnenie vzorového formulára.

112. Ako už bolo uvedené, v prípadoch, keď sa vyžaduje predchádzajúce povolenie, konzul alebo komisár musí dodržiavať akékoľvek podmienky stanovené príslušným orgánom pri udelení povolenia vrátane požiadaviek na obsah a formu. Napríklad vykonávajúci štát môže ako podmienku udelenia povolenia vyžadovať, aby sa audiovizuálne spojenie pripravilo konkrétnym spôsobom (napr. aby ho zabezpečila konkrétna osoba, aby sa využilo konkrétne miesto, aby sa použilo konkrétne technické zariadenie alebo konkrétna technická podpora, alebo aby sa dostavil konkrétny personál, napríklad úradník vykonávajúceho štátu).

A3.3. Oznámenie svedkovi

48. Okrem požiadaviek uvedených v článku 21 písm. b) a c) dohovoru je dôležité, aby konzul alebo komisár oznámil svedkovi, že sa dôkaz vykoná pomocou audiovizuálneho spojenia.

113. Po získaní potrebných povolení konzul alebo komisár písomne požiada svedka, aby vypovedal v určitom čase a na určitom mieste.
114. Okrem informovania svedka, že dôkaz sa vykoná s využitím audiovizuálneho spojenia, a takisto o tom, či budú prostredníctvom audiovizuálneho spojenia prítomní účastníci konania, zástupcovia alebo justičný personál, takáto žiadosť:
1. pokiaľ je príjemca štátnym príslušníkom štátu pôvodu, musí byť vyhotovená v jazyku vykonávajúceho štátu alebo k nej musí byť pripojený preklad tohto jazyka [článok 21 písm. b)], a
 2. musí informovať príjemcu, že ho môže zastupovať právny zástupca, a ak vykonávajúci štát nevydal vyhlásenie podľa článku 18, musí príjemcu informovať aj o tom, že sa nenúti, aby sa dostavil alebo aby vypovedal [článok 21 písm. c)].
115. Ako je uvedené v príručke o vykonávaní dôkazov, v praxi sa so svedkom často kontaktuje účastník konania, s cieľom vykonať dôkaz pred zapojením alebo vymenovaním konzula alebo komisára, ktorý má určiť, že svedok je ochotný vypovedať.¹³² V takýchto prípadoch je nanajvýš dôležité, aby svedok vedel, že sa vykonanie dôkazu uskutoční s využitím audiovizuálneho spojenia.

¹³²

Tamže, bod 388.

A3.4. Dostavenie sa, prítomnosť, účasť účastníkov konania, ich zástupcov, a/alebo justičného personálu

49. Ak to nie je v rozpore s právnym poriadkom vykonávajúceho štátu, prítomnosť a aktívna účasť účastníkov konania, ich zástupcov a justičného personálu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia by sa mali riadiť rovnakými pravidlami ako v prípade osobného vykonania dôkazu v štáte pôvodu.
50. Člen justičného personálu súdu pôvodu môže byť vymenovaný za komisára na vypočutie osoby nachádzajúcej sa vo vykonávajúcom štáte s využitím audiovizuálneho spojenia a môže viesť výsluch v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom štátu pôvodu.

116. Konzul alebo komisár musí vykonať vypočutie svedka s využitím audiovizuálneho spojenia v súlade s právnym poriadkom štátu pôvodu a článkom 21 dohovoru. V prípadoch, keď sa vyžaduje predchádzajúce povolenie, musia sa dodržať akékoľvek podmienky, ktoré stanovil vykonávajúcí štát pri udelení takéhoto povolenia, vrátane podmienok týkajúcich sa prítomnosti napríklad zástupcov príslušného orgánu vykonávajúceho štátu. Navyše vo vnútroštátnom právnom poriadku alebo postupe sa môže stanoviť, že svedok má právo na právne poradenstvo alebo právne zastupovanie.
117. Na rozdiel od kapitoly I aktívna účasť účastníkov konania, ich zástupcov a/alebo justičného personálu podlieha právnemu poriadku štátu pôvodu za predpokladu, že nie je nezlučiteľná s právnym poriadkom vykonávajúceho štátu a podlieha akýmkoľvek podmienkam, ktoré stanovil vykonávajúcí štát pri udelení povolenia. Najmä v prípadoch, keď predsedajúci úradník súdu pôvodu (alebo iná riadne vymenovaná osoba) bol vymenovaný za komisára, ktorý má vypočuť osobu nachádzajúcu sa vo vykonávajúcom štáte prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, by účastníci konania a ich zástupcovia mali mať možnosť zúčastniť sa na vypočutí osoby, ako keby išlo o osobné vypočutie v štáte pôvodu (pokiaľ by akékoľvek podmienky stanovené vykonávajúcim štátom neobmedzovali túto možnosť alebo jej nebránili).
118. V praxi sa postupy, akými diplomatickí zástupcovia a konzulárni úradníci zmluvných strán vykonávajú dôkazy, najmä či sa účastníci konania, ich právni zástupcovia a justiční personál môžu zúčastniť na vykonávaní dôkazu, líšia. Prínajmenšom jedna zmluvná strana považuje prítomnosť a aktívnu účasť právnych zástupcov pri vykonávaní dôkazu konzulmi za dôležitú, pretože právny zástupca vypovedá za prítomnosti konzula, a v niektorých prípadoch právny zástupca môže dokonca požiadať konzula, aby sa nedostavil.¹³³ V takýchto prípadoch je hlavnou úlohou konzula overiť totožnosť svedka a vziať ho pod prísahu a/alebo pomôcť pri poskytnutí svedectva prípadným zabezpečením tlmočníkov a stenografov.

133

B. Ristau, *International Judicial Assistance (Civil and Commercial)*, Washington, D.C., International Law Institute, Georgetown University Law Center, zv. I, časť V, revízia z r. 2000, s. 326.

A3.5. Donucovacie prostriedky a nátlak

51. Svedok/súdny znalec nie je nútený vypovedať, pokiaľ vykonávajúci štát nevydal vyhlásenie podľa článku 18 a príslušný orgán nevyhovel žiadosti o poskytnutie pomoci na získanie dôkazu pod nátlakom. Orgány by si mali overiť, či vykonávajúci štát vydal takéto vyhlásenie.

*Vyhlásenia alebo výhrady jednotlivých zmluvných strán sú uvedené v **tabuľke stavu** dohovoru o vykonávaní dôkazov v stĺpci s názvom Res/D/N/DC.*

52. Dokonca ani v prípade, keď orgán zmluvnej strany donúti svedka vypovedať, nemusí sa mu nevyhnutne podariť svedka donútiť *použiť audiovizuálne spojenie* na poskytnutie uvedenej výpovede.

119. Podľa kapitoly II dohovor nedovoľuje konzulom ani komisárom vynútiť výpoveď. Článkom 18 sa namiesto toho zmluvnej strane umožňuje vyhlásiť, že konzul alebo komisár oprávnený vykonať dôkaz môže požiadať príslušný orgán (ktorý uvedená zmluvná strana určila) o primeranú pomoc pri získaní dôkazu pod nátlakom v závislosti od takých podmienok, ktoré uvedené vyhlásenie môže obsahovať. Podľa kapitoly II preto svedok/súdny znalec nie je povinný vypovedať, pokiaľ vykonávajúci štát nevydal takéto vyhlásenie a nevyhovel žiadosti o pomoc pri získaní dôkazu pod nátlakom [článok 21 písm. c)]. Z profilov krajín vyplýva, že približne 25 % odpovedajúcich štátov povoľuje použitie tohto mechanizmu.
120. Ako už bolo uvedené v súvislosti s kapitolou I (pozri časť **A2.6**), v niektorých prípadoch môže byť potrebné rozlišovať medzi nútením svedka/súdného znalca vypovedať a nútením svedka/súdného znalca vypovedať konkrétne prostredníctvom audiovizuálneho spojenia. Z profilov krajín navyše vyplýva, že len málo odpovedajúcich štátov uplatňujúcich článok 18 uviedlo, že vykonanie dôkazu s využitím audiovizuálneho spojenia podľa kapitoly II musí byť na dobrovoľnom základe.¹³⁴
121. Takisto treba poznamenať, že podľa článku 22 nezískanie dôkazu s použitím postupov uvedených v kapitole II ani nevylučuje, ani by nemalo mať žiadny vplyv na ich následné uplatnenie s cieľom vykonať dôkaz v súlade s kapitolou I.

¹³⁴ Odpovede Spojeného kráľovstva (Anglicko a Wales) a Spojených štátov v časti IV, ot. g) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12). Spojené štáty takisto dodali, že v súvislosti s 28. zákonníkom USA § 1782 písm. a) v prípade návrhu, ktorým sa obvodný súd USA žiada o vydanie uznesenia, ktorým nariadi svedkovi, aby poskytol dôkaz v rámci pomoci pri zahraničnom súdnom konaní, „[j]e nepravdepodobné, že súd USA donúti svedka priamo poskytnúť dôkaz zahraničnému súdu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia“.

A3.6. Prísaha/čestné vyhlásenie

53. Konzul alebo komisár má právomoc vziať pod prisahu alebo prijať čestné vyhlásenie podľa právneho poriadku štátu pôvodu, pokiaľ to nie je nezlučiteľné alebo v rozpore so žiadnym povolením udeleným vykonávajúcim štátom [článok 21 písm. a) a d)].
54. V závislosti od vnútroštátnych alebo medzinárodných nástrojov prisahy/čestné vyhlásenia prijaté konzulmi alebo komisármi môžu mať vo vykonávajúcim štáte extrateritoriálne účinky.

122. Význam vzatia pod prisahu alebo čestného vyhlásenia by sa nemal podceňovať.¹³⁵ Dôkaz podľa kapitoly II sa však vo všeobecnosti vykonáva bez použitia nátlaku a takisto treba poznamenať, že v niektorých jurisdikciách nemožno na svedka vyvíjať nátlak, aby pod prisahou vypovedal alebo aby čestne vyhlásil pravdivosť svojich tvrdení.¹³⁶ To znamená, že chýbajúca prisaha alebo čestné vyhlásenie môže nepriaznivo ovplyvniť dôkaznú silu akéhokoľvek vykonaného dôkazu.
123. V súdnom konaní podľa kapitoly II má konzul alebo komisár právomoc vziať pod prisahu alebo prijať čestné vyhlásenie, pokiaľ to nie je nezlučiteľné s právnym poriadkom vykonávajúceho štátu ani v rozpore s akýmkoľvek povolením, ktoré udelil vykonávajúci štát [článok 21 písm. a) a d)]. Vzniknúť môže niekoľko potenciálnych otázok, napríklad: či musí pod prisahu vziať/čestné vyhlásenie prijať konzul alebo komisár¹³⁷, či sa musí vziať pod prisahu/čestné vyhlásenie vykonať v tom istom mieste, kde je svedok, či to musí vykonať (aj nepravdepodobne) príslušná osoba vykonávajúceho štátu,¹³⁸ a či právny poriadok vyžaduje, aby sa tieto úkony uskutočnili v zhode s právnym poriadkom štátu pôvodu alebo s právnym poriadkom vykonávajúceho štátu¹³⁹.
124. V prípade, že konzul má vykonať dôkaz s využitím audiovizuálneho spojenia podľa kapitoly II, môže vziať pod prisahu alebo prijať čestné vyhlásenie v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom vysielajúceho štátu (t. j. štátu, ktorý konzul zastupuje) a v niektorých prípadoch len v rámci obmedzení veľvyslanectva, ktoré konzul zastupuje.¹⁴⁰ Napríklad konzul môže prijať prisahu svedka, keď sú účastníci konania, ich zástupcovia a justičný personál prítomní prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, pokiaľ to umožňuje právny poriadok vysielajúceho štátu. Treba poznamenať, že ak vykonáva dôkaz konzul, uskutoční sa to pravdepodobne vo

¹³⁵ Pozri napr. rokovanie Najvyššieho súdu Indie týkajúce sa vyslania konzula na vzatie pod prisahu vo veci štát Maháráštra/Dr Praful B Desai AIR 2003 SC KANT 148. Prítomnosť úradníka pri vykonaní dôkazu považoval súd za ochranné opatrenie, ktorým sa zabezpečilo, že svedkovi pri tom nikto neradil, nepoučoval a nesúril ho.

¹³⁶ Odpoveď Švajčiarska v časti VI, ot. d) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12).

¹³⁷ Väčšina odpovedajúcich štátov (v ktorých sa uplatňuje kapitola II) vyjadrila uprednostnenie tejto možnosti pod podmienkou, že je v súlade s procesnými pravidlami štátu pôvodu a v súlade s článkom 21 písm. a) a d) dohovoru. Pozri napr. odpovede Austrálie, Francúzska, Litvy, Nemecka, Spojeného kráľovstva (Anglicko a Wales) a Venezuely v časti VI, ot. d) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹³⁸ Pozri napr. odpoveď Švajčiarska v časti VI ot. d) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹³⁹ R. A. Williams (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 1), s. 20. Pozri aj prehľad odpovedí (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 4) v časti VI ot. i).

¹⁴⁰ Pozri napr. 22. zákonník USA § 4221.

vykonávajúcom štáte, keďže je to miesto, kde konzul vykonáva svoje funkcie.

125. V prípade komisára možno vziať svedka pod prísahu alebo prijať od svedka čestné vyhlásenie prostredníctvom audiovizuálneho spojenia zo štátu pôvodu (takže svedok zloží prísahu alebo vydá čestné vyhlásenie vo vykonávajúcom štáte)¹⁴¹, za predpokladu, že komisár má na to splnomocnenie podľa právneho poriadku štátu pôvodu.

A3.7. Identifikácia svedka/súdneho znalca a iných účastníkov

55. Konzul alebo komisár zodpovedá za identifikáciu svedka/súdneho znalca v súlade s právnym poriadkom štátu pôvodu, pokiaľ to nie je nezlučiteľné buď s právnym poriadkom vykonávajúcего štátu, alebo s podmienkami pripojenými k jeho povoleniu.

126. Na rozdiel od kapitoly I dohovoru o vykonávaní dôkazov uplatniteľným právom na postupy identifikácie svedka/súdneho znalca podľa kapitoly II je právny poriadok štátu pôvodu.¹⁴² Toto je za predpokladu, že uvedené postupy nie sú zakázané právnym poriadkom vykonávajúcего štátu [článok 21 písm. d) dohovoru] a sú splnené akékoľvek podmienky stanovené vykonávajúcim štátom v čase udelenia povolenia [článok 16 prvý odsek písm. b) alebo článok 17 prvý odsek písm. b)].
127. Keďže vypočúvanie vedie konzul alebo komisár, logicky z toho vyplýva, že konzul alebo komisár aj formálne identifikuje svedka. V profiloch krajín sa uvádza, že najbežnejším postupom v odpovedajúcich štátoch, ktoré uplatňujú kapitolu II, je overenie dokladov totožnosti svedka/súdneho znalca (na rozdiel od vzatia pod prísahu alebo čestného vyhlásenia, pokiaľ ide o jeho totožnosť).¹⁴³ Aj keď sa to osobitne v profiloch krajín neuvádza, v niektorých prípadoch si využitie technológií audiovizuálneho spojenia v rámci súdneho konania môže vyžadovať

¹⁴¹ Aj keď to nie je podľa ustanovení dohovoru o vykonávaní dôkazov, analogický cezhraničný príklad vzniká podľa transtasmánskej dohody z r. 2008 (už citovanej v poznámke pod čiarou 60), keď sa v austrálskom vykonávacom právnom predpise uvádza, že na účely pojednávania na diaľku z Austrálie v súvislosti so súdnym konaním na Novom Zélande, sa miesto v Austrálii, z ktorého sa pojednávanie na diaľku koná, „považuje za súčasť [novozélandského] súdu alebo tribunálu“. Právny predpis ďalej výslovne povoľuje novozélandskému súdu alebo tribunálu (podľa austrálskeho právneho poriadku) vziať pod prísahu osobu alebo prijať od osoby čestné vyhlásenie ako výpoveď osoby na diaľku (z Austrálie). Pozri Zákon o transtasmánskom súdnom konaní z r. 2010 (Cth), body 59 a 62. Na druhej strane, v niektorých prípadoch môže byť potrebné vziať svedka pod prísahu vo vykonávajúcom štáte a nie v mieste, kde sa nachádza komisár. Pozri napr. D. Epstein J. Snyder a C.S. Baldwin IV, *International Litigation: A Guide to Jurisdiction, Practice, and Strategy*, 4. vyd., Leiden/Boston, Martinus Nijhoff Publishers, 2010, bod 10.24, v ktorom sa autori zaoberajú vypovedaním na diaľku, s poznámkou, že *Fed. R. Civ. P.* 30(b) bod 4 USA sa najmenej pri jednej príležitosti vykladal ako vyžadujúci vziať svedka pod prísahu v mieste, kde sa nachádza svedok. Pozri aj *Fed. R. Civ. P.* 30(b) bod 4 *Depositions by Oral Examination, by Remote Means* (Svedectvo ústnou výpoveďou s využitím diaľkových prostriedkov), „Účastníci konania môžu stanoviť – alebo súd sa na návrh môže uzniest – že výpoveď sa prijme telefonicky alebo inými diaľkovými prostriedkami. Na účely tohto procesného pravidla a pravidiel 28(a), 37(a)(2) a 37(b)(1) sa výpoveď uskutoční na mieste, kde vypovedajúci odpovie na otázky.“

¹⁴² Pozri odpovede Nemecka a Venezuely v časti VII ot. r) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12).

¹⁴³ Pozri napr. odpovede Bulharska, Estónska, Južnej Afriky a Spojeného kráľovstva (Anglicko a Wales) v časti VII, ot. r) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

prísnejšie postupy než v normálnom súdnom konaní s fyzickou účasťou.

128. Je pravdepodobné, že bude potrebné náležite overiť aj totožnosť všetkých ostatných účastníkov súdneho konania, ktorí sú prítomní buď fyzicky, alebo prostredníctvom audiovizuálneho spojenia. Toto je opäť predmetom požiadaviek právneho poriadku štátu pôvodu, pokiaľ to nie je nezlučiteľné buď s právnym poriadkom vykonávajúceho štátu, alebo s podmienkami pripojenými k povoleniu.

A3.8. Trestné ustanovenia

56. Možné prekrytie uplatňovania rôznych trestnoprávnych predpisov alebo možné medzery v právomoci medzi rôznymi trestnoprávnymi predpismi sú ponechané na vnútroštátne a/alebo medzinárodné nástroje, ako aj akékoľvek uplatniteľné dohody.

129. Ako bolo uvedené v časti **A2.9** (v súvislosti s kapitolou I), autori dohovoru sa vedome rozhodli vylúčiť všetky odkazy na trestné veci (napr. pohrdanie súdom alebo krivé svedectvo) súvisiace s vykonávaním dôkazov uvedomujúc si možnosť prekrytia právomocí, ktoré môže vzniknúť vo vzťahu k nim.
130. Podľa kapitoly II dohovoru, keďže sa dôkaz vykonáva priamo, konzul alebo komisár by vo všeobecnosti viedol konanie podľa vlastného právneho poriadku (t. j. podľa právneho poriadku vysielacieho štátu konzula alebo právneho poriadku štátu pôvodu) v rozsahu, ktorý nie je rozpore s právnym poriadkom vykonávajúceho štátu, ako sa uvádza v článku 21 písm. d), alebo akýchkoľvek podmienkach stanovených pri udelení povolenia [článok 21 písm. a)]. Ako je najmä v prípade malého počtu odpovedajúcich štátov, v povolení udelenom vykonávajúcim štátom sa môže vyžadovať, aby sa v predvolaní jasne uviedlo, že nedostavenie sa svedka nemôže viesť k trestnému stíhaniu v štáte pôvodu.¹⁴⁴
131. Ak napríklad komisár nachádzajúci sa v štáte pôvodu vykonáva dôkaz prostredníctvom audiovizuálneho spojenia so svedkom/súdnym znalcom, ktorý sa nachádza vo vykonávajúcim štáte, na vypočutie svedka/súdného znalca možno uplatniť predpisy o krivom svedectve a pohrdaní súdom štátu pôvodu aj vykonávajúceho štátu. To by mohlo potenciálne vystaviť svedka/súdného znalca viacnásobnému stíhaniu. Na druhej strane je rovnako možné, že sa nemusí uplatniť ani právny poriadok štátu pôvodu, ani vykonávajúceho štátu alebo že ani jeden z nich nemá účinnú právomoc na stíhanie svedka/súdného znalca obvineného z krivého svedectva alebo pohrdania súdom.¹⁴⁵
132. K prekrytiu právomocí by mohlo podobne dôjsť, keď dôkaz vykonáva konzul podľa kapitoly II. V takýchto prípadoch konzul vezme pod prísahu podľa právneho poriadku štátu pôvodu, ktorý

¹⁴⁴ Pozri napr. vyhlásenia Francúzska a Luxemburska dostupné v sekcii Evidence na webovom sídle HCCH (pozri cestu uvedenú v poznámke pod čiarou č. 127).

¹⁴⁵ Toto je zrejme z profilov krajín [pozri prehľad odpovedí (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 4), časť VI, ot. j)]. Odpovedajúce štáty boli takmer rovnomerne rozdelené, čo sa týka právneho poriadku štátu pôvodu alebo právneho poriadku vykonávajúceho štátu upravujúceho krivé svedectvo pri vykonaní dôkazu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia podľa kapitoly II.

môže mať osobitné „extrateritoriálne“ uplatňovanie¹⁴⁶, keďže sa uvažuje, že prísaha/čestné vyhlásenie majú v podstate rovnaký účinok, ako keby sa uskutočnili na území štátu pôvodu.¹⁴⁷ Pritom môžu vznikať problémy so stíhaním a presadzovaním práva, keďže následná sankcia za krivé svedectvo by bola účinná len v štáte pôvodu.¹⁴⁸

133. Podľa niektorých komentátorov tento nedostatok regulačnej jasnosti by mohol mať významné implikácie vrátane možného zníženia dôkaznej sily celého svedectva a spochybnenia potrebného účinku akýchkoľvek prísah/čestných vyhlásení.¹⁴⁹ V prípade porušenia prísahy vznikajú dva problémy: po prvé, v štáte pôvodu, či vyhlásenie urobené v cudzine môže byť porušením prísahy, a po druhé, vo vykonávajúcom štáte, či tvrdenie pred zahraničným súdom, konzulom alebo komisárom môže byť porušením prísahy.¹⁵⁰ V prípade pohrdania súdom niektorí komentátori odporúčali, aby sa pohrdanie súdom riešilo v rámci právneho poriadku konajúceho súdu za predpokladu „virtuálnej prítomnosti“ svedka/súdneho znalca v súdnej sieni.¹⁵¹
134. Ak má svedectvo prostredníctvom audiovizuálneho spojenia konkurovať svedectvu za fyzickej prítomnosti, pokiaľ ide o užitočnosť pre súd, je vyriešenie takýchto neistôt nanajvýš dôležité. Riešením potenciálneho prekrytia uplatňovania alebo možných medzier v právomoci medzi rôznymi trestnoprávnymi predpismi sa však dohovor o vykonávaní dôkazov nezaobrá. Namiesto toho sa riešenie ponecháva na vnútroštátny právny poriadok, dohody medzi štátmi (napr. podľa dohôd o vzájomnej právnej pomoci v trestných veciach) alebo na všeobecné zásady medzinárodného práva verejného.

Viac informácií o súvislostiach týkajúcich sa krivej prísahy a pohrdania súdom podľa kapitoly I pozri aj v časti A2.9.

¹⁴⁶ Túto možnosť potvrdilo Nemecko aj v súvislosti s dôkazovým a trestným právnym poriadkom, pozri odpoveď Nemecka v časti VI, ot. d) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12).

¹⁴⁷ Pozri napr. 22. zákonník USA § 4221: „[...] Každá takáto prísaha, čestné vyhlásenie, miestoprišažné vyhlásenie, svedectvo a notársky úkon vykonaný, zložený, potvrdený, osvedčený, prijatý alebo daný, do rúk úradníka alebo ktoré taký úradník vlastnoručne osvedčil a pripojil k nemu pečať úradu, je rovnako platný a v podstate má podobnú silu a účinok v rámci Spojených štátov, ako by ich vzal, odprisahal, potvrdil, prijal alebo dal ktokoľvek alebo pred ktoroukoľvek inou osobou v rámci Spojených štátov na to riadne oprávnenou a príslušnou [...]“.

¹⁴⁸ Tamže, § 4221: „[...] Ak ktorákoľvek osoba úmyselne alebo podvodne spácha porušenie prísahy alebo akýmkoľvek spôsobom navedie inú osobu, aby porušila prísahu v akejkoľvek forme prísahy, čestného vyhlásenia, miestoprišažného vyhlásenia alebo svedectva so zámerom a v zmysle akéhokoľvek zákona schváleného Kongresom teraz alebo neskôr, takýto páchatel môže byť obvinený, obžalovaný, súdne stíhaný, odsúdený a môže sa riešiť v ktoromkoľvek dištrikte Spojených štátov tým istým spôsobom a vo všetkých ohľadoch, ako keby bol takýto prečin spáchaný v Spojených štátoch pred ktorýmkoľvek úradníkom riadne oprávneným vziať pod prísahu alebo prijať takúto prísahu, čestné vyhlásenie, miestoprišažné vyhlásenie alebo svedectvo, a bude podliehať za to rovnakému trestu a postihnutiu, ako je alebo bude stanovené v akomkoľvek takomto zákone za takýto prečin [...]“.

¹⁴⁹ Pozri napr. M. Davies (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 206, 229 (pozri všeobecne s. 221 – 227 o krivej prísaha a s. 228 – 232 o pohrdaní súdom).

¹⁵⁰ Tamže, s. 221 – 222.

¹⁵¹ Tamže, s. 228; R. A. Williams (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 1), s. 19. Pojem pohrdanie súdom, ako je známy v krajinách uplatňujúcich systém „common law“ nemusí byť v plnom rozsahu zavedený do právnych systémov niektorých zmluvných strán. Pozri odpoveď Nemecka v časti VI ot. d) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12).

A3.9. Výsady a ďalšie ochranné opatrenia

57. V článku 21 dohovoru sa uvádzajú viaceré ochranné opatrenia pre svedka vrátane spôsobu, akým sa dôkaz vykonáva, jazyka, v ktorom sa má písať výzva svedkovi, a informácií, ktoré má takáto výzva obsahovať.

135. Okrem rozšírenia výsad obsiahnutých v článku 11 dohovoru sa v článku 21 uvádzajú viaceré ochranné opatrenia pre osobu, ktorá je požiadaná vypovedať prostredníctvom audiovizuálneho spojenia podľa kapitoly II. Po prvé, „druhy dôkazov“, ktoré možno vykonať, sa obmedzujú na druhy, ktoré „nie sú nezlučiteľné s právnym poriadkom štátu, v ktorom sa dôkaz má vykonať, ani v rozpore s akýmkoľvek udeleným povolením“ [článok 21 písm. a)]. Ako sa uvádza v časti **A3.6**, vzatie pod prísahu alebo čestné vyhlásenie sa v tom istom článku obmedzujú rovnako. Navyše podľa článku 21 písm. d) je „spôsob“, akým sa má dôkaz vykonať, spôsobom, ktorý stanovuje právny poriadok štátu pôvodu, ale podobne ani tento nesmie byť nezlučiteľný s právnym poriadkom vykonávajúceho štátu.
136. Po druhé, v článku 21 písm. b) sa ukladá ochranné opatrenie týkajúce sa jazyka, ktoré vyžaduje, že žiadosť, (t. j. predvolanie) adresovaná budúcemu svedkovi musí byť vypracovaná v jazyku vykonávajúceho štátu alebo musí byť k nej pripojený preklad do tohto jazyka. Jedinou výnimkou z tejto požiadavky je, ak budúci svedok je štátnym príslušníkom štátu pôvodu (pričom sa potom predpokladá, že rozumie jazyku štátu pôvodu).
137. Po tretie, podľa článku 21 písm. c) sa vyžaduje, aby žiadosť obsahovala aj informácie pre budúceho svedka o jeho práve na právne zastupovanie (upravenom v článku 20 dohovoru) a o tom, že v ktorejkoľvek zmluvnej strane, ktorá nevydala vyhlásenie týkajúce sa nátlaku podľa článku 18 dohovoru (pozri časť **A3.5**), svedok „nie je povinný dostaviť sa ani vypovedať“.
138. V článku 21 písm. e) je ďalší doplnok k uvedeným ochranným opatreniam, ktorým sa stanovuje, že budúci svedok sa môže odvolať na tie isté výsady a povinnosti odmietnutia vypovedať, ako sú uvedené v článku 11 kapitoly I.

Viac informácií o výsadách a povinnostiach, na ktoré sa možno odvolať podľa kapitoly I, pozri v časti **A2.10**.

A3.10. Náklady

58. S použitím audiovizuálneho spojenia môžu súvisieť dodatočné náklady. To, či tieto náklady majú uhradiť účastníci konania, určuje právny poriadok štátu pôvodu.

Pozri **profil krajiny** príslušnej zmluvnej strany.

139. Hoci sa v dohovore výslovne nerieši problematika nákladov na žiadosti podľa kapitoly II, existujú viaceré možné scenáre a v každom existuje možnosť, že by mohli vzniknúť dodatočné náklady z dôvodu použitia audiovizuálneho spojenia na vykonanie dôkazu.
140. Ako sa uvádza v príručke o vykonávaní dôkazov, existuje rad nákladov, ktoré môžu vzniknúť vrátane poplatkov za služby konzula alebo komisára, poplatkov za tlmočníkov a stenografov, ako aj súvisiacich cestovných nákladov a nákladov na ubytovanie.¹⁵² V súvislosti s využitím audiovizuálneho spojenia môžu vzniknúť aj dodatočné náklady za nájom miesta na vykonanie audiovizuálneho spojenia, personálne náklady alebo náklady za prenajatie technickej podpory.¹⁵³ Záleží na právnom poriadku štátu pôvodu, aby určil, či takéto náklady musia uhradiť účastníci konania. Vo všeobecnosti tieto náklady uhrádza účastník konania, ktorý požaduje vykonanie dôkazu.¹⁵⁴
141. V prípade konzulov právny poriadok vysielajúceho štátu (t. j. štátu pôvodu) môže požadovať vyberanie poplatkov za účasť na vykonaní dôkazu¹⁵⁵, kým náklady na komisárov sa často určujú buď podľa vnútroštátneho právneho poriadku, alebo podmienok stanovených v poverení¹⁵⁶. V prípadoch, keď sa vyžaduje predchádzajúce povolenie, vykonávajúci štát môže požadovať náhradu určitých nákladov vzniknutých v súvislosti s účasťou a/alebo pomocou vykonávajúceho štátu ako podmienku udelenia povolenia (napr. náklady spojené s používaním zariadení, pričom sa musí použiť konkrétne miesto, napr. súdna sieň, alebo iné administratívne náklady).¹⁵⁷ Vykonávajúci štát môže navyše požadovať náhradu nákladov v prípadoch, keď poskytuje pomoc konzulovi alebo komisárovi pri získaní dôkazu prostredníctvom nátlaku.¹⁵⁸

¹⁵² Príručka o vykonávaní dôkazov (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 29), bod 403 a nasl.

¹⁵³ Odpovede Bulharska a Litvy v časti VII ot. w) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č.12).

¹⁵⁴ Príručka o vykonávaní dôkazov (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 29), s. 405.

¹⁵⁵ V Spojených štátoch je cenník poplatkov za konzulárne služby uvedený v 22. CFR § 22.1 (v tomto cenníku sú platné poplatky za služby právnej pomoci v súvislosti s dohovorom aj mimo dohovoru). Poplatky za konzulárne služby vrátane „[v]zatia pod prísahu alebo prijatia vyhlásenia alebo čestného vyhlásenia“ sú v Austrálii stanovené v *Consular Fees Regulations* (predpisoch o konzulárnych poplatkoch) z r. 2018.

¹⁵⁶ V Spojenom kráľovstve (Anglicko) sú poplatky za komisára [známeho pod označením „*examiner of the court*“ (vyšetrovateľ súdu)] stanovené v praktickom usmernení 34B.

¹⁵⁷ Odpoveď Švajčiarska v časti VII, ot. w) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č.12).

¹⁵⁸ O tomto scenári sa uvažuje v dôvodovej správe, bode 163.

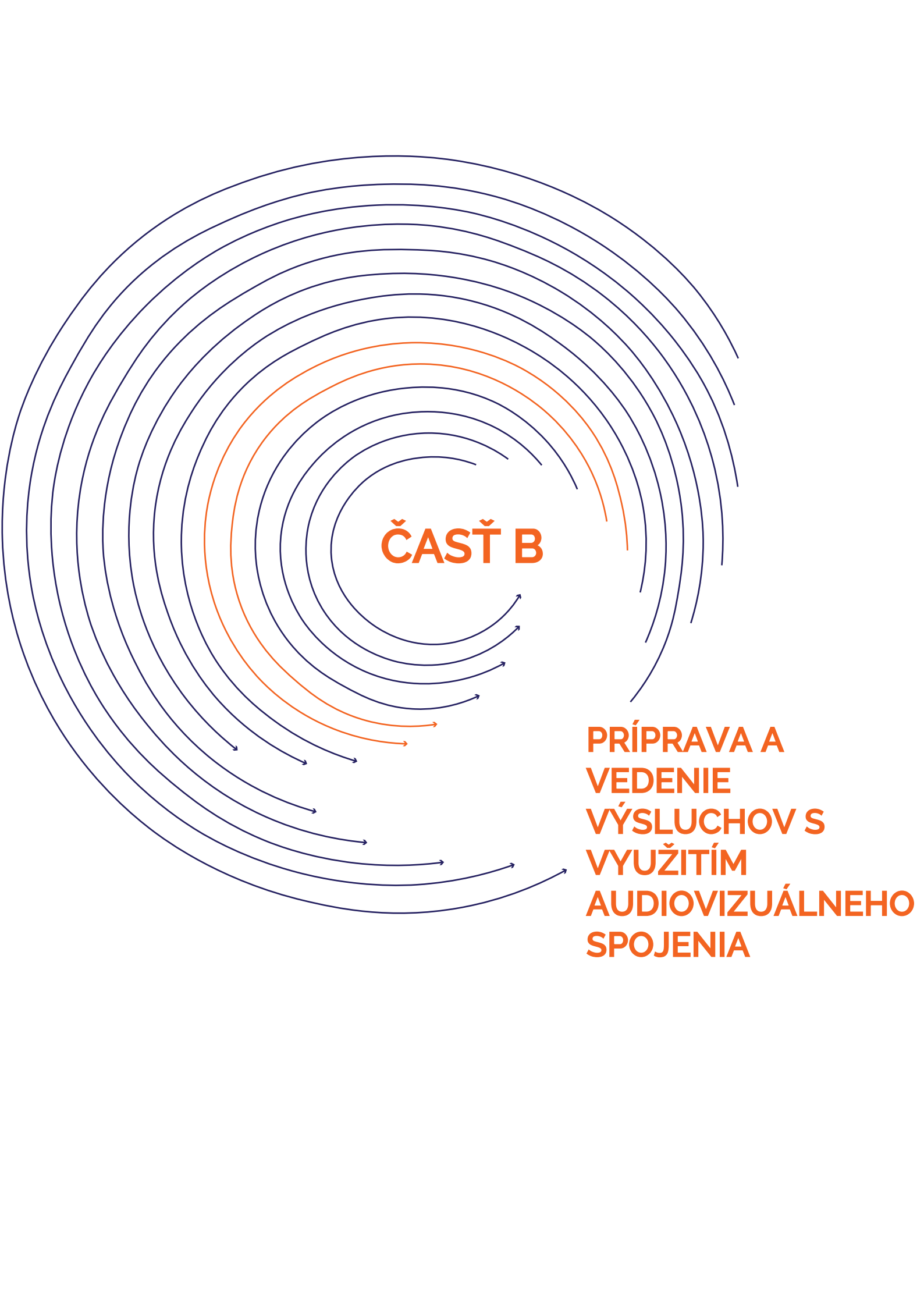

*Viac informácií o použití nátlaku podľa kapitoly II pozri v časti **A3.5**.*

142. V praxi sa od komisárov očakáva, že vykonajú všetky potrebné opatrenia na vykonanie dôkazu. Keď sa využíva audiovizuálne spojenie, môže sa to týkať nájdenia miesta na vypočutie svedka, rezervácie zariadení na audiovizuálne spojenie a zaobstarania potrebnej technickej podpory.¹⁵⁹ Keď za daných okolností môže byť žiaduca pomoc vykonávajúceho štátu (napr. aby sa dodržali podmienky pripojené k akémukoľvek udelenému povoleniu), orgánom sa odporúča, aby poskytli pomoc pri zabezpečovaní vykonania dôkazu s využitím audiovizuálneho spojenia, ak je to možné a vhodné.

¹⁵⁹

Príručka o vykonávaní dôkazov (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 29), príloha 6 – Guide on the use of video-links (Návod na využívanie audiovizuálneho spojenia), bod 26 a nasl.

ČASŤ B

PRÍPRAVA A
VEDENIE
VÝSLUCHOV S
VYUŽITÍM
AUDIOVIZUÁLNEHO
SPOJENIA

- B1. ÚVAHY O POTENCIÁLNYCH PRAKTICKÝCH PREKÁŽKACH
- B2. PLÁNOVANIE A ODSKÚŠANIE
- B3. TECHNICKÁ PODPORA A ŠKOLENIE
- B4. ZAISTENIE VHODNÉHO VYBAVENIA
- B5. VYUŽITIE TLMOČENIA
- B6. ZAZNAMENÁVANIE, ZAPISOVANIE A KONTROLA
- B7. PROSTREDIE, UMIESTNENIE A PROTOKOLY

59. Orgánom sa odporúča, aby podľa možnosti verejne sprístupnili (prednostne online) praktické informácie a/alebo usmernenia na pomoc osobám, ktoré sa chystajú predložiť alebo vykonať žiadosť o využitie audiovizuálneho spojenia. Bolo by dobré, keby sa orgány podľa možnosti podelili o takéto informácie so Stálou kanceláriou s cieľom uverejniť ich na webovom sídle HCCH. Konkrétnejšie a citlivejšie informácie sa môžu sprístupniť zúčastneným stranám na požiadanie.
60. Je na zodpovednosti všetkých zúčastnených na príprave a uskutočnení audiovizuálneho spojenia, aby zabezpečili zachovanie účinnej komunikácie.

143. Ako už bolo načrtnuté, využitie technológií audiovizuálneho spojenia pri vykonávaní dôkazu v cudzine nemožno riešiť len z čisto právneho hľadiska – potrebný je interdisciplinárny holistický prístup (pozri časť **A1**).
144. V rámci nedávnej komplexnej štúdie v jednej zmluvnej strane sa zistilo, že výsledky a účinok audiovizuálneho spojenia pri uľahčovaní spravodlivosti sú neoddeliteľne spojené s poskytovaním služby a praktickou realizáciou, ktoré slúžia iba na posilnenie spôsobu, pri ktorom záleží na tom, ako sú systémy audiovizuálneho spojenia navrhnuté, prevádzkované a používané.¹⁶⁰ Navyše aj samotné právne predpisy môžu určovať alebo ovplyvňovať rôzne praktické a technické stránky, o ktorých sa píše v **časťach B a C**.
145. V záujme pomoci všetkým, ktorí sa usilujú využiť audiovizuálne spojenie, keď pripravujú žiadosti, sa ústredné orgány vyzývajú, aby uverejnili všeobecné informácie o organizačných požiadavkách, rezervačných systémoch, technických zariadeniach a technických možnostiach a/alebo kontaktné informácie o osobe alebo útvere zodpovednom za vybavenie žiadosti o vykonanie dôkazu s využitím audiovizuálneho spojenia a podelili sa o ne s príslušnými orgánmi. Ústredné a iné orgány sa ďalej vyzývajú, aby zaviedli cielené usmernenia a protokoly, ak ešte nie sú zavedené, v ktorých opíšu procesy a jasne stanovia zodpovednosti za: plánovanie a rezerváciu vhodného vybavenia, vykonanie skúšok a údržbu, začatie, kontrolu a ukončenie audiovizuálneho spojenia, ako aj následné prijímanie spätnej väzby.¹⁶¹ V záujme minimalizácie rizík bezpečnej infraštruktúry IT, ktorá môže byť napadnutá alebo inak poškodzovaná, niektoré orgány sa môžu rozhodnúť poskytnúť konkrétne a citlivé informácie len na požiadanie, ak to príslušný štátny orgán považuje za potrebné alebo vhodné.
146. Ďalšími užitočnými informáciami, ktoré stojí za zváženie zverejniť, môžu byť, napríklad hlavné komunikačné jazyky zapojeného personálu, či existujú konkrétne kontaktné osoby na poskytnutie technického poradenstva a odstraňovanie porúch, alebo všeobecnejšie, či orgány v štáte pôvodu môžu poskytnúť organizačnú pomoc alebo priestory v prípade žiadosti podanej podľa kapitoly II. Veľa z týchto informácií je sprístupnených v jednotlivých profiloch krajiny zmluvných strán.
147. Bez ohľadu na praktické a procesné informácie, ktoré sú už dostupné, komunikácia zostáva

¹⁶⁰ Úplný opis uvedenej štúdie, ktorá bola uskutočnená v Austrálii, pozri v literatúre E. Rowden a kol. (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 45), s. 10.

¹⁶¹ Príručka pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 16), s. 14.

kritickým aspektom všetkých stupňov procesu: pred výsluchom s využitím audiovizuálneho spojenia, počas neho a po ňom. Podstatné je najmä jasné vymedzenie úlohy a právneho postavenia každého účastníka, obzvlášť v prospech svedka.¹⁶²

¹⁶²

Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 36.

B1. Úvahy o potenciálnych praktických prekážkach

61. Každý, kto sa chystá predložiť žiadosť o audiovizuálne spojenie, by si mal dať príslušným orgánom potvrdiť, že neexistujú žiadne praktické prekážky ani obmedzenia vykonania žiadosti o využitie audiovizuálneho spojenia pri vykonaní dôkazu (najmä podľa kapitoly II).

Pozri **profil krajiny** príslušnej zmluvnej strany.

148. Podľa profilov krajín by sa zdalo, že väčšina základných praktických problémov vznikla podľa kapitoly II dohovoru.
149. Praktické prekážky podľa kapitoly I sa primárne týkajú nedostupnosti videokonferenčných zariadení a zdrojov podpory¹⁶³, kvality prenosu a kompatibility systémov¹⁶⁴, ako aj časových rozdielov medzi dožadujúcim štátom a dožiadaným štátom¹⁶⁵. Väčšina odpovedajúcich štátov však uviedla, že nemajú skúsenosti so žiadnymi praktickými prekážkami.¹⁶⁶
150. Praktické prekážky podľa kapitoly II sú rozmanitejšie a zložitejšie. Na rozdiel od kapitoly I dohovoru (keď je miestom vykonania dôkazu zvyčajne súd), miesto vykonania dôkazu podľa kapitoly II sa môže líšiť v závislosti od článku, podľa ktorého je touto úlohou poverená buď diplomatická, alebo konzulárna misia (články 15 a 16), alebo komisár (článok 17). Najmä preto, že diplomatických a konzulárnych misií je veľa a ich zdroje (napr. prístup k internetu a rýchlosť pripojenia) a vybavenie (napr. videokonferenčné zariadenia) sa môžu líšiť, môže byť zložité určiť ich dostupnosť na vykonanie dôkazu podľa kapitoly II.
151. Zvážť by sa mala skutočnosť, že miesto, na ktorom sa má vykonať dôkaz prostredníctvom audiovizuálneho spojenia podľa kapitoly II, musí byť prístupné, náležite vybavené, s dostatočným počtom odborníkov v oblasti IT alebo s diaľkovou podporou IT, a pokiaľ je to možné, v súlade s podmienkami stanovenými v udelenom povolení príslušného orgánu vykonávajúceho štátu a akýmkoľvek bezpečnostnými podmienkami štátu pôvodu.
152. Pokiaľ ide o vykonanie dôkazu diplomatickými zástupcami alebo konzulárnymi úradníkmi, treba poznamenať, že nie všetky odpovedajúce štáty umožňujú využitie audiovizuálneho spojenia vo svojich diplomatických a konzulárnych misiách s cieľom pomôcť pri vykonaní dôkazu podľa kapitoly II dohovoru.
153. Odpovedajúce štáty, ktoré *nenamietli* proti príslušnému článku kapitoly II, ale *neumožňujú*

¹⁶³ Odpovede Austrálie, Bulharska, Grécka, Chorvátska (so zreteľom na niektoré orgány), Maďarska, Švajčiarska a Venezuely v časti VII, ot. i) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č.12).

¹⁶⁴ Odpovede Nemecka a Poľska v časti VII ot. i) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹⁶⁵ Odpovede Austrálie, Francúzska a Nemecka v časti VII ot. i) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹⁶⁶ Odpovede Brazílie, Cypru, Česka, Číny (OAO Hongkong), Estónska, Fínska, Chorvátska, Izraela, Južnej Afriky, Kórejskej republiky, Litvy, Lotyšska, Malty, Nórska, Portugalska, Rumunska, Singapuru, Slovinska, Spojeného kráľovstva (Anglicko a Wales) a Švédska v časti VII, ot. i) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

využitie audiovizuálneho spojenia na pomoc pri vykonaní dôkazu podľa kapitoly II vo svojej diplomatickej alebo konzulárnej misii (alebo ho umožňujú za výnimočných okolností), uviedli tieto dôvody: nespôsobilosť alebo nedostatočná kapacita orgánov alebo diplomatických a konzulárnych misií na poskytnutie pomoci pri vykonaní dôkazu s využitím audiovizuálneho spojenia¹⁶⁷, chýbajúce technické zariadenia v diplomatickej a konzulárnej misii¹⁶⁸, nedostatočná prax, úprava alebo účasť ich diplomatických a konzulárnych misií v tejto oblasti¹⁶⁹, nemožnosť spracovať odosielané žiadosti konzulárnymi službami¹⁷⁰ a bezpečnostné obavy¹⁷¹.

154. Dva odpovedajúce štáty uviedli, že obvyklý postup je odkázať žiadateľa alebo účastníkov konania na komerčných dodávateľov, napr. na konferenčné centrá¹⁷², pričom jeden z nich poznamenal, že takýto postup sa musí dohodnúť súkromne a bez účasti ústredného orgánu¹⁷³.
155. Odpovedajúce štáty, ktoré *nenamietli* proti príslušnému článku kapitoly II, a *umožňujú* využitie audiovizuálneho spojenia na pomoc pri vykonaní dôkazu podľa kapitoly II vo svojej diplomatickej alebo konzulárnej misii, uviedli niektoré z týchto praktických problémov: obmedzená dostupnosť videokonenčných zariadení¹⁷⁴ alebo vhodného priestoru v diplomatickej alebo konzulárnej misii¹⁷⁵ a potreba vykonania bezpečnostných previerok s cieľom posúdiť, či vypočúvaná osoba nie je fyzickou alebo bezpečnostnou hrozbou¹⁷⁶. Niektoré odpovedajúce štáty uviedli, že existujú praktické prekážky využitia audiovizuálneho spojenia podľa kapitoly II, ale neuviedli aké.¹⁷⁷
156. Jeden odpovedajúci štát ďalej uviedol, že vo väčšine jeho diplomatických a konzulárnych misií je videokonenčné zariadenie umiestnené v zabezpečených priestoroch, do ktorých môžu vstupovať len úradníci misie. Tento odpovedajúci štát však takisto poznamenal, že možnosťou by mohol byť Skype, a ďalej objasnil, že v budúcnosti bude možno videokonenčné zariadenie dostupné aj vo verejných priestoroch diplomatických a konzulárnych misií.¹⁷⁸
157. Pokiaľ ide o vykonanie dôkazu komisárom, miesto by nemalo predstavovať veľa problémov, keďže komisár je schopný vybrať vhodné miesto a môže si tak vybrať konferenčné centrum alebo hotel s vhodným vybavením a zamestnancami. Miesto však musí podľa možnosti spĺňať podmienky stanovené v povolení príslušného orgánu vykonávajúceho štátu.
158. So zreteľom na to treba poznamenať, že niektoré odpovedajúce štáty podmieňujú vykonanie dôkazu podľa určitých článkov kapitoly II miestom/priestorom, na ktoré má prístup verejnosť¹⁷⁹, čo je podmienka, ktorá nemôže byť splnená, keď sa použijú obmedzené priestory diplomatických

¹⁶⁷ Odpoveď Austrálie v časti VII, ot. q) a odpoveď Švajčiarska v časti VII, ot. q) a t) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹⁶⁸ Odpovede Grécka a Slovinska v časti VII ot. q) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹⁶⁹ Odpovede Fínska a Izraela v časti VII ot. q) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹⁷⁰ Odpoveď Poľska v časti VII ot. q) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹⁷¹ Odpoveď Spojených štátov v časti VII, ot. u) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹⁷² Odpovede Spojeného kráľovstva (Anglicko a Wales) (a teda, že vykonanie dôkazu s využitím audiovizuálneho spojenia na diplomatických misiách sa využíva len za výnimočných okolností) a Spojených štátov v časti VII, ot. t) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹⁷³ Odpoveď Spojených štátov v časti I, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹⁷⁴ Odpoveď Francúzska v časti VII ot. q) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹⁷⁵ Odpoveď Bulharska v časti VII ot. u) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹⁷⁶ Odpoveď Spojeného kráľovstva (Anglicko a Wales) v časti IV, ot. d) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹⁷⁷ Odpovede Česka a Južnej Afriky v časti VII, ot. q) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹⁷⁸ Odpoveď Estónska v časti VII ot. q) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹⁷⁹ Pozri vyhlásenia Francúzska dostupné v sekcii Evidence na webovom sídle HCCH (pozri cestu uvedenú v poznámke pod čiarou č. 127).

a konzulárnych misií (alebo súkromná hotelová izba v prípade komisára).

*Viac o mieste, na ktorom možno vykonať dôkaz, pozri v časti **B4**.*

B2. Plánovanie a odskúšanie

62. Pri plánovaní výsluchu, pri ktorom sa použije audiovizuálne spojenie, sa orgánom odporúča pamätať na rozdiely v časových pásmach a na dôsledky prevádzky mimo obvyklého pracovného času, napr. potenciálne zvýšené náklady a obmedzenú dostupnosť pomocného personálu.
63. Orgánom sa takisto odporúča pred výsluchom vykonať odskúšanie spojenia, ako aj pravidelnú údržbu technických zariadení.

159. Dožadujúce a dožiadané orgány by sa mali navzájom poradiť o plánovaní a predbežnom odskúšaní.¹⁸⁰ Organizátori audiovizuálneho spojenia by mali zvážiť aspekty, akými sú dostupnosť účastníkov, vybavenie a technické zariadenia, ktoré sa majú použiť, a prítomnosť zamestnancov tretej strany, ktorí poskytujú technickú podporu. Odporúča sa, aby orgány viedli centrálny register vybavenia, technických zariadení a príslušných zamestnancov podpory na uľahčenie procesu posudzovania toho, ktoré priestory sú dostupné na danom stupni plánovania.¹⁸¹
160. Pri stanovení denného času konania s audiovizuálnym spojením by sa malo prihliadnuť na akékoľvek rozdiely v časových pásmach medzi miestami všetkých zapojených účastníkov a špecifikovať ich po potvrdení opatrení.¹⁸² Pri plánovaní predbežného odskúšania a výsluchov na vykonanie dôkazu s využitím audiovizuálneho spojenia treba navyše pamätať na to, že prevádzka mimo obvyklého pracovného času môže mať za následok zvýšené náklady.
161. Veľkou výhodou môže byť aj zjednodušenie postupov pri zmenách rezervácií, podávaní žiadostí o potrebné povolenia daného orgánu a získavaní súhlasu účastníkov konania a iných účastníkov. Na uľahčenie tohto sa orgánom odporúča využívať bezpečné online nástroje.¹⁸³
162. Technické zariadenia a pracovné parametre na všetkých miestach by sa mali pravidelne skúšať, najmä pred výsluchom s využitím audiovizuálneho spojenia na overenie interoperability a riadneho fungovania technických zariadení.¹⁸⁴ Toto by sa malo vykonať v dostatočnom predstihu, aby technici mali dostatok času na potrebné úpravy.¹⁸⁵ Bez ohľadu na prípadné úpravy

¹⁸⁰ Príručka pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 16), s. 10.

¹⁸¹ E. Rowden a kol. (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 45), s. 52.

¹⁸² V tejto súvislosti môže pomôcť uvedenie príslušných časov tak v miestnom, ako aj v koordinovanom svetovom čase (UTC) s prihliadnutím na možné úpravy letného času (DST). Príručka pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 16), s. 17; Federálny súd Austrálie (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 3.

¹⁸³ E. Rowden a kol. (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 45), s. 52 a 53.

¹⁸⁴ Pozri napr. rozsudok vo veci London Borough of Islington/M, R (zastúpený svojím poručníkom) (2017) EWHC 364 (Fam), v ktorom Vyšší súd Anglicka a Walesu (rodinný úsek) (Spojené kráľovstvo) zdôraznil dôležitosť odskúšania audiovizuálneho technického zariadenia pred výsluchom. Pozri aj Federálny súd Austrálie (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 7. Príklad „plánu odskúšania“ pozri v projekte Handshake, „D2.2 Test Plan“ (Plán odskúšania), s. 8 a 9.

¹⁸⁵ E. Rowden a kol. (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 45), s. 55. Pozri aj Federálny súd Austrálie (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 7, ktorý odporučil odskúšanie spojenia „vo vhodnom predstihu pred výsluchom“ a ďalšie odskúšanie podľa potreby niekoľko hodín pred výsluchom.

počas odskúšania predsedajúci úradník nakoniec určí, či výsluch môže pokračovať, alebo či sú potrebné ďalšie úpravy alebo podpora.¹⁸⁶

163. V praxi väčšina odpovedajúcich štátov v profiloch krajiny uviedla, že sú zavedené postupy na vykonávanie skúšok audiovizuálneho spojenia ¹⁸⁷, najmä pred výsluchom a obvykle ich vykonávajú technickí zamestnanci alebo poskytovateľ služby. Navyše odpovedajúce štáty, ktoré uviedli, že nemajú zavedený formálny postup, väčšinou uvádzali buď, že sa napriek tomu odskúšanie vykonáva, alebo že sa technická podpora poskytuje pred výsluchom, ale toto sa obvykle určuje od prípadu k prípadu.¹⁸⁸

¹⁸⁶ E. Rowden a kol. (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 45), s. 55.

¹⁸⁷ Odpovede Austrálie (väčšina štátov), Bieloruska, Bosny a Hercegoviny, Brazílie, Bulharska, Cypru, Česka, Číny (OAO Hongkong), Estónska, Fínska, Francúzska, Izraela, Južnej Afriky, Kórejskej republiky, Litvy, Lotyšska, Maďarska, Malty, Nemecka, Portugalska, Rumunska, Singapuru, Slovinska, Spojeného kráľovstva (Anglicko a Wales) a Venezuely v časti III, ot. d) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12).

¹⁸⁸ Odpovede Mexika, Nórska a Poľska v časti III ot. d) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

B3. Technická podpora a školenie

64. Orgánom sa odporúča, pokiaľ je to možné, poskytnúť potrebné kontaktné údaje na zabezpečenie toho, aby každý účastník audiovizuálneho spojenia mal prístup k vhodnej technickej podpore.

*Pozri **profil krajiny** príslušnej zmluvnej strany alebo použi **voliteľný dodatok k vzorovému formuláru** na vykonanie dôkazu s využitím audiovizuálneho spojenia v **prílohe IV**.*

65. Odporúča sa, aby každý zamestnanec, ktorý môže byť zapojený do riadenia alebo obsluhy technického zariadenia audiovizuálneho spojenia, absolvoval aspoň základnú úroveň školenia.

164. Keďže účinná technická podpora má z hľadiska fungovania audiovizuálneho spojenia rozhodujúci význam, je nanajvýš dôležité, aby zamestnanci technickej podpory boli čo najskôr zapojení do organizácie výsluchu, pri ktorom sa má využiť audiovizuálne spojenie.
165. Pri súdnom konaní podľa kapitoly I by dožadujúci orgán vo všeobecnosti mal zabezpečiť poskytnutie dostatočnej technickej podpory na lokálnom mieste a dožiadaný orgán má rovnakú zodpovednosť na vzdialenom mieste. Pri súdnom konaní podľa kapitoly II za takéto opatrenia na oboch miestach zodpovedá všeobecne konzul alebo komisár. Uvedené zodpovednosti môžu byť mierne odlišne rozdelené v závislosti od toho, ktorý zo štyroch hlavných druhov spojenia sa použije, napr. ak telemost poskytuje tretia strana.

*Viac informácií o týchto druhoch spojenia vrátane použitia telemosta pozri v časti **C2**.*

166. Počas výsluchu by mali byť na mieste v oboch lokalitách vhodní prevádzkovatelia a personál podpory (alebo by prinajmenšom mali byť dostupní prostredníctvom tretej strany, ak sa využíva služba premostenia) s cieľom obsluhovať technické zariadenia a reagovať na akékoľvek technické problémy, ktoré môžu vzniknúť. Odporúča sa aj zaškolenie v oblasti odstraňovania porúch a uplatniteľného postupu údržby technických zariadení pre ostatných, napr. právnikov a tlmočníkov, ktorí možno budú potrebovať obsluhovať techniku (hoci iba náhodne).¹⁸⁹

189

Príručka pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 16).

Viac o technických a bezpečnostných záležitostiach pozri v časti C.

167. Vzhľadom na obrovské rozdiely v štruktúre súdnych systémov a z toho vyplývajúce problémy pri určení správnej kontaktnej osoby môže byť prospešné uverejniť (napr. v profile krajiny alebo na národnom webovom sídle) konkrétne miesta technického kontaktu buď ústredného orgánu (kapitola I), alebo iné technické kontakty, ktoré môžu poskytnúť pomoc konzulovi alebo komisárovi (kapitola II).¹⁹⁰ Aj týmto kontaktným miestam sa odporúča udržiavať pravidelnú vzájomnú komunikáciu aj vtedy, keď to nie je v súvislosti s konkrétnym prípadom výsluchu, napríklad s cieľom podeliť sa o osvedčené postupy. Časom toto pomôže zlepšiť efektívnosť, znížiť náklady a ďalej uľahčiť využívanie technológií podľa dohovoru.

¹⁹⁰ Pozri otázky v časti I b) a c) a v časti II d) a e) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12). Pozri aj projekt Handshake, “D3 Recommendations on the practical application of technical standards for cross-border videoconferencing” (D3. Odporúčania týkajúce sa praktického uplatnenia technických noriem pri cezhraničných videokonferenciách), s. 23.

B4. Zaistenie vhodného vybavenia

66. Orgány by mali potvrdiť akékoľvek požiadavky alebo obmedzenia týkajúce sa vybavenia, ktoré sa musí rezervovať, ako je druh miestnosti na výsluch (napr. súdna sieň, konferenčná miestnosť) alebo miesto, kde sa taká miestnosť nachádza (napr. budova súdu, sídlo diplomatickej alebo konzulárnej misie, hotel).

Pozri časti **B1 a A1.3**, a **profil krajiny** príslušnej zmluvnej strany.

67. Orgány by si mali overiť, či sa vybavenie musí vopred rezervovať, a odporúča sa, aby na uľahčenie procesu rezervácie využívali online nástroje.

168. Vybavenie sa musí rezervovať tak na lokálnom, ako aj vzdialenom mieste. Ako už bolo uvedené, pri súdnom konaní podľa kapitoly I za prípravu príslušných miest na audiovizuálne spojenie zodpovedá jednotlivo dožiadaný orgán aj dožadujúci orgán, zatiaľ čo pri konaní podľa kapitoly II za vykonanie prípravy na oboch miestach celkovo zodpovedá konzul alebo komisár.
169. Rovnako ako sa môžu líšiť miesta, napr. súdna sieň, konferenčná miestnosť alebo špecializované zariadenie na videokonferencie, tak sa môžu líšiť aj praktické požiadavky, napr. zariadenie na predloženie dokumentov a/alebo vecných dôkazov (pozri časť **B4.1**), alebo postupy na zabezpečenie dôvernej komunikácie medzi svedkom/súdnym znalcom a jeho právnym zástupcom (pozri časť **B4.2**). Existovať môžu takisto právne obmedzenia a/alebo praktické obmedzenia druhu lokality alebo miesta, ktoré možno použiť na účely vykonania dôkazu s využitím audiovizuálneho spojenia (pozri aj časť **A1.3**). Napríklad z praktického hľadiska veľa odpovedajúcich štátov uviedlo v profile krajiny, že miestom na vykonanie dôkazu môže byť miestnosť na výsluch, pokiaľ sa nachádza v budove súdu.¹⁹¹ Dva odpovedajúce štáty uviedli, že by sa mala používať osobitne určená miestnosť v budove príslušného súdu.¹⁹² Iný odpovedajúci štát uviedol, že miestnosť na výsluch musí byť na súde pre všeobecných svedkov, hoci v prípade dôkazu poskytovaného súdnym znalcom, možno využiť aj iné miesto (mimo súdu).¹⁹³ Ďalší odpovedajúci štát uviedol, že miestom môže byť buď súd, alebo zariadenie iného orgánu, pokiaľ je to samostatná miestnosť.¹⁹⁴

¹⁹¹ Pozri napr. odpovede Austrálie (väčšina štátov), Bieloruska, Bulharska, Cypru, Fínska, Francúzska, Grécka, Južnej Afriky a Singapuru (ak má pri vykonaní dôkazu pomáhať singapurský súdny úradník, musí to byť v súdnej sieni najvyššieho súdu) v časti III, ot. e) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12).

¹⁹² Pozri napr. odpovede Číny (OAO Hongkong) a Malty v časti III, ot. e) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹⁹³ Odpoveď Kórejskej republiky v časti III, ot. e) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹⁹⁴ Odpoveď Maďarska v časti III ot. e) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

170. Ďalšie odpovedajúce štáty všeobecnejšie uviedli, že požiadavky vychádzajú buď z uplatniteľného vnútroštátneho právneho poriadku, alebo z medzinárodných dohôd¹⁹⁵, kým iné uviedli, že predsedajúci úradník môže stanoviť dodatočné požiadavky podľa potreby.¹⁹⁶ Predkladatelia žiadosti by mali dôkladne zvážiť, aké technické zariadenia a priestory sú dostupné na zabezpečenie uspokojenia konkrétnych potrieb.¹⁹⁷
171. Vzhľadom na to, že v tejto súvislosti nebude možné každý druh výsluchu viesť s použitím rovnakého usporiadania miestnosti súdu, existujú napriek tomu všeobecné hľadiská, ktoré by sa mali zvážiť s cieľom zabezpečiť rezerváciu vhodných priestorov. Napríklad použitie miesta, na ktorom možno minimalizovať vniknutie alebo rušenie, ako aj potreba bezpečného čakacieho priestoru pre svedka/súdneho znalca (podľa potreby so vstupom, ktorý je oddelený od verejného alebo hlavného vchodu).¹⁹⁸
172. Komunikácia medzi príslušnými zamestnancami (najmä technickými zamestnancami) je preto veľmi dôležitá na zabezpečenie dostupnosti a podľa potreby rezervovania primeraného vybavenia. Niektoré orgány môžu mať aj špecializovaný systém rezervácie vybavenia, preto sa odporúča pozrieť si informácie uvedené v profile krajiny príslušnej zmluvnej strany.

B4.1. Použitie dokumentov a vecných dôkazov

68. Ak sa majú použiť dokumenty alebo vecné dôkazy, treba vopred dohodnúť a zariadiť vhodné médium na ich formálne zdieľanie a predkladanie pred výsluchom alebo počas výsluchu.

Pozri časť **C2.6 a profil krajiny** príslušnej zmluvnej strany.

173. Predkladanie dokumentov alebo vecných dôkazov sa riadi právnym poriadkom dožiadaného štátu (kapitola I) alebo právnym poriadkom štátu pôvodu (kapitola II). Podľa uplatniteľného práva by sa účastníci konania mali pred výsluchom pokúsiť dohodnúť na tom, ktoré dokumenty a vecné dôkazy budú vyžadovať, a stanoviť lehotu na identifikáciu vecných dôkazov (napr. niekoľko dní pred výsluchom) s cieľom zostaviť zväzok relevantných dokumentov, ktoré majú byť dostupné pred výsluchom na oboch miestach.¹⁹⁹ Alternatívne môžu byť dokumenty sprístupnené prostredníctvom zdieľaných archívov elektronických dokumentov.²⁰⁰ Akékoľvek dokumenty a/alebo vecné dôkazy, na ktoré sa bude odkazovať počas súdneho konania, by sa

¹⁹⁵ Odpovede Švédska a Venezuely v časti III, ot. e) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹⁹⁶ Odpoveď Slovinska v časti III, ot. e) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

¹⁹⁷ Federálny súd Austrálie (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 2.

¹⁹⁸ E. Rowden a kol. (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 45), s. 56, 62 a 63.

¹⁹⁹ Pozri napr. rozsudok vo veci Federal Commissioner of Taxation/Grbich (1993) 25 ATR 516, v ktorom Federálny súd Austrálie konštatoval, že poskytnutím zväzku dokumentov svedkovi pred vypočutím sa odstránia „procesné prekážky vykonania riadneho vypočutia na súde“.

²⁰⁰ Príručka pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 16), s. 21.

- v čo najväčšom rozsahu mali ešte pred výsluchom poskytnúť aj tlmočníkom.²⁰¹
174. Ak je to povolené podľa uplatniteľného práva, môže byť takisto potrebné urobiť opatrenia na prispôbenie predloženia ďalších dokumentov alebo vecných dôkazov počas výsluchu. Keď je to vhodné, takéto dokumenty alebo vecné dôkazy by mal predkladať súdny úradník alebo nejaká iná nestranná osoba.²⁰² Toto možno vykonať pomocou dokumentovej kamery²⁰³, funkcie zdieľania digitálnej obrazovky alebo inými prostriedkami, napríklad faxom, ktoré môžu byť potrebné na umožnenie súkromnej komunikácie o dokumente alebo vecnom dôkaze medzi svedkom a jeho právnikom.²⁰⁴ V profiloch krajiny dva odpovedajúce štáty uviedli, že dokladové kamery môže v potrebnom rozsahu povoliť alebo dokonca vyžadovať predsedajúci úradník.²⁰⁵

B4.2. Súkromná komunikácia

69. Vhodné alebo potrebné môžu byť dodatočné (dôverné) komunikačné spojenia, napríklad ak sa účastník konania/svedok a jeho právny zástupca zúčastňujú z odlišných miest.

175. Môžu nastať situácie, v ktorých sa vyžadujú dôverné konzultácie, napríklad medzi svedkom a jeho právnymi zástupcami alebo medzi právnymi zástupcami a vyšetrovateľom alebo justičným personálom.²⁰⁶ Aj keď by bolo výhodnejšie mať právnik, ktorý môže sedieť vedľa svojho klienta²⁰⁷, keď títo účastníci nie sú prítomní na tom istom mieste, musia byť dostupné prostriedky (napr. bezpečné telefónne linky, mobilné telefóny alebo samostatné videokonferenčné zariadenie), ktoré im umožnia hovoriť súkromne bez načúvania iných. Aj mikrofóny a v niektorých prípadoch kamery, ktoré sú pripojené k hlavnému audiovizuálnemu spojeniu, sa možno budú musieť vypnúť počas takej konzultácie.
176. Toto doplnkové komunikačné spojenie sa možno bude musieť takisto použiť, ak vzniknú problémy s kvalitou pripojenia alebo iné technické problémy, alebo v prípade niektorého iného dôvodu prerušenia výsluchu (napr. choroby).²⁰⁸ Podobne by sa mohlo použiť na dôvernú komunikáciu so vzdialeným účastníkom tak pred skutočným vypočutím, ako aj po ňom (napr. na

²⁰¹ Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 40.

²⁰² Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 111).

²⁰³ Pozri napr. Ministerstvo spravodlivosti Spojeného kráľovstva, *Practice Direction 32 – Evidence* (Praktické usmernenie 32 – Dôkazy), Príloha 3 – Usmernenie k videokonferenciám, s. 18: keď sa má použiť dokumentová kamera, účastníci konania musia informovať o počte a veľkosti dokumentov alebo predmetov prevádzkovateľa panelu [dostupné na tejto adrese: < https://www.justice.gov.uk/courts/procedure-rules/civil/rules/part32/pd_part32 > (aktuálny stav k 4. marcu 2020)].

²⁰⁴ Príručka pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 16); projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 190), s. 20.

²⁰⁵ Pozri napr. odpovede Maďarska a Slovinska v časti III ot. e) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12).

²⁰⁶ Príručka pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 16), s. 15.

²⁰⁷ Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 111). Treba takisto poznamenať, že v niektorých právnych systémoch sa nevyžaduje, aby svedkovi pri vykonávaní dôkazu pomáhal právnik, pozri vyššie poznámku pod čiarou č. 117.

²⁰⁸ E. Rowden a kol. (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 45), s. 63.

informovanie účastníka a prerokovanie protokolov alebo na posledné pokyny).²⁰⁹

B4.3. Osobitné prípady

70. Za osobitných okolností môžu byť potrební ďalší účastníci alebo dodatočné bezpečnostné/ochranné opatrenia, najmä v prípade zraniteľných svedkov.

177. V určitých prípadoch sú opodstatnené dodatočné úvahy z dôvodu povahy vypočúvania alebo vzťahu vypočúvanej osoby k iným účastníkmi konania. Hoci toto môže byť bežnejšie v trestnom konaní²¹⁰, napriek tomu môže byť relevantné v konaní v občianskych a obchodných veciach. Príkladmi sú prípady, v ktorých sa musí získať dôkaz od zraniteľných osôb, ako sú deti, starší ľudia alebo osoby v zlom duševnom alebo fyzickom stave, alebo so zdravotným postihnutím. V týchto prípadoch môže byť technológia audiovizuálneho spojenia výraznou výhodou, keďže svedok môže vypovedať bez stresu, nepohody, ťažkostí alebo zastrašovania, ktoré môže pociťovať následkom fyzickej prítomnosti v súdnej sieni.²¹¹
178. Môže byť potrebné zvážiť aj ďalšie aspekty a podľa potreby vykonať úpravy s cieľom uľahčiť vykonanie dôkazu za takýchto citlivých okolností. Skutočný proces možno bude treba takisto zmeniť podľa uplatniteľného práva napríklad tak, že svedok bude vypovedať pred predsedajúcim úradníkom bez prítomnosti účastníkov konania alebo prizvaním psychológa či podobného odborníka na pomoc pri sledovaní svedka.²¹²

²⁰⁹ Tamže, s. 56.

²¹⁰ Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 21.

²¹¹ Príručka pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 16). Poznamenať treba, že aj Vyšší súd (Anglicka a Walesu) v Spojenom kráľovstve uviedol, že podľa jeho názoru sa potenciálne nevýhody audiovizuálneho spojenia (napr. obmedzenia posúdenia dôveryhodnosti) nebudú ďalej prehľbovať výlučne z dôvodu použitia technológie so zreteľom na zraniteľných svedkov alebo svedkov, ktorí si vyžadujú tlmočenie: Kimathi & Ors/Foreign and Commonwealth Office (2015) EWHC 3684 (QB).

²¹² Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 35.

B5. Využitie tlmočenia

71. Vzhľadom na náročnú povahu prostredia audiovizuálneho spojenia sa odporúča využívať podľa možnosti len tlmočníkov s vhodnou kvalifikáciou a skúsenosťami.
72. Účastníci by sa so zreteľom na požiadavky vnútroštátneho právneho poriadku a akékoľvek pokyny súdu mali rozhodnúť, či sa má využiť konzekutívne alebo simultánne tlmočenie (vo všeobecnosti sa v spojení s audiovizuálnym spojením odporúča konzekutívne tlmočenie), a kde sa bude tlmočník nachádzať (prednostne tam, kde aj svedok).

179. Ak svedok alebo súdny znalec potrebuje tlmočenie, organizátori audiovizuálneho spojenia by mali prihliadať na kvalifikáciu, odbornú prípravu a skúsenosť tlmočníka v konkrétnych súvislostiach využitia technológie audiovizuálneho spojenia a vedenia výsluchu.²¹³ Veľa zmluvných strán má systém registrácie kvalifikovaných alebo súdnych tlmočníkov a prekladateľov.²¹⁴
180. V súvislosti s vykonaním dôkazu sa obvykle využíva konzekutívne tlmočenie a uprednostňuje sa, keď tlmočník a svedok alebo súdny znalec sú na dvoch rôznych miestach, predovšetkým z dôvodu ľahkého objasňovania alebo zasahovania najmä zo strany predsedajúceho úradníka.²¹⁵ Simultánne tlmočenie, ktoré je náročnejšie, si vyžaduje kabínku a špeciálne technické zariadenie, a môže sa dokonca zapojiť pár tlmočníkov, ktorí sa striedajú.²¹⁶
181. Pozornosť treba vopred venovať aj miestu pre tlmočníkov, ktorí budú pri výsluchu využití, t. j. či bude tlmočník na vzdialenom mieste, kde je prítomný aj svedok, alebo na hlavnom mieste.²¹⁷ Podľa kapitoly I sa tlmočník, ktorý bude pomáhať svedkovi, vo všeobecnosti nachádza v dožiadanom štáte, keďže dožiadanie sa vykonáva podľa spôsobov a postupov tohto štátu (pokiaľ sa nežiada o osobitný spôsob alebo postup). Keď dôkaz vykonáva prostredníctvom audiovizuálneho spojenia komisár, tlmočník môže byť v štáte pôvodu alebo vo vykonávajúcim štáte. Treba takisto poznamenať, že v niektorých prípadoch v záujme zabezpečenia vysokej kvality tlmočnických služieb môže byť vymenovaný tlmočník, ktorý sa nenachádza ani v štáte pôvodu, ani vo vykonávajúcim štáte, ale v treťom štáte.
182. Keď bude tlmočník na vzdialenom mieste, (t. j. spolu s vypovedajúcou osobou), mali by sa tam odskúšať technické opatrenia vrátane akustiky a kvality zvuku s cieľom zabezpečiť, že tlmočeniu bude možné rozumieť. Ak sa tlmočník nachádza na hlavnom mieste, a teda nie pri svedkovi, zachovanie vysokej kvality prenosu je ešte dôležitejšie. Hoci by kvalita zvuku mala byť evidentne

²¹³ Federálny súd Austrálie (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 3. Pozri aj rozsudok vo veci Stuke/ROST Capital Group Pty Ltd (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 55), v ktorom Federálny súd Austrálie váhal, či má povoliť využitie audiovizuálneho spojenia na získanie dôkazu od svedka, ktorý žiadal tlmočenie, pričom sa dôkaz týkal sporného alebo rozhodujúceho skutkového stavu.

²¹⁴ Viac informácií pozri v profile krajiny príslušnej zmluvnej strany.

²¹⁵ Príručka pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 16), s. 11.

²¹⁶ Tamže.

²¹⁷ Federálny súd Austrálie (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 3.

na čo najvyššej úrovni, v skutočnosti najdôležitejšia je kvalita obrazu vzhľadom na schopnosť tlmočníkov používať pohyb pier, výrazy tváre a inú neverbálnu komunikáciu, aby sa vyhli nejasnostiam a poskytovali presnejšie tlmočenie.²¹⁸ Či už sa tlmočník bude nachádzať v hlavnej súdnej sieni, so svedkom na vzdialenom mieste alebo na nejakom treťom mieste, mal by mať vždy nezakrytý čelný výhľad na všetkých vzdialených účastníkov, ktorí budú hovoriť.²¹⁹

²¹⁸ Príručka pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 16), s. 12.

²¹⁹ Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 37.

B6. Zaznamenávanie, zapisovanie a kontrola

73. Účastníci by mali potvrdiť, ako sa bude viesť záznam z konania, s uvedením, že keď to bude možné a povolené, videozáznam môže byť uprednostnený pred písomným záznamom. Orgány by mali zaistiť bezpečné následné zaobchádzanie a uloženie akýchkoľvek vyhotovených záznamov alebo zápisov.

Pozri **profil krajiny** príslušnej zmluvnej strany.

74. Malo by sa zariadiť, aby boli k dispozícii záznamové technické zariadenia a/alebo stenograf, alebo aby sa na výsluch dostavil súdny zapisovateľ.
75. Orgány by mali zabezpečiť, aby živý prenos prostredníctvom audiovizuálneho spojenia bol zabezpečený a podľa možnosti šifrovaný.

Viac o šifrovaní pozri v časti **C2.4**.

76. Odporúča sa, aby účastníci prípadne oznámili dotknutým orgánom akékoľvek ťažkosti alebo problémy praktickej povahy. Podobne sa odporúča, aby sa orgány z vlastného podnetu snažili o túto spätnú väzbu s cieľom zlepšovať poskytovanie služieb s využitím audiovizuálneho spojenia.

183. Keď sa pri vykonávaní dôkazu využívajú technológie audiovizuálneho spojenia, niektoré orgány a účastníci konania majú snahu uprednostniť videozáznam z konania namiesto tradičných techník transkripcie.²²⁰ Preto by nemalo byť žiadnym prekvapením, že sa môže vyžadovať možnosť vyhotovenia záznamu²²¹, a to by sa malo zohľadniť pri organizovaní audiovizuálneho spojenia. Niektoré odpovedajúce štáty sa naďalej spoliehajú na prepis z pojednávania a zvukový alebo obrazový záznam svedectva považujú za osobitný spôsob alebo postup (pri žiadostiach podľa kapitoly I), ktorý

²²⁰ Odpovede Česka, Číny (OAO Macao) (s niektorými výnimkami, napr. zápis výpovede by sa mal skrátiť, ak ide o priznanie svedka pod prísahou), Litvy a Nórska v časti VII, ot. f) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č.12). Pozri aj R. A. Williams (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 1), s. 22.

²²¹ E. Rowden a kol. (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 45), s. 118.

by musel schváliť súdny úradník dožiadaného štátu v každom jednotlivom prípade.²²²

184. Pri súdnom konaní podľa kapitoly I bude dožiadaný orgán postupovať podľa svojho vnútroštátneho právneho poriadku pri určení spôsobu vykonania záznamu z výsluchu. Súdny orgán môže rovnako žiadať, aby sa výsluch zaznamenával osobitným spôsobom alebo postupom podľa článku 9 druhého odseku dohovoru. Ak sa takejto žiadosti vyhovie, dožiadaný orgán zodpovedá za poskytnutie záznamového technického zariadenia, ak je potrebné.
185. Pri súdnom konaní podľa kapitoly II sa vo všeobecnosti môže použiť zaznamenávanie v súlade s postupmi v štáte pôvodu, pokiaľ zaznamenávanie nie je zakázané právnym poriadkom vykonávajúceho štátu, alebo inak nepodlieha podmienkam stanovených vykonávajúcim štátom. V niektorých odpovedajúcich štátoch si účastníci konania môžu vybrať medzi audiozáznamom alebo videozáznamom svedectva podľa tejto kapitoly, pokiaľ poskytnú prostriedky.²²³ Ak sa na hlavnom mieste na prepis konania využíva súdny zapisovateľ, umiestni sa tak, aby jasne videl a počul audiovizuálne spojenie.
186. Pri vykonaní žiadostí podľa kapitoly I aj kapitoly II je dôležité dodržanie príslušných procesných pravidiel a postupov, ktoré sa týkajú vyhotovenia záznamu alebo zápisu. Najdôležitejšia je bezpečnosť aktuálneho živého prenosu (pozri ďalej **časť D**), ale následné bezpečné zaobchádzanie s akýmkoľvek vyhotoveným záznamom alebo zápisom a ich bezpečné uloženie sú takisto veľmi dôležité.²²⁴ Navyše by orgány mali zvážiť spôsob zahrnutia alebo pripojenia akýchkoľvek dokumentov alebo iných vecných dôkazov ku konečnému záznamu alebo zápisu.²²⁵ Takéto záznamy alebo zápisy často podliehajú tým istým procesným pravidlám a postupom ako záznamy alebo zápisy z výsluchov, ktoré sa vykonali bez využitia audiovizuálneho spojenia.²²⁶ V iných prípadoch môžu existovať konkrétne požiadavky na záznam alebo zápis z vypočutia prostredníctvom audiovizuálneho spojenia vrátane zaobchádzania s nimi alebo ich uchovávaní.²²⁷
187. Prevoz technického zariadenia cez hranice môže mať za následok vznik nákladov a colné problémy vo vykonávajúcom štáte, ak sa nezískali všetky potrebné povolenia.²²⁸ Odporúča sa konzultovať s príslušným štátom, či možno takéto technické zariadenie priviezť na jeho územie. Preto môže byť výhodnejšie si prenajať technické zariadenie vo vykonávajúcom štáte.

²²² Odpovede Francúzska, Kórejskej republiky, Malty a Nemecka v časti VII, ot. f) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č.12).

²²³ Odpovede Spojených štátov a Spojeného kráľovstva (Anglicko a Wales) v časti VII, ot. g) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

²²⁴ Súd v Indii pripravil usmernenia na zabezpečenie dodržiavania vhodných bezpečnostných opatrení pri zaobchádzaní so záznamami a pri ich uchovávaní. Pozri napr. High Court of Delhi, *Delhi High Court Rules* (Procesné pravidlá dillijskeho súdu), 2018, Annexure B „*Guidelines for the Conduct of Court Proceedings between Courts and Remote Sites*“ (Usmernenia k vykonávaniu súdneho konania medzi súdmi a vzdialenými miestami), bod 6.9: „Šifrovaná originálna verzia s hash hodnotou sa ponechá na súde ako súčasť záznamu. Ďalšia kópia sa takisto uloží na akomkoľvek inom bezpečnom mieste ako [záložná] v prípade núdze. Prepis dôkazu zaznamenaný súdom sa vydá účastníkovi konania v súlade s uplatniteľnými procesnými pravidlami. Účastníkovi konania možno povoliť nahliadnuť do originálnej verzie [audiovizuálneho] záznamu ponechaného na súde na základe žiadosti, o ktorej rozhoduje súd podľa zásad presadzovania záujmov spravodlivosti.“

²²⁵ Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 87), s. 19.

²²⁶ Príručka pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 16).

²²⁷ V niektorých štátoch sú zavedené postupy zaobchádzania so záznamami svedectva a ich uchovávaní. Pozri odpovede Chorvátska Litvy, Slovinska, Spojeného kráľovstva (Anglicko a Wales) a Švédska v časti VII, ot. f) a g) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č.12). V jednom štáte súd automaticky vyhotovuje zvukový záznam svedectva v súlade s jeho Občianskym súdnym poriadkom [pozri odpoveď Portugalska v časti VII, ot. g) v dotazníku o profile krajiny (tamže)].

²²⁸ D. Epstein a kol. (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 141), bod 10.25.

188. Vo všeobecnosti veľvyslanectvá a konzuláty nie sú schopné poskytovať stenografické/tlmočnicke služby ani poskytovať technické zariadenia na vyhotovenie videozáznamu/audiazáznamu. Dožadujúca strana by teda mala urobiť všetky potrebné opatrenia vopred.²²⁹

*Viac osobitne o nákladoch pozri v časti **A2.11** (kapitola I) a v časti **A3.10** (kapitola II).*

189. Navyše mechanizmy a postupy zavedené so zreteľom na záznam a zápis by sa nemali obmedziť len na podstatný obsah vykonaného dôkazu. Popri všeobecných údajoch o využití audiovizuálneho spojenia daným konkrétnym orgánom alebo v danej konkrétnej jurisdikcii by sa mali oznámiť praktické záležitosti, najmä akékoľvek ťažkosti alebo problémy. Týmto spôsobom možno uskutočňovať pravidelné úpravy prevádzkových aspektov na základe reálnych skúseností a odporúčaní.²³⁰
190. Pre orgány je teda značným prínosom uchovávať presné záznamy o využívaní a poskytnúť vhodné a dostupné mechanizmy na prijímanie spätnej väzby od účastníkov výsluchu s audiovizuálnym spojením s cieľom preskúmať rôzne aspekty procesu vrátane samotnej technológie, použitých priestorov, predbežných a následných protokolov, ako aj celkovo vnímanej skúsenosti, čo napokon smeruje k lepšiemu pridelovaniu zdrojov a efektívnejšiemu výkonu súdneho konania s využitím audiovizuálneho spojenia.²³¹

²²⁹ B. Ristau (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 133), s. 328. Prospešné môže byť aj postarať sa o vyhotovenie záložnej kópie záznamu, čo je účinným bezpečnostným opatrením proti akémukoľvek zhoršeniu hlasovej alebo obrazovej kvality počas prenosu. Pozri napr. Ministerstvo spravodlivosti Spojeného kráľovstva, *Practice Direction 32 – Evidence* (Praktické usmernenie 32 – Dôkazy), (už citované v poznámke pod čiarou č. 203), s. 15

²³⁰ M. E. Gruen a C. R. Williams (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 14), s. 25.

²³¹ E. Rowden a kol. (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 45), s. 77.

B7. Prostredie, umiestnenie a protokoly

77. Podmienky vo všetkých miestnostiach alebo priestoroch, ktoré sa majú počas výsluchu pripojiť, by mali byť optimalizované na využitie audiovizuálneho spojenia vrátane veľkosti, usporiadania, prístupu, akustiky a osvetlenia miestnosti.
78. Technické zariadenie by malo byť nastavené tak, aby imitovalo „osobný“ výsluch, so zaistením primeraného počtu kamier a mikrofónov, aby každého účastníka bolo možné vidieť a počuť s čo najmenšími ťažkosťami a bez prerušenia.

191. Použité miestnosti alebo priestory môžu výrazne ovplyvňovať spôsob vedenia výsluchu a v konečnom dôsledku efektívnosť súdneho konania. Pocit svedka z vypovedania prostredníctvom audiovizuálneho spojenia zo vzdialeného miesta sa môže značne líšiť od vypovedania v súdnej sieni, takže môže byť ťažké zopakovať potrebnú atmosféru.²³² Napriek tomu by sa počas vykonávania dôkazu priestor na vzdialenom mieste mal v podstate považovať za rozšírenie samotnej súdnej siene.²³³
192. Vychádzajúc z tohto pojmu rozšírenia súdnej siene v projekte *Gateways to Justice* (Brány k spravodlivosti)²³⁴ Austrália zverejnila viaceré odporúčania, pokiaľ ide o prostredie, umiestnenie a protokoly súvisiace s audiovizuálnym spojením. V projekte sa v záujme zachovania požadovanej formálnej atmosféry odporúča predsedajúcemu úradníkovi zabezpečiť, aby osoba alebo osoby na vzdialenom mieste boli informované o tom, čo sa očakáva ako vhodné správanie.²³⁵
193. Vzhľadom na tieto úvahy o atmosfére a správaní sú fyzické miestnosti často rovnako dôležité ako technológia, ktorá sa využíva. Usporiadanie miestnosti na vzdialenom mieste by preto takisto malo byť organizované podobne, aby podnecovalo v svedkovi pocit účasti v tradične usporiadanej súdnej sieni.²³⁶ V projekte „Brány k spravodlivosti“ samotnom sa ďalej odporúčalo, aby so zreteľom na dosiahnutie optimálnych podmienok a ak to umožňujú zdroje a možnosti, súdy a poskytovatelia iných priestorov zaujali prístup, v ktorom sa spájajú technické aspekty s architektúrou a fyzickým prostredím, a to najmä, aby:
 - pojednávacia miestnosť na oboch miestach bola dostatočne veľká pre všetkých účastníkov a podľa možnosti prítomných z radov verejnosti,
 - sa vzali do úvahy dodatočné faktory návrhu, napr. vhodné osvetlenie, výzdoba, náležitá akustika, riadená teplota a umiestnenie účastníkov aj technických zariadení, a

²³² Napríklad vo veci *Campaign Master (UK) Ltd/Forty Two International Pty Ltd (No. 3)* (2009) 181 FCR 152 Federálny súd Austrálie vyslovil obavy, že povolenie využitia technológie audiovizuálneho spojenia odvedie pozornosť od niektorých dôležitých účinkov súvisiacich s vypovedaním v súdnej sieni, pričom zdôraznil, že svedok by si mohol menej uvedomovať „vážnosť chvíle a svoje povinnosti“.

²³³ Pozri napr. *Trans-Tasman Proceedings Act 2010* (Cth) (Zákon o transtasmánskom súdnom konaní), bod 59 uvedený v poznámke pod čiarou č. 141.

²³⁴ Pozri názory uvedené v poznámke pod čiarou č. 45.

²³⁵ E. Rowden a kol. (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 45), s. 63 a 64.

²³⁶ Príručka pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 16), s. 18.

- sa zohľadnila zmena usporiadania, prispôsobenie alebo aspoň „jemné doladenie“ priestoru bez ohľadu na to, či miestnosti boli navrhnuté so zreteľom na využitie audiovizuálneho spojenia.²³⁷
194. Skúsenosti ukazujú, že požiadavky na osvetlenie priestorov, ktoré sa majú použiť na audiovizuálne spojenie, sú z hľadiska navrhovania jedny z najnáročnejších. Je to najmä preto, že priestory na každom mieste pripojenom k audiovizuálnemu spojeniu musia mať kombináciu jednak jasného osvetlenia konkrétnych plôch, aby bolo možné naplno zobraziť črty a výrazy tvárí účastníkov, ale aj mierne stlmeného osvetlenia zvyšku prostredia, aby sa na obrazovkách nepotlačilo zobrazenie ďalších pripojených miest.²³⁸ Organizátori preto musia vziať do úvahy použitie priameho osvetlenia tvárí všetkých účastníkov na všetkých miestach a navyše zabezpečiť, aby pri rovnomernom osvetlení každej miestnosti nevznikali odrazy, tieň ani oslnenie.²³⁹
 195. Z hľadiska akustiky by ľudia zodpovední za vybavenie audiovizuálneho spojenia mali zabezpečiť, aby bol priestor navrhnutý tak, aby sa minimalizovalo prenikanie hluku a rušenie zvonka, ale aby sa obmedzil aj zvuk vnútri priestoru z dôvodov zachovania dôvernosti a súkromia.²⁴⁰ V záujme maximalizácie zrozumiteľnosti toho, čo sa hovorí počas výsluchu, by sa mali zvážiť aj také faktory ako čas dozvuku, pohltenie zvuku a rozptyl zvuku.²⁴¹
 196. Účastníci by mali byť v miestnosti rozmiestnení tak, aby boli obrátení tvárou ku kamere, keď hovoria, čo je nevyhnutná podmienka podpory správnej komunikácie. Podľa toho sa určí počet potrebných kamier a ich rozmiestnenie²⁴². Keď sa na individuálne vykonanie výsluchu nevyužíva súdna sieň, môže byť potrebné určiť, kde budú účastníci sedieť. Ak je prítomný tlmočník, mal by byť umiestnený tak, aby jasne videl tváre a pohyb úst tých, ktorí hovoria.
 197. Ako sa uvádza v časti **A1** a potom ďalej v časti **C1** (Vhodnosť technických zariadení), hlavným cieľom výsluchu s využitím audiovizuálneho spojenia je vytvoriť dojem prostredia čo možno najbližšieho prostrediu výsluchu za osobnej účasti, čo je obzvlášť dôležité, keď sa uvažuje o rozmiestnení technických zariadení. V profiloch krajín jeden štát osobitne poukázal na skutočnosť, že účastníci by mali mať možnosť „[...] jasne vidieť, počuť a rozumieť tomu, čo sa deje v súdnej sieni aj v miestnosti, kde sa nachádza vypočúvaný,“ a takisto zdôraznil potrebu, aby všetci účastníci videli tak celkový vzhľad miestnosti, ako aj podrobnejšie aspekty vzájomnej komunikácie vrátane „verbálnej [komunikácie], reči tela, zodpovedajúcich výrazov tváre [a] gest“.²⁴³ Kamery by teda mali byť postavené tak, aby umožňovali tomu, kto hovorí, pohľad na kameru s udržiavaním priameho očného kontaktu²⁴⁴, ktorý je dôležitý na posúdenie vystupovania a dôveryhodnosti hovoriaceho.²⁴⁵
 198. Rovnako dôležité je, aby tam bol aj primeraný počet monitorov s dostatočne veľkou obrazovkou rozmiestnených tak, aby všetci účastníci na jednom mieste mohli vidieť hovoriaceho na druhom

²³⁷ E. Rowden a kol. (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 45), s. 53 a 57, vi.

²³⁸ J. R. Benya, *Lighting for Teleconferencing Spaces*, Lutron Electronics, Inc., 1998, citovaný v diele M. E. Gruena a C. R. Williamsa (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 14), s. 16.

²³⁹ Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 190), s. 22; E. Rowden a kol. (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 45), s. 122 a 123.

²⁴⁰ M. E. Gruen a C. R. Williams (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 14), s. 18.

²⁴¹ Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 190), s. 21 a 22.

²⁴² M. E. Gruen a C. R. Williams (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 14), s. 12.

²⁴³ Odpoveď Litvy v časti III, ot. e) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12).

²⁴⁴ E. Rowden a kol. (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 45), s. 120.

²⁴⁵ Pokiaľ ide o diskusiu o vplyve technológie audiovizuálneho spojenia na posudzovanie dôveryhodnosti svedka, pozri aj poznámku pod čiarou č. 42.

mieste pod podobným uhlom a z podobnej vzdialenosti. Účastníci musia byť schopní rozumieť svedka alebo súdneho znalca a jednotlivec musí byť schopný vidieť, kto kladie otázky a kohokoľvek ďalšieho, kto svedectvo komentuje. Vnímanie a pohľady sú obzvlášť dôležité, aby sa účastníkom poskytol primeraný pocit „prítomnosti“ pri súčasnom zabezpečení objektivity vymedzením rámca rôznych účastníkov na obrazovke rovnakým spôsobom.²⁴⁶ V miestnosti by mal byť vhodný počet mikrofónov umiestnených tak, aby sa zabezpečilo, že hovoriacich možno zreteľne počuť a aby sa minimalizoval šum pozadia.²⁴⁷

199. Aj keď použité priestory a okolité prostredie sú najdôležitejšie, pozornosť treba venovať aj konkrétnym protokolom alebo pokynom predsedajúceho úradníka, ktoré sa týkajú vchodov a východov, umiestnenia a ovládania technických zariadení, ako aj poradia rečníkov a zasadacieho poriadku.²⁴⁸

B7.1. Ovládanie kamier/ozvučenia

79. Odporúča sa jednoduché používateľské rozhranie, ktoré umožňuje jednoduché ovládanie technických zariadení, prednostne predsedajúcim úradníkom.

200. Predsedajúci úradník na hlavnom mieste by v ideálnom prípade mal mať plnú kontrolu nad technickými zariadeniami počas konania²⁴⁹, s prípadnou pomocou technickej podpory, napríklad pri nastavení kamier alebo citlivosti mikrofónov podľa želania, čím sa v podstate zabezpečí, aby každú hovoriacu osobu na ktoromkoľvek z miest bolo zreteľne vidieť a počuť. Odporúča sa podľa možnosti použiť sledovaciu kameru, ktorá sa môže nasmerovať na hovoriacu osobu, ako aj ďalšiu kameru, ktorá môže snímať celkový obraz pojednávacej miestnosti z opačnej strany.
201. V záujme predsedajúceho úradníka, ktorý má hlavnú kontrolu nad video/audio-systémom počas výsluchu, sa odporúča, aby jeho ovládanie bolo používateľsky čo najjednoduchšie a obmedzovalo sa na základné požadované možnosti.²⁵⁰ V rozsahu, v akom sú možné rôzne náhľady kamery alebo rôzne nastavenia snímania zvuku, sa prednostne odporúča nastaviť sériu týchto možností ako štandardné konfigurácie systému pred výsluchom.²⁵¹

Viac o technických požiadavkách týkajúcich sa snímania zvuku a obrazu pozri v častiach C2.5 a C2.6.

²⁴⁶ Príručka pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 16), s. 19 a 21.

²⁴⁷ E. Rowden a kol. (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 45), s. 118.

²⁴⁸ Federálny súd Austrálie (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 8.

²⁴⁹ Tamže.

²⁵⁰ Príručka pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 16).

²⁵¹ E. Rowden a kol. (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 45), s. 57.

B7.2. Protokol pre hovorenie

80. V záujme minimalizácie narúšania možnými zdržaniami v spojení sa môžu orgány rozhodnúť zvážiť protokol pre hovorenie účastníkov počas výsluchu, najmä ak sa má využiť tlmočenie.

202. Vzhľadom na zložitosť pojednávania s využitím audiovizuálneho spojenia v porovnaní s tradičným Ak neexistuje formálny protokol, predsedajúci úradník by mal pripomenúť účastníkom aspekty, ktoré si vyžadujú dodatočnú pozornosť vzhľadom na zmenené podmienky pri audiovizuálnom spojení.
203. Pri využití technológie audiovizuálneho spojenia je najmä obvyklé krátke oneskorenie medzi príjmom obrazu a sprievodným zvukom, a to aj v prípade využitia najdokonalejšej súčasnej technológie.²⁵² Dôvodom je skutočnosť, že obrazový a zvukový signál sa prenášajú oddelene, a to je príčinou slučiek a rušení.²⁵³ Môže byť užitočné upozorniť na to účastníkov pred začiatkom výsluchu, aby sa minimalizovalo vysvetľovanie každému jednotlivo. Predsedajúci úradník môže zvážiť, či na začiatku vysvetlí postup prerušenia druhého účastníka konania alebo namietania proti otázkam počas výsluchu. Účastníkom by sa malo okrem toho pripomenúť, aby hovorili priamo do mikrofónov.²⁵⁴
204. Tieto aspekty sú mimoriadne dôležité, keď je prítomný tlmočník, pretože môže vzniknúť dodatočná potreba prerušiť, klásť otázky alebo žiadať objasnenie, a v takom prípade je obzvlášť užitočné, keď predsedajúci úradník koordinuje poradie, v akom ľudia hovoria.²⁵⁵ Keď sa využíva tlmočenie, účastníci by si mali uvedomiť, že majú hovoriť primeraným tempom, artikulovať a ovládať svoj hlas, ako aj používať zrozumiteľný jazyk, v ktorom sa minimalizuje žargón, hovorové výrazy alebo výrazy, ktoré by sa nemuseli v preklade zachytiť.²⁵⁶

²⁵² Príručka pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 16).

²⁵³ M. Dunn a R. Norwick (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 20), s. 2.

²⁵⁴ Federálny súd Austrálie (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 8.

²⁵⁵ Príručka pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 16), s. 11 a 12.

²⁵⁶ Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15).

B7.3. Protokol v prípade poruchy komunikácií

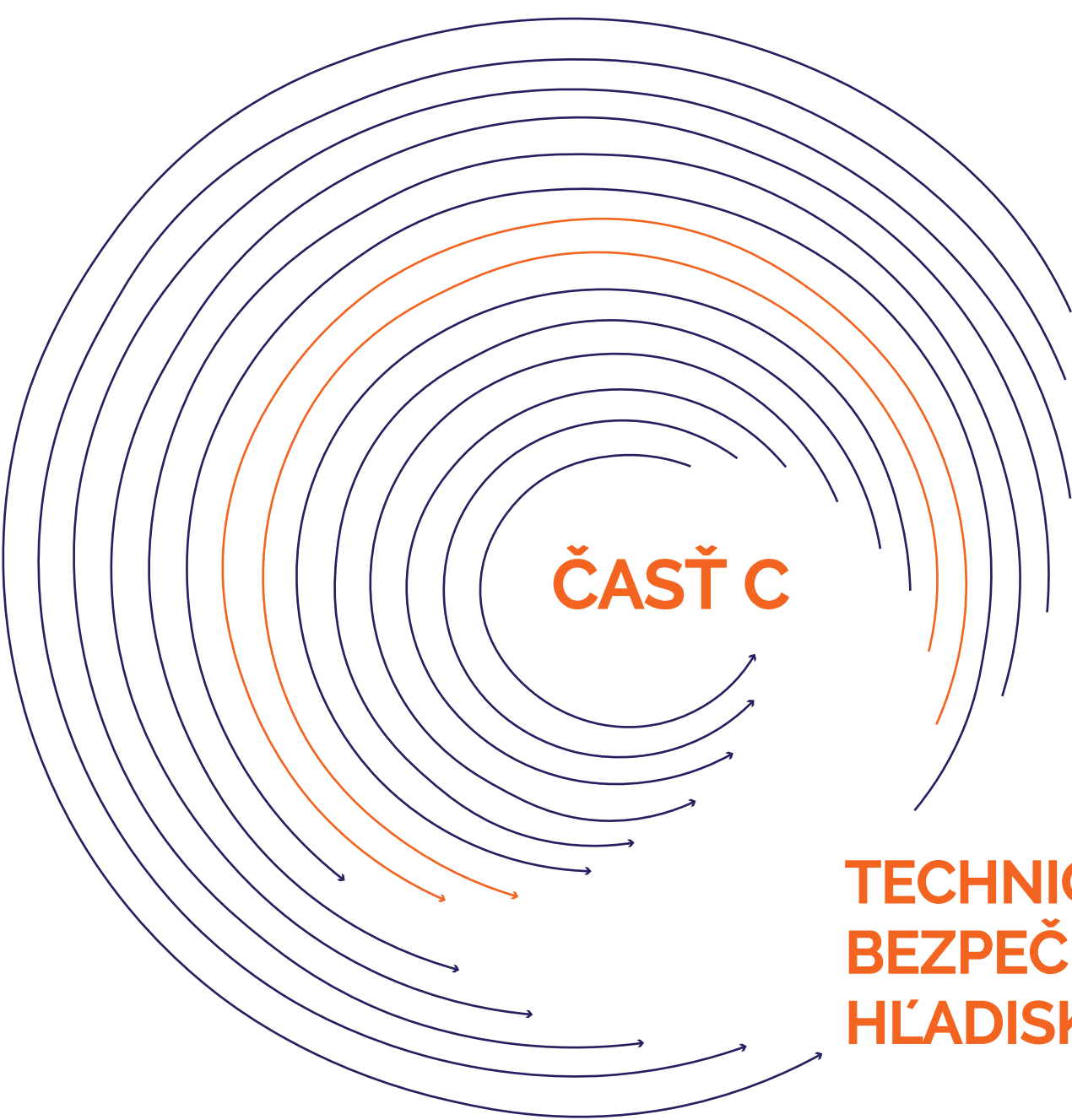

81. Všetkých účastníkov treba informovať o postupe pri upozornení predsedajúceho úradníka na technické problémy zistené počas výsluchu a prípadne aj o kontaktných údajoch zamestnancov technickej podpory vrátane premostovacej služby tretej strany.

205. Počas výsluchu by mali byť technici prítomní prinajmenšom „na zavolanie“ a dostupní na riešenie akýchkoľvek vzniknutých technických problémov. V závislosti od druhu pripojenia môže byť potrebné, aby bol tento personál tak na hlavnom mieste, ako aj na vzdialenom mieste, alebo ak sa napríklad využíva premostovacia služba tretej strany, aby bol dosiahnuteľný prostredníctvom tejto služby. Technici aj účastníci by mali byť schopní spojiť sa s centrom externej technickej podpory, ak bude potrebná ďalšia pomoc.
206. Vzhľadom na to, že je veľmi podstatné byť vopred pripravení na takéto nepredvídané udalosti, účastníci by mali byť informovaní aj o vhodnom protokole na oznamovanie technického problému predsedajúcemu úradníkovi v ktoromkoľvek štádiu počas výsluchu a mali by dávať pozor na vznik akýchkoľvek takýchto problémov.²⁵⁷
207. Ak sa výsluch preruší následkom poruchy spojenia medzi miestami, ktorú nemožno okamžite odstrániť, predsedajúci úradník by mal mať oprávnenie rozhodnúť, pokiaľ nestanovuje inak právny poriadok, ktorým sa konanie riadi, či sa audiovizuálna relácia skončí a odročí na neskorší dátum.²⁵⁸

²⁵⁷ Federálny súd Austrálie (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 8; E. Rowden a kol. (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 45), s. 71.

²⁵⁸ Napríklad pri udelení povolenia alebo v uznesení, ktorým sa umožňuje využitie audiovizuálneho spojenia v konaní, súd môže stanoviť protokol v prípade poruchy spojenia, ako ho v Spojených štátoch formuloval v záverečnom ustanovení uznesenia obvodný súd dištriktu Connecticut vo veci Sawant/Ramsey (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 55).

ČASŤ C

**TECHNICKÉ A
BEZPEČNOSTNÉ
HĹADISKÁ**

- C1. VHODNOST' TECHNICKÝCH ZARIADENÍ
- C2. MINIMÁLNE TECHNICKÉ NORMY

208. Technológie napredujú oveľa rýchlejšie ako právny poriadok, pritom vznikajú rozdiely, ktoré prehľbujú problémy so zlučiteľnosťou systémov v kontexte modernej justičnej spolupráce. V niektorých častiach sveta technologický rozvoj transformuje naše súdne siene a systémy riadenia súdneho konania už viac ako desaťročie, pričom projekt Handshake preukázal, že určité európske štáty sú dokonca schopné úplne virtualizovať súdne konanie v rámci svojho vnútroštátneho občianskeho zákonníka.²⁵⁹
209. Táto časť príručky sa zaoberá mnohými konvenčnými aspektmi súvisiacimi s úvahami o technike a bezpečnosti v kontexte využitia cezhraničného audiovizuálneho spojenia. Vzhľadom na vysoké tempo technologického rozvoja by sa nemali považovať za komplexné, ale presné v čase uverejnenia. Orgánom a používateľom sa odporúča, aby podľa možnosti držali krok s týmto rozvojom s cieľom zabezpečiť zachovanie vysokej kvality infraštruktúry. Ak sa majú zaviesť nové technické zariadenia alebo technológie, Rada Európskej únie odporučila, aby sa najprv uskutočnil pilotný program a ak je úspešný, aby nasledovala realizácia v samostatných štádiách alebo fázach.²⁶⁰

²⁵⁹ M. Davies (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 205; projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 22.

²⁶⁰ Príručka pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 16), s. 13.

C1. Vhodnosť technických zariadení

- 82. Orgánom sa odporúča používať technické zariadenia s najlepšou dostupnou kvalitou s cieľom v čo najväčšej miere imitovať osobný výsluch.
- 83. Zamestnanci zodpovední za vykonanie opatrení by mali byť informovaní o technických možnostiach a vybavení vrátane toho, ktoré miesta sú vybavené potrebnou technikou.

- 210. Využitie technológie audiovizuálneho spojenia má určite potenciál revolucionalizovať spôsob vykonávania dôkazu, najmä v cezhraničných situáciách, oveľa viac ako by mohli telefón a technológie na báze prenosu zvuku. Je to preto, lebo audiovizuálne spojenie umožňuje nielen vypočutie verbálneho dôkazu na vzdialenom mieste, ale aj posúdenie rozhodujúcich aspektov neverbálnej komunikácie vrátane reči tela a výrazov tváre.²⁶¹
- 211. Ako už bolo uvedené (v časti **A1**), hlavným cieľom audiovizuálneho výsluchu je čo najviac imitovať osobný výsluch. Z uvedeného vyplýva, že ak sa nepoužíva technické zariadenie primeraného štandardu, zmarí sa obrovský prínos audiovizuálneho spojenia, premrhajú sa hlavné výhody a prehľbia obmedzenia.²⁶²
- 212. Naozaj niektoré odpovedajúce štáty v profiloch krajiny uviedli, že skutočne je požiadavkou, aby obraz a zvuk mali dostatočnú kvalitu pre predsedajúceho úradníka, aby jasne videl a počul osobu zobrazenú prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, najmä keď táto osoba je svedkom.²⁶³
- 213. Navyše na zaistenie primeranej *kvality* technických zariadení by uvedení zodpovední mali takisto zabezpečiť, aby zamestnanci na každom stupni procesu mali primerané *znalosti* o zavedenej technologickej infraštruktúre.²⁶⁴ Napríklad zamestnanci, ktorí posudzujú žiadosti, môžu potrebovať spojenie s inými zamestnancami, aby vedeli určiť, či žiadosť o audiovizuálne spojenie možno prakticky vykonať vzhľadom na dostupné vybavenie a infraštruktúru v danom konkrétnom orgáne alebo regióne. Tieto znalosti nielen významne uľahčia administratívnym alebo súdnym zamestnancom výber a rozdelenie vhodného vybavenia, ale aj zlepšia spoluprácu medzi orgánmi, najmä v prípade, keď technickí zamestnanci potrebujú určiť interoperabilitu systémov.

Viac o technickej podpore a školení zamestnancov pozri v časti **B3**.

²⁶¹ M. E. Gruen a C. R. Williams (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 14), s. 4.

²⁶² Nevýhodu pocítia obaja, súd aj účastníci konania, keď je technika zlá alebo sa pokazí. Pozri napr. rozsudok vo veci Stuke/ROST Capital Group Pty Ltd (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 55), v ktorom sa Federálny súd Austrálie zaoberal neschopnosťou určiť, „či je príčinou oneskorenej reakcie na rozhodujúcu otázku vyhýbavosť alebo neistota na strane svedka, alebo iba problémy s prenosom“.

²⁶³ Pozri napr. odpovede Austrálie, Fínska, Izraela, Maďarska a Poľska v časti III, ot. e) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12).

²⁶⁴ Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 190).

214. Vo všeobecnosti sa samotné technické zariadenie na audiovizuálne spojenie bude buď integrovať na miesto (t. j. pevné), alebo bude spôsobilé na prepravu na rôzne miesta (t. j. prenosné). Zatiaľ čo pevné technické zariadenia zvyčajne ponúkajú viac funkcií, prenosné zariadenie môže byť nákladovo efektívnejším riešením, najmä na miestach, kde sa audiovizuálne spojenie nevyužíva často.

C1.1. Používanie licencovaného softvéru

84. Používanie licencovaného softvéru je výhodné predovšetkým z dôvodu dostupnosti technickej podpory a prax orgánov potvrdzuje, že jeho používanie sa uprednostňuje.

215. V profiloch krajín väčšina odpovedajúcich štátov uviedla, že používa licencovaný softvér, pri ktorom je zabezpečená podpora v technických a bezpečnostných veciach, keď sa vykonáva dôkaz prostredníctvom audiovizuálneho spojenia.²⁶⁵ V niektorých odpovedajúcich štátoch sa používa licencovaný softvér na infraštruktúre spoločnosti Cisco (vrátane programu Cisco Jabber)²⁶⁶, a systémy Lifesize²⁶⁷, Polycom²⁶⁸, Skype for Business²⁶⁹, videokomunikačný systém Sony IPELA²⁷⁰, Tandberg²⁷¹, Telkom²⁷² a Vidyo²⁷³. Jeden odpovedajúci štát uviedol, že používa bezplatný softvér.²⁷⁴
216. Okrem toho sa môže používať odlišný softvér v závislosti od povahy žiadosti, keďže dotknuté orgány a miesta sú rôzne so zreteľom na to, či ide o žiadosť podľa kapitoly I alebo kapitoly II. Napríklad jeden odpovedajúci štát uviedol, že hoci vo všeobecnosti nepoužíva licencovaný softvér podľa kapitoly I, niekedy k tomu môže dôjsť podľa kapitoly II.²⁷⁵

²⁶⁵ T. j. 23 odpovedajúcich štátov. Pozri odpovede Bieloruska, Bosny a Hercegoviny, Bulharska, Cypru, Česka, Číny (OAO Hongkong), Fínska, Francúzska, Chorvátska, Izraela, Južnej Afriky, Kórejskej republiky, Litvy, Lotyšska, Maďarska, Malty, Nemecka, Nórska, Poľska, Portugalska, Rumunska, Singapuru a Švédska v časti III, ot. a) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č.12).

²⁶⁶ Pozri napr. odpovede Austrálie (jeden štát), Bosny a Hercegoviny, Nemecka (niektoré spolkové krajiny), Nórska a Švédska v časti III, ot. a) a b) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

²⁶⁷ Odpovede Bieloruska a Nemecka (niektoré spolkové krajiny) v časti III, ot. a) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

²⁶⁸ Odpovede Austrálie (jeden štát) Česka, Malty, Nemecka (niektoré spolkové krajiny) a Singapuru v časti III, ot. a) a b) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

²⁶⁹ Odpoveď Izraela v časti III, ot. a) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

²⁷⁰ Odpoveď Nemecka (niektoré spolkové krajiny) v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

²⁷¹ Tamže.

²⁷² Odpoveď Južnej Afriky v časti III, ot. a) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

²⁷³ Odpoveď Kórejskej republiky v časti III, ot. a) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

²⁷⁴ Odpoveď Venezuely v časti III, ot. a) v dotazníku o profile krajiny (tamže) (s uvedením, že vo Venezuele sa používa softvér Apache OpenMeetings, verzia 3.0.6).

²⁷⁵ Odpoveď Spojeného kráľovstva (Anglicko a Wales) v časti III, ot. a) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

C1.2. Využívanie služieb komerčných poskytovateľov

85. Orgány, ktoré sa snažia o využitie technológie audiovizuálneho spojenia na vykonanie dôkazu, by si mali overiť, či využitie obvykle dostupných komerčných poskytovateľov služieb povoľujú príslušné štátne orgány.
86. Ak sa na vykonanie dôkazu využíva komerčný poskytovateľ služieb, účastníkom aj orgánom sa odporúča zabezpečiť zavedenie vhodných bezpečnostných opatrení.

217. S rastúcim používaním dostupných softvérových aplikácií na odosielanie okamžitých správ (instant messaging), ktoré umožňujú prenos hlasu aj obrazu v reálnom čase, vznikla otázka, či sa na vykonanie dôkazu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia môže využiť komerčný poskytovateľ (napr. Skype) a či poskytuje dostatočnú úroveň zabezpečenia pri prenose.
218. Zatiaľ čo v profiloch krajiny niektoré odpovedajúce štáty uviedli využívanie služieb komerčných poskytovateľov, ako sú Skype²⁷⁶ a Skype for Business²⁷⁷ alebo Polycom RealPresence (aplikácia pre mobily aj stolové počítače)²⁷⁸, na vykonanie dôkazu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, iné to umožňujú iba výnimočne a len na žiadosť súdu pôvodu.²⁷⁹ Veľa odpovedajúcich štátov to neumožňuje za žiadnych okolností.²⁸⁰
219. Jeden odpovedajúci štát uviedol, že dôkaz prostredníctvom komerčného poskytovateľa bude možné vykonať, keď bezpečná sieť na súdoch bude spôsobilá na pripojenie s internetovým protokolom IP (keďže v súčasnosti sú umožnené iba prichádzajúce hovory zo siete ISDN), aj keď toto by v jednotlivom prípade záviselo od uváženia sudcu.²⁸¹
220. Niektoré obavy, ktoré vyjadrili odpovedajúce štáty so zreteľom na využitie služieb komerčných poskytovateľov, sú tieto: uprednostňuje sa bezpečné pripojenie vytvorené individuálne medzi dožadujúcim a dožiadaným orgánom²⁸², komerčný poskytovateľ môže uchovávať obsah audiovizuálneho spojenia, čo je situácia, ktorej by sa malo zabrániť²⁸³, Skype alebo iní komerční poskytovatelia nie sú integrovaní do videokonferenčnej infraštruktúry príslušných orgánov²⁸⁴.

²⁷⁶ Odpovede Austrálie (jeden štát) Brazílie, Izraela, Malty a Mexika v časti III, ot. c) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

²⁷⁷ Odpovede Izraela a Portugalska v časti III, ot. a) a c) v dotazníku o profile krajiny (tamže). Portugalsko vo svojej odpovedi takisto uviedlo, že ak sa má vykonať dôkaz prostredníctvom komerčných poskytovateľov, odporúčalo by sa použitie systému Skype z dôvodu jeho interoperability so systémom Skype for Business.

²⁷⁸ Odpoveď Singapuru v časti III, ot. c) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

²⁷⁹ Odpovede Fínska a Poľska v časti III, ot. c) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

²⁸⁰ Odpovede Austrálie (dva štáty), Bieloruska, Bosny a Hercegovina, Bulharska, Cypru, Česka, Číny (OAO Hongkong), Estónska, Grécka, Chorvátska, Lotyšska, Maďarska, Nemecka, Nórska, Slovinska, Švajčiarska a Švédska v časti III, ot. c) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

²⁸¹ Odpoveď Spojeného kráľovstva (Anglicko a Wales) v časti III, ot. c) v dotazníku o profile krajiny (tamže). Informácie o IP a ISDN (oboje sú druhy siete) pozri v časti C2.2.

²⁸² Odpoveď Poľska v časti III, ot. c) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

²⁸³ Odpovede Číny (OAO Hongkong) v časti III, ot. c) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

²⁸⁴ Odpoveď Lotyšska v časti III, ot. c) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

C2. Minimálne technické normy

- 87. Technické normy v akomkoľvek systéme audiovizuálneho spojenia by sa mali chápať holisticky, aby sa zabezpečilo, že každý komponent podporuje účinnú prevádzku systému.
- 88. Spomedzi zásadných spôsobov, ktorými možno vytvoriť audiovizuálne spojenie, sa orgánom odporúča, aby zvažili použitie telemosta alebo viacbodovej riadiacej jednotky (*multipoint control unit, MCU*) buď začlenené do systému, alebo poskytnuté vo forme služby tretej strany s cieľom odstrániť obavy týkajúce sa interoperability, najmä ak sa má vytvoriť cezhraničné spojenie.

- 221. Hoci je samozrejme dôležité, aby komponenty mali najvyšší možný štandard, rovnako ako pri akomkoľvek druhu technologickej infraštruktúry, technológia umožňujúca audiovizuálne spojenie môže byť len natoľko odolná ako jej najslabší článok. Preto je potrebný holistický prístup pri určovaní požadovanej kvality a noriem každého komponentu.
- 222. Ako východisko je dôležité uviesť štyri zásadné spôsoby vytvorenia audiovizuálneho spojenia, a to: „priamo“ medzi systémami, prostredníctvom videokonferenčného „telemosta“ alebo buď rozšírením hlavnej súdnej siene až k vzdialenému miestu, alebo naopak prenesením vzdialeného miesta do systému hlavnej súdnej siene. Každý spôsob má svoje výhody, ale použitie závisí v prvom rade od druhu systému a jeho funkcií na každom pripojenom mieste.
- 223. Po prvé, na vytvorenie účinného, priameho audiovizuálneho spojenia musí byť technické zariadenie na každom mieste interoperabilné (napr. druh siete a protokoly kodeku).²⁸⁵ Na zabezpečenie toho by používané technické zariadenia podľa možnosti mali vyhovovať uznávaným priemyselným normám, najmä normám, ktoré odporúča sektor šandardizácie telekomunikácií Medzinárodnej telekomunikačnej únie (ITU-T).²⁸⁶ Výhody tohto priameho volania typu „bod-bod“ sú v zachovaní funkčnosti systémov a celého radu ich funkcií, ako je použitie viacerých kamier a/alebo monitorov.
- 224. Po druhé, keď technické zariadenie nie je interoperabilné, miesta sú prepojené s použitím rôznych sietí alebo nekompatibilných protokolov, alebo ak sa majú prepojiť viac než dve miesta, môže byť potrebné využiť premostovacu službu.²⁸⁷ Ako sa uvádza v glosári, videokonferenčný most [niekedy nazývaný jednoducho „telemost“, známy aj pod názvom viacbodová riadiaca jednotka (*multi-point control unit, MCU*) alebo „brána“] je kombinácia softvéru a hardvéru, ktorá vytvára virtuálnu zasadaciu miestnosť a funguje ako „telemost“ medzi miestami a podľa potreby

²⁸⁵ Pozri napr. **C2.1 a C2.2**.

²⁸⁶ Štandardy ITU-T sa vydávajú ako „odporúčania“ a sú prístupné v zozname „Recommendations by series“ (Odporúčania podľa série), dostupnom na adrese: < <https://www.itu.int/ITU-T/recommendations/index.aspx> > (aktuálny stav k 4. marcu 2020).

²⁸⁷ Projekt Handshake, D2.1. Súhrnná správa o skúške, s. 18 a 19.

robí prevody (napr. sieťového signálu, protokolov kodeku alebo rozlíšenia zvuku/obrazu).²⁸⁸ Telemost môže byť buď vstavaný do infraštruktúry audiovizuálneho spojenia na danom mieste, alebo ho môže poskytovať tretia strana, ktorá môže ponúkať aj ďalšie služby, napríklad volanie na iné miesta a monitorovanie spojenia a celkovej kvality. Niektoré orgány môžu uprednostniť telemost zabudovaný vo svojej vlastnej infraštruktúre, aby sa vyhlí potenciálnym bezpečnostným problémom v prípade poskytovania premostovacej služby treťou stranou. Bez ohľadu na riešenie tejto otázky sa najdôležitejšia úvaha musí venovať konfigurácii MCU na vhodné spájanie prichádzajúcich a odchádzajúcich hovorov, keď to umožňujú bezpečnostné postupy a protokoly. Odporúča sa MCU nakonfigurovať tak, aby bolo možné priame vytáčanie zahraničného koncového bodu a podobne aj volanie z koncových bodov v cudzine.²⁸⁹ Zabráni sa tým situácii, keď MCU oboch orgánov povolia iba prichádzajúce hovory a vytvorí tak v podstate slepú uličku, v ktorej žiadna z MCU nebude schopná vytvoriť spojenie.²⁹⁰

225. Posledné dve možnosti fungujú podobným spôsobom, treťou možnosťou je, keď sa systém audiovizuálneho spojenia súdnej siene „rozšíri“ na vzdialené miesto prostredníctvom diaľkového pripojenia a nainštalovaná aplikácia na vzdialenom mieste zavolá vstavaný kodek v hlavnej súdnej sieni. Toto si však vyžaduje, aby súdna sieň podporovala nielen sieť s internetovým protokolom, ale aj jej pripojenie k internetu, čo môže byť príčinou bezpečnostných obáv niektorých orgánov.
226. Naopak, štvrtou možnosťou vytvorenia audiovizuálneho spojenia je integrovať vzdialené miesto do systému audiovizuálneho spojenia hlavnej súdnej siene, ale jednoducho ako „pomocný“ vstup, ktorý umožní diaľkovému miestu pripojenie so súčasným zachovaním jeho bezpečného ohraničenia a odlíšenia od systému audiovizuálneho spojenia hlavných súdnych siení.
227. Bez ohľadu na použité technologické riešenia ďalej sú uvedené odporúčané „minimálne“ technické normy na zabezpečenie pripojenia s dostatočnou kvalitou, ktorá v konečnom dôsledku uľahčí poskytovanie prístupu k spravodlivosti vzdialeným účastníkom, v porovnaní s tými, ktorí sa dostavia osobne.

²⁸⁸ Dôležité je poznamenať, že ak most poskytuje účinnú možnosť prekódovania z jedného formátu do iného formátu, osoby budú prepojené prostredníctvom telemosta „s najvyššou rýchlosťou a najlepšou možnou kvalitou, aké dokáže podporovať ich individuálny systém“ (následkom čoho môžu mať účastníci obraz a zvuk s odlišnými úrovňami kvality). Ak sa neposkytuje účinné prekódovanie, telemost vytvorí pripojenie s najnižším spoločným menovateľom (t. j. s najpomalším pripojením). Ďalšie informácie pozri v bielej knihe Polycomu *An Introduction to the Basics of Video Conferencing* (Úvod do základov videokonferencie), 2013, dostupnej na adrese: < <http://www.polycom.com/content/dam/polycom/common/documents/whitepapers/intro-video-conferencing-wp-engb.pdf> > (aktuálny stav k 4. marcu 2020).

²⁸⁹ Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 190), s. 24.

²⁹⁰ Aj pri skúškach vykonaných v rámci projektu Handshake sa ukázalo, že ak sa volá z oboch koncových bodoch audiovizuálneho spojenia prostredníctvom MCU, môžu vzniknúť problémy ako vytváranie slučiek alebo ukončenie spojenia. Pozri projekt Handshake (tamže), s. 17 a 18.

C2.1. Kodek

89. Kodeky by mali vyhovovať príslušným priemyselným normám a umožňovať minimálne súčasný prenos zvuku a obrazu.

228. Kodek, ktorý je vymedzený v glosári, je kľúčovým komponentom systému audiovizuálneho spojenia a mal by byť kompatibilný s ostatnými komponentmi systému. Systémy audiovizuálneho spojenia vo všeobecnosti obsahujú oba druhy kodekov, video aj audio, ako aj kodek na údaje alebo text.
229. Z profilov krajín je zrejme, že dostupné sú rôzne druhy kodekov.²⁹¹ Väčšina odpovedajúcich štátov uviedla, že ich orgány používajú buď kodeky Cisco (vrátane kodekov Cisco Tandberg), alebo kodeky Polycom.²⁹² Ďalšie používané kodeky, ako uviedli odpovedajúce štáty, sú kodeky od výrobcov Aethra²⁹³, Avaya²⁹⁴, AVer²⁹⁵, Google²⁹⁶, Huawei²⁹⁷, LifeSize²⁹⁸, Openmeetings²⁹⁹, Sony³⁰⁰ and Vidyo³⁰¹.
230. Bez ohľadu na výber výrobcu by použité kodeky mali spĺňať normy ITU-T alebo ich ekvivalent. Normy ITU-T videokodekov sú vymedzené v odporúčaniach H.261, H.263, H.264 a H.265.³⁰² Normy audiokodekov ITU-T sú uvedené v odporúčaniach G.711, G.719, G.722, G.722.1, G.723.1, G.728 a G.729.³⁰³ Inými audiokodekmi používanými v odpovedajúcich štátoch sú kodeky

²⁹¹ Pozri prehľad odpovedí (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 4), časť III, ot. b).

²⁹² Pokiaľ ide o kodeky Cisco (a/alebo Cisco Tandberg), pozri odpovede Austrálie (jeden štát), Bieloruska (určité súdy), Bosny a Hercegoviny, Bulharska, Číny (OAO Hongkong), Francúzska, Lotyšska, Nemecka (niektoré lokality), Nórska a Švédska v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č.12). O kodekoch Polycom pozri odpovede Austrálie (jeden štát), Česka, Estónska, Fínska, Maďarska, Malty, Nemecka (niektoré lokality), Singapuru, Slovinska a Spojeného kráľovstva (Anglicko a Wales) v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

²⁹³ Odpovede Cypru a Rumunska (pozri prílohu II) v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

²⁹⁴ Odpovede Číny (OAO Hongkong) v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

²⁹⁵ Odpoveď Bulharska v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

²⁹⁶ Odpoveď Venezuely v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

²⁹⁷ Odpoveď Litvy v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

²⁹⁸ Odpovede Bieloruska (určité súdy) a Nemecka (niektoré lokality) v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

²⁹⁹ Odpoveď Venezuely v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

³⁰⁰ Odpovede Chorvátska a Nemecka (niektoré lokality) v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

³⁰¹ Odpoveď Kórejskej republiky v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

³⁰² Pozri zoznam odporúčaní podľa sérií (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 286), séria H.

³⁰³ Tamže, séria G.

výrobcom: AAC-LD³⁰⁴, SPEEX³⁰⁵, HWA-LD³⁰⁶, Siren³⁰⁷ a ASAO³⁰⁸. Na dátový kodek (napr. na prenos titulok alebo textu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia) sa vzťahuje odporúčanie T.120.³⁰⁹

C2.2. Siete

90. Odporúča sa používať sieť s internetovým protokolom (ďalej len „IP sieť“) spolu so sieťou ISDN (pokiaľ je dostupná)³¹⁰, ktorá je vyhradená ako záloha alebo pre prípad núdze.
91. Orgánom sa odporúča podľa možnosti vybaviť sieť viacbodovými funkciami.

231. Najčastejšie využívanými sieťami na prenos prostredníctvom audiovizuálneho spojenia sú digitálne siete integrovaných služieb (ISDN) a internetový protokol (IP).³¹¹ Sieť ISDN, ktorá bola pôvodne prijatým prostriedkom na audiovizuálne spojenie, poskytuje digitálnu komunikáciu prostredníctvom telefónnej linky. Na rozdiel od nej IP sieť, ktorá využíva na prenos internet, sa stala dominantnou sieťou pre videokonferencie, pretože obvykle poskytuje väčšiu šírku pásma a umožňuje lepšiu kvalitu obrazu a zvuku.³¹²
232. V profiloch krajín väčšina odpovedajúcich štátov uviedla, že na umožnenie audiovizuálneho spojenia sa používa pripojenie na IP aj na ISDN.³¹³ Niektoré odpovedajúce štáty uviedli výlučné používanie IP siete.³¹⁴

³⁰⁴ Odpovede Bosny a Hercegoviny, Litvy, Rumunska a Švédska v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č.12).

³⁰⁵ Odpoveď Kórejskej republiky v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

³⁰⁶ Odpoveď Litvy v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

³⁰⁷ Odpoveď Singapuru v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

³⁰⁸ Odpoveď Venezuely v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (tamže) (tento konkrétny kodek je známy aj ako výrobok spoločnosti Nellymoser).

³⁰⁹ Pozri zoznam odporúčaní podľa sérií (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 286), séria T.

³¹⁰ V nadchádzajúcich rokoch sa bude sieť ISDN rušiť vo veľkej časti Európy. Niektoré členské štáty EÚ už úplne prešli z ISDN na IP siete, zatiaľ čo od ostatných sa očakáva úplný prechod najneskôr do roku 2025. Pozri správu Výboru pre elektronické komunikácie (ECC) Európskej konferencie poštových a telekomunikačných administratív (CEPT) 265 – *Migration from PSTN/ISDN to IP-based networks and regulatory aspects* (Migrácia a regulačné aspekty migrácie zo sietí na báze PSTN/ISDN na siete IP), 2017, dostupnú na adrese:

< <https://www.ecodocdb.dk/download/754b9dfd-e4c5/ECCRep265.pdf> > (aktuálny stav k 4. marcu 2020).

³¹¹ M. E. Gruen a C. R. Williams (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 14), s. 6 a 7. Pozri aj glosár.

³¹² Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 190), s. 18.

³¹³ Odpovede Austrálie (niektoré štáty uviedli, že sa používa výhradne buď ISDN, alebo IP), Brazílie, Cypru, Číny (OAO Hongkong), Francúzska (v procese prechodu z ISDN na IP, dokončených je už 75 %), Chorvátska, Kórejskej republiky [používanie asymetrickej digitálnej účastníckej prípojky (ADSL) na pripojenie k poskytovateľovi služieb], Litvy, Lotyšska, Nemecka, Nórska, Poľska, Portugalska, Singapuru, Slovinska, Švédska a Spojeného kráľovstva (Anglicko a Wales) v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č.12).

³¹⁴ Odpovede Bieloruska, Bosny a Hercegoviny, Bulharska, Česka (ISDN sa používa na odskúšanie), Estónska, Fínska, Izraela, Maďarska, Malty a Venezuely v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

233. V súvislosti s ISDN neexistuje spoločná svetová norma a teda existujú rôzne formy tejto technológie. Videokonferenčné systémy, ktoré využívajú ISDN, sa automaticky konvertujú na spoločnú normu, ktorú stanovil sektor štandardizácie ITU-T v odporúčaní H.320, ktoré je spoločným odporúčaním pre prenos obrazu a hlasu prostredníctvom ISDN sietí.³¹⁵ Naproti tomu, prevod nie je potrebný pri IP, pretože táto norma je jednotná na celom svete prostredníctvom internetovej komunikácie. Sektor štandardizácie ITU-T pre túto oblasť uverejnil odporúčanie H.323, ktoré je normou uplatňovanou v mnohých odpovedajúcich štátoch.³¹⁶ Alternatívou normy IP je protokol pre inicializáciu relácie (*Session Initiation Protocol*, SIP), ktorý sa takisto používa v mnohých odpovedajúcich štátoch.³¹⁷
234. Z výsledkov projektu Handshake vyplynuli viaceré ďalšie dôležité aspekty týkajúce sa parametrov sietí. Po prvé, softvér správcu brány (*gatekeeper*) by v ideálnom prípade mal byť súčasťou videokonferenčného systému s cieľom spravovať sieť (vrátane predvoľby a voľby) a jej interakciu s bezpečnostným rozhraním (*firewall*).³¹⁸ Po druhé, keď technické zariadenie nie je interoperabilné alebo je pripojené k odlišným sieťam (t. j. pripojenia z ISDN k IP), bude potrebné využiť videokonferenčnú premostovaciu službu (o ktorej sa píše v bode 224).³¹⁹ Po tretie, takýto most môže byť potrebný na koordináciu využitia audiovizuálneho spojenia troch alebo viacerých diskretných koncových bodov, alebo na súčasné riadenie viacerých volaní prostredníctvom audiovizuálneho spojenia.³²⁰ V profiloch krajiny väčšina odpovedajúcich štátov uviedla, že systémy ich orgánov umožňujú viacbodové spojenia.³²¹

C2.3. Šírka pásma

92. Orgánom sa odporúča, aby vo svojej sieti zabezpečili maximálnu možnú kapacitu šírky pásma.
93. V závislosti od siete je v súčasnosti odporúčaná šírka pásma minimálne 1,5 až 2 Mbit/s pre IP siete (alebo aspoň 384 kbit/s pre siete ISDN).

³¹⁵ Pozri zoznam odporúčaní podľa sérií (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 286), séria H.

³¹⁶ Odpovede Bosny a Hercegoviny, Cypru, Česka, Číny (OAO Hongkong), Fínska, Francúzska, Izraela, Maďarska, Malty, Nemecka (niektoré lokality), Portugalska, Singapuru a Slovinska v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č.12).

³¹⁷ Odpovede Bosny a Hercegoviny, Česka, Číny (OAO Hongkong), Fínska, Francúzska, Izraela, Malty, Nemecka (niektoré lokality), Portugalska (buduje sa) a Švédska v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

³¹⁸ Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 190), s. 25.

³¹⁹ Tamže. Pozri aj odpoveď Spojeného kráľovstva (Anglicko a Wales) (použitia bezpečnej siete s „premostujúcim spojením“) v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č.12).

³²⁰ Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 190), s. 17. Pozri napr. odpovede Lotyšska, Nórska, Portugalska a Švédska v časti III ot. b) v dotazníku o profile krajiny (tamže), v ktorých sa osobitne uvádza použitie MCU.

³²¹ Odpovede Austrálie (dva štáty), Bieloruska, Bosny a Hercegoviny, Brazílie (vo väčšine prípadov), Česka, Číny (OAO Hongkong), Estónska, Fínska, Francúzska (prostredníctvom premostovacej služby ministerstva spravodlivosti), Izraela, Kórejskej republiky (do 100 účastníkov), Litvy (do 46 účastníkov), Lotyšska, Maďarska, Malty, Nemecka (niektoré lokality), Nórska, Poľska (nie na všetkých súdoch), Portugalska, Rumunska, Singapuru, Slovinska (do 20 účastníkov), Švédska (do 5 účastníkov na jednotku alebo viac prostredníctvom MCU) a Venezuely v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

235. Zabezpečenie dostatočnej šírky pásma je jedna z najdôležitejších a potenciálne jedna z najdrahších zložiek poskytovania služieb audiovizuálneho spojenia. Kodeky dokážu zabezpečiť náležitú kvalitu obrazu a zvuku len pri dostatočnej šírke pásma. Na toto by sa malo pamätať pri návrhu systémov audiovizuálneho spojenia a zabezpečiť najvyššiu možnú prenosovú kapacitu šírky pásma, a to aj v prípade, keď šírku pásma môžu v praxi neskôr obmedziť možnosti šírky pásma siete alebo internetu.³²² Podobne, a to aj pri systémoch s možnosťami najvyššej šírky pásma, treba pamätať na spoľahlivosť a výkon sieťového pripojenia, keďže aj najmenšie prerušenie alebo nedôslednosť môžu zablockovať schopnosť systému poskytovať najlepšiu možnú službu. Napríklad testmi vykonanými v priebehu projektu Handshake sa potvrdilo, že kapacita šírky pásma pripojenia ISDN je oveľa nižšia (t. j. pomalšia rýchlosť prenosu, obvykle približne 384 kbit/s) než pripojenia IP siete (t. j. obvykle minimálne 1,5 Mbit/s),³²³ a preto by takéto systémy mali zostať druhotným alebo záložným riešením.
236. Väčšina videokonferenčných zariadení dnes umožňuje prenos s vysokým rozlíšením (*high definition*, HD) (vo všeobecnosti rozlíšenie 720 – 1080 riadkov) a požadovaná šírka pásma na takýto prenos jednoduchého volania bod-bod je minimálne 1,2 až 1,5 Mbit/s.³²⁴ Potom logicky, ako poznamenávajú Gruen a Williams, volania z viacerých bodov si vyžadujú väčšiu šírku pásma, v podstate násobok šírky pásma aspoň počtom požadovaných bodov (napr. 5 Mbit/s pre štvorbodové pripojenie).³²⁵ V záveroch projektu Handshake sa podobne odporúča, aby šírka pásma akéhokoľvek systému audiovizuálneho spojenia bola teda dostatočne veľká na podporu maximálneho počtu požadovaných relácií, ktoré sa majú ponúkať súčasne počas špičkových období.³²⁶ Treba poznamenať, že tieto obavy možno sčasti zmierniť využitím telemosta (o ktorom sa písalo v bode 224), hoci aj samotný telemost musí mať dostatočnú šírku pásma.
237. V profiloch krajiny odpovedajúce štáty uviedli rôzne rozsahy potenciálnych širok pásma a rýchlostí prenosu, a to aj pri dvoch hlavných druhoch sieťového pripojenia.³²⁷ Veľa odpovedajúcich štátov uviedlo maximálne kapacity 2 Mbit/s alebo vyššie³²⁸, s najvyššou uvádzanou kapacitou šírky pásma 8 Mbit/s (pri pripojení IP).³²⁹ Ako už bolo uvedené, hlavným determinantom je druh používanej siete, keďže pripojenie do siete IP obvykle dovoľuje výrazne vyššiu kapacitu šírky pásma.

³²² E. Rowden a kol. (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 45), s. 121; Federálny súd Austrálie (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 2.

³²³ Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 190), s. 19.

³²⁴ M. E. Gruen a C. R. Williams (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 14), s. 8 a 9. Pozri aj odpovede Bulharska, Číny (OAO Hongkong), Estónska, Francúzska, Lotyšska, Maďarska, Malty, Nemecka, Nórska, Poľska, Portugalska a Slovinska v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12), z ktorých všetky uviedli, že majú buď spôsobilosť na vysoké rozlíšenie (HD), alebo na *obe*, vysoké (HD) aj štandardné (SD) rozlíšenie. Pozri aj odpovede Bieloruska a Chorvátska, ktoré uviedli len štandardné rozlíšenie (SD) v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

³²⁵ M. E. Gruen a C. R. Williams (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 14), s. 9.

³²⁶ Pre pripojenia IP sa v projekte ďalej odporúčala dodatočná pamäť v rámci „šírky pásma so zaručenou prioritou“ (t. j. minimálna šírka pásma plus 20 %). Pozri projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 323).

³²⁷ Pozri aj prehľad odpovedí celkove (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 4) v časti III ot. b).

³²⁸ Pozri napr. odpovede Bieloruska, Bosny a Hercegoviny, Česka, Číny (OAO Hongkong), Francúzska, Litvy, Maďarska, Malty, Poľska a Portugalska v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12).

³²⁹ Odpoveď Litvy v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

C2.4. Šifrovanie

- 94. Odporúča sa šifrovanie signálov podľa priemyselnej normy, ktorého používanie v praxi orgány väčšinou potvrdili.
- 95. Ak sa šifrovanie používa, malo by byť nastavené na „automatic“ (automatické) alebo „best effort“ (negarantované), aby sa minimalizovali problémy s kompatibilitou s inými druhmi šifrovaní.

238. Aj keď sa cezhraničné video prenosy spravidla môžu zdať dôležitejšie v trestných veciach, v občianskych a obchodných veciach by mali byť rovnako zabezpečené pred protiprávnemu odpočúvaniu treťou stranou s použitím prostriedkov primeraných citlivosti danej veci.³³⁰ Použitie bezpečnostného rozhrania a/alebo ISDN siete môže minimalizovať riziko protiprávneho prístupu k prenosu, hoci IP pripojenie sa určitý čas uprednostňovalo pred ISDN.³³¹
239. Bez ohľadu na používanú sieť v projekte Handshake sa dospelo k záveru, že sa dôrazne odporúčajú dodatočné prostriedky na minimalizáciu neoprávneného prístupu, napr. šifrovanie skutočných vysielaných signálov.³³² V profiloch krajiny väčšina odpovedajúcich štátov uviedla používanie určitej formy dodatočného zabezpečenia alebo šifrovaní.³³³ Najčastejšie uvádzaným druhom šifrovaní medzi odpovedajúcimi štátmi bolo AES (advanced encryption standard),³³⁴ ktoré sa používa približne v polovici odpovedajúcich štátov.³³⁵ Iné postupy šifrovaní závisia od druhu siete a používaného systému, ale vo všeobecnosti zodpovedajú norme ITU-T v odporúčaní H.235.³³⁶
240. Navyše s cieľom minimalizovať problémy s kompatibilitou spôsobené použitím rôznych postupov šifrovaní sa takisto odporúča na zariadení nastaviť „automatické“ alebo „negarantované“ šifrovanie.³³⁷ V závislosti od používaných sietí môže byť potrebné, aby sa dožadujúci orgán a dožiadaný orgán dohodli na konkrétnom postupe šifrovaní (napr. v prípade IP siete).

³³⁰ Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 15), s. 19.

³³¹ Pozri napr. M. Reid, *Multimedia conferencing over ISDN and IP Networks using ITU-T H-series recommendations: architecture, control and coordination*, Computer Networks, zv. 31, 1999, s. 234.

³³² Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 323).

³³³ T. j. 22 odpovedajúcich štátov. Pozri odpovede Bieloruska, Bosny a Hercegoviny, Bulharska, Cypru, Česka, Číny (OAO Hongkong), Estónska, Fínska, Francúzska, Chorvátska, Izraela, Kórejskej republiky, Litvy, Lotyšska, Maďarska, Maly, Nemecka (niektoré lokality), Nórska, Portugalska, Rumunska, Slovinska a Švédska v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č.12).

³³⁴ Pozri napr. United States National Institute of Standards and Technology (NIST), *Announcing the Advanced Encryption Standard (AES)*, Federal Information Processing Standards Publication, zv. 197, 2001.

³³⁵ Odpovede Bieloruska, Bosny a Hercegoviny, Česka, Číny (OAO Hongkong), Estónska, Fínska, Francúzska, Kórejskej republiky, Litvy, Nemecka (niektoré lokality), Nórska, Portugalska, Rumunska, Slovinska a Švédska v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č.12).

³³⁶ Pozri zoznam odporúčaní podľa sérií (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 286), séria H. Pozri napr. odpovede Litvy (H.235), Portugalska (H.235) a Rumunska (H.233, H.234, H.235) v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č.12).

³³⁷ Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 204).

C2.5. Audio (mikrofóny a reproduktory)

- 96. Orgánom sa odporúča dať nainštalovať dodatočný audiosystém na zvýšenie kvality zvuku existujúceho zariadenia na audiovizuálne spojenie.
- 97. Odporúča sa vybaviť pojednávacu miestnosť dostatočným počtom mikrofónov a reproduktorov pre všetkých účastníkov.

- 241. Pojednávacia miestnosť by vo všeobecnosti mal mať audiosystém pripojený na technické zariadenie audiovizuálneho spojenia vrátane nastaviteľnej hlasitosti a dostatočného počtu reproduktorov na zrozumiteľné šírenie zvuku v celej miestnosti (t. j. nespoliehať sa len na reproduktory, ktoré sú obvykle zabudované v zobrazovacej jednotke).³³⁸ Mikrofóny by pokiaľ možno mali byť na mieste každého hovoriaceho účastníka v miestnosti, ale umiestnené tak, aby sa minimalizovalo rušenie alebo prekážanie.³³⁹
- 242. Nakoniec, ako sa zistilo v priebehu komplexnej štúdie v jednej zmluvnej strane, existuje päť kľúčových aspektov, ktoré sa musia zohľadniť pri výbere vhodného audiosystému: zrozumiteľnosť, prirodzenosť zvuku, zosilnenie (bez spätnej väzby), umiestnenie zdroja a akustický komfort.³⁴⁰

C2.6. Video (kamery a monitory)

- 98. Kamery by pokiaľ možno mali mať funkcie sledovania objektu, naklonenia a priblíženia.
- 99. Odporúča sa, aby kamery a monitory boli schopné vyslať video vo vysokom rozlíšení (720p) s podporou rozlíšenia minimálne 1280 x 720 pixlov.
- 100. Účastníkom a orgánom sa odporúča, aby vopred skontrolovali dodatočné požiadavky výsluchu (napr. zobrazenie celej miestnosti, možnosti rozdelenia obrazovky alebo dokumentové kamery).

³³⁸ M. E. Gruen a C. R. Williams (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 14), s. 12.

³³⁹ E. Rowden a kol. (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 45), s. 118. Pozri napr. odpoveď Maďarska v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12), v ktorej sa uvádza, že v každej súprave na audiovizuálne spojenie sú dostupné dva mikrofóny.

³⁴⁰ Úplný opis uvedenej štúdie, ktorá sa uskutočnila v Austrálii, pozri v literatúre E. Rowden a kol. (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 45), s. 117.

243. Pokiaľ ide o funkcie kamier, ako sa uvádza v časti **B7.1**, odporúča sa podľa možnosti vopred nastaviť rôzne zobrazenia vrátane zobrazenia zblízka alebo širokouhlého zobrazenia.³⁴¹ Podľa skúseností z Európskej únie by kamery mali podľa možnosti mať požadované funkcie „sledovať objekt“, „nakloniť“ a „priblížiť“ vzhľadom na potrebu zachovať proporcionálne zobrazenie, ako aj možnosť, že predsedajúci úradník môže požadovať viac možností alebo spôsobov zobrazenia než ostatní účastníci.³⁴²
244. Keďže, ako pripomenuli niektorí komentátori, sa osobitný význam prikladá schopnosti predsedajúcich úradníkov posúdiť vystupovanie a nuansy pri súdnych konaniach s audiovizuálnym spojením³⁴³, kamery aj monitory by mali byť vybavené tak, aby podporovali najvyššie možné rozlíšenie. Pri nedávnych skúškach v Európskej únii sa ukázalo, že odporúčané parametre vysokého rozlíšenia sú minimálne 720p s rozlíšením a 1280 x 720 pixlov a obnovovacia frekvencia 25 až 30 snímok za sekundu.³⁴⁴ Podľa odporúčania ITU-T H.265 novšou normou stanovenou na účely vysokoúčinného videokódovania sa podporujú aj rozlíšenia 8192 x 4320 pixlov (pokrýva 4K aj 8K)³⁴⁵, ale schopnosť videokonferenčného systému využiť takéto ultravysoké rozlíšenie vo veľkej miere závisí od šírky pásma, ktorá je k dispozícii (pozri aj časť **C2.3**).³⁴⁶
245. Optimálna veľkosť obrazovky bude závisieť od takých faktorov, ako je veľkosť pojednávacej miestnosti a aj toho, či je zobrazenie rozdelené alebo na celej obrazovke. Vo všeobecnosti je žiaduce, aby obraz mal približne životnú veľkosť, ktorá umožňuje neskreslený obraz jednotlivca.³⁴⁷ Obrazovky by mali mať minimálne rozlíšenie podľa normy *Wide Extended Graphics Array (WXGA)*.³⁴⁸
246. V závislosti od požiadaviek predsedajúceho úradníka môžu účastníci konania, vypočítaná osoba alebo iné zainteresované osoby potrebovať použiť pri výsluchu obrazovky s funkciou „rozdelenej obrazovky“. V profiloch krajiny veľká väčšina odpovedajúcich štátov uviedla, že používa funkcie rozdelenej obrazovky alebo viacerých obrazoviek, ktoré umožňujú viacnásobné videokanály v rámci jedného prenosu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia.³⁴⁹ Zobrazenie dvoch alebo viacerých obrazov uľahčuje norma ITU-T vydaná ako odporúčanie H.239.³⁵⁰
247. V profiloch krajiny veľa odpovedajúcich štátov uviedlo, že používané kamery musia mať schopnosť zachytiť pohľad na celú miestnosť alebo všetkých účastníkov, najmä predsedajúceho

³⁴¹ Tamže, s. 58.

³⁴² Príručka pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 16), s. 18 a 19. Pozri napr. aj odpoveď Nemecka v časti III, ot. e) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12); E. Rowden a kol. (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 45), s. 120 a 121.

³⁴³ Pozri napr. R. A. Williams (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 1), s. 21.

³⁴⁴ Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 323).

³⁴⁵ Pozri zoznam odporúčaní podľa sérií (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 286), séria H.

³⁴⁶ Projekt Handshake (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 190), s. 27.

³⁴⁷ M. E. Gruen a C. R. Williams (už citovaní v poznámke pod čiarou č. 14), s. 12.

³⁴⁸ Príručka pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach (už citovaná v poznámke pod čiarou č. 16), s. 19.

³⁴⁹ Pozri odpovede Austrálie (väčšina štátov), Bieloruska, Bosny a Hercegoviny, Brazílie (vo väčšine prípadov), Bulharska, Cypru, Česka, Číny (OAO Hongkong) (len v jednej lokalite), Estónska, Fínska, Francúzska, Chorvátska, Izraela, Kórejskej republiky (až do 8 rozdelených obrazoviek), Litvy, Lotyšska (až do 16 rozdelených obrazoviek), Maďarska, Malty, Nemecka (niektoré lokality), Nórska (v závislosti od technického zariadenia), Portugalska, Rumunska, Singapuru, Slovinska, Švédska a Venezuely v časti III, ot. b) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12).

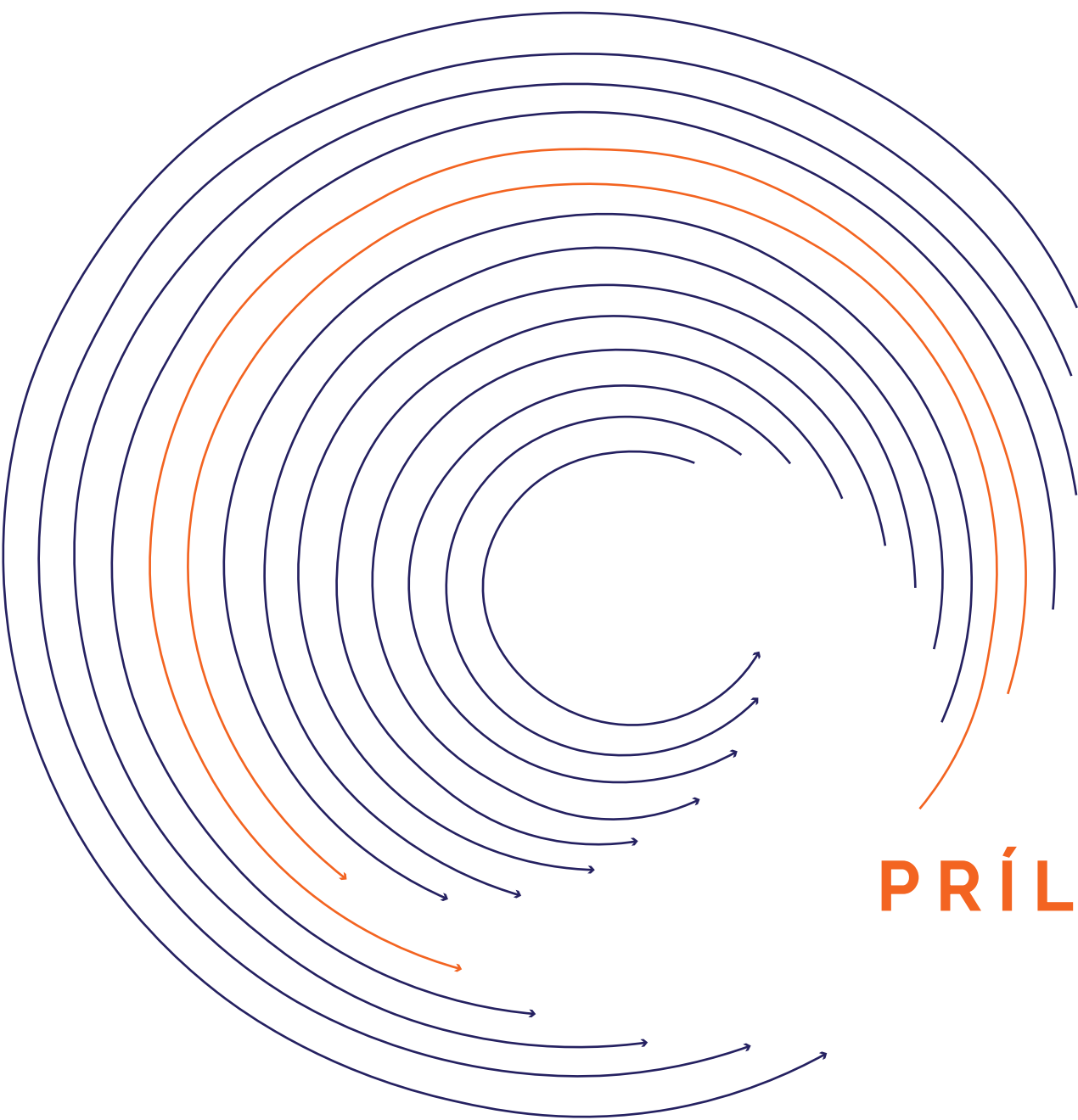
³⁵⁰ Pozri zoznam odporúčaní podľa sérií (už citovaný v poznámke pod čiarou č. 286), séria H.

úradníka a osoby zobrazované prostredníctvom audiovizuálneho spojenia.³⁵¹ Jeden odpovedajúci štát takisto uviedol, že kamera sa počas výsluchu nesmie premiestniť a na obrazovke sa musí nepretržite zobrazovať čas.³⁵²

248. Podľa poznámky v časti **B4.1** v niektorých prípadoch môže byť žiaduce alebo potrebné povoliť dokumentovú kameru alebo iný spôsob zobrazenia, alebo funkciu zdieľania obrazovky na predloženie dokumentov alebo vecných dôkazov. V takýchto prípadoch by si účastníci konania, ktorí chcú využiť tieto možnosti zobrazenia počas konania vykonávaného prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, mali vopred vyžiadať príslušné informácie od dožiadaného orgánu.

³⁵¹ Pozri napr. odpovede Austrálie, Fínska, Maďarska, Nemecka, Portugalska a Spojeného kráľovstva (Anglicko a Wales) v časti III, ot. e) v dotazníku o profile krajiny (už citovanom v poznámke pod čiarou č. 12).

³⁵² Pozri odpoveď Maďarska v časti III, ot. e) v dotazníku o profile krajiny (tamže).

PRÍLOHY

PRÍLOHA I

**Zostavenie
osvedčených
postupov**

ČASŤ A ZAČATIE POUŽÍVANIA AUDIOVIZUÁLNEHO SPOJENIA

A1. ÚVODNÉ ÚVAHY

A1.1. Právne základy

- a. Používanie audiovizuálneho spojenia podľa vnútroštátneho právneho poriadku
 1. Podľa článku 27 dohovor nebráni uplatňovaniu vnútroštátneho právneho poriadku na vykonanie dôkazov prostredníctvom audiovizuálneho spojenia za menej prísnych podmienok.
 2. Po prvé, orgány by si mali overiť, či vnútroštátny právny poriadok v mieste, kde prebieha súdne konanie, umožňuje vykonanie dôkazov prostredníctvom audiovizuálneho spojenia.
 3. Po druhé, orgány by si mali overiť, či vykonanie dôkazov pomocou audiovizuálneho spojenia nie je v rozpore s vnútroštátnym právnym poriadkom v mieste, kde sa má vykonať dôkaz vrátane existujúcich „nariadení o blokovaní“ alebo trestnoprávných predpisov.
- b. Používanie audiovizuálneho spojenia podľa iných nástrojov
 4. Keďže týmto dohovorom nie sú dotknuté iné nástroje (článok 32), orgány by si mali overiť, či v konkrétnom prípade nemôžu mať prednosť niektoré iné dvojstranné alebo mnohostranné nástroje.
- c. Používanie audiovizuálneho spojenia podľa dohovoru o vykonávaní dôkazov
 5. Ani duch, ani litera dohovoru nie sú prekážkou využívania nových technológií a pri uplatňovaní dohovoru môže byť ich využívanie prospešné.
 6. Zmluvné strany sú nejednotné v tom, či má dohovor záväzný charakter (t. j. či sa dohovor musí uplatňovať vždy, keď sa bude dôkaz vykonávať v cudzine, či už osobne, alebo prostredníctvom audiovizuálneho spojenia). Bez ohľadu na tieto rozdielne názory osobitná komisia odporučila zmluvným stranám, aby uprednostnili dohovor, keď je potrebné vykonať dôkaz v cudzine (zásada prvej možnosti).
 7. Rozhodnutie sa pre dohovor alebo iné uplatniteľné zmluvy je vo všeobecnosti v súlade s ustanoveniami nariadení o blokovaní.

A1.2. Priame a nepriame vykonanie dôkazu

8. Zmluvné strany sú rozdelené, pokiaľ ide o názor, či je povolené priame vykonanie dôkazu podľa kapitoly I dohovoru. Orgány by si mali overiť, či je priame vykonanie dôkazu povolené na mieste, kde sa dôkaz nachádza, pred podaním dožiadania na tento účel.
9. Podľa kapitoly II dohovoru komisár môže vykonať dôkaz v štáte pôvodu alebo vo vykonávajúcim štáte podľa akýchkoľvek podmienok stanovených v udelenom povolení. Orgány by si mali overiť, či vykonávajúci štát uplatnil výhradu podľa článku 18 dohovoru.
10. Podľa kapitoly II dohovoru môže konzul vykonať dôkaz prostredníctvom audiovizuálneho spojenia so svedkom/súdnym znalcom, ktorý je na vzdialenom mieste vo vykonávajúcim štáte podľa akýchkoľvek podmienok stanovených v udelenom povolení. Orgány by si mali

overiť, či je toto možné v príslušnej zmluvnej strane.

11. Bez ohľadu na to, či sa dôkaz vykonáva priamo alebo nepriamo, účastníci konania a ich zástupcovia môžu byť prítomní prostredníctvom audiovizuálneho spojenia.

A1.3. Právne obmedzenia týkajúce sa vykonania dôkazov

12. Vykonanie dôkazov s využitím audiovizuálneho spojenia sa zvyčajne obmedzuje na vypočutie svedkov/súdnych znalcov.
13. Tie isté právne obmedzenia sa obvykle uplatňujú na vypočutie svedkov vedené prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, ako keby sa dôkaz získal osobne. Orgány by sa mali pozrieť do vnútroštátneho právneho poriadku príslušnej zmluvnej strany a overiť si, či nie sú uložené akékoľvek dodatočné obmedzenia.
14. Orgánom sa odporúča, aby poskytli informácie o obmedzeniach vo svojich vnútroštátnych právnych predpisoch súvisiacich s využitím audiovizuálneho spojenia pri vykonávaní dôkazov (napr. uvedením takýchto ustanovení vo svojom profile krajiny).

A2. POUŽITIE AUDIOVIZUÁLNEHO SPOJENIA PODĽA KAPITOLY I

A2.1. Dožiadanie

15. Dožiadania sa môžu vykonať s využitím audiovizuálneho spojenia podľa článku 9 prvého odseku alebo článku 9 druhého odseku dohovoru.
16. V článku 9 prvom odseku sa stanovuje štandardný spôsob alebo postup vykonania dôkazu, napríklad so svedkom/súdnym znalcom, ktorý sa nachádza na (vzdialenom) mieste na území štátu dožiadaného orgánu.
17. Rozhodnutie o vykonaní dôkazu s využitím audiovizuálneho spojenia ako osobitného spôsobu alebo postupu podľa článku 9 druhého odseku môže mať za následok vznik nákladov vrátane možnosti uplatnenia nároku na ich náhradu.

A2.2. Obsah, forma a zasielanie dožiadania

18. O povolenie na zriadenie audiovizuálneho spojenia možno požiadať buď v samotnom dožiadaní, alebo následne neformálnymi komunikačnými prostriedkami. Odporúča sa však uviesť túto požiadavku v dožiadaní. Takisto sa odporúča skontaktovať sa s ústredným orgánom dožiadaného štátu ešte pred formálnym podaním dožiadania, aby potvrdil, či je využitie audiovizuálneho spojenia možné.
19. Orgánom sa odporúča použiť vzorový formulár dožiadania a ak je to možné a vhodné, používať elektronické prostriedky s cieľom urýchliť odoslanie dožiadania a/alebo otázok.

A2.3. Odpoveď na dožiadanie

20. Ústredné orgány by mali bezodkladne potvrdiť prijatie dožiadania a zodpovedať otázky (vrátane otázok týkajúcich sa použitia audiovizuálneho spojenia) dožadujúcich orgánov a/alebo zainteresovaných strán.

A2.4. Oznámenie svedkovi/súdnemu znalcovi a ďalším účastníkom alebo ich predvolanie

21. Postup oznámenia svedkovi alebo jeho predvolania sa môže líšiť v závislosti od toho, či sa dôkaz vykonáva priamo alebo nepriamo. Pri súdnom konaní podľa kapitoly I je to obvykle dožiadaný štát, ktorý vykonáva doručovanie alebo predvoláva svedka/súdného znalca.
22. Ak a keď sa má uskutočniť priame vykonanie dôkazu, odporúča sa, aby dožadujúce orgány pred podaním dožiadania zabezpečili, že svedok bude ochotný vypovedať prostredníctvom audiovizuálneho spojenia.

A2.5. Prítomnosť a účasť na vykonaní dožiadania

a. Prítomnosť účastníkov konania a/alebo ich zástupcov (článok 7)

23. Prítomnosť účastníkov konania a zástupcov *prostredníctvom audiovizuálneho spojenia* podlieha povoleniu, alebo osobitnému spôsobu alebo postupu podľa článku 9 druhého odseku dohovoru.
24. Dožadujúce orgány by mali v dožiadaní (v riadkoch 13 a 14 vzorového formulára) uviesť, či žiadajú o prítomnosť účastníkov konania a zástupcov prostredníctvom audiovizuálneho spojenia a či sa bude vyžadovať krížový výsluch.
25. Aktívna účasť účastníkov konania a ich zástupcov na výsluchu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia (t. j. nie jednoduchá prítomnosť) sa určuje podľa vnútroštátneho právneho poriadku dožiadaného štátu. Vnútroštátny právny poriadok môže v tejto súvislosti dožiadanému súdu povoliť v jednotlivých prípadoch konať podľa vlastného uváženia.

b. Prítomnosť členov justičného personálu (článok 8)

26. Overte si, či dožiadaný štát urobil vyhlásenie podľa článku 8 dohovoru.
27. Aj napriek chýbajúcemu vyhláseniu sa môže prítomnosť justičného personálu umožniť v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom alebo praxou dožiadaného štátu.
28. Keď sa žiada o povolenie od dožiadaného štátu, dožadujúce orgány by mali jasne uviesť, že prítomnosť súdného personálu sa uskutoční prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, a poskytnúť príslušné technické špecifikácie svojho technického zariadenia na audiovizuálne spojenie.
29. Aktívna účasť justičného personálu na výsluchu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia (t. j. nie jednoduchá prítomnosť) sa určuje podľa vnútroštátneho právneho poriadku dožiadaného štátu. Vnútroštátny právny poriadok môže v tejto súvislosti dožiadanému súdu povoliť v jednotlivých prípadoch konať podľa vlastného uváženia.

A2.6. Donucovacie prostriedky a nátlak

30. Na rozdiel od bežných žiadostí o právnu pomoc, svedka vo všeobecnosti nemožno nútiť, aby na výpoveď použil audiovizuálne spojenie.

A2.7. Prísaha/čestné vyhlásenie

- 31. Vzatie svedka pod prísahu alebo čestné vyhlásenie sa môžu líšiť v závislosti od toho, či sa dôkaz vykonáva priamo alebo nepriamo. Osobitná forma prísahy alebo čestného vyhlásenia sa môže vyžadovať podľa článku 9 druhého odseku dohovoru.
- 32. Orgány by si mali overiť príslušné požiadavky buď podľa vnútroštátneho právneho poriadku dožiadaného štátu, alebo dožadujúceho štátu, alebo oboch s cieľom zabezpečiť prípustnosť každého poskytnutého dôkazu.

A2.8. Identifikácia svedka/súdneho znalca a iných účastníkov

- 33. Identifikácia svedka/súdneho znalca sa môže líšiť v závislosti od jurisdikcie.
- 34. Prísnejšie postupy sa môžu vyžadovať, ak dožadujúci štát musí identifikovať svedka/súdneho znalca vzhľadom na použitie technológie audiovizuálneho spojenia v súdnom konaní a vzdialenosť medzi dožadujúcim orgánom a svedkom.

A2.9. Trestné ustanovenia

- 35. Vypovedanie prostredníctvom audiovizuálneho spojenia je svojou povahou obvykle dobrovoľné, aj keď za krivé svedectvo a pohrdanie súdom možno uložiť sankcie.
- 36. V niektorých prípadoch môže mať uplatňovanie trestných ustanovení oboch (alebo viacerých) zúčastnených jurisdikcií za následok prekrytie právomocí alebo medzeru v právomoci.

A2.10. Výsady a ďalšie ochranné opatrenia

- 37. Svedok/súdny znalec sa môže odvolať na výsady podľa článku 11 dohovoru.
- 38. Keďže však vykonávanie dôkazov s využitím audiovizuálneho spojenia v mnohých prípadoch zostáva na dobrovoľnosti, svedok/súdny znalec nie je povinný vypovedať konkrétne s využitím audiovizuálneho spojenia a môže to odmietnuť bez potreby odvolať sa na výsadu alebo povinnosť.

A2.11. Náklady

- 39. Použitie audiovizuálneho spojenia pri vykonávaní dožiadania môže mať za následok vznik nákladov podľa článku 14 druhého odseku.
- 40. Pred požiadaním o použitie audiovizuálneho spojenia pri vykonávaní dožiadania si treba overiť, či nemôžu vzniknúť akékoľvek náklady tak v dožadujúcom štáte, ako aj v dožadanom štáte, a kto by bol zodpovedný za úhradu týchto nákladov.

A3. POUŽITIE AUDIOVIZUÁLNEHO SPOJENIA PODĽA KAPITOLY II

A3.1. Konzuli a komisári

- 41. Je dôležité uvedomiť si, že zmluvné strany na základe vyhlásenia podľa článku 33 môžu úplne alebo sčasti vylúčiť uplatnenie kapitoly II. Orgány by si mali overiť, či príslušná zmluvná strana vydala takéto vyhlásenie.
- 42. Najčastejším scenárom podľa kapitoly II je, keď komisár, ktorý sa nachádza v štáte pôvodu, vykonáva dôkaz s využitím audiovizuálneho spojenia vo vykonávajúcim štáte.
- 43. Keď je to prakticky možné, účastníci konania, ich zástupcovia a/alebo justičný personál v štáte pôvodu môžu byť prítomní pri vykonávaní dôkazu komisárom alebo konzulom a/alebo sa zúčastniť na vypočutí svedka prostredníctvom audiovizuálneho spojenia. Takáto prítomnosť a účasť bude povolená, pokiaľ to nie je nezlučiteľné s právnym poriadkom vykonávajúceho štátu, a aj tak bude podliehať akýmkoľvek podmienkam stanoveným pri udelení povolenia.

A3.2. Potreba povolenia od vykonávajúceho štátu

- 44. Podľa článku 15 dohovoru sa povolenie *nevyžaduje*, pokiaľ zmluvná strana nevyhlásila, že sa vyžaduje. Orgány by si mali overiť, či vykonávajúcí štát vydal vyhlásenie podľa tohto článku.
- 45. Podľa článkov 16 a 17 dohovoru sa povolenie *vyžaduje*, pokiaľ zmluvná strana nevyhlásila, že dôkaz sa môže vykonať bez jej predchádzajúceho povolenia. Orgány by si mali overiť, či vykonávajúcí štát vydal vyhlásenie podľa týchto článkov.
- 46. V žiadosti o povolenie by sa malo uviesť, že dôkaz sa bude vykonávať s využitím audiovizuálneho spojenia a takisto, či sa od vykonávajúceho štátu žiada akákoľvek konkrétna pomoc. Na tento účel sa môže použiť vzorový formulár.
- 47. Konzuli a komisári musia dodržať podmienky, ktoré stanovil vykonávajúcí štát pri udelení povolenia.

A3.3. Oznámenie svedkovi

- 48. Okrem požiadaviek uvedených v článku 21 písm. b) a c) dohovoru, je dôležité, aby konzul alebo komisár oznámil svedkovi, že sa dôkaz vykoná pomocou audiovizuálneho spojenia.

A3.4. Dostavenie sa, prítomnosť, účasť účastníkov konania, ich zástupcov, a/alebo justičného personálu

- 49. Ak to nie je rozpore s právnym poriadkom vykonávajúceho štátu, prítomnosť a aktívna účasť účastníkov konania, ich zástupcov a justičného personálu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia by sa mali riadiť rovnakými pravidlami ako v prípade osobného vykonania dôkazu v štáte pôvodu.
- 50. Člen justičného personálu súdu pôvodu môže byť vymenovaný za komisára na vypočutie osoby nachádzajúcej sa vo vykonávajúcim štáte s využitím audiovizuálneho spojenia a môže viesť výsluch v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom štátu pôvodu.

A3.5. Donucovacie prostriedky a nátlak

- 51. Svedok/súdny znalec nie je nútený vypovedať, pokiaľ vykonávajúci štát nevydal vyhlásenie podľa článku 18 a príslušný orgán nevyhovel žiadosti o poskytnutie pomoci na získanie dôkazu pod nátlakom. Orgány by si mali overiť, či príslušný vykonávajúci štát vydal takéto vyhlásenie.
- 52. Dokonca ani v prípade, keď orgán zmluvnej strany donúti svedka vypovedať, nemusí sa mu nevyhnutne podariť svedka donútiť použiť audiovizuálne spojenie na poskytnutie uvedenej výpovede.

A3.6. Prísaha/čestné vyhlásenie

- 53. Konzul alebo komisár má právomoc vziať pod prísahu alebo prijať čestné vyhlásenie podľa právneho poriadku štátu pôvodu, pokiaľ to nie je nezlučiteľné alebo v rozpore so žiadnym povolením udeleným vykonávajúcim štátom [článok 21 písm. a) a d)].
- 54. V závislosti od vnútroštátnych alebo medzinárodných nástrojov prísahy/čestné vyhlásenia prijaté konzulmi alebo komisármi môžu mať vo vykonávajúcim štáte extrateritoriálne účinky.

A3.7. Identifikácia svedka/súdneho znalca a iných účastníkov

- 55. Konzul alebo komisár zodpovedá za identifikáciu svedka/súdneho znalca v súlade s právnym poriadkom štátu pôvodu, pokiaľ to nie je nezlučiteľné buď s právnym poriadkom vykonávajúceho štátu, alebo s podmienkami pripojenými k jeho povoleniu.

A3.8. Trestné ustanovenia

- 56. Možné prekrytie uplatňovania rôznych trestnoprávných predpisov alebo možné medzery v právomoci medzi rôznymi trestnoprávnymi predpismi sú ponechané na vnútroštátne a/alebo medzinárodné nástroje, ako aj akékoľvek uplatniteľné dohody.

A3.9. Výsady a ďalšie ochranné opatrenia

- 57. V článku 21 dohovoru sa uvádzajú viaceré ochranné opatrenia pre svedka vrátane spôsobu, akým sa dôkaz vykonáva, jazyka, v ktorom sa má písať výzva svedkovi, a informácií, ktoré má takáto výzva obsahovať.

A3.10. Náklady

- 58. S použitím audiovizuálneho spojenia môžu súvisieť dodatočné náklady. To, či tieto náklady majú uhradiť účastníci konania, určuje právny poriadok štátu pôvodu.

ČASŤ B PRÍPRAVA A VEDENIE VÝSLUCHOV S VYUŽITÍM AUDIOVIZUÁLNEHO SPOJENIA

59. Orgánom sa odporúča, aby podľa možnosti verejne sprístupnili (prednostne online) praktické informácie a/alebo usmernenia na pomoc osobám, ktoré sa chystajú predložiť alebo vykonať žiadosť o využitie audiovizuálneho spojenia. Bolo by dobré, keby sa orgány podľa možnosti podelili o takéto informácie so Stálou kanceláriou s cieľom uverejniť ich na webovom sídle HCCH. Konkrétnejšie a citlivejšie informácie sa môžu sprístupniť zúčastneným stranám na požiadanie.
60. Je na zodpovednosti všetkých zúčastnených na príprave a uskutočnení audiovizuálneho spojenia, aby zabezpečili zachovanie účinnej komunikácie.

B1. Úvahy o potenciálnych praktických prekážkach

61. Každý, kto sa chystá predložiť žiadosť o audiovizuálne spojenie, by si mal dať príslušným orgánom potvrdiť, že neexistujú žiadne praktické prekážky ani obmedzenia vykonania žiadosti o využitie audiovizuálneho spojenia pri vykonaní dôkazu (najmä podľa kapitoly II).

B2. Plánovanie a odskúšanie

62. Pri plánovaní výsluchu, pri ktorom sa použije audiovizuálne spojenie, sa orgánom odporúča pamätať na rozdiely v časových pásmach a na dôsledky prevádzky mimo obvyklého pracovného času, napr. potenciálne zvýšené náklady a obmedzená dostupnosť pomocného personálu.
63. Orgánom sa takisto odporúča pred výsluchom vykonať odskúšanie spojenia, ako aj pravidelnú údržbu technických zariadení.

B3. Technická podpora a školenie

64. Orgánom sa odporúča, pokiaľ je to možné, poskytnúť potrebné kontaktné údaje na zabezpečenie toho, aby každý účastník audiovizuálneho spojenia mal prístup k vhodnej technickej podpore.
65. Odporúča sa, aby každý zamestnanec, ktorý môže byť zapojený do riadenia alebo obsluhy technického zariadenia audiovizuálneho spojenia, absolvoval aspoň základnú úroveň školenia.

B4. Zaistenie vhodného vybavenia

66. Orgány by mali potvrdiť akékoľvek požiadavky alebo obmedzenia týkajúce sa vybavenia, ktoré sa musí rezervovať, ako je druh miestnosti na výsluch (napr. súdna sieň, konferenčná miestnosť) alebo miesto, kde sa taká miestnosť nachádza (napr. budova súdu, sídlo diplomatickej alebo konzulárnej misie, hotel).
67. Orgány by si mali overiť, či sa vybavenie musí vopred rezervovať, a odporúča sa, aby na uľahčenie procesu rezervácie využívali online nástroje.

B4.1. Použitie dokumentov a vecných dôkazov

68. Ak sa majú použiť dokumenty alebo vecné dôkazy, treba vopred dohodnúť a zariadiť vhodné médium na ich formálne zdieľanie a predkladanie pred výsluchom alebo počas výsluchu.

B4.2. Súkromná komunikácia

69. Vhodné alebo potrebné môžu byť dodatočné (dôverné) komunikačné spojenia, napríklad ak sa účastník konania/svedok a jeho právny zástupca zúčastňujú z odlišných miest.

B4.3. Osobitné prípady

70. Za osobitných okolností môžu byť potrební ďalší účastníci alebo dodatočné bezpečnostné/ochranné opatrenia, najmä v prípade zraniteľných svedkov.

B5. Využitie tlmočenia

71. Vzhľadom na náročnú povahu prostredia audiovizuálneho spojenia sa odporúča využívať podľa možnosti len tlmočníkov s vhodnou kvalifikáciou a skúsenosťami.
72. Účastníci by sa so zreteľom na požiadavky vnútroštátneho právneho poriadku a akékoľvek pokyny súdu mali rozhodnúť, či sa má využiť konzekutívne alebo simultánne tlmočenie (vo všeobecnosti sa v spojení s audiovizuálnym spojením odporúča konzekutívne tlmočenie), a kde sa bude tlmočník nachádzať (prednostne tam, kde aj svedok).

B6. Zaznamenávanie, zapisovanie a kontrola

73. Účastníci by mali potvrdiť, ako sa bude viesť záznam z konania, s uvedením, že keď to bude možné a povolené, videozáznam môže byť uprednostnený pred písomným záznamom. Orgány by mali zaistiť bezpečné následné zaobchádzanie a uloženie akýchkoľvek vyhotovených záznamov alebo zápisov.
74. Malo by sa zariadiť, aby boli k dispozícii záznamové technické zariadenia a/alebo stenograf, alebo aby sa na výsluch dostavil súdny zapisovateľ.
75. Orgány by mali zabezpečiť, aby živý prenos prostredníctvom audiovizuálneho spojenia bol zabezpečený a podľa možnosti šifrovaný.
76. Odporúča sa, aby účastníci prípadne oznámili dotknutým orgánom akékoľvek ťažkosti alebo problémy praktickej povahy. Podobne sa odporúča, aby sa orgány z vlastného podnetu snažili o túto spätnú väzbu s cieľom zlepšovať poskytovanie služieb s využitím audiovizuálneho spojenia.

B7. Prostredie, umiestnenie a protokoly

77. Podmienky vo všetkých miestnostiach alebo priestoroch, ktoré sa majú počas výsluchu pripojiť, by mali byť optimalizované na využitie audiovizuálneho spojenia vrátane veľkosti, usporiadania, prístupu, akustiky a osvetlenia miestnosti.

78. Technické zariadenie by malo byť nastavené tak, aby imitovalo „osobný“ výsluch, so zaistením primeraného počtu kamier a mikrofónov, aby každého účastníka bolo možné vidieť a počuť s čo najmenšími ťažkosťami a bez prerušenia.

B7.1. Ovládanie kamier/ozvučenia

79. Odporúča sa jednoduché používateľské rozhranie, ktoré umožňuje jednoduché ovládanie technických zariadení, prednostne predsedajúcim úradníkom.

B7.2. Protokol pre hovorenie

80. V záujme minimalizácie narúšania možnými zdržaniami v spojení sa môžu orgány rozhodnúť zvážiť protokol pre hovorenie účastníkov počas výsluchu, najmä ak sa má využiť tlmočenie.

B7.3. Protokol v prípade poruchy komunikácií

81. Všetkých účastníkov treba informovať o postupe pri upozornení predsedajúceho úradníka na technické problémy zistené počas výsluchu a prípadne aj o kontaktných údajoch zamestnancov technickej podpory vrátane premostovacej služby tretej strany.

ČASŤ C TECHNICKÉ A BEZPEČNOSTNÉ HĽADISKÁ

C1. Vhodnosť technických zariadení

82. Orgánom sa odporúča používať technické zariadenia s najlepšou dostupnou kvalitou s cieľom v čo najväčšej miere imitovať osobný výsluch.
83. Zamestnanci zodpovední za vykonanie opatrení by mali byť informovaní o technických možnostiach a vybavení vrátane toho, ktoré miesta sú vybavené potrebnou technikou.

C1.1. Používanie licencovaného softvéru

84. Používanie licencovaného softvéru je výhodné predovšetkým z dôvodu dostupnosti technickej podpory a prax orgánov potvrdzuje, že jeho používanie sa uprednostňuje.

C1.2. Využívanie služieb komerčných poskytovateľov

85. Orgány, ktoré snažia o využitie technológie audiovizuálneho spojenia na vykonanie dôkazu, by si mali overiť, či využitie obvykle dostupných komerčných poskytovateľov služieb povoľujú príslušné orgány.
86. Ak sa na vykonanie dôkazu využíva komerčný poskytovateľ služieb, účastníkom aj orgánom sa odporúča zabezpečiť zavedenie vhodných bezpečnostných opatrení.

C2. Minimálne technické normy

- 87. Technické normy v akomkoľvek systéme audiovizuálneho spojenia by sa mali chápať holisticky, aby sa zabezpečilo, že každý komponent podporuje účinnú prevádzku systému.
- 88. Spomedzi zásadných spôsobov, ktorými možno vytvoriť audiovizuálne spojenie, sa orgánom odporúča, aby zvažili použitie telemosta alebo viacbodovej riadiacej jednotky (MCU) buď začlenené do systému, alebo poskytnuté vo forme služby tretej strany s cieľom odstrániť obavy týkajúce sa interoperability, najmä ak sa má vytvoriť cezhraničné spojenie.

C2.1. Kodek

- 89. Kodeky by mali vyhovovať príslušným priemyselným normám a umožňovať minimálne súčasný prenos zvuku a obrazu.

C2.2. Siete

- 90. Odporúča sa používať IP sieť spolu so sieťou ISDN (pokiaľ je dostupná), ktorá je vyhradená ako záloha alebo pre prípad núdze.
- 91. Orgánom sa odporúča podľa možnosti vybaviť sieť viacbodovými funkciami.

C2.3. Šírka pásma

- 92. Orgánom sa odporúča, aby vo svojej sieti zabezpečili maximálnu možnú kapacitu šírky pásma.
- 93. V závislosti od siete je v súčasnosti odporúčaná šírka pásma minimálne 1,5 až 2 Mbit/s pre IP siete (alebo aspoň 384 kbit/s pre siete ISDN).

C2.4. Šifrovanie

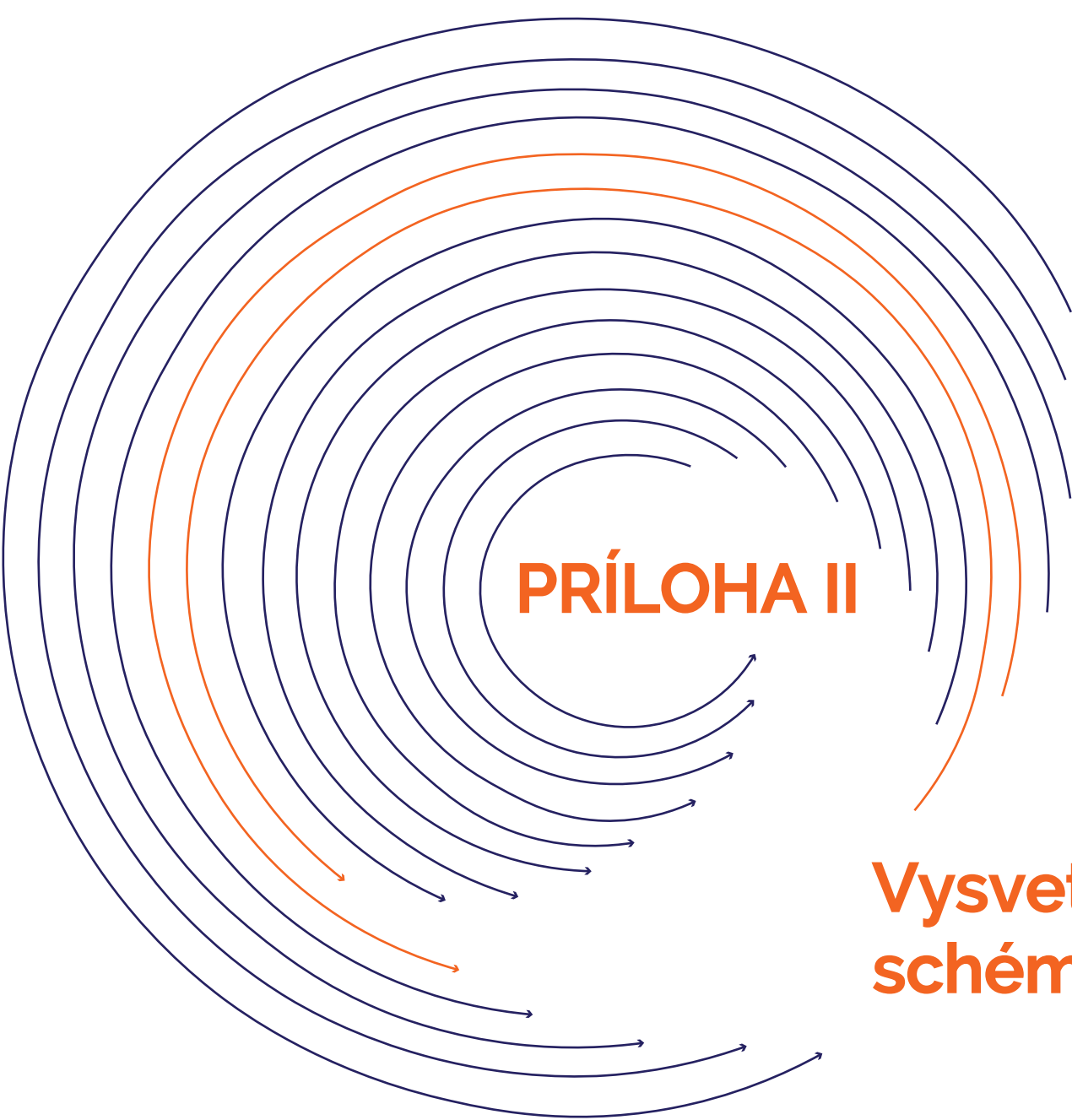
- 94. Odporúča sa šifrovanie signálov podľa priemyselnej normy, ktorého používanie v praxi orgány väčšinou potvrdili.
- 95. Ak sa šifrovanie používa, malo by byť nastavené na „automatic“ (automatické) alebo „best effort“ (negarantované), aby sa minimalizovali problémy s kompatibilitou s inými druhmi šifrovania.

C2.5. Audio (mikrofóny a reproduktory)

- 96. Orgánom sa odporúča dať nainštalovať dodatočný audiosystém na zvýšenie kvality zvuku existujúceho zariadenia na audiovizuálne spojenie.
- 97. Odporúča sa vybaviť pojednávaciu miestnosť dostatočným počtom mikrofónov a reproduktorov pre všetkých účastníkov.

C2.6. Video (kamery a monitory)

- 98. Kamery by pokiaľ možno mali mať funkcie sledovania objektu, naklonenia a priblíženia.
- 99. Odporúča sa, aby kamery a monitory boli schopné vyslať video vo vysokom rozlíšení (720p) s podporou rozlíšenia minimálne 1280 x 720 pixlov.
- 100. Účastníkom a orgánom sa odporúča, aby vopred skontrolovali dodatočné požiadavky výsluchu (napr. zobrazenie celej miestnosti, možnosti rozdelenia obrazovky alebo dokumentové kamery).

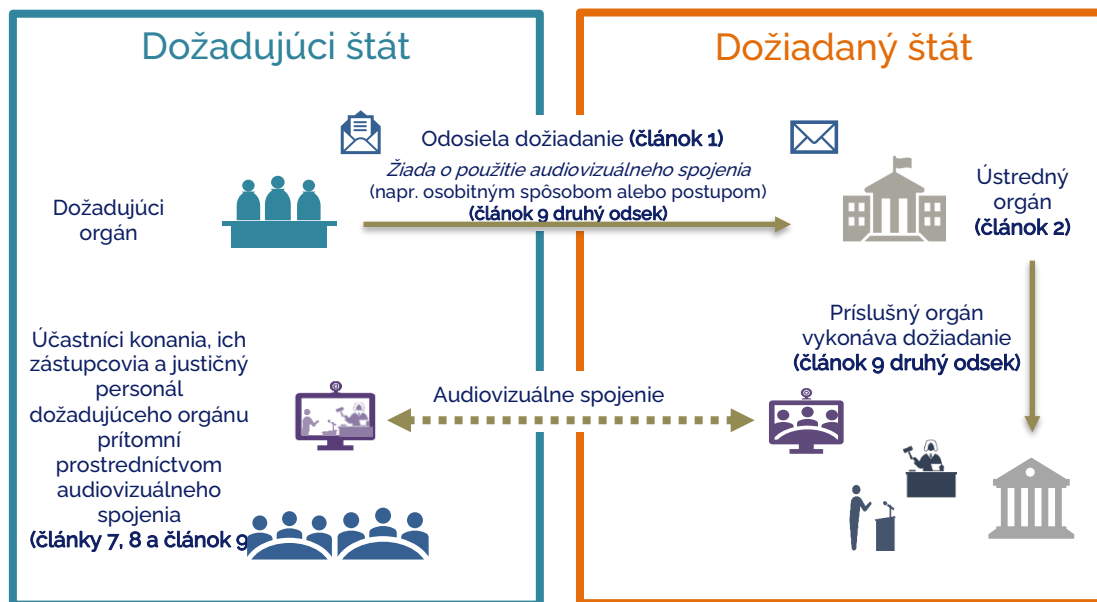

PRÍLOHA II

**Vysvetľujúce
schémy**

Použitie audiovizuálneho spojenia podľa dohovoru o vykonávaní dôkazov Kapitola I

Nepriame vykonanie dôkazu (možné využitie audiovizuálneho spojenia podľa článkov 7, 8 a 9)

Priame vykonanie dôkazu (možné v niektorých štátoch podľa článku 9 druhého odseku)

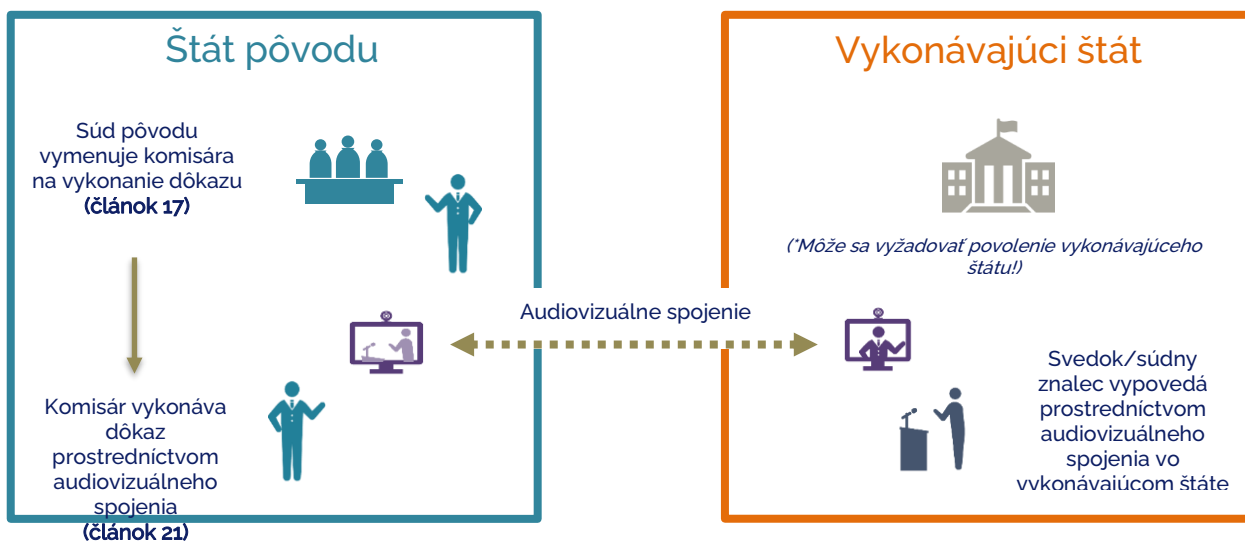

Použitie audiovizuálneho spojenia podľa dohovoru o vykonávaní dôkazov
Kapitola II¹

Priame vykonanie dôkazu konzulom (články 15, 16 a 21).

Priame vykonanie dôkazu komisárom (články 17 a 21)

¹ Podľa článku 33 dohovoru môže zmluvná strana vylúčiť úplne alebo sčasti uplatňovanie kapitoly II. Vyhlásenia alebo výhrady konkrétnej zmluvnej strany môžete nájsť v tabuľke stavu dohovoru o vykonávaní dôkazov v stĺpci s názvom Res/D/N/DC.

PRÍLOHA III

**Praktické
příklady**

I. Používanie audiovizuálneho spojenia podľa kapitoly I dohovoru o vykonávaní dôkazov

Príklad 1

- (i) Občianske súdne konanie je pred súdom v štáte X.
- (ii) Potrebné je svedectvo svedka, ktorý má bydlisko v štáte Y.
- (iii) Predsedajúci sudca v štáte X (dožadujúci štát) vydá dožiadanie, v ktorom žiada ústredný orgán (určený podľa dohovoru o vykonávaní dôkazov) štátu Y (dožiadaný štát) o získanie svedectva prostredníctvom vhodného príslušného orgánu v štáte Y.
- (iv) V dožiadaní dožadujúci orgán v štáte X požiadal, aby sa postupovalo osobitným spôsobom alebo postupom v zmysle článku 9 dohovoru, pričom žiadal o povolenie pre zástupcov účastníkov konania klásť následné otázky a o vyhotovenie doslovného prepisu svedectva. Dožiadaný orgán v štáte Y musí vyhovieť tejto žiadosti podľa článku 9, pokiaľ to nie je nezlučiteľné s vnútroštátnym právnym poriadkom dožiadaného štátu alebo nemožné z dôvodu vnútroštátnej praxe a vnútroštátneho postupu, alebo pre praktické problémy.
- (v) Po odoslaní dožiadania sa účastníci súdneho konania dohodnú na použití audiovizuálneho spojenia, ktorým sa im umožní sledovať v štáte X svedectvo, ktoré sa bude poskytovať príslušnému súdnemu orgánu v štáte Y. Dožadujúci orgán v štáte X sa teda skontaktuje s ústredným orgánom v štáte Y, ktorý potvrdí že súdne orgány v štáte Y majú potrebné vybavenie a že vypočutie svedka s využitím audiovizuálneho spojenia je možné.
- (vi) Dožadujúci orgán v štáte X potom vyplní voliteľný dodatok k vzorovému formuláru dožiadania o vykonanie dôkazu s využitím audiovizuálneho spojenia a predloží ho ústrednému orgánu štátu Y.
- (vii) Ústredný orgán v štáte Y prijme dožiadanie a postúpi ho príslušnému súdnemu orgánu s poznámkou, že dožiadanie by sa malo vykonať so zabezpečením audiovizuálneho spojenia.
- (viii) Príslušný súdny orgán zistí, že svedok v štáte Y je ochotný vypovedať, takže žiadosť možno vykonať bez použitia prostriedkov nátlaku.
- (ix) Príslušný súdny orgán v štáte Y vykoná dožiadanie vypočutím svedka podľa vlastných vnútroštátnych predpisov, spôsobov a postupov (napr. vzatia pod prísahu/čestného vyhlásenia), ale pri dodržaní osobitného spôsobu alebo postupu podľa článku 9 požadovaného dožadujúcim orgánom v štáte X.
- (x) Súdne konanie sa vysiela prostredníctvom audiovizuálneho spojenia do súdnej siene v štáte X, kde sú prítomní účastníci konania a ich právni zástupcovia, v zmysle povolenia podľa článku 7.
- (xi) Hoci štát Y nevydal vyhlásenie týkajúce sa prítomnosti justičného personálu dožadujúceho orgánu podľa článku 8, vnútroštátne procesné pravidlá dožiadaného štátu napriek tomu povoľujú jeho prítomnosť. Na výsluchu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia je teda prítomný aj sudca v štáte X.
- (xii) Právny poriadok štátu Y nezakazuje žiadnu z osobitných požiadaviek štátu X, takže v rozsahu, v akom sú aj možné, sa im vyhovie.
- (xiii) V tomto príklade je potrebné tlmočenie a dohodlo sa, že dožadujúci orgán v štáte X zabezpečí kvalifikovaného tlmočníka zo svojho vnútroštátneho registra, ktorý sa bude nachádzať pri účastníkoch konania, ich zástupcoch a justičnom personáli v štáte X.

- (xiv) Hoci právny poriadok štátu Y nedovoľuje účastníkom konania, ich právnym zástupcom a/alebo justičnému personálu v štáte X, aby sa aktívne zúčastnili na konaní, na základe žiadosti o osobitný spôsob alebo postup podľa článku 9 sa právnym zástupcom účastníkov konania povolí klásť následné otázky pod podmienkou, že ich na to vyzve predsedajúci sudca v štáte Y s využitím tlmočenia v štáte X.
- (xv) V súlade so žiadosťou podľa článku 9 sa vykonajú opatrenia (ktorýmkoľvek z orgánov, ktorý má na to najlepšie podmienky), aby bol prítomný stenograf alebo súdny zapisovateľ, ktorý vyhotoví doslovný prepis konania. Doslovný prepis konania sa pripraví a potom odošle dožadujúcemu orgánu v štáte X spolu s dokladmi o vykonaní dožiadania podľa článku 13.
- (xvi) Vo všeobecnosti dožiadaný orgán vykoná dožiadanie bez akéhokoľvek vyúčtovania nákladov s výnimkou honorárov zaplatených podľa článku 14 druhého odseku súdnym znalcom a/alebo tlmočníkom alebo nákladov, ktoré vznikli pri použití osobitného spôsobu alebo postupu. V tomto prípade nie je potrebné nahradiť štátu Y honoráre vyplatené tlmočníkovi, pretože tlmočníka zabezpečil orgán v štáte X. Žiadosti súdneho orgánu v štáte X o stenografa alebo súdneho zapisovateľa na vyhotovenie doslovného prepisu ako osobitného spôsobu alebo postupu pravdepodobne zapríčinia vznik dodatočných nákladov, ktoré sa budú musieť uhradiť. Keďže o využitie audiovizuálneho spojenia sa nežiadalo podľa článku 9 a bolo iba jednoduchou neformálnou žiadosťou ústrednému orgánu štátu Y, náhrada nákladov súvisiacich s použitím vybavenia na audiovizuálne spojenie sa nemusí požadovať v závislosti od vnútroštátneho právneho poriadku a postupu dožiadaného štátu. Je však možné, že štát Y napriek tomu bude považovať neformálnu žiadosť o použitie audiovizuálneho spojenia za požiadavku v rozsahu pôsobnosti článku 9 druhého odseku, a preto bude potrebné náklady uhradiť.

Príklad 2

- (i) Súdny spor v rodinnej veci pred súdom v štáte X.
- (ii) Potrebné je svedectvo svedka, ktorý má bydlisko v štáte Y.
- (iii) Účastníci súdneho konania sa dohodnú na použití audiovizuálneho spojenia, ktorým sa im umožní sledovať v štáte X svedectvo, ktoré sa má poskytovať vhodnému príslušnému orgánu v štáte Y.
- (iv) Predsedajúci sudca v štáte X (dožadujúci štát) vydá dožiadanie, v ktorom žiada ústredný orgán (podľa dohovoru o vykonávaní dôkazov) v štáte Y (dožiadaný štát) o získanie svedectva prostredníctvom vhodného príslušného orgánu v štáte Y. V dožiadaní dožadujúci orgán v štáte X žiada o vykonanie svedectva, ktoré sa má vykonať s využitím audiovizuálneho spojenia a z ktorého sa má vyhotoviť audiovizuálny záznam, ako osobitný spôsob alebo postup podľa článku 9. Dožadujúci orgán v štáte X ďalej pripojil dodatočnú žiadosť podľa článku 9 o krížový výsluch svedka. Dožiadaný orgán v štáte Y musí vyhovieť týmto žiadostiam podľa článku 9, pokiaľ nie sú nezlučiteľné s vnútroštátnym právnym poriadkom dožiadaného štátu alebo žiadosti nemožno splniť z dôvodov vnútroštátnej praxe a postupu alebo praktických problémov.
- (v) Ústredný orgán štátu Y prijme dožiadanie a postúpi ho príslušnému súdnemu orgánu s poznámkou, že keďže nie je nezlučiteľné s vnútroštátnym právnym poriadkom a súdny orgán má požadované vybavenie na umožnenie audiovizuálneho spojenia (a vyhotovenie záznamu), dožiadanie sa tak musí vykonať s využitím audiovizuálneho spojenia. Navyše vnútroštátny právny poriadok štátu Y nie je nezlučiteľný so žiadosťou o krížový výsluch a hoci sa často nepoužíva, je možný.
- (vi) Súdny orgán v štáte Y predvolá svedka, ale svedok sa nedostaví. V dôsledku toho a podľa článku 10 súdny orgán uplatní ustanovenia svojho vnútroštátneho právneho poriadku, podľa ktorých musí vydať predvolanie, v ktorom žiada svedka, aby poskytol svedectvo pod hrozbou pokuty za neuposlušnosť. V súlade s predvolaním sa svedok dostaví na súd.
- (vii) Štát Y vyhlásil podľa článku 8 dohovoru o vykonávaní dôkazov, že prítomný môže byť aj justičný

personál dožadujúceho orgánu na základe predchádzajúceho povolenia príslušného orgánu. V tomto prípade príslušný orgán (ktorý je aj ústredným orgánom) v štáte Y udelil povolenie justičnému personálu štátu X, aby mohol byť prítomný prostredníctvom audiovizuálneho spojenia.

- (viii) Príslušný súdny orgán v štáte Y vykoná vypočutie svedka podľa spôsobov a postupov dožiadaného štátu vrátane prípadného vzatia pod prísahu alebo prijatia čestného vyhlásenia.
- (ix) V súlade so žiadosťou o osobitný spôsob alebo postup podľa článku 9 sa konanie vysielá prostredníctvom audiovizuálneho spojenia aj do súdnej siene v štáte X, kde sú prítomní účastníci konania a ich právni zástupcovia. Podľa ďalšej časti žiadosti podľa článku 9 zástupca jedného z účastníkov konania v štáte X vykoná krížový výsluch kladením otázok priamo svedkovi. Tlmočník nachádzajúci sa v štáte X prekladá otázky zástupcu aj odpovede svedka.
- (x) V súlade so žiadosťou podľa článku 9 sa konanie zaznamenáva aj na videozáznam. Po konzultácii s dožadujúcim orgánom v štáte X príslušný súdny orgán v štáte Y zabezpečí zašifrovanie a digitálne odoslanie videozáznamu bezpečným spôsobom, ktorý je zlučiteľný s vnútroštátnym právnym poriadkom oboch štátov, späť dožadujúcemu orgánu.
- (xi) Vo všeobecnosti dožiadaný orgán vykoná dožiadanie bez akéhokoľvek vyúčtovania nákladov s výnimkou honorárov zaplatených podľa článku 14 druhého odseku súdnym znalcom a/alebo tlmočníkom alebo nákladov, ktoré vznikli pri použití osobitného spôsobu alebo postupu. V tomto prípade vzhľadom na využitie audiovizuálneho spojenia a následného vyhotovenia videozáznamu, o ktoré sa žiadalo ako o osobitný spôsob a postup podľa článku 9, sa pravdepodobne bude požadovať náhrada aj nákladov súvisiacich s použitím vybavenia na audiovizuálne spojenie a následné šifrovanie/prenos záznamu.

Príklad 3

- (i) Návrh v obchodnej veci bol podaný na súde v štáte X.
- (ii) Svedectvo sa má prijať od svedka, ktorý býva v štáte Y.
- (iii) Právni zástupcovia jedného z účastníkov konania žiadajú súd, aby poslal dožiadanie na získanie dôkazu od svedka v štáte Y, a to svedectvom poskytnutým prostredníctvom audiovizuálneho spojenia.
- (iv) Súd v štáte X (ako dožadujúci orgán) pošle dožiadanie ústrednému orgánu štátu Y (ako dožiadanému orgánu) vrátane žiadosti o osobitný spôsob alebo postup podľa článku 9 v súvislosti s dôkazom, ktorý sa má vykonať priamo dožadujúcim štátom prostredníctvom audiovizuálneho spojenia.

Príklad 3A

- (v) Podľa vnútroštátneho právneho poriadku štátu Y priame vykonanie dôkazu podľa kapitoly I dohovoru nie je dovolené. Osobitný spôsob alebo postup podľa článku 9 teda nemožno vykonať, pretože je nezlučiteľný s právnym poriadkom dožiadaného štátu.
- (vi) Po informovaní dožadujúceho orgánu v štáte X dožiadaný orgán v štáte Y teda pokračuje (po konzultácii s dožadujúcim orgánom) vo vykonaní dožiadania nepriamo s použitím vlastných právnych predpisov a postupov. Príslušný orgán v štáte Y tak vykoná vypočutie s použitím otázok od dožadujúceho orgánu (pravdepodobne poskytnutých právnymi zástupcami účastníkov konania) v štáte X.

Príklad 3B

- (v) Podľa vnútroštátneho právneho poriadku štátu Y je priame vykonanie dôkazu podľa kapitoly I dohovoru dovolené. Žiadosti o osobitný spôsob alebo postup podľa článku 9 by

sa preto malo dať vyhovieť.

- (vi) Dožiadaný orgán v štáte Y posúdi žiadosť a udelí povolenie na priame vykonanie dôkazu za týchto podmienok: svedok bude prítomný v súdnej sieni v štáte Y, vypočutie vykoná dožadujúci súd a súdny úradník zo štátu Y bude prítomný, aby vykonával určité úlohy a dohliadal na konanie.
- (vii) Právni zástupcovia v štáte X po konzultácii s dožadujúcim orgánom v štáte X vykonajú potrebné praktické opatrenia podľa podmienok pripojených k povoleniu dožiadaného orgánu v štáte Y. Ich súčasťou je informovanie svedka a spolupráca so štátom Y v súvislosti s rezerváciou súdnej siene na vhodný deň a čas, ako aj zabezpečenie prítomnosti súdneho úradníka zo štátu Y.
- (viii) Na pomoc pri priamom vykonaní dôkazu sa zabezpečí aj tlmočník v štáte X.
- (ix) Na začiatku výsluchu prostredníctvom audiovizuálneho spojenia súdny úradník zastupujúci štát Y zistí totožnosť svedka.
- (x) Súdny úradník dožadujúceho orgánu v štáte X a súdny úradník prítomný a zastupujúci štát Y potom jednotlivo informujú svedka o výsadách, na ktoré sa môže odvolať počas výsluchu v súlade s právnymi predpismi a postupmi štátu X aj štátu Y.
- (xi) Dôkaz sa vykoná v súlade s právnymi predpismi a postupmi štátu X, keďže svedectvo vykonáva priamo dožadujúci súd v štáte X.
- (xii) V súlade s podmienkami stanovenými ústredným orgánom v štáte Y súdny úradník štátu Y zodpovedá za dohliadanie na konanie, najmä zabezpečením toho, aby svedok nebol donucovaný alebo inak vedený pri vypovedaní.
- (xiii) Súdny zapisovateľ v štáte X pripraví správu o svedectve.

II. Využitie audiovizuálneho spojenia podľa kapitoly II dohovoru o vykonávaní dôkazov

Poznámka: Podľa článku 33 dohovoru o vykonávaní dôkazov môže zmluvná strana úplne alebo sčasti vylúčiť uplatňovanie kapitoly II. V týchto príkladoch sa predpokladá, že vykonávajúci štát toto uplatňovanie nevylúčil a štát pôvodu neuplatnil výhradu, na ktorú "nenamietajúci" vykonávajúci štát napriek tomu uplatní reciprocitu podľa článku 33 tretieho odseku.

Príklad 4

- (i) Súdny spor v rodinnej veci pred súdom (súd pôvodu) v štáte X.
- (ii) Potrebné je svedectvo svedka, ktorý má bydlisko v štáte Y.
- (iii) Keďže svedok je takisto štátnym príslušníkom štátu X, účastníci konania a súd pôvodu súhlasia, aby konzul štátu X (štát pôvodu), ktorý vykonáva svoje funkcie v štáte Y (vykonávajúci štát) prijal svedectvo svedka.
- (iv) Účastníci konania žiadajú, aby sa vytvorilo audiovizuálne spojenie a aby sa vypočutie svedka vedené konzulom vysielalo do súdnej siene v štáte X, kde sú prítomní účastníci konania a ich právni zástupcovia.
- (v) Použitie audiovizuálneho spojenia sa výslovne stanovuje v právnom poriadku štátu X, a zakázané nie je ani v právnom poriadku štátu Y.
- (vi) Keďže svedok je štátnym príslušníkom štátu X, podľa článku 15 nie je potrebné žiadať o povolenie určený príslušný orgán štátu Y.
- (vii) Svedok je ochotný vypovedať a ako štátny príslušník štátu X plynule ovláda jazyk súdu pôvodu. V tomto prípade nie je problémom ani nátlak, ani tlmočenie.
- (viii) Pretože však štát Y je geograficky rozsiahly štát a svedok je v mieste značne vzdialenom od mesta, v ktorom má sídlo konzul, konzul sa rozhodne (po konzultácii so súdom pôvodu), že by

bolo efektívnejšie vytvoriť trojcestné audiovizuálne spojenie. Audiovizuálnym spojením sa tak spojí súd pôvodu v štáte X, konzul zastupujúci štát X nachádzajúci sa na veľvyslanectve v štáte Y a svedok, ktorý je takisto v štáte Y, ale na odlišnom vzdialenom mieste a v prítomnosti ďalšej osoby príslušnej na identifikáciu svedka a zabezpečenie, aby svedok po celý čas nebol vedený ani donucovaný.

- (ix) Vypočúvanie svedka sa vykoná v súlade s právnym poriadkom a postupom štátu pôvodu v rozsahu, v akom to nezakazuje vykonávajúcemu štátu.
- (x) Na základe žiadosti účastníkov konania a podľa právneho poriadku štátu X sú účastníci konania, ich právni zástupcovia a/alebo justičný personál štátu pôvodu počas výsluchu prítomní prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, keďže ho právny poriadok v štáte Y nezakazuje.
- (xi) Konzul splnomocnený štátom pôvodu vezme pod prísahu/prijme čestné vyhlásenie, keďže to nie je nezlučiteľné s právnym poriadkom vykonávajúcего štátu.
- (xii) V tomto prípade uhrádza náklady účastník konania, ktorý žiadal o vykonanie dôkazu.

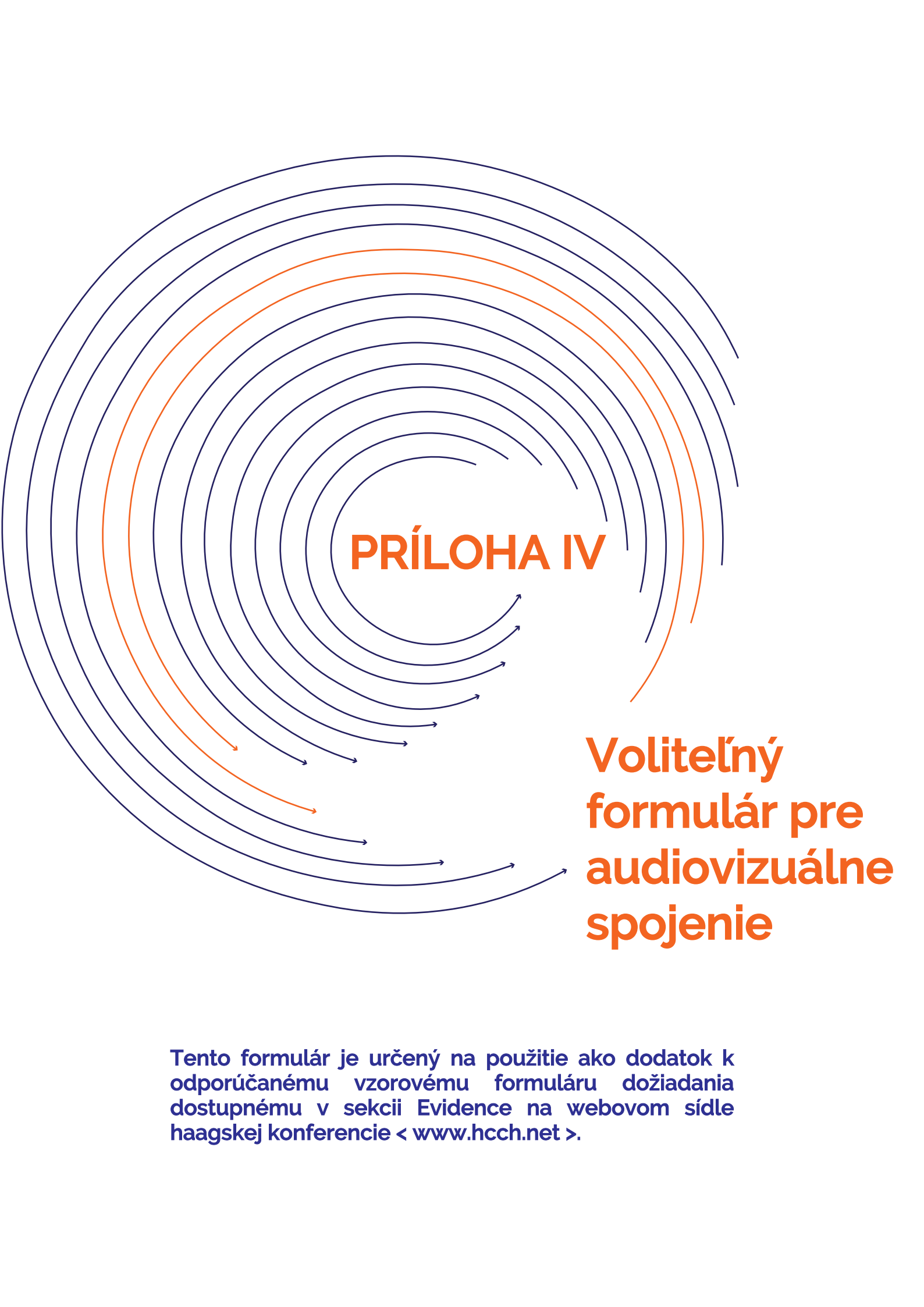
Príklad 5

- (i) Občianske súdne konanie pred súdom (súd pôvodu) v štáte X.
- (ii) Potrebné je svedectvo svedka, ktorý má bydlisko v štáte Y.
- (iii) Komisára vymenoval súd pôvodu v štáte X (štát pôvodu) na prijatie svedectva od svedka nachádzajúceho sa v štáte Y (vykonávajúci štát).
- (iv) Účastníci občianskeho súdneho konania súhlasia, aby komisár zostal v štáte X a využil audiovizuálne spojenie na získanie svedectva od svedka v štáte Y, keďže toto využitie technológie sa stanovuje v právnom poriadku štátu pôvodu.
- (v) Navyše využitie audiovizuálneho spojenia nesmie zakazovať právny poriadok vykonávajúcего štátu. V tomto prípade štát Y povolí využitie audiovizuálneho spojenia na uľahčenie vykonania dôkazu.
- (vi) Štát Y vyhlásil podľa článku 17, pričom zopakoval, že sa bude vyžadovať predchádzajúce povolenie ním určeného príslušného orgánu. Zástupcovia účastníkov konania preto požiadali o povolenie príslušný orgán štátu Y.
- (vii) Príslušný orgán udelil povolenie pod podmienkou, že totožnosť svedka overí úradník príslušného orgánu pred vykonaním dôkazu.
- (viii) Komisár je zodpovedný za vykonanie potrebných praktických opatrení, za odoslanie žiadosti svedkovi s uvedením dátumu, času a miesta, ako aj iných relevantných informácií.
- (ix) Keďže svedok je ochotný a súhlasí s poskytnutím výpovede, nie je potrebné uvažovať o prípadnom nátlaku.
- (x) V tomto prípade je potrebné tlmočenie tak pre komisára, ako aj pre svedka. Komisár zabezpečí svedkovi v štáte Y kvalifikovaného tlmočníka.
- (xi) Komisár vedie vypočutie svedka v súlade s právnym poriadkom a postupom štátu pôvodu, pokiaľ to nie je nezlučiteľné s právnym poriadkom vykonávajúcего štátu. Vedie sa s využitím audiovizuálneho spojenia z miesta v štáte X, kde sú prítomní aj účastníci konania a ich právni zástupcovia, keďže sú na to oprávnení podľa právneho poriadku štátu X.
- (xii) Komisár ako splnomocnenec podľa právneho poriadku štátu X ako štátu pôvodu vezme pod prísahu/prijme čestné vyhlásenie prostredníctvom audiovizuálneho spojenia, keďže toto nie je nezlučiteľné s právnym poriadkom štátu Y ako vykonávajúcего štátu.
- (xiii) Účasť účastníkov konania a ich právnych zástupcov (vrátane akéhokoľvek krížového výsluchu alebo následných otázok) sa podobne určí s odvolaním sa na právny poriadok štátu X, pokiaľ to nie je nezlučiteľné z právnym poriadkom štátu Y.

- (xiv) Vo všeobecnosti platí, že trovy konania (vrátane nákladov na tlmočenie a prenájom priestorov) uhrádza účastník konania, ktorý požaduje vykonanie dôkazu.

Príklad 6

- (i) Občianske súdne konanie v obchodnej veci pred súdom (súd pôvodu) v štáte X.
- (ii) Potrebne je svedectvo svedka, ktorý má bydlisko v štáte Y.
- (iii) Komisára vymenoval súd pôvodu v štáte X (štát pôvodu) na prijatie svedectva od svedka nachádzajúceho sa v štáte Y (vykonávajúci štát).
- (iv) Komisár je právnik nachádzajúci sa v štáte Y a plynulo ovláda jazyk štátu X aj jazyk štátu Y.
- (v) Keďže využitie technológie sa predpokladá v právnom poriadku štátu pôvodu, účastníci konania navrhli, aby súd pôvodu povolil komisárovi využiť audiovizuálne spojenie pri vykonaní dôkazu so svedkom v štáte Y, pričom účastníci konania a ich právni zástupcovia budú konanie pozorovať zo svojho miesta v štáte X.
- (vi) Navyše využitie audiovizuálneho spojenia nesmie zakazovať právny poriadok vykonávajúceho štátu. V tomto prípade právny poriadok štátu Y nezakazuje využitie audiovizuálneho spojenia.
- (vii) Štát Y neurobil žiadne vyhlásenie podľa článku 17. A teda v prípade neexistencie vyhlásenia, ktorým sa udeľuje povolenie všeobecne, v tomto konkrétnom prípade sa bude vyžadovať predchádzajúce povolenie jeho určeného príslušného orgánu.
- (viii) Príslušný orgán udelí povolenie, ale v podmienkach jeho povolenia sa vyžaduje, aby sa dôkaz vykonal v súdnej sieni v štáte Y za prítomnosti súdneho úradníka štátu Y.
- (ix) Komisár je zodpovedný za vykonanie potrebných praktických opatrení, za odoslanie žiadosti svedkovi s uvedením dátumu, času a miesta, ako aj akýchkoľvek relevantných informácií.
- (x) Po informovaní svedka komisár zistí, že svedok nie je ochotný vypovedať. Keďže štát Y urobil vyhlásenie podľa článku 18, komisár môže doplniť pôvodnú žiadosť o dodatočnú žiadosť o pomoc príslušného orgánu pri získaní dôkazu nátlakom.
- (xi) Príslušný orgán vyhovie žiadosti komisára a teda uplatní vhodné donucovacie prostriedky v zmysle svojho právneho poriadku na zabezpečenie prítomnosti svedka.
- (xii) Komisár potom vykoná vypočutie svedka v súlade s právnym poriadkom a postupom štátu pôvodu, pokiaľ to nie je nezlučiteľné s právnym poriadkom vykonávajúceho štátu. Koná sa v súdnej sieni štátu Y aj za prítomnosti účastníkov konania a ich právnych zástupcov prostredníctvom audiovizuálneho spojenia zo štátu X, keďže sú na to oprávnení podľa právneho poriadku štátu X.
- (xiii) Komisár ako splnomocnenec podľa právneho poriadku štátu X ako štátu pôvodu vezme pod prísahu/prijme čestné vyhlásenie, keďže toto nie je nezlučiteľné s právnym poriadkom štátu Y ako vykonávajúceho štátu.
- (xiv) Účasť účastníkov konania a ich právnych zástupcov (vrátane akéhokoľvek krížového výsluchu alebo následných otázok) sa podobne určí s odvolaním sa na právny poriadok štátu X, pokiaľ to nie je nezlučiteľné z právnym poriadkom štátu Y.
- (xv) Ak v tomto prípade komisár plynulo ovláda jazyk štátu X aj jazyk štátu Y, tlmočenie nemusí byť potrebné, ale mohlo by sa využiť kvôli osobám, ktoré sú prítomné prostredníctvom audiovizuálneho spojenia v štáte X.
- (xvi) Vo všeobecnosti platí, že trovy konania (napríklad náklady vzniknuté za použitie súdnej siene alebo nátlaku na donútenie svedka, aby sa dostavil) uhrádza účastník konania, ktorý požaduje vykonanie dôkazu.

PRÍLOHA IV

Voliteľný formulár pre audiovizuálne spojenie

Tento formulár je určený na použitie ako dodatok k odporúčanému vzorovému formuláru dožiadania dostupnému v sekcii Evidence na webovom sídle haagskej konferencie < www.hcch.net >.

DOŽIADANIE –
VOLITEĽNÝ FORMULÁR PRE DOKAZOVANIE S VYUŽITÍM AUDIOVIZUÁLNEHO SPOJENIA

COMMISSION ROGATOIRE –
FORMULAIRE FACULTATIF POUR DES PREUVES PAR LIAISON VIDEO

Haagsky dohovor z 18. marca 1970
o vykonávaní dôkazov v cudzine v občianskych a obchodných veciach
Convention de La Haye du 18 mars 1970 sur
l'obtention des preuves à l'étranger en matière civile ou commerciale

Technické parametre zariadení audiovizuálneho spojenia

Paramètres techniques des appareils de liaison vidéo

1.	Značka a model zariadenia <i>Marque et modèle de l'appareil</i>	Uvedte názov a značku zariadenia, ktoré má použiť dožadujúci štát
2.	Druh riadiacej jednotky <i>Type d'unité de commande</i>	Uvedte, že sa odporúča použitie viacbodovej riadiacej jednotky. <i>Veillez noter qu'une unité de commande multipoint est recommandée.</i> ☐ Koncový bod <i>Point de terminaison</i> ☐ Viac bodov

3.	Druh siete <i>Type de réseau</i> Príklady postupností parametrov IP a ISDN sú na strane 3. <i>Des exemples de séquences de paramètres IP et RNIS sont donnés en page 3</i>	Uveďte, že odporúčanou sieťou je IP sieť. <i>Veillez noter qu'un réseau IP est le réseau recommandé.</i> <table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="667 376 1013 409">IP (SIP alebo/ou H.323)</th> <th data-bbox="1018 376 1353 409">ISDN</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="667 416 1013 936"> IP adresa: <i>Adresse IP:</i> Vložte IP adresu Názov hostiteľa: <i>Nom de l'hôte:</i> Uveďte názov hostiteľa (vrátane názvu plne kvalifikovanej domény) Číslo rozšírenia: <i>Numéro de poste:</i> Uveďte rozšírenie (ak sa použije) </td> <td data-bbox="1018 416 1353 936"> Číslo ISDN: <i>Numéro RNIS:</i> Uveďte číslo ISDN: Číslo rozšírenia: <i>Numéro de poste:</i> Uveďte rozšírenie (ak sa použije) </td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="667 943 1353 1238"> Doplňujúce poznámky: <i>Autres remarques:</i> Sem uveďte akékoľvek relevantné pripomienky alebo poznámky </td> </tr> </tbody> </table>	IP (SIP alebo/ou H.323)	ISDN	IP adresa: <i>Adresse IP:</i> Vložte IP adresu Názov hostiteľa: <i>Nom de l'hôte:</i> Uveďte názov hostiteľa (vrátane názvu plne kvalifikovanej domény) Číslo rozšírenia: <i>Numéro de poste:</i> Uveďte rozšírenie (ak sa použije)	Číslo ISDN: <i>Numéro RNIS:</i> Uveďte číslo ISDN: Číslo rozšírenia: <i>Numéro de poste:</i> Uveďte rozšírenie (ak sa použije)	Doplňujúce poznámky: <i>Autres remarques:</i> Sem uveďte akékoľvek relevantné pripomienky alebo poznámky	
IP (SIP alebo/ou H.323)	ISDN							
IP adresa: <i>Adresse IP:</i> Vložte IP adresu Názov hostiteľa: <i>Nom de l'hôte:</i> Uveďte názov hostiteľa (vrátane názvu plne kvalifikovanej domény) Číslo rozšírenia: <i>Numéro de poste:</i> Uveďte rozšírenie (ak sa použije)	Číslo ISDN: <i>Numéro RNIS:</i> Uveďte číslo ISDN: Číslo rozšírenia: <i>Numéro de poste:</i> Uveďte rozšírenie (ak sa použije)							
Doplňujúce poznámky: <i>Autres remarques:</i> Sem uveďte akékoľvek relevantné pripomienky alebo poznámky								
4.	Virtuálna miestnosť (prostredníctvom MCU) <i>Salle virtuelle (via une unité de commande multipoint)</i>	Vyplňte len v prípade, že sa bude používať virtuálna pojednávacia miestnosť. <i>Ne compléter que si une salle de réunion virtuelle sera utilisée.</i> Adresa/názov hostiteľa <i>Adresse / Nom de l'hôte</i> Vložte adresu a/alebo názov hostiteľa (vrátane názvu plne kvalifikovanej domény) PIN <i>Code d'accès</i> Vložte prístupový PIN kód pre virtuálnu miestnosť						
5.	Kodek <i>Codec</i>	Uveďte údaje o použitom kodeku						

6.	Druh šifrovania <i>Type de chiffrement</i>	Uveďte podrobnosti o druhu použitého šifrovania (napr. AES, 3DES) a použité bity (napr. 128 bitov, 192 bitov) Použije sa nastavenie „automatické“, alebo „negarantované“? <i>Le paramètre « automatique » ou « au mieux » sera-t-il utilisé ?</i> ☐ Áno <i>Oui</i> ☐ Nie <i>Non</i>
-----------	--	---

Kontaktné údaje technikov*Coordonnées des interlocuteurs techniques*

Toto sú kontaktné osoby okrem osôb uvedených v dožiadaní, ktoré sú osobitne určené na (prípadné) riešenie technických problémov.

Il y a des interlocuteurs techniques outre ceux qui sont mentionnés dans la Commission rogatoire, en particulier pour les questions techniques (le cas échéant)

7a)	Kontaktná osoba 1 <i>Interlocuteur 1</i>	7b)	Kontaktná osoba 2 <i>Interlocuteur 2</i>
	Meno <i>Nom</i> Funkcia <i>Fonction</i> E-mail Telefónne číslo <i>Téléphone</i> Jazyky <i>Langues</i>		Meno <i>Nom</i> Funkcia <i>Fonction</i> E-mail Telefónne číslo <i>Téléphone</i> Jazyky <i>Langues</i>

Po skončení *Mnohoaspektovej iniciatívy na zlepšenie cezhraničných videokonferencií* (projekt Handshake) Rada Európskej únie poskytla ďalej uvedené príklady postupností s cieľom pomôcť používateľom rôznych druhov sieťových pripojení:¹

À la suite de la conclusion du projet « Handshake » (Multi-aspect initiative to improve cross-border videoconferencing), le Conseil de l'Union européenne a donné les exemples de séquences suivants pour aider les utilisateurs en fonction des types de connexions réseau:

Príklady postupností parametrov a oddeľovacích znakov na začatie videokonferencie

Exemples de séquences de paramètres et de délimiteurs pour lancer une visioconférence

V závislosti od značky použitého zariadenia – možno bude potrebné použiť rôzne sekvencie parametrov.

Dépendent de la marque des appareils – il sera peut-être nécessaire d'utiliser différentes séquences de paramètres.

Použitie IP:

IP:

Názov hostiteľa/IP adresa, po ktorej nasleduje oddeľovací znak ## a číslo rozšírenia:

111.22.33.4##5656

Názov hostiteľa/IP adresa, po ktorej nasleduje oddeľovací znak # a číslo rozšírenia: 111.22.33.4#5656

Nom de l'hôte/adresse IP suivi du numéro de poste avec le délimiteur ## :

111.22.33.4##5656

Nom de l'hôte/adresse IP suivi du numéro de poste avec le délimiteur # : 111.22.33.4#5656

Použitie SIP:

SIP:

Číslo rozšírenia, po ktorom nasleduje oddeľovací znak @ a názov hostiteľa/IP adresa:

5656@videoconf.host.eu

5656@111.22.33.4

Numéro de poste suivi du nom de l'hôte/de l'adresse IP avec le délimiteur @ :

5656@videoconf.host.eu

5656@111.22.33.4

Sekvencie ISDN:

Séquences RNIS :

Číslo ISDN a číslo rozšírenia spolu: + 43 1 0000895656

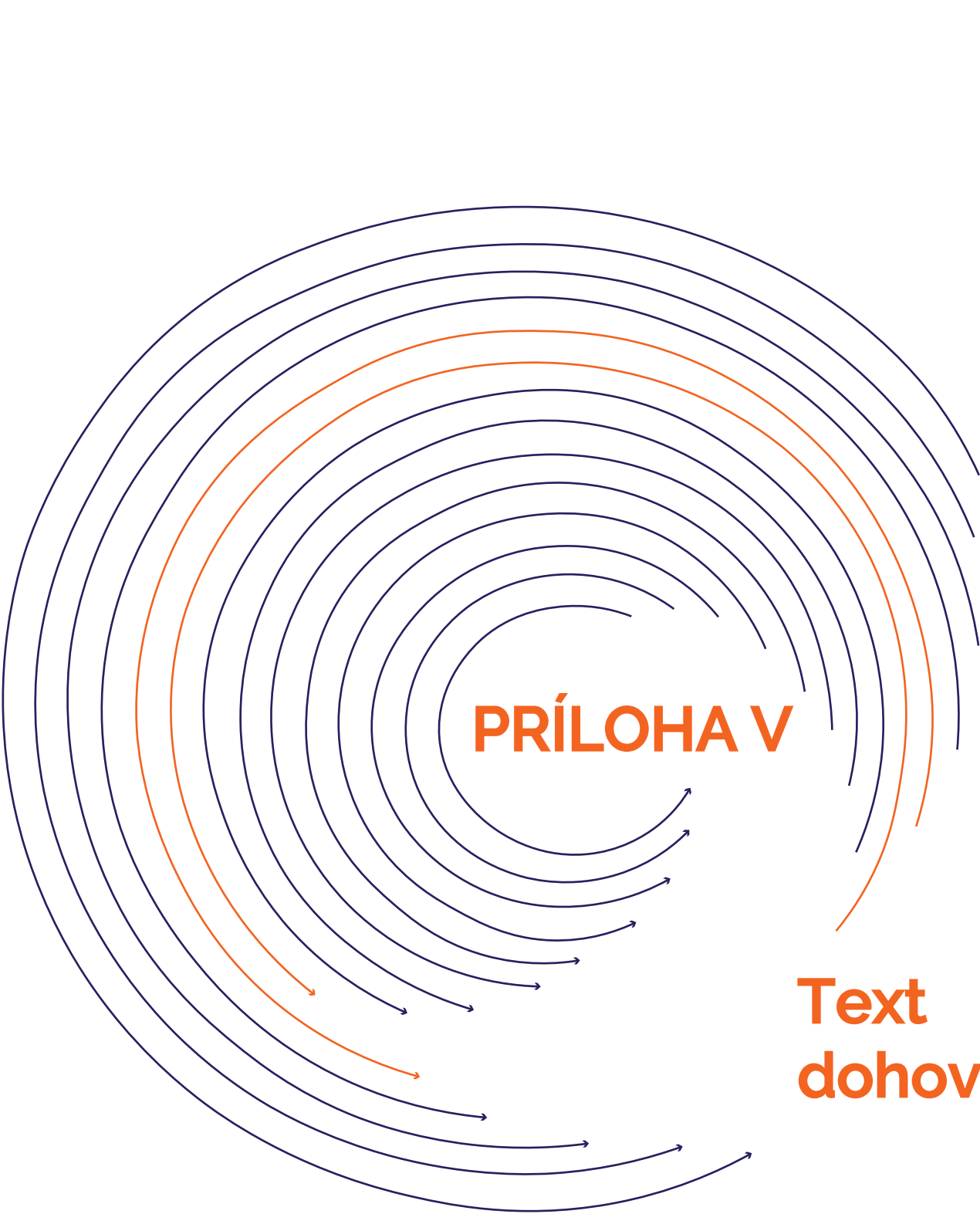
Číslo ISDN a číslo rozšírenia oddelené oddeľovacím znakom #: + 43 1 000089#5656

Numéro RNIS et numéro de poste ensemble : + 43 1 0000895656

Numéro RNIS et numéro de poste séparés par un délimiteur # : + 43 1 000089#5656

¹

Projekt Handshake, D4. Formulár na žiadanie/potvrdenie cezhraničnej videokonferencie, s. 20.

PRÍLOHA V

**Text
dohovoru**

DOHOVOR O VYKONÁVANÍ DŮKAZOV V CUDZINE
V OBČIANSKÝCH A OBCHODNÝCH VECIACH¹

(uzavretý 18. marca 1970)

Signatárske štáty tohto dohovoru,
prajúc si uľahčiť zasielanie a vykonanie dožiadaní a podporiť zosúladienie rôznych spôsobov, ktoré sa používajú na tento účel,
prajúc si zlepšiť vzájomnú justičnú spoluprácu v občianskych a obchodných veciach,
sa rozhodli na tento účel uzavrieť dohovor a dohodli sa na týchto ustanoveniach:

KAPITOLA I – DOŽIADANIE

Článok 1

V občianskych a obchodných veciach môže súdny orgán zmluvného štátu v súlade s ustanoveniami práva daného štátu požiadať príslušný orgán iného zmluvného štátu prostredníctvom dožiadania o obstaranie dôkazu alebo o vykonanie iného súdneho úkonu.

Dožiadaním nemožno žiadať o obstaranie dôkazu, ktorý nie je určený na použitie v súdnom konaní, ktoré sa začalo alebo sa má začať.

Výraz „iný súdny úkon“ sa nevzťahuje na doručovanie súdnych písomností ani na začatie akéhokoľvek postupu, ktorým sa vykonávajú alebo presadzujú rozsudky alebo uznesenia, alebo nariadenia o predbežných alebo ochranných opatreniach.

Článok 2

Zmluvný štát poverí ústredný orgán, ktorý sa ujme prijímania dožiadaní od súdneho orgánu iného zmluvného štátu a ich odosielania príslušnému orgánu na ich vykonanie. Organizácia ústredného orgánu sa spravuje v súlade s právnym poriadkom daného štátu.

Dožiadania sa zasielajú ústrednému orgánu vykonávajúceho štátu bez toho, aby boli zasielané prostredníctvom akéhokoľvek iného orgánu tohto štátu.

Článok 3

Dožiadanie obsahuje tieto údaje:

- a) označenie orgánu žiadajúceho o vykonanie dôkazu a orgánu, ktorý ho má vykonať, ak je dožadujúcemu orgánu známy;
- b) mená/názvy a adresy účastníkov konania a prípadne ich zástupcov;
- c) povahu konania, v ktorom sa o vykonanie dôkazu žiada, s uvedením všetkých s tým súvisiacich

¹ Tento dohovor spolu so súvisiacimi dokumentmi je prístupný v sekcii *Evidence* (Dôkazy) na webovom sídle HCCH. Celú históriu dohovoru pozri v HCCH, *Actes et documents de la Onzième session* (Akty a dokumenty z jedenásteho zasadnutia) (1968), zv. IV, *Obtention des preuves* (Vykonávanie dôkazov), 219 strán.

- potrebných skutočností;
- d) dôkaz, ktorý sa má obstať, alebo iný súdny úkon, ktorý sa má vykonať.

V odôvodnených prípadoch dožiadanie obsahuje okrem iného:

- e) mená a adresy osôb, ktoré sa majú vypočuť;
- f) otázky, ktoré sa majú položiť vypočúvaným osobám, alebo skutočnosti, o ktorých sa majú vypočuť;
- g) dokumenty alebo iný majetok, nehnuteľný alebo osobný, ktoré sa majú prezrieť;
- h) akúkoľvek požiadavku, aby osoba vypovedala pod prísahou alebo formou čestného vyhlásenia, ako aj akúkoľvek osobitnú formu, ktorá sa má použiť;
- i) akýkoľvek osobitný spôsob alebo postup, ktorých použitie sa požaduje podľa článku 9.

Dožiadanie môže obsahovať aj akékoľvek informácie potrebné na uplatnenie článku 11.

Žiadna legalizácia ani podobné formality sa nemôžu požadovať.

Článok 4

Dožiadanie sa vyhotovuje v jazyku dožiadaného orgánu alebo sa k nemu pripojí preklad do tohto jazyka.

Zmluvný štát však prijme dožiadanie vyhotovené buď v anglickom, alebo vo francúzskom jazyku, alebo pripojený preklad do jedného z týchto jazykov, pokiaľ neuplatňuje výhradu povolenú podľa článku 33.

Zmluvný štát, ktorý má viac úradných jazykov a nemôže vzhľadom na vnútroštátny právny poriadok prijímať dožiadania v jednom z týchto jazykov na celom svojom území, vyhlásením určí, v ktorom jazyku sa má dožiadanie vyhotoviť alebo do ktorého jazyka sa má preložiť na účely jeho vykonania v určených častiach svojho územia. V prípade nedodržania tohto vyhlásenia bez odôvodneného ospravedlnenia náklady na preklad do požadovaného jazyka uhradí štát pôvodu.

Zmluvný štát môže vyhlásením určiť iný jazyk alebo iné jazyky, než sú uvedené v predchádzajúcich odsekoch, v ktorých sa môže dožiadanie zaslať jeho ústrednému orgánu.

Správnosť akéhokoľvek prekladu pripojeného k dožiadaniu overuje buď diplomatický zástupca, alebo konzulárny úradník, alebo súdny prekladateľ, alebo iná osoba s príslušným oprávnením na tento účel v jednej z dotknutých krajín.

Článok 5

Ak sa ústredný orgán domnieva, že dožiadanie nie je v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru, bezodkladne o tom informuje orgán štátu pôvodu, ktorý mu dožiadanie poslal, s uvedením námietok proti dožiadaniu.

Článok 6

Ak orgán, ktorému bolo dožiadanie odoslané, nie je príslušný na jeho vykonanie, bezodkladne ho pošle orgánu, ktorý je v tom istom štáte príslušný dožiadanie vykonať v súlade s ustanoveniami právneho poriadku tohto štátu.

Článok 7

Ak si to dožadujúci orgán praje, oznámi sa mu dátum a miesto uskutočnenia konania, aby sa na ňom mohli zúčastniť dotknutí účastníci a ich prípadní zástupcovia. Toto oznámenie sa zašle priamo účastníkom alebo ich zástupcom, ak o to orgán štátu pôvodu požiada.

Článok 8

Zmluvný štát môže vyhlásiť, že pri vykonaní dožiadania môžu byť prítomní členovia justičného personálu dožadujúceho orgánu iného zmluvného štátu. Môže sa vyžadovať predchádzajúce povolenie príslušného orgánu povereného vyhlasujúcim štátom.

Článok 9

Súdny orgán, ktorý dožiadanie vykonáva, uplatňuje spôsoby a postupy podľa svojho vlastného právneho poriadku.

Vyhovie však požiadavke dožadujúceho orgánu na jeho vykonanie osobitným spôsobom alebo postupom, pokiaľ nie je nezlučiteľný s vnútroštátnym právnym poriadkom vykonávajúceho štátu alebo pokiaľ ho nemožno vykonať z dôvodu jeho vnútroštátnej praxe a postupu, alebo z dôvodu praktických problémov.

Dožiadanie sa musí vykonať urýchlene.

Článok 10

Pri vykonávaní dožiadania dožiadaný orgán uplatňuje vhodné donucovacie prostriedky v tých prípadoch a v rovnakej miere, ako sa ustanovuje v jeho vnútroštátnom právnom poriadku pri vykonávaní uznesení vydaných orgánmi jeho vlastnej krajiny, alebo žiadostí podaných účastníkmi vnútroštátneho súdneho konania.

Článok 11

Pri vykonávaní dožiadania môže dotknutá osoba odmietnuť vypovedať v takom rozsahu, v akom má výsadu alebo povinnosť odmietnuť vypovedať:

- a) buď podľa právneho poriadku vykonávajúceho štátu, alebo
- b) podľa právneho poriadku štátu pôvodu, a taká výsada alebo povinnosť bola uvedená v dožiadaní, alebo v prípade dožiadaného orgánu takú výsadu alebo povinnosť tomuto orgánu inak potvrdil dožadujúci orgán.

Zmluvný štát okrem toho môže vyhlásiť, že bude uznávať výsady a povinnosti ustanovené právnym poriadkom iných štátov než štátu pôvodu a vykonávajúceho štátu, a to v rozsahu uvedenom v takom vyhlásení.

Článok 12

Vykonanie dožiadania sa môže odmietnuť, iba ak:

- a) vo vykonávajúcom štáte vykonanie dožiadania nepatrí do právomoci súdnictva alebo
- b) dožiadaný štát sa domnieva, že by tým bola dotknutá jeho zvrchovanosť alebo bezpečnosť.

Vykonanie sa nesmie odmietnuť iba z toho dôvodu, že vykonávajúci štát má podľa vlastného vnútroštátneho právneho poriadku výlučnú právomoc rozhodovať vo veci alebo podľa jeho vnútroštátneho právneho poriadku by bolo v tejto veci neprípustné právo na žalobu.

Článok 13

Doklady o vykonaní dožiadania zašle dožiadaný orgán dožadujúcemu orgánu rovnakou cestou, akú použil dožadujúci orgán.

Ak sa dožiadanie nevykonalo v celom rozsahu alebo sčasti, dožadujúci orgán sa o tom v každom prípade informuje bezodkladne rovnakou cestou s uvedením dôvodov.

Článok 14

Vykonanie dožiadania nemôže spôsobiť vznik žiadnej povinnosti náhrady daní ani nákladov bez ohľadu na ich povahu.

Vykonávajúci štát však má právo požadovať od štátu pôvodu náhradu za odmeny vyplatené znalcom a tlmočníkom a náhradu nákladov spojených s použitím osobitného postupu vyžiadaného štátom pôvodu podľa článku 9 druhého odseku.

Dožiadaný orgán, podľa ktorého právneho poriadku sú povinní zabezpečiť dôkazy samotní účastníci a ktorý nemôže vykonať dožiadanie sám, môže tým po predchádzajúcom súhlase dožadujúceho orgánu poveriť vhodnú osobu. Pri vyžiadaní tohto súhlasu dožiadaný orgán uvedie približnú výšku nákladov, ktoré by si takýto postup vyžiadali. Ak dožadujúci orgán svoj súhlas udelí, nahradí akékoľvek vzniknuté náklady; bez takéhoto súhlasu dožadujúci orgán nie je povinný tieto náklady uhradiť.

KAPITOLA II – VYKONÁVANIE DŮKAZOV DIPLOMATICKÝMI ZÁSTUPCAMI, KONZULÁRNymi ÚRADNÍKMI A KOMISÁRMi

Článok 15

V občianskych alebo obchodných veciach môže diplomatický zástupca alebo konzulárny úradník zmluvného štátu vykonávať na území iného zmluvného štátu a v obvode, v ktorom vykonáva svoje funkcie, dôkazy bez donucovania štátnych príslušníkov štátu, ktorý zastupuje, ako pomoc na účely konania vedeného pred súdmi štátu, ktorý zastupuje.

Zmluvný štát môže vyhlásiť, že dôkazy môže vykonávať diplomatický zástupca alebo konzulárny úradník, len ak povolenie vydané na tento účel na základe jeho žiadosti alebo žiadosti podanej v jeho mene udelil príslušný orgán poverený vyhlasujúcim štátom.

Článok 16

Diplomatický zástupca alebo konzulárny úradník zmluvného štátu môže na území iného zmluvného štátu a v obvode, v ktorom vykonáva svoje funkcie, vykonávať dôkazy bez donucovania štátnych príslušníkov štátu, v ktorom vykonáva svoje funkcie, alebo štátnych príslušníkov tretieho štátu ako pomoc na účely konania vedeného pred súdmi štátu, ktorý zastupuje, ak:

- a) príslušný orgán poverený štátom, v ktorom vykonáva svoje funkcie, vydal na to povolenie buď

- všeobecne, alebo v konkrétnej veci a
- b) dodrží podmienky, ktoré príslušný orgán stanovil v danom povolení.

Zmluvný štát môže vyhlásiť, že uvedené dôkazy sa môžu vykonávať bez jeho predchádzajúceho povolenia.

Článok 17

V občianskej alebo obchodnej veci každá osoba riadne vymenovaná za komisára na tento účel môže bez donucovania vykonávať dôkazy na území zmluvného štátu ako pomoc pri súdnych konaniach začatých na súdoch iného zmluvného štátu, ak:

- a) príslušný orgán poverený štátom, v ktorom sa má dokazovanie vykonať, vydal na to svoje povolenie buď všeobecne, alebo v konkrétnej veci a
- b) dodrží podmienky, ktoré príslušný orgán stanovil v danom povolení.

Zmluvný štát môže vyhlásiť, že uvedené dôkazy sa môžu vykonávať bez jeho predchádzajúceho povolenia.

Článok 18

Zmluvný štát môže vyhlásiť, že diplomatický zástupca, konzulárny úradník alebo komisár oprávnený vykonávať dôkazy podľa článkov 15, 16 alebo 17 môže požiadať príslušný orgán poverený vyhlasujúcim štátom o primeranú pomoc pri obstarávaní dôkazov s použitím donútenia. Vyhlásenie môže obsahovať podmienky, ktorých uloženie vyhlasujúci štát môže považovať za potrebné.

Ak orgán takej žiadosti vyhovie, použije akékoľvek donucovacie prostriedky, ktoré sú primerané a ustanovené jeho právnym poriadkom na použitie pri vnútroštátnom súdnom konaní.

Článok 19

Príslušný orgán môže pri udelení povolenia podľa článkov 15, 16 a 17 alebo pri vyhovení žiadosti podľa článku 18 stanoviť podmienky, ktoré pokladá za vhodné, pokiaľ ide okrem iného o čas a miesto vykonania dôkazu. Podobne môže požadovať, aby sa mu v primeranom predstihu oznámil čas, dátum a miesto vykonania dôkazu; v takom prípade je zástupca orgánu oprávnený byť prítomný pri vykonaní dôkazu.

Článok 20

Pri vykonávaní dôkazov podľa niektorého z článkov tejto kapitoly môžu byť dotknuté osoby právne zastupované.

Článok 21

Ak je diplomatický zástupca, konzulárny úradník alebo komisár oprávnený podľa článku 15, 16 alebo 17 vykonať dôkazy:

- a) môže vykonať všetky druhy dôkazov, ktoré nie sú nezlučiteľné s právnym poriadkom štátu, v ktorom sa dôkazy vykonávajú, ani v rozpore s povolením udeleným podľa uvedených článkov, a má právomoc za daných obmedzení vziať svedka pod prísahu alebo prijať čestné vyhlásenie;
- b) žiadosť osobe, aby sa dostavila alebo aby vypovedala, pokiaľ príjemca nie je príslušníkom štátu, v ktorom prebieha konanie o žalobe, sa píše v jazyku miesta, v ktorom sa má dôkaz vykonať,

- alebo sa k žiadosti pripojí preklad do takéhoto jazyka;
- c) v žiadosti treba osobu informovať, že môže byť právne zastúpená, a v každom štáte, ktorý nepodal vyhlásenie podľa článku 18, ju informovať aj o tom, že nie je povinná dostaviť sa alebo vypovedať;
 - d) dokazovanie sa môže vykonať spôsobom stanoveným podľa rozhodného práva súdu, na ktorom prebieha konanie o žalobe, za predpokladu, že tento spôsob nezakazuje právny poriadok štátu, v ktorom sa dôkaz vykonáva;
 - e) osoba vyžiadaná, aby vypovedala, môže uplatniť výsady a povinnosti odmietnuť vypovedať uvedené v článku 11.

Článok 22

Skutočnosť, že sa pokus o vykonanie dôkazu postupom stanoveným v tejto kapitole nepodaril, lebo osoba odmietla vypovedať, nebráni nadväznej žiadosti o vykonanie dôkazu v súlade s kapitolou I.

KAPITOLA III – VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 23

Zmluvný štát môže v čase podpisu, ratifikácie alebo pristúpenia vyhlásiť, že nebude vykonávať dožiadania vydané na účely získania s označením „*pre-trial discovery of documents*“ známe v krajinách uplatňujúcich systém *common law*.

Článok 24

Zmluvný štát môže poveriť aj iné orgány okrem ústredného orgánu a určiť rozsah ich právomoci. Dožiadania sa však v každom prípade môžu zasielať ústrednému orgánu.

Federálne štáty môžu poveriť viac než jeden ústredný orgán.

Článok 25

Zmluvný štát, v ktorom je viac ako jeden právny systém, môže poveriť orgány jedného z takýchto právnych systémov výlučnou právomocou pri vykonávaní dožiadaní podľa tohto dohovoru.

Článok 26

Zmluvný štát môže, ak to vyžadujú ústavné obmedzenia, požadovať od štátu pôvodu náhradu poplatkov a nákladov v súvislosti s vykonaním dožiadania, za použitie donucovacích prostriedkov na vynútenie dostavenia sa osoby, aby vypovedala, nákladov na účasť takýchto osôb a nákladov za akýkoľvek prepis vykonania dôkazu.

Keď štát odoslal dožiadanie podľa predchádzajúceho odseku, ktorýkoľvek iný zmluvný štát môže od tohto štátu požadovať náhradu podobných poplatkov a nákladov.

Článok 27

Ustanovenia tohto dohovoru nebránia zmluvnému štátu:

- a) vyhlásiť, že dožiadania sa môžu zasielať jeho súdnym orgánom inými cestami než uvedenými v článku 2;
- b) povoliť svojim vnútroštátnym právnym poriadkom alebo na základe praxe vykonávať ktorýkoľvek úkon, na ktorý sa vzťahuje tento dohovor, za menej prísnych podmienok;
- c) povoliť svojim vnútroštátnym právnym poriadkom alebo na základe praxe aj iné spôsoby vykonania dôkazov, než sa stanovuje v tomto dohovore.

Článok 28

Tento dohovor nebráni uzavretiu dohody medzi dvomi alebo viacerými zmluvnými štátmi o odchylnej úprave:

- a) ustanovení článku 2, pokiaľ ide o spôsoby odosielania dožiadaní;
- b) ustanovení článku 4, pokiaľ ide o jazyky, ktoré možno použiť;
- c) ustanovení článku 8, pokiaľ ide o prítomnosť justičného personálu pri vykonávaní dožiadania;
- d) ustanovení článku 11, pokiaľ ide o výsady a povinnosti svedkov odmietnuť vypovedať;
- e) ustanovení článku 13, pokiaľ ide o spôsoby vrátenia vykonaných dožiadaní dožadujúcemu orgánu;
- f) ustanovení článku 14, pokiaľ ide o poplatky a náklady;
- g) ustanovení kapitoly II.

Článok 29

Medzi zmluvnými stranami tohto dohovoru, ktoré sú aj zmluvnými stranami jedného dohovoru alebo oboch dohovorov o civilnom konaní podpísaných v Haagu 17. júla 1905 a 1. marca 1954, sa týmto dohovorom nahrádzajú články 8 až 16 skorších dohovorov.

Článok 30

Tento dohovor nemá vplyv na uplatňovanie článku 23 dohovoru z roku 1905 ani článku 24 dohovoru z roku 1954.

Článok 31

Doplňkové dohody medzi zmluvnými stranami dohovorov z roku 1905 a 1954 sa považujú za rovnako uplatniteľné na tento dohovor, pokiaľ sa zmluvné strany nedohodli inak.

Článok 32

Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článkov 29 a 31, tento dohovor sa neodchyľuje od dohovorov, ktorých stranami sú alebo budú zmluvné štáty a ktoré obsahujú ustanovenia o otázkach upravených týmto dohovorom.

Článok 33

Štát môže pri podpise, ratifikácii alebo pristúpení úplne alebo čiastočne vylúčiť uplatňovanie ustanovení článku 4 druhého odseku a kapitoly II. Žiadna iná výhrada sa nepripúšťa.

Každý zmluvný štát môže kedykoľvek vziať späť uplatnenú výhradu; účinnosť výhrady zanikne v šesťdesiaty deň po oznámení späťvzatia.

Keď niektorý štát uplatnil výhradu, ktorýkoľvek iný týmto dotknutý štát môže uplatniť rovnaké pravidlo vo vzťahu k štátu, ktorý výhradu uplatnil.

Článok 34

Štát môže kedykoľvek odvolať alebo zmeniť svoje vyhlásenie.

Článok 35

Zmluvný štát oznámi Ministerstvu zahraničných vecí Holandska buď pri uložení svojej ratifikačnej listiny alebo listiny o pristúpení, alebo neskôr orgány poverené podľa článkov 2, 8, 24 a 25.

Zmluvný štát podobne ministerstvu prípadne oznámi:

- a) určenie orgánov, na ktoré sa diplomatickí zástupcovia alebo konzulárni úradníci musia obracať so žiadosťou o povolenie podľa článkov 15 a 16 a ktorých pomoc sa môže uplatniť pri vykonávaní dôkazov podľa článku 18;
- b) určenie orgánov, ktorých povolenie sa môže vyžadovať pri vykonávaní dôkazov komisármi podľa článku 17 alebo orgánov, ktoré môžu poskytnúť pomoc podľa článku 18;
- c) vyhlásenia podľa článkov 4, 8, 11, 15, 16, 17, 18, 23 a 27;
- d) akékoľvek odvolanie alebo zmenu uvedených určení a vyhlásení;
- e) odvolanie akejkoľvek výhrady.

Článok 36

Akékoľvek ťažkosti, ktoré môžu vzniknúť medzi zmluvnými štátmi v súvislosti s vykonávaním tohto dohovoru, sa vyriešia diplomatickou cestou.

Článok 37

Tento dohovor je otvorený na podpis štátmi zastúpenými na jedenástom zasadnutí Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného.

Dohovor bude ratifikovaný a ratifikačné listiny budú uložené na Ministerstve zahraničných vecí Holandska.

Článok 38

Tento dohovor nadobudne platnosť šesťdesiatym dňom po uložení tretej ratifikačnej listiny uvedenej v článku 37 druhom odseku.

Dohovor nadobudne platnosť pre každý signatársky štát, ktorý ho ratifikuje neskôr, šesťdesiatym dňom po uložení ratifikačnej listiny.

Článok 39

Každý štát, ktorý nebol zastúpený na jedenástom zasadnutí Haagskej konferencie medzinárodného

práva súkromného a ktorý je členom tejto konferencie alebo Organizácie Spojených národov, alebo jej odbornej organizácie, alebo zmluvnou stranou Štatútu Medzinárodného súdneho dvora, môže pristúpiť k tomuto dohovoru po nadobudnutí jeho platnosti podľa článku 38 prvého odseku.

Listina o pristúpení bude uložená na Ministerstve zahraničných vecí Holandska.

Dohovor nadobudne platnosť pre štát pristupujúci k dohovoru šesťdesiatym dňom po uložení listiny o pristúpení.

Pristúpenie nadobudne účinnosť len vo vzťahoch medzi pristupujúcim štátom a zmluvnými štátmi, ktoré vyhlásili, že s pristúpením súhlasia. Takéto vyhlásenie sa uloží na Ministerstve zahraničných vecí Holandska; toto ministerstvo diplomatickou cestou zašle overenú kópiu vyhlásenia každému zmluvnému štátu.

Dohovor nadobudne platnosť medzi pristupujúcim štátom a štátom, ktorý vyhlásil, že toto pristúpenie prijíma, šesťdesiatym dňom po uložení vyhlásenia o tomto prijatí.

Článok 40

Každý štát môže pri podpise, ratifikácii alebo pristúpení vyhlásiť, že sa uplatnenie tohto dohovoru rozširuje aj na všetky územia alebo na jedno alebo niektoré z nich, za ktorých medzinárodné styky je zodpovedný. Toto vyhlásenie nadobudne účinnosť dňom nadobudnutia platnosti dohovoru pre príslušný štát.

Potom bude každé také rozšírenie oznámené Ministerstvu zahraničných vecí Holandska.

Dohovor nadobudne platnosť pre územia, ktorých sa uplatňovanie týka, šesťdesiatym dňom po oznámení uvedenom v predchádzajúcom odseku.

Článok 41

Tento dohovor zostáva v platnosti päť rokov odo dňa nadobudnutia jeho platnosti podľa článku 38 prvého odseku, a to aj pre štáty, ktoré ho budú ratifikovať alebo k nemu pristúpia neskôr.

Ak nebude dohovor vypovedaný, predlžuje sa jeho platnosť vždy na ďalších päť rokov.

Akúkoľvek výpoveď treba oznámiť najneskôr šesť mesiacov pred uplynutím päťročného obdobia platnosti Ministerstvu zahraničných vecí Holandska.

Výpoveď sa môže obmedziť na určité územia, na ktoré sa dohovor vzťahuje.

Výpoveď bude účinná iba pre štát, ktorý ju oznámil. Pre všetky ostatné zmluvné štáty zostane dohovor v platnosti.

Článok 42

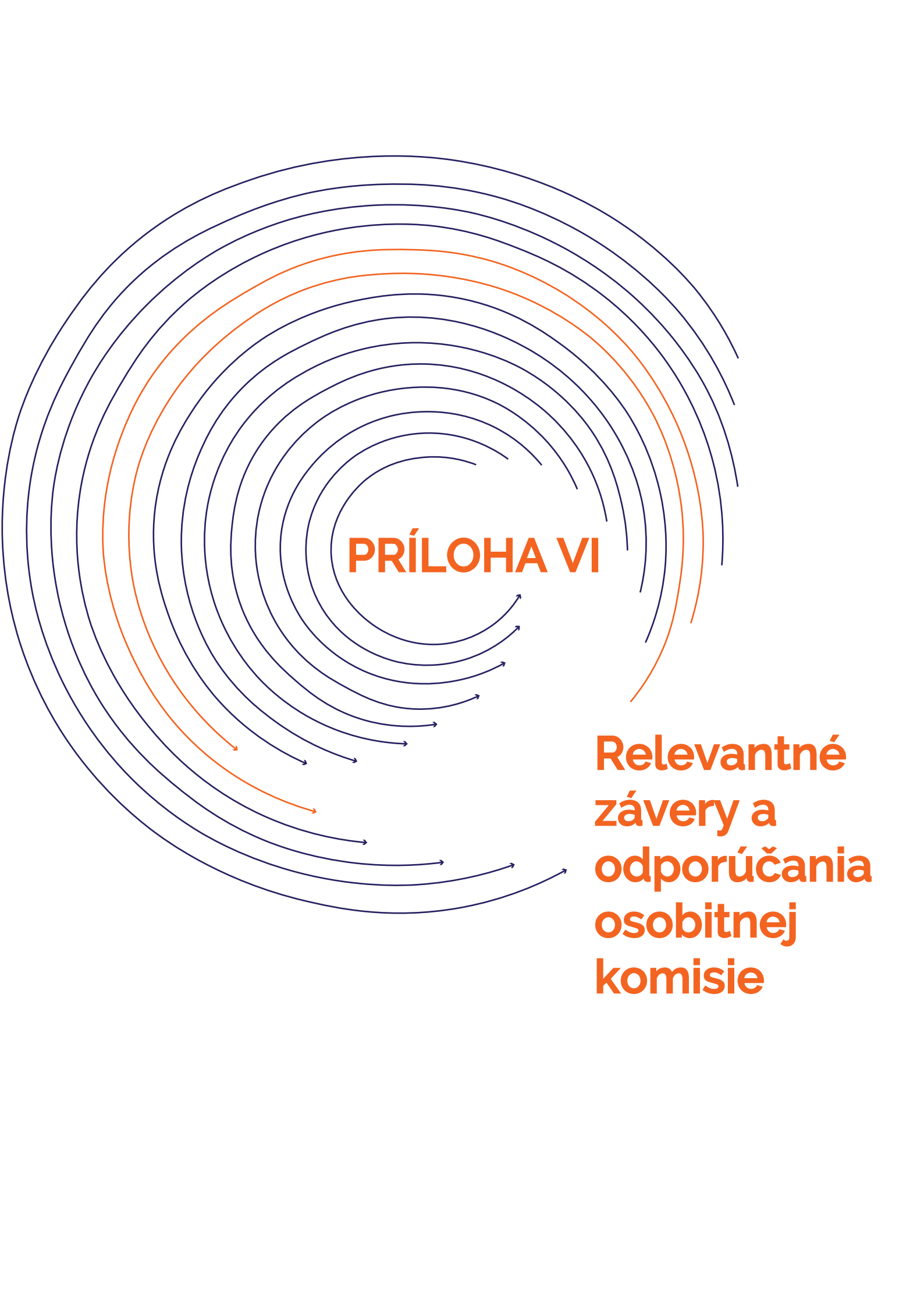
Ministerstvo zahraničných vecí Holandska oznámi štátom uvedeným v článku 37, ako aj štátom, ktoré pristúpia podľa článku 39:

- a) podpisy a ratifikácie podľa článku 37;
- b) deň nadobudnutia platnosti tohto dohovoru podľa článku 38 prvého odseku;
- c) pristúpenia podľa článku 39 a deň nadobudnutia ich platnosti;

- d) rozšírenia, podľa článku 40 a deň nadobudnutia ich platnosti;
- e) určenie orgánov, výhrady a vyhlásenia uvedené v článkoch 33 a 35;
- f) výpovede podľa článku 41 tretieho odseku.

Na dôkaz toho podpísaní, riadne na tento účel poverení, podpísali tento dohovor.

V Haagu 18. marca 1970 v anglickom a francúzskom jazyku, pričom oba texty majú rovnakú platnosť, v jednom vyhotovení, ktoré sa uloží v archívoch vlády Holandska a ktorého overený odpis sa odovzdá diplomatickou cestou každému štátu zastúpenému na jedenástom zasadnutí Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného.

PRÍLOHA VI

**Relevantné
závery a
odporúčania
osobitnej
komisie**

Zasadnutie v roku 2003

ZaO č. 4

Osobitná komisia zdôraznila, že dohovory o apostile, vykonávaní dôkazov a doručovaní písomností sa uplatňujú v prostredí, ktoré podlieha významnému technickému vývoju. Aj keď tento vývoj nebolo možné predvídať v čase prijatia týchto troch dohovorov, osobitná komisia zdôraznila, že moderné technológie sú neoddeliteľnou súčasťou dnešnej spoločnosti a ich využívanie je nepochybnou skutočnosťou. Vzhľadom na to osobitná komisia poznamenala, že duch a litera dohovorov netvorí prekážku využívania moderných technológií a že ich uplatňovanie a prevádzkovanie možno ďalej zlepšovať spoliehaním sa na takéto technológie. Pracovný seminár uskutočnený pred zasadnutím osobitnej komisie, t. j. 27. októbra 2003, jasne ukázal prostriedky, možnosti a výhody využívania moderných technológií vo veciach, na ktoré sa vzťahuje rozsah pôsobnosti dohovorov.

ZaO č. 42

Osobitná komisia vyjadrila všeobecnú podporu využívaniu moderných technológií s cieľom ďalej uľahčovať účinné uplatňovanie dohovoru. Osobitná komisia poznamenala, že zdanlivo neexistuje žiadna prekážka využívania moderných technológií podľa dohovoru. Na využívanie niektorých techník sa však môžu vzťahovať rôzne právne požiadavky v rôznych štátoch (napr. vyžiadanie súhlasu všetkých účastníkov daného výkonu). Vzhľadom na to osobitná komisia odporučila, aby štáty, ktoré sú zmluvnými stranami, poskytovali príslušné informácie o právnych požiadavkách týkajúcich sa konkrétnych techník Stálej kancelárii.

ZaO č. 43

Osobitná komisia zdôraznila, že keď sa na vykonanie dôkazu vyžaduje osobitný spôsob alebo postup (článok 9 druhý odsek), výnimky zo spôsobu, ktorý je „nezlučiteľný s vnútroštátnym právnym poriadkom vykonávajúceho štátu alebo [...] ho nemožno vykonať z dôvodu jeho vnútroštátnej praxe a postupu, alebo z dôvodu praktických problémov“, by sa mali vykladať reštriktívne, aby v čo najväčšom možnom rozsahu umožňovali využívanie moderných informačných technológií.

ZaO č. 44

Osobitná komisia zdôraznila, že včasný neformálny kontakt medzi príslušnými orgánmi s cieľom koordinovať predloženie a vykonanie dožiadania sa môže uľahčiť použitím moderných informačných technológií, napr. e-mailu.

Zasadnutie v roku 2009

ZaO č. 44

Osobitná komisia nabáda k lepšej komunikácii medzi ústrednými orgánmi a medzi dožadujúcimi orgánmi a príslušným ústredným orgánom na všetkých stupňoch vykonávania dožiadania. Každú neformálnu komunikáciu možno uskutočniť akýmikoľvek vhodnými prostriedkami vrátane e-mailu a faxu.

ZaO č. 55

Osobitná komisia pripomína závery a odporúčania osobitnej komisie č. 42 až 44 z roku 2003 a poznamenáva, že použitie audiovizuálneho spojenia a podobných technológií na účel pomoci pri vykonávaní dôkazov v cudzine je v súlade so súčasným rámcom dohovoru. Osobitná komisia pripomína najmä, že:

- a) dohovor umožňuje účastníkom konania a ich zástupcom, aby pri vykonaní dožiadania dožiadaným štátom boli prítomní (článok 7) a nevylučuje ani prítomnosť justičného personálu dožadujúceho orgánu (článok 8) prostredníctvom audiovizuálneho spojenia v rovnakom rozsahu, v akom by tieto osoby mohli byť prítomné fyzicky;
- b) dohovor umožňuje používanie audiovizuálneho spojenia na pomoc pri vykonávaní dožiadania, keď takéto používanie umožňuje právny poriadok dožiadaného štátu (článok 9 prvý odsek);
- c) audiovizuálne spojenie možno použiť na pomoc pri vykonávaní dožiadania v súlade s článkom 9 druhým odsekom;
- d) dohovor umožňuje používanie audiovizuálneho spojenia na pomoc pri vykonávaní dôkazov diplomatickému zástupcovi, konzulárnemu úradníkovi alebo komisárovi za predpokladu, že táto prax nie je zakázaná v štáte, v ktorom sa dôkaz má vykonať, a pod podmienkou, že bolo udelené príslušné povolenie (články 15, 16, 17 a 21).

Zasadnutie v roku 2014

ZaO č. 9

Osobitná komisia poznamenáva, že praktické uplatňovanie dohovoru o vykonávaní dôkazov by sa ďalej zlepšilo včasnším vykonaním dožiadania a lepšou komunikáciou s ústrednými orgánmi, vrátane e-mailom, na všetkých stupňoch vykonávania dožiadania.

ZaO č. 10

Osobitná komisia víta prax, ktorú oznamujú zmluvné štáty, pričom ústredné orgány:

- a) bezodkladne potvrdzujú doručenie dožiadania dožadujúcemu orgánu a/alebo zainteresovaným stranám;
- b) bezodkladne reagujú na otázky dožadujúcich orgánov a/alebo zainteresovaných strán o stave vykonania;
- c) oznamujú dožadujúcemu orgánu a/alebo zainteresovaným stranám jednotlivé kroky, ktoré sa majú podniknúť na vykonanie.

ZaO č. 20

Osobitná komisia pripomína, že používanie audiovizuálneho spojenia na pomoc pri vykonávaní dôkazov v cudzine je v súlade s rámcom dohovoru o vykonávaní dôkazov (porovnaj ZaO č. 55 z OK 2009). Osobitná komisia potvrdzuje, že článkom 17 sa nebráni členovi justičného personálu dožadujúceho súdu (ani inej riadne vymenovanej osobe), ktorý sa nachádza v jednom zmluvnom štáte, aby vypočul osobu nachádzajúcu sa v inom zmluvnom štáte pomocou audiovizuálneho spojenia.

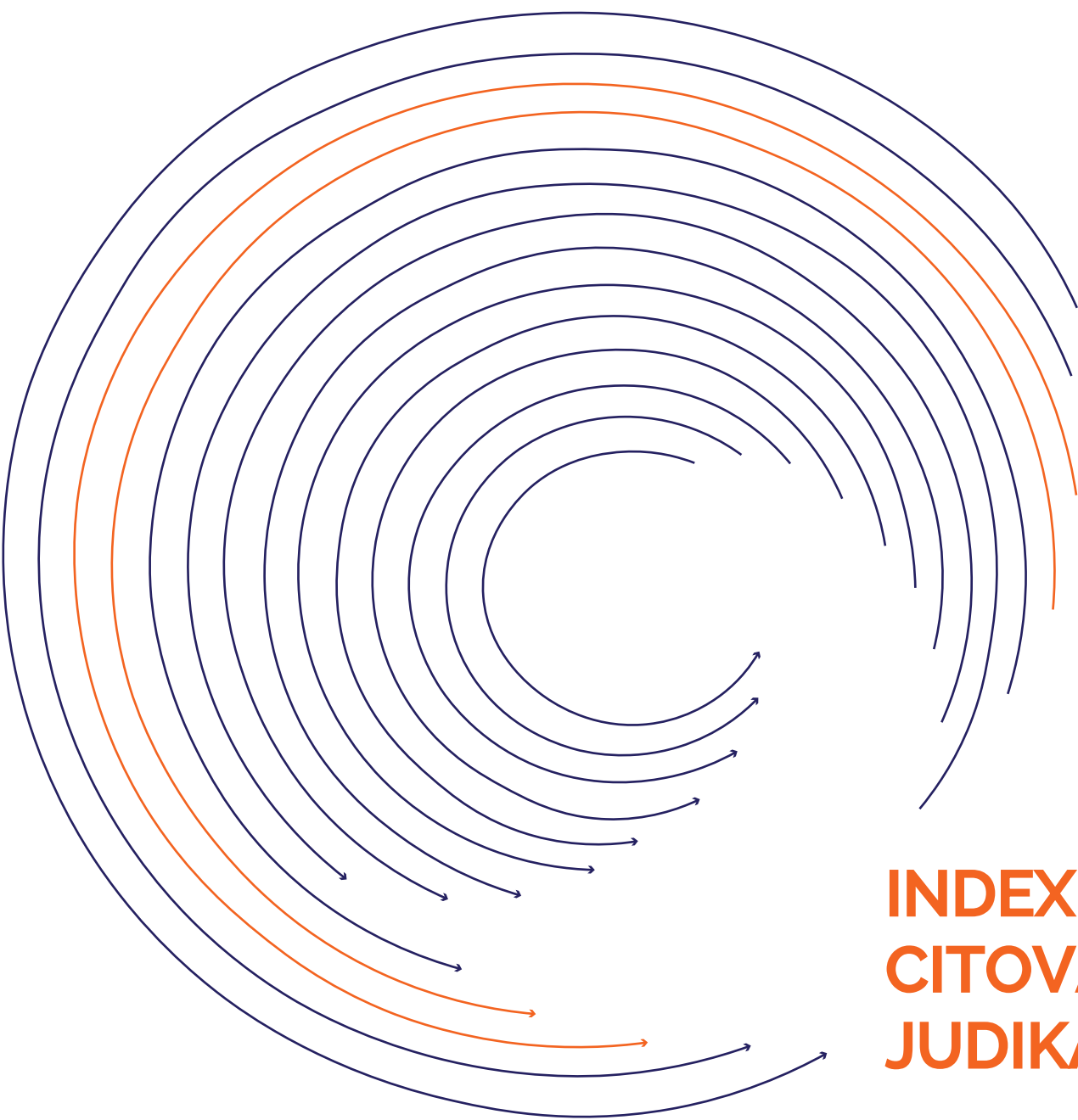
ZaO č. 21

V nadväznosti na návrh delegácie Austrálie o zväžení voliteľného protokolu na uľahčenie vykonania dôkazov bez donucovania pomocou audiovizuálneho spojenia podľa dohovoru o vykonávaní dôkazov a so zreteľnom na podporu ďalšieho využívania moderných technológií osobitná komisia

odporúča, aby rada na svojom nasledujúcom zasadnutí zriadila expertnú skupinu, ktorá sa bude zaoberať otázkami, ktoré môžu vzniknúť pri používaní audiovizuálneho spojenia a iných moderných technológií pri vykonávaní dôkazov v cudzine. Osobitná komisia ďalej odporúča, aby expertná skupina študovala existujúce nástroje a súčasnú prax, a aby skúmala možné spôsoby riešenia týchto otázok vrátane vhodnosti a uskutočniteľnosti voliteľného protokolu alebo akéhokoľvek iného nástroja.

ZaO č. 39

Osobitná komisia podporuje odosielanie a prijímanie dožiadaní elektronickými prostriedkami s cieľom uľahčiť pohotovú vykonanie dôkazov. Zmluvné štáty by pri hodnotení spôsobov elektronického prenosu mali zvážiť bezpečnostné otázky.

INDEX CITOVANEJ JUDIKATÚRY

Australia

<i>Campaign Master (UK) Ltd v. Forty Two International Pty Ltd (No. 3)</i> (2009) 181 FCR 152.....	16, 66
<i>Federal Commissioner of Taxation v. Grbich</i> (1993) 25 ATR 516	60
<i>Kirby v. Centro Properties</i> [2012] FCA 60	19
<i>Stuke v. ROST Capital Group Pty Ltd</i> [2012] FCA 1097	16, 19, 62, 71
<i>Tetra Pak Marketing Pty Ltd v. Musashi Pty Ltd</i> [2000] FCA 1261	19

Canada

<i>Chandra v. Canadian Broadcasting Corporation</i> 2016 ONSC 5385	16
<i>Davies v. Clarington</i> 2011 ONSC 4540	16
<i>Paiva v. Corpening</i> [2012] ONCJ 88.....	16
<i>Slaughter v. Sluys</i> 2010 BCSC 1576	16

Hong Kong SAR (People's Republic of China)

<i>Raj Kumar Mahajan v. HCL Technologies (Hong Kong) Ltd</i> 5 HKLRD	119
<i>Skyrun Light Industry (Hong Kong) Co Ltd v. Swift Resources Ltd</i> [2017] HKEC 1239	15

India

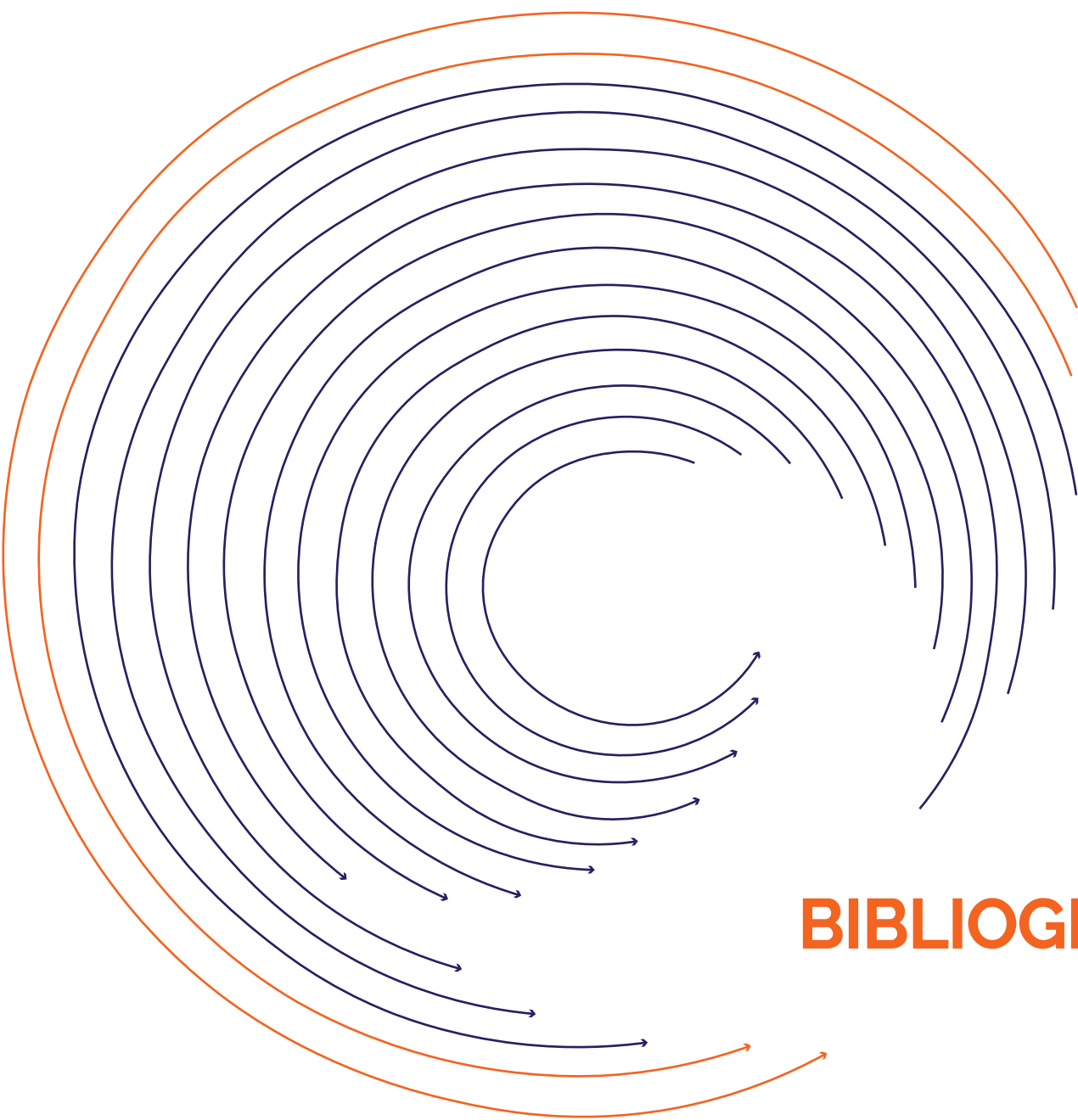
<i>State of Maharashtra v. Dr Praful B Desai</i> AIR 2003 SC KANT 148	39, 46
<i>Twentieth Century Fox Film Corporation v. NRI Film Production Associates Ltd</i> AIR 2003 SC KANT 148.....	37

United Kingdom

<i>Kimathi & Ors v. Foreign and Commonwealth Office</i> [2015] EWHC 3684 (QB)	62
<i>London Borough of Islington v. M, R</i> [2017] EWHC 364 (Fam).....	57
<i>Rowland v. Bock</i> [2002] EWHC 692 (QB).....	15

United States

<i>DynaSteel Corp. v. Durr Systems, Inc.</i> , No. 2:08-cv-02091-V, 2009 WL 10664458 (W.D. Tenn. 26 June 2009).....	19
<i>In re Rand International Leisure Products, LLC</i> , No. 10-71497-ast, 2010 WL 2507634 (Bankr. E.D.N.Y. 16 June 2010).....	15
<i>Sawant v. Ramsey</i> , No. 3:07-cv-980 (VLB), 2012 WL 1605450 (D. Conn. 8 May 2012).....	19, 70
<i>U.S. v. Philip Morris USA, Inc.</i> , No. CIV.A. 99-2496 (GK), 2004 WL 3253681 (D.D.C. 30 August 2004)	19

BIBLIOGRAFIA

Conférence de La Haye de droit international privé/Haagska konferencia medzinárodného práva súkromného:

- Odpovede v dotazníkoch o profile krajiny, dostupné v sekcii *Evidence* (Dôkazy) na webovom sídle HCCH pod názvom „Taking of evidence by video-link“ (Vykonávanie dôkazov s použitím audiovizuálneho spojenia).
- Prehľad odpovedí z dotazníkov o profile krajiny v súvislosti s vykonávaním dôkazov pomocou audiovizuálneho spojenia podľa Haagskeho dohovoru z 18. marca 1970 o vykonávaní dôkazov v cudzine v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „dohovor o vykonávaní dôkazov“), dostupný v sekcii *Evidence* (Dôkazy) na webovom sídle HCCH v časti *Taking evidence by video-link* (Vykonávanie dôkazov pomocou audiovizuálneho spojenia).
- Závery a odporúčania prijaté v rokoch 2003, 2009 a 2014 na zasadnutiach osobitnej komisie o praktickom uplatňovaní haagskych dohovorov o doručovaní písomností, vykonávaní dôkazov a prístupe k spravodlivosti dostupné v sekcii *Evidence* na webovom sídle HCCH v časti *Special Commissions* (Osobitné komisie).
- Závery a odporúčania prijaté v rokoch 2015 a 2016 na zasadnutiach Rady pre všeobecné záležitosti a politiku, dostupné na webovom sídle HCCH v častiach *Governance* (Správa) a *Council on General Affairs a Policy* (Rada pre všeobecné záležitosti a politiku).
- Príručka o vykonávaní dôkazov: Praktická príručka o uplatňovaní dohovoru o vykonávaní dôkazov, 3. vydanie, Haag, 2016.
- Dôvodová správa k dohovoru o vykonávaní dôkazov z roku 1970, P. W. AMRAM, v publikácii *Actes et documents de la Onzième session (1968)*, zv. IV, *Obtention des preuves à l'étranger*, Haag, SDU, 1970.
- *Report of the Experts' Group on the Use of Video-link and Other Modern Technologies in the Taking of Evidence Abroad* (Správa expertnej skupiny o používaní audiovizuálneho spojenia a iných moderných technológií pri vykonávaní dôkazov v cudzine), predbežný dok. č. 8 z decembra 2015 adresovaný v roku 2016 na zasadnutie Rady pre všeobecné záležitosti a politiku, dostupný v sekcii *Evidence* na webovom sídle HCCH.

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE – *Príručka pre videokonferencie v cezhraničných súdnych konaniach*, Luxemburg, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2013, dostupná na adrese: < <http://www.consilium.europa.eu/en/documents-publications/publications/guide-videoconferencing-cross-border-proceedings/> >.

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE – Rada Európskej únie, Mnohoaspektová iniciatíva na zlepšenie cezhraničných videokonferencií *projekt „Handshake“*, 2017, dostupná na adrese: < https://beta.e-justice.europa.eu/69/SK/general_information >.

M. DAVIES, – *Bypassing the Hague Evidence Convention: Private International Law Implications of the Use of Video and Audio Conferencing Technology in Transnational Litigation*, 2007, *American Journal of Comparative Law*, 55(2), s. 206.

DUNN, M. a NORWICK, R. – *Report of a Survey of Videoconferencing in the Courts of Appeals*, Federal Judicial Center, 2006, dostupná na adrese: < <https://www.fjc.gov/sites/default/files/2012/VidConCA.pdf> >.

EPSTEIN, D., SNYDER, J. & BALDWIN IV, C.S. – *International Litigation: A Guide to Jurisdiction, Practice,*

and Strategy, 4. vyd., Leiden/Boston, Martinus Nijhoff Publishers, 2010.

VÝBOR PRE ELEKTRONICKÉ KOMUNIKÁCIE (ECC) EURÓPSKEJ KONFERENCIE POŠTOVÝCH A TELEKOMUNIKAČNÝCH ADMINISTRATÍV (CEPT) – *ECC Report 265: Migration from PSTN/ISDN to IP-based networks and regulatory aspects* (Správa ECC 265: Migrácia a regulačné aspekty migrácie zo sietí na báze PSTN/ISDN na siete IP), 2017, dostupná na adrese: < <https://www.ecodocdb.dk/download/754b9fdf-e4c5/ECCRep265.pdf> >.

EURÓPSKA JUSTIČNÁ SIEŤ PRE OBČIANSKE A OBCHODNÉ VECI – Používanie videokonferencie pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach podľa nariadenia Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001, praktická príručka, Brusel, Komisia Európskej únie, 2009, dostupná na adrese: < file:///C:/Users/II/Downloads/guide_videoconferencing_EU_en.pdf >.

FEDERÁLNY SÚD AUSTRÁLIE – *Guide on Viedoconferencing* (Príručka pre videokonferencie), 2016, dostupná na adrese: < <http://www.fedcourt.gov.au/services/videoconferencing-guide> >.

FEDERÁLNY ÚRAD SPRAVODLIVOSTI ŠVAJČIARSKA, *Guidelines on International Judicial Assistance in Civil Matters* (Usmernenia k medzinárodnej súdnej pomoci v občianskych veciach), 3. vyd., Bern, január 2013, s. 20, dostupné na adrese: < <http://www.rhf.admin.ch> >.

GRUEN, M. E. a WILLIAMS, C. R. – *Handbook on Best Practices for Using Video Teleconferencing in Adjudicatory Hearings*, Administrative Conference of the United States, 2015, dostupná na adrese: < <https://www.acus.gov/report/handbook-best-practices-using-video-teleconferencing-adjudicatory-hearings> >.

MEDZINÁRODNÁ TELEKOMUNIKAČNÁ ÚNIA – *Standardization* (Štandardizácia), dostupné na adrese: < <https://www.itu.int/ITU-T/recommendations/index.aspx> >.

MEDZINÁRODNÁ TELEKOMUNIKAČNÁ ÚNIA – Y.1001: *IP framework – A framework for convergence of telecommunications network and IP network technologies* (Všeobecný rámec sietí IP – rámec konverencie telekomunikačných sietí a rámec technológií IP), 2000, dostupné na adrese: < <https://www.itu.int/rec/T-REC-Y.1001-200011-I> >.

ÚRAD MEDZINÁRODNEJ SÚDNEJ POMOCI USA (OIJA), ministerstvo spravodlivosti, OIJA *Evidence and Service Guidance* (Usmernenie OIJA k vykonávaniu dôkazov a doručovaniu písomností), 11. júna 2018, dostupné na adrese: < <https://www.justice.gov/civil/evidence-requests> >.

POLYCOM – *An Introduction to the Basics of Video Conferencing* (Úvod do základov videokonferencie), biela kniha, 2013, dostupná na adrese: < <http://www.polycom.com/content/dam/polycom/common/documents/whitepapers/intro-video-conferencing-wp-sk.pdf> >.

REID, M. – Multimedia conferencing over ISDN and IP Networks using ITU-T H-series recommendations: architecture, control and coordination, 1999, 31 *Computer Networks*, s. 234.

RIJAVEC, V., a kol. (eds) – *Dimensions of Evidence in European Civil Procedure*, Holandsko, Kluwer Law International, 2016.

RISTAU, B. – *International Judicial Assistance (Civil and Commercial)*, Washington, D.C., Medzinárodný právnický inštitút, Georgetown University Law Center, zv. I, časť V, revízia 2000.

ROWDEN, E., a kol. – *Gateways to Justice: Design and Operational Guidelines for Remote Participation in Court Proceedings*, Sydney, Univerzita Západného Sydney, 2013.

TORRES, M. – Cross-Border Litigation: “Video-taking” of evidence within EU Member States, 2018, 12 *Dispute Resolution International* 1, s. 76.

MINISTERSTVO SPRAVODLIVOSTI SPOJENÉHO KRÁĽOVSTVA – *Practice Direction 32 – Evidence* (Praktické usmernenie 32 – Dôkazy), dostupné na adrese: < https://www.justice.gov.uk/courts/procedure-rules/civil/rules/part32/pd_part32 >.

NÁRODNÝ INŠTITÚT PRE ŠTANDARDY A TECHNOLÓGIE USA (NIST) – Announcing the Advanced Encryption Standard (AES), 2001, 197 *Federal Information Processing Standards Publication*.

VAN RHEE, C.H. a UZELAC, A. (eds) – *Evidence in Contemporary Civil Procedure*, Cambridge, Intersentia, 2015.

VILELA FERREIRA, N., a kol. – *Council Regulation (EC) no 1206/2001: Article 17° and the video conferencing as a way of obtaining direct evidence in civil and commercial matters*, Centro de Estudos Judiciários, Lisabon, 2010.

WILLIAMS, R. A. – Videoconferencing: Not a foreign language to international courts, 2011, *Oklahoma Journal of Law and Technology* 7(54).